

Jelentés

az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

2024. évi szakmai tevékenységéről

Jósvafő, 2025. augusztus 12.

Veress Balázs
igazgató

A jelentést elfogadom.

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

Összeállították

Árvai-Kovács Szilvia

Bacsó Zsolt

Dr. Boldogh Sándor

Farkas Tünde

Felházi László

Gruber Péter

Garanné Jónyer Judit

Hordós-Nagy Zsuzsa

Huber Attila

Juhász Zsolt

Kanyok Zsolt

Krajnyák Cecília

Kossuth Norbert

Marosi Marianna

Rózsa Sándor

dr. Sándor Katalin

Szabó Ádám

Szalóczy Gyula

Veress Balázs

Virók Viktor

Visnyovszky Tamás

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
1. Bevezetés	7
2. Személyi állomány	9
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	11
3.1. <i>Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai.....</i>	<i>11</i>
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék).....	11
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)	13
3.1.3. „Ex lege védett” természeti területek (láp, szikes tó, víznyelő, forrás, kunhalom, földvár).....	15
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)	16
3.1.4.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások.....	16
3.1.4.2. Hasznosítási jelentések	17
3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek.....	23
3.1.4.4. Nagyobb feltárások	24
3.1.5. Natura 2000 területek.....	24
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	28
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények).....	32
3.2. <i>Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek (védett mesterséges üregek).....</i>	<i>35</i>
3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)	36
3.3. <i>Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek</i>	<i>36</i>
3.3.1. Erdőrezervátumok.....	36
3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat	37
3.4. <i>Magas Természeti Értékű Területek</i>	<i>37</i>
4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)..	40
4.1. <i>Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)</i>	<i>40</i>
4.2. <i>Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei) ..</i>	<i>43</i>
4.3. <i>TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként</i>	<i>70</i>
4.4. <i>Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)</i>	<i>71</i>
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	72
5.1.1. <i>Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült, előkészített, kihirdetett)</i>	<i>72</i>

5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok (elmúlt évben készült vagy felülvizsgált).....	77
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és terület egységek szerinti bontásban).....	87
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	87
5.2.2. Élőhelyfenntartási, -kezelési tevékenységek ismertetése	94
5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)	100
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt).....	101
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	101
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	102
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése.....	107
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	108
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek.....	111
5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység.....	111
6. Saját vagyongazdálkodási területeken folyó tevékenység	115
6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védelmi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok).....	115
6.2. Génmegőrzés	124
6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományok, beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységeket).....	124
6.2.1.1. Hucul ménes.....	124
6.2.1.2. Magyar kuvasz	130
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük.....	130
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.).....	130
6.3. A nemzeti park igazgatóság vagyongazdálkodásában (saját vagyongazdálkodásban) álló erdőterületek.....	131
6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás	150
6.5. Halgazdálkodási vízterületek.....	152
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek.....	156
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak.....	157
7. Tájvédelem	158
7.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)	158
7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben	158
7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás..	158
7.4. Tájvédelmi övezetek módosítása	160
7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások.....	160

8. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei ld. mellékelt táblázat).....	161
9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység.....	163
9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma	163
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára.....	164
9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	167
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban	169
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	170
9.2. Szabálysértés	171
9.3. Természetvédelmi bírság	171
9.4. Büntető ügyek	173
9.5. Polgári perek.....	173
9.6. Egyéb jogi ügyek.....	174
10. Természetvédelmi Őrszolgálat	176
10.1. Alapadatok.....	176
10.1.1. Személyi feltételek.....	176
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	177
10.1.3. Polgári természetőrök	180
10.2. Feladatellátás	180
10.2.1. Hatósági feladatellátás	180
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal.....	181
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása.....	182
11. Költségvetés és vagyon	184
11.1. Kiadások.....	184
11.2. Bevételek.....	187
11.3. Vagyon.....	190
11.3.1. Befektetett eszközök	190
11.3.2. Forgóeszközök	191
11.4. Épületek.....	191
11.5. Eszközök.....	191
12. Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok	192
12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra	192
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok.....	192
12.1.2. Tanösvények	192
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek).....	193
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek	199
12.1.5. Szálláshelyek.....	199
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények	201
12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások	201
12.2.2. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák).....	202
12.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények.....	202
12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás	203

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)	204
12.2.5. Kiadványok	204
12.2.6. Látogatóstatisztika	205
12.2.7. Környezeti nevelési statisztika.....	207
12.3. Társadalmi kapcsolatok.....	208
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	209
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat	210
12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok	210
12.4. Tervezett fejlesztések.....	210
12.5. Együttműködési megállapodások	211
12.6. Fontosabb események.....	212
13. Közfoglalkoztatás	213
13.1. Alapfeladatok, személyi feltételek.....	213
13.2. Elvégzett feladatok.....	213
13.3. Tapasztalatok.....	213
13.4. Javaslatok	213
14. Belföldi és külföldi együttműködés	214
15. Ellenőrzés	218
16. Éves munka legfontosabb összefoglalása	221
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv), külön részletezve a tervezett pályázatok ütemezését és megvalósítását	234
Melléklet.....	242
I. sz. melléklet: Projektek.....	243
II. sz. melléklet: Látogatóstatisztika	246
III. sz. melléklet: Tájéértékek	252
IV. sz. melléklet: Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2024. évben	260
V. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2025.	265
VI. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése	282

1. Bevezetés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság a 2024. évben is a korábban kialakított stratégiai irányvonal, racionalizált szervezeti, működési és gazdálkodási keretek között kezdte el tevékenységét mind a természetvédelmi szakmai munka, mind a költségvetési gazdálkodás területén. A legfontosabb cél volt a természetvédelmi szakmai munka színvonalának folyamatos javítása a fejlődést is biztosító pénzügyi stabilitás fenntartása mellett.

Az Igazgatóságnak a tárgyévben is több kihívással kellett szembesülnie. Az utóbbi években feladataink ellátását megnehezítette több tényező is: a jelentős áremelkedés, a minden oldalról jelentkező többletköltségek, az elvonások, és a szigorítások. Az infláció is egyre jelentősebb, az egyre szélesebb körben jelentkező áremelkedés pedig kedvezőtlenül hat a turizmusra is.

Összességében megállapítható, hogy az Igazgatóság a feladatait a 2024-es évben is lehetőségeihez mérten megfelelő szakmai színvonalon látta el és – ha nehézségekkel is –, de a tevékenységünkhöz szükséges pénzügyi, személyi és tárgyi feltételeket a kedvezőtlen körülmények ellenére is biztosítani tudtuk. Társadalmi szerepvállalásunk továbbra is magas szintű volt.

A pénzügyi stabilitásunk és az önfinanszírozó képességünk szintjének fenntartásáért a magunk részéről mindent megtettünk. A likviditási helyzetünket és pénzügyi stabilitásunkat a tárgyévben is sikerült átgondolt, szoros költségvetési gazdálkodással megőriznünk. A „húzóágazatnak” számító idegenforgalom keretein belül a speciális barlangi túrákat egész évben nagy érdeklődés övezte.

A 2024. évben az állami vagyon fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges tevékenységünk átszervezését tovább folytattuk, ezeket részben saját üzemeltetési részlegünkkel, részben vállalkozók bevonásával végeztettük el. Évek óta gondot okoz a jelentős és évről-évre növekvő vagyonállományunk fenntartása, üzemeltetése, mivel erre az elmúlt években alig jutott forrás. A napi feladatok zavartalan elvégzéséhez szükséges működés kiadásainak forrásait mindenképpen biztosítani kellett, így az egyes felújításokat, eszköz cseréket és beszerzéseket el kellett halasztanunk, bármennyire is indokoltak voltak. Terveink között szerepelt, hogy ezen az állapoton javítsunk, de sajnos csak a legsürgetőbb problémák megoldására nyílt lehetőségünk.

A 2025. évben a szakmai munkánkat és a társadalmi szerepvállalásunk pozitív tendenciáit szeretnénk fenntartani. A működési és gazdálkodási eredményességünk és hatékonyságunk érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk, annak ellenére, hogy jellemzően külső körülmények miatt számos nehézségre és bizonytalanságra számíthatunk, amelyek a bevételeink tekintetében kiesést, költségeinket illetően pedig növekedést fognak okozni. Továbbra is ki kell emelni az energia költségek emelkedését, az inflációt, valamint a turizmus iránti kereslet visszaesését. Meg kell még említenünk az időjárási kockázatokat, amelyek az ökoturizmust és az erdészeti tevékenységet is erősen érinthetik.

Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 2023 augusztusától 127 fő, így feladataink ellátását 2025-ben is ezzel a létszámmal kell megoldani.

2025. január 1-jétől a minimálbér havi bruttó összege 290.800 Ft-ra, a garantált bérminimum pedig bruttó 348.800 forintra emelkedett a 2023. december 1-jétől érvényben lévő 266. 800, illetve 326.000 forintról. Azaz 2025. január 1-jétől 9 %-kal emelkedett a minimálbér és 7 %-kal a garantált bérminimum. Működésünknek elengedhetetlen feltétele a szakképzett munkaerő, és a dolgozók megtartásához, illetve az üres álláshelyek feltöltéséhez is szükséges a bérek emelése. Tovább nehezíti a megfelelő munkaerő felvételét, hogy tömegközlekedési eszközzel nem megoldható a munkába járás, és az üzemanyagárak is emelkednek.

2. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		alap-fokú	közép-fokú	felső-fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2024-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormány-tisztviselő	0	41	44	26 fő angol 10 fő német 1 fő francia 1 fő jelnyelv tolmács	A továbbképzések a képzési tervben rögzítetteknek megfelelően történtek.
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	10	14	1	1 fő angol	
	Határozott idejű munkaviszony	7	6	0		
Összesen		17	61	45		

2024-ben nem került sor álláshely elvonására, így az Igazgatóság engedélyezett létszáma 127 fő volt, melyből szervezeti alaplétszám 127 fő, központosított álláshelyen lévők létszáma 0 fő.

A 2024. évi átlagos statisztikai létszámunk: 126,0 fő volt.

Az Igazgatóság 8 fő kormánytisztviselővel és 3 fő munkavállalóval létesített jogviszonyt a tárgyévben.

2024-ben összesen 23 fő foglalkoztatottnak szűnt meg a jogviszonya, ebből 12 fő kormánytisztviselő és 11 fő munkavállaló. 17 fő jogviszonya szűnt meg közös megegyezéssel, 1 fő lemondott a kormányzati szolgálati jogviszonyáról, valamint 5 fő esetében lejárt a határozott időtartam.

Az Igazgatóság a 2024. évben nem vett részt közfoglalkoztatási programban.

A személyi állomány megfelelő végzettséggel, valamint szakmai gyakorlattal rendelkezik, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 51,7 %.

A nyelvismerettel rendelkezők aránya 31,7 %, beszélt nyelvek az angol, német, francia és jelnyelv tolmács.

2024-ben több foglalkoztatottunk vett részt továbbképzésen, illetve tett sikeres vizsgát. Kormánytisztviselőink teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket.

A foglalkoztatottak javadalmazása a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvénynek (a továbbiakban: Kit.), a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvénynek (a továbbiakban: Mt.), és a Közszolgálati Szabályzatnak megfelelően történt.

Az illetményen/munkabéren felüli, jogszabály által előírt juttatásokat (cafetéria, utazási költségtérítés stb.) biztosítani tudtuk. A gyermeket nevelő foglalkoztatottak részére iskolakezdési és gyermeknevelési támogatást is nyújtottunk a Kit. és a Közszolgálati Szabályzatunk alapján. A tárgyévben 5 kollégának született gyermeke, akik családalapítási támogatásban részesültek.

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	85
1.2. Szerződéses munkavállalók	-
1.3. MTv munkavállalók	43
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	-
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	98
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	25
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	49
3.4. Egyéb	21

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Működési terület (ha)	433 889					
	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	20 183,67	4 738,25	0	0	0
Tájvédelmi körzet	2	32 059	5 624,12	0	1+2 bővítés	25 832,06
Természetvédelmi terület	16	2 218	136,71	0	8+1 bővítés	2 512,48
Természeti emlék	28	13,26	0	0	3	0,4301
Összesen	45	54 473,93	10 499,08	0	12+3	28344,9701

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Aggteleki NP	177/NP/85	20183	4738,25
Zempléni TK	172/TK/84	26765	4992,88
Tokaj-Bodrogsziget TK	183/TK/86	5294	631,24
Abaújkéri Aranyos-völgy TT	317/TT/07	160,1	-
Abaújkéri Ördög-szikla kaptárkö TE	333/TE/14	0,22	-
Bodrogszegi Várhegy TT	233/TT/90	1,62	-
Edelényi Magyar Nőszirmos TT	299/TT/05	3,13	-

Erdőbényei fás legelő TT	236/TT/90	214,61	-
Füzérradványi park TT	116/TT/75	159,52	-
Keleméri Mohos-tavak TT	26/TT/51	56,7910	56,7910
Kelemér-Serényfalva TT	310/TT/07	331,8	79,92
Long-erdő TT	274/TT/96	1104,9821	-
Megyaszői-tátorjános TT	188/TT/87	35,3	-
Megyer-hegyi Tengersizem TT	278/TT/97	1,07	-
Rudabányai őshominida-lelőhely TT	153/TT/77	2,02	-
Sóstó-legelő TT	267/TT/94	70,96	-
Szendrőládi-rét TT	234/TT/90	1,51	-
Tarcali Turzó-dűlő TT	320/TT/09	10,74	-
Tállyai Patócs-hegy TT	189/TT/87	3,24	-
Zabanyik-hegy TT	322/TT/11	62,5	-
Bedela-kút feletti földtani képződmény természeti emlék	399/TE/91	0,4124	-
Bedela-kúti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	400/TE/91	0,2077	-
Borda-völgyi 1. földtani alapszelvény természeti emlék	401/TE/914	1,0577	-
Borda-völgyi 2. földtani alapszelvény természeti emlék	402/TE/91	0,0837	-
Borda-völgyi 3. földtani alapszelvény természeti emlék	403/TE/91	1,7084	-
Bódvalenkei műútkanyar alatti földtani alapszelvény természeti emlék	404/TE/91	0,1659	-
Edelényi Templom-domb földtani alapszelvény természeti emlék	405/TE/91	0,0907	-
Felső-templom melletti földtani alapszelvény természeti emlék	406/TE/91	0,0761	-
Hidvégardói temető melletti földtani képződmény természeti emlék	407/TE/91	0,0922	-
Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	408/TE/91	0,2484	-
Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék	409/TE/91	0,4503	-
Meszesi Templomdomb földtani alapszelvény természeti emlék	410/TE/91	0,2083	-

Rakacai TSz-kőfejtő - Nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	411/TE/91	1,7431	-
Rakacai út menti földtani alapszelvények természeti emlék	412/TE/91	1,3065	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 1. földtani alapszelvény természeti emlék	413/TE/91	0,1272	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 2. földtani alapszelvény természeti emlék	414/TE/91	0,3020	-
Rézing-dűlői földtani alapszelvény természeti emlék	415/TE/91	0,2509	-
Szendrői palabánya földtani képződmény természeti emlék	416/TE/91	0,1788	-
Szendrői Várhegy földtani alapszelvény természeti emlék	417/TE/91	0,8252	-
Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény természeti emlék	418/TE/91	0,2911	-
Tornaszentandrás Templomdomb földtani képződmény természeti emlék	419/TE/91	0,0856	-
Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék	420/TE/91	0,7358	-
Vermek-dombja földtani alapszelvény természeti emlék	421/TE/91	0,2790	-
Rakaca nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	423/TE/18	1,0319	-
Vizsolyi-kőfejtő földtani képződményei természeti emlék	424/TE/18	0,6228	-
Bolhási kalcittelér természeti emlék	439/TE/21	0,3955	-
Kapc-tetői feltárás természeti emlék	440/TE/21	0,0605	-

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Újonnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék bontásban)

Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület **bővítése** (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék bontásban)

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Csereháti TK	egyedi	22328,8	-	Védelemre tervezett
Tokaj-Bodrogszeg TK	bővítés	3056,99	-	Védelemre tervezett
Mádi Kakas-hegy TT	egyedi	124,98	-	Védelemre tervezett
Kopasz-hegy és Dorgó-tető TT	egyedi	51,01	-	Védelemre tervezett
Abaújszántói Sátor-hegy és Krakó TT	egyedi	417,93	-	Védelemre tervezett
Erdőbénye-Szokolya Óvár TT	egyedi	602,33	-	Védelemre tervezett
Bombolybánya TT	egyedi	7,94	-	Védelemre tervezett
Zempléni TK	bővítés	446,27	-	Védelemre tervezett
Erdőhorváti Vár-hegy TT	egyedi	502,96	-	Védelemre tervezett
Long-erdő TT	bővítés	100,3	-	Védelemre tervezett
Mosonnai-erdő TT	egyedi	236,07	-	Védelemre tervezett
Révleányvári-erdő TT	egyedi	469,26	-	Védelemre tervezett
Galvács, volt homokbánya TE	egyedi	0,1096	-	Védelemre tervezett
Perkupa (Dobódél), egykori mészkőbánya TE	egyedi	0,2497	-	Védelemre tervezett
Perkupa, Temető feletti TE	egyedi	0,0708	-	Védelemre tervezett

3.1.3. „Ex lege védett” természeti területek (láp, szikes tó, víznyelő, forrás, kunhalom, földvár)

Ex lege védett természeti területek	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	77	2 404,797	0	0,797	0	0
Szikes tavak	0	0	0	0	0	0
Kunhalom	11	0	0	0	0	0
Földvár	23	0	0	0	0	0
Forrás	779	0	0	0	0	0
Víznyelő	106	0	0	0	0	0

NPI nyilvántartásában szereplő „ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	Nem ismert, nem lett felmérve		77	2 404,797
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	11	0
Földvár	Nem ismert, nem lett felmérve	0	23	0
Forrás	46	0	592	0
Víznyelő	98	0	8	0

Egyedi természetvédelmi hatósági határozatban megállapított kiterjedésű „ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	77	2 319,3	20	85,5
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	11	0
Földvár	0	0	23	0
Forrás	0	0	0	0
Víznyelő	0	0	0	0

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvevételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)

3.1.4.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások

2019-ben megkezdődött a KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 azonosító számú, „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén” elnevezésű pályázat fenntartási időszaka. 2024-ben garanciális javítás nem történt.

2019-ben befejeződtek az SKHU/1601/1.1/035 azonosító számú, „Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban” elnevezésű pályázat építési munkálatai a Béke-barlang jósavfői bejárata előtti területen, valamint a Baradla-barlang Róka-ág és Hangverenyterem WC területen. 2024-ben garanciális javítás nem történt.

2024-ben a jósavfői barlangbejárat és a parkoló közötti lépcső állapota erősen leromlott állapotúvá, több ponton balesetveszélyessé vált. A barlangbejárat és a Kessler Hubert Emlékház közötti burkolt lépcsőn található burkoló kőlapok felváltak, azok balesetveszélyessé tették a lépcsőn való közlekedést. A barlang bejáratát és az Igazgatóság Központi épületét összekötő sétány lépcsője szerkezetileg szétmállott, a balesetveszély miatt használaton kívül lett helyezve. Tekintettel arra, hogy éves szinten mintegy 30-40.000 vendég használja ezeket a lépcsőket, Igazgatóságunk a beszerzési szabályokat betartva, a NOVA-Alpin Kft.-vel kötött szerződést a veszélytelenítési munkálatok kivitelezésére. A munkálatok 2024. október hónapban zajlottak.

A beavatkozás hosszútávon biztosítja a Világörökségi helyszín legfőbb barlangtani értékének a Baradla-barlang jósvafői barlangbejáratának, valamint a Kessler Hubert Emlékház megközelítését.

3.1.4.2. Hasznosítási jelentések

Baradla-barlang (5430-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. augusztus 16-án kiadott NPTF-142/6/2011. számú, valamint a 2012. április 13-án kiadott 889-5/2012. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 24-én kiadott BO/16/3356-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart.

A látogatók rendelkezésére számos túralehetőség, program, illetve rendezvény áll:

- Barlangtúrák: naponta, illetve előzetes bejelentkezéssel induló túrák.
- Barlangi esküvő: Hangversenyerem, Óriások-terme.
- Koncertek, egyéb rendezvények (pl. megnyitó, zártkörű rendezvények): Hangversenyerem, Óriások-terme, Tigris-terem.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben az Igazgatóság által meghirdetett naponta induló túráinak 78.232 látogatója volt. A külföldi látogatók aránya jelentősen emelkedett az előző, pandémiás évekhez képest, közel 20%-ot tettek ki az összes látogatószámból. A látogatók száma nem érte el a COVID-19 vírus magyarországi megjelenése előtti időszak létszámát. Összevetve az előző évek adataival 2019-el bezárólag, nagyságrendileg 30-35.000 fővel kevesebb látogatója volt a Baradla-barlangnak 2024-ben. 2023-hoz viszonyítva is csökkenés tapasztalható, a tárgyévben 4.091 fővel csökkent a látogatók száma.

Naponta induló barlangtúrák

	Aggteleki rövidtúra		Vörös-tói középtúra		Jósvafői rövidtúra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő
Január	63	750	45	491	12	67	120	1308

Február	68	814	43	468	11	86	122	1368
Március	98	3315	68	1536	22	183	188	5034
Április	106	3492	65	1710	21	194	192	5396
Május	172	5422	122	2169	24	138	318	7729
Június	164	5223	115	2141	42	474	321	7838
Július	192	10876	130	4472	47	687	369	16035
Augusztus	197	12836	118	5909	56	786	371	19531
Szeptember	109	3419	64	1525	20	196	193	5140
Október	101	3365	65	2001	27	269	193	5635
November	70	1249	43	689	19	95	132	2033
December	51	619	36	478	11	88	98	1185
Összesen:	1391	51380	914	23589	312	3263	2617	78232

Előzetes bejelentkezéssel induló túrák: 2024-ben egész évben indultak az előzetes bejelentkezéssel induló túráink, a Baradla-barlang esetében a Hosszútúra és a Retek-ági túra.

	Hosszútúra		Retek-ági túra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő
Január	1	18	1	12	2	30
Február	1	35	0	0	1	35
Március	7	148	0	0	7	148
Április	5	76	0	0	5	76
Május	5	96	2	30	7	126
Június	7	139	2	22	9	161
Július	5	104	1	14	6	118
Augusztus	4	104	1	8	5	112
Szeptember	2	47	2	6	4	53

Október	4	103	0	0	4	103
November	4	33	1	9	5	42
December	2	26	0	0	2	26
Összesen:	47	929	10	101	57	1030

Speciális rendezvények: A barlangban 2 esküvő lett megtartva összesen 140 fővel, illetve 3 koncert került megrendezésre összesen 1786 fő részvételével. A koncertek közül 2 db volt saját szervezésű. Egyéb rendezvényeken (zártkörű rendezvény), túrákon (manótúra, mikulástúra, forgatás, szakmai nap stb.) 637 fő vett részt.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület, lépcsők, korlátok a kivilágított szakaszon megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. A járófelületek rendszeres karbantartása, tisztítása évente kétszer, illetve igény esetén zökkenőmentesen történik.

A Baradla-barlang aggteleki szakaszán az elektromos gerinchálózat előregedett, rossz állapotban van, ezért a gerinchálózat cseréje néhány éven belül szükséges. Az aggteleki és a vörös-tói barlangszakaszban 2022-ben megtörtént a szünetmentes áramforrások cseréje. A beépített LED reflektorok és járatlámpák közül több működésképtelen, ezek cseréje indokolt.

Vass Imre-barlang (5440-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/5/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1270-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvalő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. A barlang kizárólag előzetes bejelentkezéssel látogatható. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben a barlangnak 14 látogatója volt. A túrák előzetes bejelentkezéssel indultak.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt. A bejárat ajtó és a Felfedező-ág ajtaja, valamint a barlangba beépített létrák a korrózió miatt rozsdás állapotban vannak, így cseréjük indokolt. A beépített LED reflektorok és járatlámpák nagyszámban működésképtelenek, cseréjük indokolt.

Béke-barlang (5430-3)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/3/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 09-én kiadott BO/16/2350-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején, illetve magas CO₂ koncentráció felett túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A műszaki létesítmények megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség.

Földvári Aladár-barlang (5412-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3640-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3144-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben a barlangnak 164 látogatója volt. A túrák előzetes bejelentkezéssel indultak.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a létrák megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Kossuth-barlang (5440-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/4/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 08-án kiadott BO/16/2258-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben a barlangnak 44 látogatója volt. A túrák előzetes bejelentkezéssel indultak.

Speciális rendezvények: Jellemzően adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák és drótkötelek megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Meteor-barlang (5452-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/2/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1271-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósavfő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben a barlangnak 40 látogatója volt. A túrák előzetes bejelentkezéssel indultak.

Speciális rendezvények: Jellemzően adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Rákóczi I. sz.-barlang (5412-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3639-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3145-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvalő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2024. évben a barlangnak 762 látogatója volt. A túrák előzetes bejelentkezéssel indultak.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2024. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2024. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők még elfogadható állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség, de a korrózióból adódó rozsdásodás miatti cseréjük indokolt. Omlás, rongálás nem történt. A beépített járatlámpák és LED reflektorok rossz állapotban vannak, cseréjük mihamarabb szükséges.

3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek

Az Aggteleki Tájegység területén jelenleg 293, míg a Zempléni Tájegység területén jelenleg 129 barlangot tartunk nyilván.

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	422	0

2024-ben új barlang feltárására nem került sor.

A 2024. évben a természetvédelmi állapotfelmérés keret terhére 1 db szerződést kötöttünk a Világörökség részét képező élettelen természeti értékekre, amely a Baradla-barlang Retek-ág, Styx-ág és Csernai-ág felméretlen szakaszainak dokumentálását képezte:

1. Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

A szerződésben foglalt feladat a Baradla-barlang Retek-ág, Styx-ág és Csernai-ág felmérésből kimaradt járatszakaszok felmérése, és 1:100 léptékű térképének elkészítése volt. A Retek-ág tekintetében a szerződésben foglalt feladat ellátásáért felelős személy: Dr. Szunyogh Gábor, a Styx-ág és Csernai-ág tekintetében a szerződésben foglalt feladat ellátásáért felelős személy: Szabó Zoltán volt. A térképek elkészültek, átadásra kerültek az Agrárminisztérium részére.

3.1.4.4. Nagyobb feltárások

Barlangjainkban nagyobb feltárásra 2024-ben nem került sor.

3.1.5. Natura 2000 területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 Különleges madárvédelmi terület	4	165184,2		0	0	0

NATURA 2000 Különleges természet- megőrzési és kiemelt jelentőségű természet- megőrzési terület	27	61905,6		0	0	0
--	----	---------	--	---	---	---

A Natura 2000 területeknél a megadott érték az Igazgatóság által kijelölt Natura 2000 területek összterülete (tehát a HNPI által kijelölt Felső-Tisza SPA és SCI területek Igazgatóságunk működési területére eső részei nincsenek ebbe beleszámolva, ellenben a Sajó-völgy és Hernád-völgy SCI teljes területe igen).

A Natura 2000 területek összesített adatai:

Terület kódja és megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUAN10001 – Aggteleki-karszt			465,57	5
HUAN10002 – Putnok-dombság				2
HUAN20001 – Aggteleki-karszt és peremterületei			465,57	5
HUAN20002 – Rakaca-völgy és oldalvölgyei				1
HUAN20003 – Bódva-völgy és Sas-patak-völgye				1
HUAN20004 – Hernád-völgy és Sajóládi-erdő				1

HUAN20005 – Szuha-völgy				1
HUAN20006 – Sajó-völgy				0
HUBN10001 – Bodrozug – Kopasz-hegy – Taktaköz		3	415,6657	1
HUBN10007 – Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel		1	11,1941	2
HUBN20087 - Baskói-rétek				1
HUBN20073 – Bodrogszegi Várhegy				1
HUBN20071 – Bodrozug és Bodrog hullámtere		2	415,6657	1
HUAN21007 – Bózsza-patak				1
HUBN20093 – Bózsza Temető-alja				1
HUBN20077 – Erdőbényei-olaszliszkai magyar nőszirmos sztyepprétek				1
HUBN20085 - Északi-Zempléni-hegység				2
HUBN20082 – Felsőregmeci Ronyva				1
HUBN20089 - Füzéri Pál-hegy				1
HUBN20090 – Komlóskai Mogyorós-tető és Zsidó-rét				2
HUBN20084 - Központi-Zempléni-hegység		1	11,1941	3
HUBN20081 – Long-erdő		1		2
HUAN21008 – Mádi Bomboly-bánya				1
HUAN21009 – Mádi Kakas-hegy				1
HUBN20078 – Pácini Mosonna-erdő				1
HUBN20088 - Regéci Várhegy				1
HUBN20079 – Révleányvári erdők				1
HUBN20075 – Sárospataki				1

Mandulás				
HUBN20074 – Tállyai Patócs-hegy–Sátor-hegy				1
HUBN20092 - Telkibányai Király-hegy				2
HUBN20072 – Tokaji Kopasz-hegy				1

A táblázatban a Natura 2000 területek átfedései miatt, átfedő adatok találhatóak.

*Az összesített adat tartalmazza a kaszált és a legeltetett területeket is.

Az ANPI üzemeltetésében összesen 2 db Látogató/oktatóközpont (Vörös-tói Látogatóközpont, Long-erdei ház) található Natura 2000 területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 14 db (Baradla ösvény, Tohonya-Kuriszlán ösvény, Szádvár tanösvény, Zöldhatár tanösvény, Fürkész ösvény, Kincskereső ösvény, Bódva-völgyi tanösvény, Bokorlabirintus ösvény, a Huculok nyomán ösvény, valamint a Bodrogzugi vízitúra tanösvény, Hiúzok ösvénye, A tájépítész Bodrog tanösvény, Víz alatti erdő tanösvény, Láptündérek ösvénye) található Natura 2000 területen.

Élőhelyrekonstrukció:

Aggteleki Tájegység területén:

1) Erdőrészek területén:

Tájidegen fajok tarvágása: tárgyévben nem történt.

Szállalóvágás: 3 erdőrészletben történt 19,10 ha-on, az állományszerkezeti változatosság növelése érdekében.

Egyéb termelés: 1 erdőrészletben történt 6,59 ha-on, ahol az állományszerkezeti változatosság növelése érdekében nem tájhonos fajok visszaszorítását végeztük.

2) Gyepterületeken:

Szárazzás: 450,98 ha-on végeztük, a növekvő cserje és fajok visszaszorításának és elszaporodásának megakadályozása érdekében.

Fásításból történő fakitermelés: 8 helyrajzi számon összesen 14,59 ha érintett területen végeztünk fakitermelést a gyepek élőhelyekre jellemző fátlan állapot visszaállítása érdekében.

Zempléni Tájegység területén:

1) Erdőrészek területén:

Tájidegen fajok tarvágása: 5 erdőrészletben történt, 14,50 hektáron

Egyéb termelés: 9 erdőrészletben történt, 15,78 hektáron, ebből 4 erdőrészletben, 0,58 hektáron speciális jellegű elrendelt fakitermelés folyt.

2) Gyepterületek esetén:

Gyepterületeken az inváziós gyalogakác visszaszorítása szárazzással: 11,1941 ha

Gyepterületeken az inváziós gyalogakác visszaszorítása legeltetéssel: 33,2 ha
 Gyepterületeken inváziós fafajok eltávolítása (nem teljes gyeprekonstrukció, hanem magzó korban lévő amerikai kőris, zöld juhar, fehér akác, erdei fenyő visszaszorítása): 0,30 ha.

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	2	7 393		0	0	0
MAB bioszféra-rezervátum	1	49 372		0	0	0
Európa diplomás terület	0	0		0	0	0
Világörökségi területek*	2	33 438		0	0	0
UNESCO Globális Geopark	0	0		0	0	0
Csillagoségbolt - parkok	0	0		0	0	0

A fenti táblázatokkal kapcsolatos információk:

Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai (20 183,6 ha), illetve Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökség (13 255 ha). Az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai világörökséghez tartozó barlangok száma 293 (a területadat csak a hazai oldal kiterjedését mutatja).

A Nemzetközi jelentőségű területek összesített adatai:

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Baradla - barlangrendszer és a hozzá kapcsolódó vizes élőhelyek Ramsari Terület	-	-	-	3
Bodrogszék Ramsari Terület		2	415,6657	2
MAB Bioszféra-rezervátum	-	-	465,57	5

Európa Diplomás Terület	-	-	-	-
Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai Világörökségi Terület			465,57	5
Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökségi Terület			415,6657	2
UNESCO Geopark				

A táblázatban a nemzetközi jelentőségű területek átfedései miatt, átfedő adatok találhatóak.

*Az összesített adat tartalmazza a kaszált és a legeltetett területeket is.

Ökoturisztika:

Az ANPI üzemeltetésében összesen 3 db Látogató/oktatóközpont (Aggteleki Látogatóközpont – Információs Iroda, Vörös-tói Látogatóközpont, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 13 db (Baradla ösvény, Tohonya-Kurisztlan ösvény, Szádvár tanösvény, Zöldhatár tanösvény, Fürkész ösvény, Kincskereső ösvény, Bódva-völgyi tanösvény, Bokorlabirintus ösvény, a Huculok nyomán ösvény, valamint a Bodrogszugi vízitúra tanösvény, a Tájépipítés Bodrog tanösvény, a Víz alatti erdő tanösvény és a Láptündérek ösvénye) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Ramsari terület

Élőhelyrekonstrukció a Baradla-Ramsari területen tárgyévben nem történt. Igazgatásunk élőhelyrekonstrukciós tevékenységet a Bodrogszug Ramsari Területen 415,6657 ha-on végzett.

MAB bioszféra-rezervátum

Az előző években kihelyezett táblák ellenőrzése tárgyévben megtörtént, az állapotukban változás nem történt, további jelzőtábla kihelyezése nem történt.

Élőhelyrekonstrukciót tárgyévben Igazgatóságunk az Aggteleki Tájegység, az Aggteleki Bioszféra-rezervátum és a Tájegységet érintő Natura 2000 területek átfedése miatt, a 3.1.5.-ben leírtak szerint végzett.

Világörökség gondnoki teendők ellátása

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, az Építési és Közlekedési Minisztérium döntése értelmében (EPAT/746-6/2024/TÁMFO), „Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai” Világörökségi helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzését szolgáló kezelés, 2024. évi Világörökségi gondnoksági feladatok ellátására, 8.000.000,- Ft, azaz nyolcmillió Forint támogatásra kapott jogosultságot.

A szakmai programban szakmai anyagok beszerzése a 2025. évi jubileumi évhez kapcsolódó kiadványok, leprellők és nyomtatott kiállítási tárgy szerepelt, az alábbi tartalommal:

- Világörökség leprellő a 30. jubileumi évfordulóra (5000 példány)
- A Baradla-barlang. Jubileumi ismeretterjesztő könyv a barlang feltárásának 200. évfordulójára (1000 példány)
- A Baradla-barlang atlasza. (1000 példány)
- A Baradla-barlang térképének 1:100 méretarányban, egyben történő kinyomtatása, mobil kiállítási anyag.

Az Igazgatóság a támogatási program megvalósítása kapcsán, a fenti vizsgálatokon felül, a megvalósításban részt vevő dolgozók bér- és járulék-költségének a gondnoksági feladattal arányos részét kérte támogatni.

Részletes szakmai beszámoló:

Világörökség leprellő: 5000 példányban elkészítettük a kiemelkedő egyetemes értékek népszerűsítéséről szóló leprellőt, amelyet a 2025. jubileumi év rendezvényein osztunk szét a résztvevők között.

Világörökség

Az örökség a múlt hagyatéka, mellyel együtt élünk a jelenben, és amelyet továbbadunk a jövő nemzedékének, hogy ők is tanuljanak belőle, csodálják, élvezzék.

Magyarország nyolc világörökségi helyszíne közül egyetlen egy nyerte el ezt a címet a természeti kategóriában, Szlovákia szintén nyolc világörökségi helyszíne közül is csak kettő, melyek közül az egyik: az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai. Ezt a címet tehát egy összefüggő karsztvidék teljes barlangvilága érdemelte ki.

A világörökség Baradla-aktív patakos főágában

Egri Cs.

Barlang

A barlang hiány a Föld mélyében. A hegy gyomra. Rejtvény, melynek megfejtése: titok. Sötétség és fény. Változás és állandóság. Egy olyan világ, ami a legtöbb ember számára mindig kicsit idegen marad, talán éppen ezért csodáljuk annyira, kiismerhetetlen titokzatossága miatt.

Kiemelkedő, egyetemes érték

Az UNESCO Világörökség Listán jelenleg (2024.) 1223 helyszín szerepel, melyek közül csak 231 tartozik a természeti kategóriába. Ezek közül egy az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjainak világa. A mérsékelt övi, középhegységi karsztosodásra jellemző összes barlangtípus képviselőit megtaláljuk itt, melyeket változatos formakincs és különleges ásványvilág jellemez.

Jubileum

2025-ben pont 30 éve kapták meg az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai a Világörökség címet. Egyidőben a Carlsbad Caverns Nemzeti Parkkal (USA), ahol többek között a világ egyik legnagyobb barlangi terme található. 1995 előtt csak két barlang volt a Világörökség Listán természeti kategóriában: a világ leghosszabbjaként számon tartott Mammoth-barlang (686 km, USA), és a világ egyik legnagyobb vízhozamú föld alatti folyómedrét alkotó Škocjan-barlangrendszer (Szlovénia).

Változatosság, komplexitás, viszonylagos érintetlenség

Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt területén különféle keletkezési és formakincsu barlangok fordulnak elő viszonylag nagy sűrűségben. A területen ma már több mint 1400 barlang ismert, melyek túlnyomó többsége nincs megnyitva a nagyközönség számára, csak kutatók kereshetik fel őket.

Mésztufa-barlang

A patakok-források vizében oldott kalcium-karbonát a nyomás csökkenésének hatására kiválva növényi szárazakat, mohákat, kőzettörmelékeket von be. Az Áji-völgyben (SK) folyó patak vizéből az így keletkező mésztufa-rétegek üregeket zártak magukba.

Korróziós zombolyok

A mészkő szerkezeti törések által meggyengített, függőleges repedéseken keresztül beszivárgó, szén-dioxidban dúsult víz oldó hatására korróziós zombolyok jöttek létre. Mélységük gyakran meghaladja a 100 métert, több esetben föld alatti aknáknak egész sora csatlakozik egymásba.

Cseppkőlefolys az Almási-zomboly aknájában

Egri Cs.

Komlós-patak a Béke-barlangban

Egri Cs.

Folyóvízes eredetű barlangok

A karsztvidék legtöbb barlangja folyóvízes eredetű, tehát jellemzően a felszín alatti patakok oldó és koptató munkája nyomán jöttek létre. Túlnyomórészt csaknem vízszintes, gyakran egymás felett, több szinten kifejlődött járatot képeznek. Jellemzőek az alagútszerű, gyakran kanyargó föld alatti folyosók.

A Baradla-barlang. Jubileumi ismeretterjesztő könyv a barlang feltárásának 200. évfordulójára. 1000 példányban elkészítettük a *Baradla – a Világörökség ékköve* című ismeretterjesztő könyvet, amelyet a 2025-ös jubileumi év rendezvényeinek meghívott résztvevői számára ajándékozunk.

A Baradla legfontosabb barlangtani értékei

Magyarország legrégebben kutatott, legismertebb és északi oldali barlangja.

Három szinten kialakult, klasszikus patakos karsztbarlang, feletti főággal és több oldalággal.

Rendkívüli cseppkőgazdagság, valamint változatos karsztformák, formavilág és színek gazdag együttese.

2010-ig Magyarország leghosszabb barlangja volt, jelenleg is a leghosszabb patakos barlangunk.

Régészeti jelentősége kiemelkedő: a Bükk kultúra egyik legfontosabb lelőhelye.

Egyedülálló élővilág: több endemikus faj, tudománytörténeti jelentőségű barlangbiológiai kutatások, valamint a barlangok tömeges telephelye.

A Világörökség része és Ramsari terület.

Gruber Péter

BARADLA

A Világörökség ékköve

A Baradla legfontosabb adatai

KATASZTERI SZÁM
5430-1

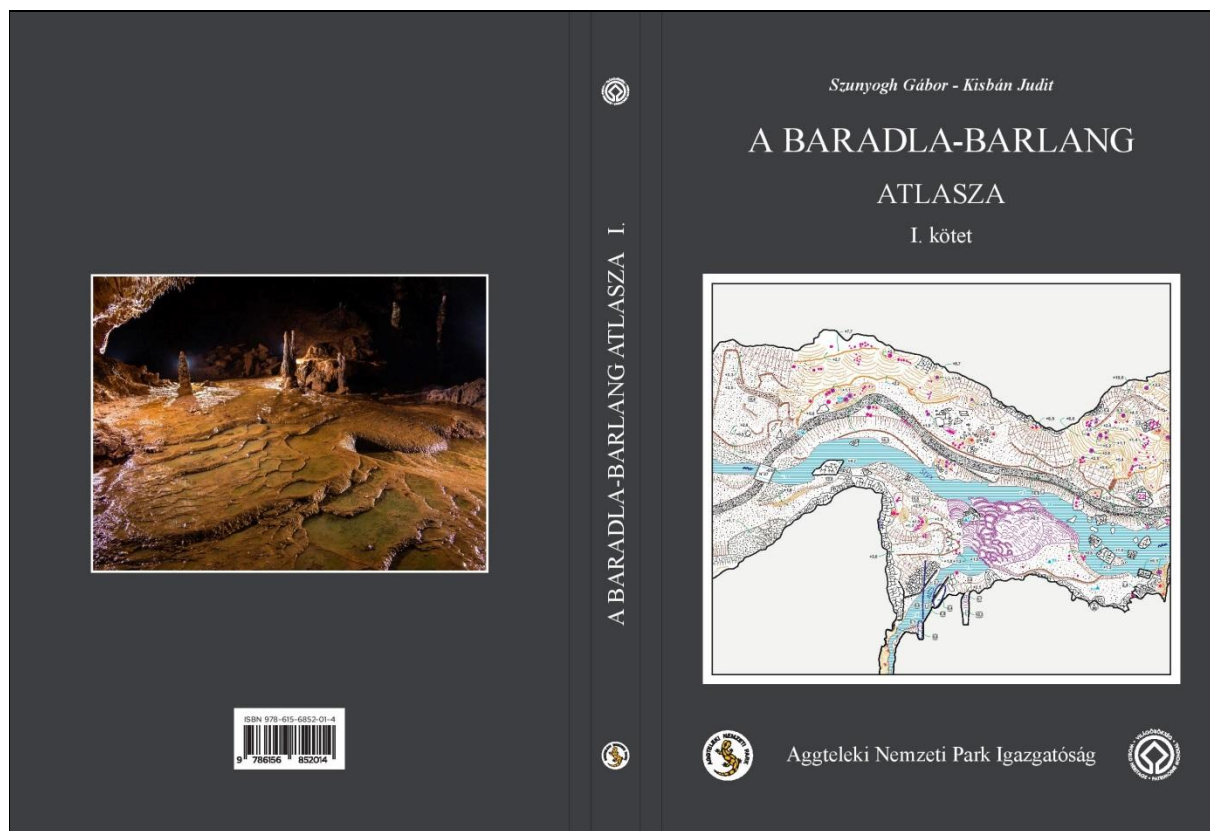
SZINONIMA
Aggteleki-cseppkőbarlang
Aggteleki-barlang
Baradla-cseppkőbarlang

VEDETTÉSGI KATEGÓRIA
Fokozottan védett (1982. évi)

BEJÁRATOK KOORDINÁTÁI
Domicla
48.47768378
20.46954298
Aggtelek
48.4777835
20.49535457
Vértes-tó
48.47777794
20.53774349
Jászvölgy
48.48423250
20.53951668

KITERJEDÉSE
Baradla hossza:
22,027 m
Baradla-Domicla-barlangrendszer hossza:
31,422 m
Mélysége: 86 m
Teljes vertikális kiterjedése:
112 m

A Baradla-barlang atlasza. 1000 példányban elkészítettük a Baradla-barlang atlaszát, amelyet a 2025-ös jubileumi év rendezvényeinek meghívott résztvevői számára ajándékozunk.

A Baradla-barlang térképének 1:100 méretarányban, egyben történő kinyomtatása. Elkészítettük a mobil kiállítási anyagot, amely szándékunk szerint a 2025. évi gondnoksági támogatás terhére tervezett Világörökség vándorkiállítás részét képezi.

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (például a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Megnevezés	Elhelyezkedés	Természetvédelmi státusz
Nyúlkert-lápai földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=775661,93 Y=353181,93	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Bük-hegyi földtani alapszelvény (Pz-32) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 775184,59 Y= 333569,80	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lászi-forrási földtani alapszelvény (T-058) – nemzeti	Súlyponti EOV koordinátái: X= 769493,59 Y= 345702,31	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet

park részterület		
Szénvölgy-tetői földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 768888,26 Y= 345912,85	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Baradla-tető földtani alapszelvény, T-047 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=756960 Y=349033	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Erdőbényei fás legelő földtani képződmény – természetvédelmi terület részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=817633 Y=328797	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Fonyi gejzirkúp – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 817031 Y= 340519	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Fony, Sólyom-kő földtani képződmény feltárása - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 818095 Y= 346162	Előkészítés alatt áll
Jósvafő, Láz-tető É-i lába, T-079 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=760752 Y=349470	Előkészítés alatt áll
Jósvafői útkanyar földtani alapszelvény, T-050 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=763768 Y=349472	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Jósvafő, Vörös-tói elágazás, T-049 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=760626 Y=349196	Előkészítés alatt áll
Martonyi, Szár-hegy teteje, T-055 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 774932 Y=349945	Előkészítés alatt áll
Regéc, Kis-Sertés-hegy, aranybánya földtani képződmény feltárása – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 820530 Y= 345798	Előkészítés alatt áll
Telekes-oldali útbevágás földtani alapszelvény, J-054 (T-046) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=772384 Y=347444	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Alsó-malom földtani alapszelvény, T-078 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=770549 Y=351815	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szinpetri útbevágás földtani alapszelvény, T-051– nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X=766113 Y=349959	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Kettős bánya földtani	Súlyponti EOV koordinátái:	Jogszabályban kihirdetett

alapszelvény, T-106 – nemzeti park részterület	X=769874 Y=355490	55/2015 FM rendelet
Szögliget, Szádvár, T-105 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769152 Y=356902	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Király-hegy riodácit földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 824095 Y= 351983	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Ósva-völgy, opáteleőfordulás földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822817 Y= 349732	Előkészítés alatt áll
Telkibányai perlitfolyás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 821158 Y= 350831	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Ördögát-tető földtani alapszelvény, T-059 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=770771 Y=344661	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgyi földtani alapszelvény, T-044 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 771292 Y= 345258	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgy 7. mellékvölgye földtani alapszelvény, J-53 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 770983 Y=345133	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgy 8. mellékvölgye földtani alapszelvény, T-045 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=771436 Y=345550	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lebuj-kanyari feltárás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822892 Y=314279	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Aggtelek, Medve-sziklák, T-048 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 760509 Y= 348853	Előkészítés alatt áll
Hidvéárdó, Alsó-hegy, 8. sz. földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 781670 Y= 360835	Előkészítés alatt áll
Imola, Ördög-lyuk-víznyelő, M29 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 758940 Y= 344089	Előkészítés alatt áll

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek
(védett mesterséges üregek)

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Védett mesterséges üreg	8 db	0

Védelemre javasolt mesterséges üregek

Rudabánya „Villanytetői-táró” (767365-339378), Rudabánya 051/3c

Fokozottan védett denevérek kiemelkedő jelentőségű nyári, ill. jelentős téli szálláshelye (pl. kereknyergű patkósdenevér: 1000-1100 pld; hosszúszárnyú denevér 500 pld.). Állapotfelvevétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2024-ben is megtörtént. Sajnos ebben az évben tisztázatlan okból eltűnt az itteni állomány, és ehhez kapcsolódóan jelentős denevérpusztulást is tapasztaltunk itt. A megtalált állatokat begyűjtöttük, és járványtani diagnosztikai vizsgálatra küldtük, ugyanis semmilyen mechanikai nyom nem volt rajtuk. A vizsgálat virológiai és bakteriológiai szempontból negatív eredménnyel zárult.

Rudabánya „1926-os táró” (767233-338747), Rudabánya 051/1

Állapotfelvevétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2024-ben is megtörtént. Ipartörténeti emlék, denevérek téli szállása. A tárgyévben sajnos további szemetet halmoztak fel benne. Megfelelő lezárással akár jelentős nyári denevérszállássá válhatna.

Telkibánya (Kánya-hegy) Mária-bánya (823118-354420), Telkibánya 0227/1a

Denevérek kiemelkedő jelentőségű téli szállása, eddig 12 faj kimutatása történt meg (több fokozottan védett is). Nagyrészt feltáratlan. Fontos ipartörténeti emlék. Állapotfelvevétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2024-ben is megtörtént.

Telkibánya (Kecske-hát-dűlő) Teréz-táró (823542-353755), Telkibánya, 0227/1a

Denevérek jelentős téli szállása (fok. védett fajok is). Fontos ipartörténeti emlék. Állapotfelvevétele és a denevérállomány aktuális felmérése 2024-ben is megtörtént.

2015-ben hirdették ki védettként a korábban védelemre tervezett mesterséges üregeket. 2024-ben folytattuk a mádi Bomboly-bánya Alsó- és Felső-tárónál, a sárospataki megyer-hegyi Zsolnay-bányánál, a füzérkajatai Kajati-tárónál, illetve az edelényi Mogyorós-tetői üreghálózaton elvégzett denevérbarát lezárás hatásainak monitorozását.

3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)

A tárgyévben is felmértük a földművelésügyi miniszter 63/2015. (X. 16.) FM rendeletében védetté nyilvánított, alapvetően denevérvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregeket. A célirányos felméréseket különösen indokolta az, hogy több üreget érintett a bennük szállást foglaló denevérállományok gyakorlati védelméhez kapcsolódó KEHOP-pályázat (stabilizálás, biztonságos lezárás stb.), mely 2020-ban zárult le.

A mádi Bomboly-bánya Felső-tárója 2024-ben is nemzetközi szinten kiemelkedő szálláshelye volt több ezer, többségében fokozottan védett denevérnek (pl. nagy patkósdenevér, hosszúszárnyú denevér). Itt korábban megtörtént a vágatrendszer denevérbarát lezárása. Az állomány növekedése egyértelműen a biztonságosabbá vált szálláskörülmények eredménye. Az állomány hosszú távú jövője szempontjából azonban aggodalomra ad okot, hogy a 2016-ban, másfél évtizeddel a spanyolországi felfedezést követően, innen sikerült újra kimutatni a Lloviu filovirust. A mintagyűjtés és elemzés 2024-ben is intenzíven folyt a pécsi Szentágotthai Kutatóközpont Virologiai Nemzeti Laboratórium munkatársaival.

A Mogyorós-tetői üregrendszerben a bejárat korábbi átépítésével jelentősen nőtt az itt élő denevérek biztonsága. A denevérállomány 2024-ben stabil volt.

A mádi Hosszú-táró és a füzérkajatai Kajati-táró denevérállományai 2024-ben a korábbi évekhez hasonlóak voltak, a tárok állapotában sem történt érdemi változás.

A védelemre tervezett rudabányai Andrásy-altáró esetében igen jelentős kármegelőzési és kármentesítési beavatkozás történt 2017-ben, ennek eredményeit monitoroztuk 2024-ben is. 2024-es tapasztalataink szerint a Villanytetői-üregből korábban eltűnt fokozottan védett kereknyergű patkósdenevérek egy kisebb csoportja itt talált menedékre.

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

3.3.1. Erdőrezervátumok

Az utóbbi évtizedekben Európa több országában jelöltek ki természetes szerkezetű és fajösszetételű erdőterületeket annak érdekében, hogy ott emberi beavatkozás nélkül, a természetes folyamatok hosszútávon, zavartalanul érvényesülhessenek.

Az erdőrezervátumok országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek.

Az erdőrezervátumok két részből állnak. Egy magterületből, amely alapvetően emberi beavatkozástól mentes, és teljes gazdasági korlátozás alá esik, itt csak kivételes esetben - ha azt erdővédelmi okok, veszélyeztetés vagy idegen honos fajok előretörése indokoltá teszi - lehet beavatkozásokat végezni. A magterületet védőzóna veszi körül, amelyben csak olyan erdészeti beavatkozások folytathatók, amelyek a magterület védelmét biztosító folyamatokat

még időlegesen sem csökkentik. Ezek az erdőgazdálkodásnak a természetkímélő módozatai (pl. örökerdő üzemmód, készletgondozó használat, szálalás, szálalóvágás).

Erdőrezervátumok az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Nagy-sertéshegy Erdőrezervátum - ER-64	411,9	65,8	3/2000. KöM rendelet
Alsó-hegy Erdőrezervátum - ER-68	229,3	112,8	1/2000. KöM rendelet
Kelemér-Serényfalva Erdőrezervátum - ER-69	328,7	71,9	12/2007. KvVM rendelet
Haragistya-lófej Erdőrezervátum - ER-70	612,2	259,9	1/2000. KöM rendelet
Nagy-oldal Erdőrezervátum - ER-71	486,3	223,8	1/2000. KöM rendelet
Összesen	2068,4	734,2	

3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat

Hálózati elem típusa	Terület (ha) 2023-ban	Terület (ha) 2024-ben	Változás előző évhez képest (ha)
Magterület	128 152	128 152	0
Ökológiai folyosó	73 536,8	73 536,8	0
Pufferterület	56 066,2	56 066,2	0
Összesen	257 755	257 755	0

2024. februárban az Igazgatóság szakemberei elvégezték az országos ökológiai hálózat központi állományán az Igazgatóságunkat érintő átfedések javítását.

2024. évben Szikszón került sor az országos ökológiai hálózat övezeteinek módosítására az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. A módosítási eljárás jelenleg is folyik. Végeredményként terület mérték változás nem lesz.

A hálózat módosítására Igazgatóságunk részéről merült fel igény.

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

Korábban, 2021-ben vizsgálta felül Igazgatóságunk a kijelölt MTÉT területeket és az igénybe vehető előírás csoportokat, 2024. december 31-ig az alábbi táblázatban láthatók a programban kijelölt területek.

Terület neve	Teljes terület (ha)	Max. támogatású terület (ha)
Bodrogköz MTÉT	41791,91	38837,86
Észak-Cserehát MTÉT	55380,78	28480,49
Összesen	97 172,69	67 318,35

A Vidékfejlesztési Program (VP) keretében az MTÉT előírás csoportokat is tartalmazó Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) felhívás alapján a gazdálkodók 2022.01.01. - 2024.12.31. közötti időszakra vonatkozóan vállaltak kezelési kötelezettséget. MTÉT szántó hegy - és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal és MTÉT gyep hegy – és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal tematikus előírás csoportok voltak választhatók az Észak-Cserehát MTÉT és a Bodrogköz MTÉT esetében is.

A VP - AKG program véget ért, 2024-ben jelentős feladat volt az MTÉT területek felülvizsgálata és a programcsomagok kidolgozása, majd decemberben egy új, a Közös Agrárpolitika (KAP) rendszerébe tartozó AKG, így MTÉT kötelezettségek vállalására pályázhattak a gazdálkodók. Természetesen a pályázókról még nincs információnk, de bízunk abban, hogy a számuk és a terület nem csökken a KAP program keretében sem.

A 2024 decemberében pályázható MTÉT területek az alábbiak szerint alakultak:

Terület neve	Teljes terület (ha)	Max. támogatású terület (ha)
Bodrogköz MTÉT	77704,39 + 322,9244*	51560,13 + 212,0431*
Észak-Cserehát MTÉT	54620,83 + 147,1339*	23505,79 + 100,5922*
Összesen	132795,27	75378,56

* gyepezervátum előírás csoportra kijelölt MTÉT terület

Igazgatóságunk az Észak-Cserehát MTÉT és Bodrogköz MTÉT területek koordinálását végzi. Céljaink a kijelölések során nem változtak: a gyepek esetében elsősorban a földön fészkelő fokozottan védett haris fészkelő- és táplálkozóhelyének fenntartása, megóvása, továbbá egyéb, a gyepterületekhez kötődő védett fajok élőhelyeinek biztosítása a cél. A szántó célprogramban résztvevők kímélő gazdálkodási technológiával – a növényvédőszeres korlátozott használatával, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával – a vadon élő madarakra, apróvadfajokra gyakorolt káros hatások csökkentéséhez járulnak hozzá. Az MTÉT gyep előírás csoporton belül a gyepezervátum területek kijelölése a kiemelt természeti értékeket képviselő természetes gyepek, továbbá a kezelés hiányában eltűnő, erősen degradálódott, természetvédelmi szempontból igen értékes

gyepes élőhelyek (mocsárrét-kaszálórét komplexek, egykori legelők, löszgyepek, magaskórósok) megmentését szolgálja.

2024-ben 105 db kaszási bejelentés, továbbá 4 db villanypásztor kihelyezési szándék érkezett Igazgatóságunkra. Természetesen van átfedés is a két típusú bejelentés között, illetve ismétlődő kaszálás is. A célprogramokhoz kapcsolódóan további 4 db egyéb tárgyú ügyirat keletkezett Igazgatóságunkon (pl. állásfoglalás természetvédelmi érdekből AKG MTÉT előírástól eltérő gazdálkodásra). Vélhetően Natura 2000 bejelentésként is küldtek néhány MTÉT bejelentőt, ahol átfedés van Natura 2000 és MTÉT célprogramban résztvevő táblák között. Az Agrárminisztériummal, a Magyar Államkincstárral, a más Nemzeti Park Igazgatóságoknál dolgozó kollégákkal, a Vármegyei Kormányhivatalok ellenőrzést végző és lebonyolító munkatársaival, továbbá a falugazdászokkal és a gazdálkodókkal is folyamatos az együttműködés. Tapasztalataink szerint a kaszási bejelentések döntő többsége e-mailen érkezik, a gazdálkodók nagyon kis hányada küldi már csak postai úton, azonban az e-papíron beküldött bejelentések száma is elenyésző még.

A korábbi évekhez hasonlóan 2024-ben is történtek helyszíni ellenőrzések. A Magyar Államkincstár - Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság - Agrárminisztérium között létrejött Együttműködési Megállapodás keretében történt a részvétel a helyszíni ellenőrzéseken. A VP-MTÉT, Natura 2000 és Feltételeesség/Kölcsönös Megfeleltetés (JFGK) célprogramok esetében helyszíni ellenőrzési szakértői feladatot látunk el.

VP – AKG MTÉT helyszíni ellenőrzés 2024-ben 3 gazdálkodó esetében volt. Natura 2000 és/vagy Feltételeesség/Kölcsönös Megfeleltetés (JFGK) esetében összesen 67 kijelölt ügyfél ellenőrzésében működött közre az Igazgatóság. Minden gazdálkodó esetében kétszer van helyszíni megjelenés, általános és eseti jegyzőkönyv felvételére kerül sor, így 2024. december 31-ig 140 db szakértői jegyzőkönyvet töltöttünk fel a Magyar Államkincstár (MVH) SharePoint rendszerébe. A helyszíni ellenőrzések Teljesítés Igazolási Bizonylatát, továbbá a tevékenységért járó összeget Igazgatóságunk 2025. március végéig remélhetőleg megkapja. A helyszíni ellenőrzéseken a Természetvédelmi Őrszolgálat munkatársai voltak jelen, az ügyiratkezelés és a szakértői díjak elszámolása a Természetmegőrzési Osztályon zajlott. Az ellenőrzéseken – a természetvédelmi szempontok vizsgálata érdekében – az igazgatóságok szakértői részvételét a továbbiakban is indokoltnak tartjuk.

A megállapodásban foglaltak szerint a Területi Monitoring Rendszer (TMR) kiértékelés eljáráshoz 6 alkalommal kért adatot a Magyar Államkincstár, a tiltott kaszálással összefüggő eljárások lefolytatása érdekében. Minden esetben feltöltöttük az adatszolgáltatást a SharePoint felületre.

4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)

4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Szünantropikus fajok vizsgálata	Dr. Boldogh Sándor (ANPI)	ANP	Saját forrás	80	*
2.	Komplex chiropterológiai vizsgálat sorozat	Dr. Boldogh Sándor (ANPI)	ANP	Saját forrás	30	*
3.	Nagyragadozó fajok állományainak felmérése	Szabó Ádám (ANPI)	ANPI működési terület	Saját forrás	500	*
4.	Vadmacskák (és más ragadozó emlősök) vizsgálata kullancsokra, vector-borne baktériumokra és egysejtű élősködőkre	Állatorvos-tudományi Egyetem Dr. Hornok Sándor	ANPI működési terület	Saját forrás	900	*
5.	Ex lege védett barlangok felmérése	Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Dr. Szunyogh Gábor	Aggtelek: Baradla-barlang	Saját forrás	1000	*
6.	Császármadár felmérés	Huber Attila (ANPI)	Aggteleki-karszt	Saját forrás	60	*

* A részletes eredmények alább találhatók.

1. Szünantropikus fajok vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

A vizsgálat sorozat célja az erős civilizációs hatások alatt álló élőhelyeken élő fajok ökológiai igényeinek hosszú távú feltárása és az itt jelentkező veszélyeztető tényezőknek a tisztázása, majd az eredmények alapján hatékony természetvédelmi beavatkozások tervezése és kivitelezése. Jelenleg alapvetően a klímaváltozás okozta fenológiai fáziseltolódás, illetve az elterjedés-mintázatokban indukált változások követése történik. Vizsgált fajok/fajcsoportok: kiemelten az épületlakó fajok állományai (denevérek, madarak).

2. Komplex chiropterológiai vizsgálatsorozat (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

A pécsi Virologiai Nemzeti Laboratórium munkatársaival közösen 2024-ben is folytatódott a hosszúsárnyú denevérek tömeges vér-, vizelet- és parazita-mintáinak gyűjtése. Ez alapvetően a jelentős denevérvpusztulást okozó *Lloviu filovirus (LLOV)* vizsgálata érdekében történik, de a közelmúltban felfedezett veszettségvírus-törzsek hazai kimutatására is koncentrálnak. Ezen kívül, vizsgálatok történnek védelmi beavatkozások hatásainak tesztelésére, megfelelő mentési és ellátási protokollok kidolgozására is.

3. Nagyragadozók állományainak vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

Hiúz (*Lynx lynx*): A karszton az államhatártól néhány száz méterre a szlovák oldalon készült kamera csapdás felvétel egy egyedről, de a magyar oldalon a faj igazolt életnyomait nem találták 2024-ben.

Barnamedve (*Ursus arctos*): A faj igazolt életnyomait nem találták 2024-ben.

Farkas (*Canis lupus*): 2024-ben mindkét tájegységben szaporodott a faj. A karszton két falkában születtek kölykök.

A Szalonnai-hegységben élő falkánál két vemhes nőstény fialt. Ez a ritkán megfigyelhető jelenség a „túlzott emberi üldözés” hatására alakulhat ki. Ezt a feltételezést Prof. Dr. Vadim Sidorovich megerősítette. A kölykök számáról sajnos nincs pontos információ.

Az Aggteleki Tájegységben élő másik falkában 3 kölyök született. Ennél a falkánál az egyik felnőtt egyednél megfigyelhető, hogy a jobb elülső lábát nem használja - több kameracsapdás felvételen látható - valószínűleg hattyúnyak csapda okozta a sérülését. A Putnoki-dombságban a faj jelen van, életnyomait (nyom, ürülék) megtalálták, kameracsapdás felvételek készültek, szaporodásukról nincs információ.

A Csereháton a faj jelen van, életnyomait megtalálták (nyom, ürülék), szaporodásukról nincs információ.

A Zemplénben egy falka igazoltan szaporodott, 3 kölyök született, de ennek ellenére is úgy tűnik, hogy jelentősen csökkent az egyedszám.

2024. évben bejelentett, háziállatokban okozott nagyragadozó (farkas) kártétel két alkalommal fordult elő. Az Aggteleki Tájegységben, Trizs községhatárban 1 juhot és 3 kecskét, míg Szuhafeőn 11 bárányt öltek meg. Dubicsány községhatárban egy hónapon belül két alkalommal jelentettek káreseményt, szarvasmarha borjakat öltek meg, de nem farkasok, hanem sakálók. Villanypásztor eszközöket kaptak a gazdálkodók. Sajnos a gazdák sok esetben nem jelentik be a káreseményeket, mert tartanak a bejelentéssel járó procedúrától, és a kártalanítás eredménytelenségétől.

2024. évben a nagyragadozó fajok állományainak felmérése az erősen korlátozott terepi jelenlét, valamint a jelentősen megcsappant emberi és pénzügyi források mellett lett elvégezve. A farkas Európai Unió védeltségi szintjének csökkentése negatív hatást váltott ki, a vadgazdálkodók egyre nyíltabban hangoztatják a vadászható vadfajokban okozott „kártételét”, szorgalmazzák a védeltségének feloldását, vadászhatóvá tételét. Vélhetően nőtt az illegális elejtések gyakorisága. Ez, és a még le nem zárult „M 237 svájci farkas” lelövésének ügye közrejátszik abban, hogy félő, hogy nincs visszatartó ereje a fokozottan védett faji státusznak.

Az ANPI a „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére kapott pénzüsszeget a nagyragadozók, elsősorban a farkas háziállatokban okozott kártételének megelőzése céljából, az állattartó gazdálkodóknak tartott szakmai tanácsadásra, valamint a monitoring felmérés során, gépkocsi futásra használta fel.

4. Vadmacskák (és más ragadozó emlősök) vizsgálata kullancsokra, vector-borne baktériumokra és egysejtű élősködőkre az ANPI működési területén gyűjtött minták alapján (más szervvel végeztetett monitorozás)

127 házi macskát és 4 vadmacskát szűrtek PCR-rel, amely a *Hepatozoon*-fajok és a piroplasmák (*Cytauxzoon*- és *Babesia*-fajok) 18S rRNS génjét célozta. A mintákat Aggtelek térségében gyűjtötték, ahol mindkét egysejtű csoport vadmacskában endemikus, és az azt körülvevő tájegységeken összehasonlításuképpen. A házi macskák között az egyik *H. felis*-szel fertőzöttnek bizonyult. Ezenkívül négy vadmacska lépminta közül három pozitívnak bizonyult *H. felis*-re, egynek pedig *C. europaeus* társfertőzése is volt. Fontos, hogy a két ágenssel fertőzött vadmacskából származó *H. felis* a II. genocsoportba tartozott, hasonlóan a pozitív házimacskából kimutatott *H. felis*-hez. A filogenetikai bizonyítékok alapján ez a genocsoport valószínűleg különálló faj a *H. felis* I. genocsoportjából, amelyről eddig csak a mediterrán országokból számoltak be Európában. A másik két vadmacska szintén az I. genocsoportba tartozó *H. felis*-t hordozott.

Újabb, még nem publikált és folyamatban lévő vizsgálatok:

Hat aggteleki vadmacska DNS mintáját izraeli együttműködésben nézték egy olyan új genetikai markerre, a *Hepatozoon*-fajok 23S rRNS génjére egy még nem publikált módszerrel, amely új utat nyithat e kórokozócsoport rendszertani és járványtani ismereteire vonatkozóan. Ezzel pedig lehetőség lesz nyomon követni majd e fontos kórokozócsoport földrajzi kapcsolatait hazánkon és Európán belül. Másrészt 9 aggteleki vadmacska máj- és szívizom mintájából megkísérelték egy kiemelten fontos, zoonótikus egysejtű parazita, a *Toxoplasma gondii* PCR alapú kimutatását. Míg a 9 májminta negatív lett, a 9 szívizomból 4 pozitív eredményt adott. Ezért további 23 vadmacska szívizom DNS mintájának vizsgálatával folytatták. Ezek közül 8 minta bizonyult pozitívnak, ami összességében magas, 38%-os prevalenciát jelent (nagyságrendileg ez ugyanannyi, amennyit házimacskákban szerokonverzió alapján lehet mérni Magyarországon). Két mintából az ún. GRA6-os genetikai markert is sikerült felerősíteni. Tovább bővítik a szóban forgó vadmacskák *T. gondii* genotípusának meghatározását. Bár Európában ismert a vadmacskák szerológiai áthangoltsága toxoplasmával szemben, molekuláris bizonyíték és genotipizálási adatok nem vagy csak kevés forrásból állnak rendelkezésre.

5. Ex lege védett barlangok felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

A kutatás keretében elkészült a Baradla-barlang Styx-, Csernai- és Retek-ágának eddig még nem felmért szakaszainak térképe.

Felmérésre került a szóban forgó járatoknak a szlovák—magyar határig terjedő szakasza, ennek alapján megtörtént az 1:100 léptékű térkép megrajzolása, valamint 10 db keresztmetszervény felvétele. Az új felvételekkel kiegészítve elkészült a teljes Styx-ág 12 db A/1

lapból álló térképe, mely jpg és nyomtatásra alkalmas pdf formátumban van megjelenítve. A fixpontok koordinátái felkerültek a Polygon-programba.

Megvalósult a Retek-ág lézerszkenneres felmérésből kimaradt járatszakaszainak (Létrás-terem, Csodák terme, Cirkusz és Grand kanyon) felmérése, mérési fixpontjainak rögzítése, és koordinátáinak megjelenítése a Polygon-programban. Készült tovább a Retek-ágról 72 db keresztszelvény (1:100 méretarányban), valamint a korábban készült térképlapok végleges egybeszerkesztése. Ez mindösszesen 17 db A/1 térképlapra terjed ki, mely „mindennapi használatra” alkalmas jpg, és nyomtatásra megfelelő pdf formátumban lett megjelenítve.

Elkészült a Baradla nagyközönség által látogatott, illetve a különtúrák során érintett valamennyi járatszakaszának 608 db keresztszelvény-korrektciója, melyek esztétikus elrendezésben (nyomtatásra alkalmas formában) felkerültek a barlang alaprajzát bemutató 147 db (szintén pdf formátumban megjelenített) A/1 méretű lapra.

Minthogy a Baradla turizmus számára megnyitott (12 km hosszú) járatrendszerének feltérképezése 1996-tal kezdődően 28 évig tartott, a felmérés technikájában, a térképrajzok elkészítésének módszerében és a kész térképek megjelenítési módjában ezalatt jelentős változások történtek. Bár a térképi tartalom valamennyi esetében ugyanolyan informatív volt, de nyomdai megjelenítéséhez ezeket egységesíteni kellett. Ez magába foglalta a fekete tussal rajzolt térképlapok átszínezését, a betűméretek és betűformátumok egységesítését, a képződmények elnevezésének felíratozását (figyelembe véve a felmérés ideje alatt zajló nevezéktani kutatások eredményeit), valamint számos kiegészítő jel azonos formára hozását.

6. Császármadár felmérés

2024 telén az Aggteleki Nemzeti Park területén a császármadár jelenlétét életnyomok (hullaték, lábnyom) keresésével igyekeztünk kimutatni. A dürgési időszakban (március és április) a felmérés módszere a mintaterületek csendben történő bejárása során a faj hangjának lejátszása volt. Ennek során a madár megközelíti a hangot követve a felmérőt, szem elé kerülhet és ő maga is válaszolhat a lejátszott hangra. A felmérésekben az Igazgatóság Természetmegőrzési Osztálya, a Természetvédelmi Őrszolgálat, illetve a téli életnyom keresésekben külsős felmérők is részt vettek. A felmérések 2024-ben mintegy 20 mintaterületet érintettek (ezek részben a faj korábbi élőhelyei, részben potenciális élőhelyek voltak), de a császármadár jelenlétét nem sikerült igazolni.

4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Inváziós növényfajok monitorozása	Visnyovszky Tamás (ANPI)	ANPI törzsterület	Saját forrás	300	Éves IAS jelentés

2.1	Védett növényfajok felmérése NBmR monitorozás	Virók Viktor, Farkas Tünde, Juhászné Túrke Ildikó (ANPI)	ANPI működési terület	Saját forrás	490	*
2.2	Védett növényfajok felmérése <i>Onosma tornensis</i>	Horváth Soma Árpád	ATE Alsó-hegy		1000	
3.1	Növénytársuláso k monitorozása	Virók Viktor (ANPI)	Keleméri Mohos-Tavak TT	Saját forrás	20	*
3.2	Növénytársuláso k monitorozása az NBmR keretében a Aggteleki Tájegységben	Horváth Soma Árpád	Tornanádaska	TEV 2024	180	
4.1	Élőhely- térképezés Baktakék O5×5 004	Juhász Melinda	Baktakék	TEV 2024	1000	*
4.2	Élőhely- térképezés Füzér O5×5 018	Juhászné Túrke Ildikó Farkas Tünde (ANPI)	Füzér	Saját forrás	300	
5.	Egyenes- szárnyúak felmérése	Dr. Nagy Antal	ANPI működési terület	TEV 2024	750	*
6.1	Kétéltű-hüllő fajok felmérése NBmR	Dr. Szabolcs István Márton	ANPI működési terület	TEV 2024	880	*
6.2	Kétéltű-hüllő fajok felmérése Göte palackcsapdázás	Száz Hárs Kft. Burinda Tamás	ATE		300	
6.3	Kétéltű-hüllő fajok felmérése <i>Vipera berus</i>	MME Halpern Bálint	ZTE		380	

7.1	Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése	Huber Attila (ANPI)	ANPI működési terület	Saját forrás	600	*
7.2	Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése <i>Corvus frugilegus</i>	Süveges Kristóf	ZTE	Saját forrás	500	
7.3	Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése Gémtelepek	Süveges Kristóf	ANPI működési terület	TEV 2024	800	
7.4	Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése <i>Crex crex</i> <i>Bubo bubo</i>	Zöld Kör Kft. Molnár Antal	ANPI működési terület	Saját forrás	800	
8.	Kisemlős- vizsgálat bagolyköpet alapján	Bioaqua Pro Kft. Kiss Béla	ATE	TEV 2024	500	*
9.1	Emlősök felmérése Pelék	Izsó Ádám (ANPI)	Szögliget, Szendrő	Saját forrás	30	*
9.2	Emlősök felmérése Ürgék	Farkas Tünde (ANPI)	Jósvafő		10	
10.1	Denevér- közösségek felmérése	Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület Géczi István	ZTE	TEV 2024	550	*

10.2	Denevér-közösségek felmérése	Bioaqua Pro Kft. Kiss Béla	ATE		400	
11.	Keleméri Mohos-tavak TT területén végzett rekonstrukció vizsgálata	Dr. Papp Beáta Gabriella	Keleméri Mohos-tavak TT	TEV 2024	600	*
12.	Mohák monitorozása - Regenerációs vizsgálat	Dr. Szűcs Péter	ZTE	TEV 2024	500	*
13.	Védett és veszélyeztetett gombafajok felmérése	Zempléni Gombász Egyesület Kőszeginé Tóth Judit	ZTE	TEV 2024	600	*
14.	Gyeppek regenerálódásának vizsgálata az inváziós fajok visszaszorítását követően	Juhászné Túrke Ildikó (ANPI)	Bodrogsziget	Saját forrás	20	*
15.	Szállalások során nyitott mesterséges lécek vizsgálata	Juhászné Túrke Ildikó (ANPI)	Long-erdő	Saját forrás	20	*
16.	CES - Állandó Ráfordítású madárgyűrűzés	Huber Attila (ANPI)	Szalonna	Saját forrás	50	*
17.	Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás	Huber Attila (ANPI)	Szalonna	Saját forrás	100	*

1. Inváziós növényfajok monitorozása:

Az 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok monitorozása a Működési területen:

A 2024-es évben a lehetőségekhez képest igyekeztünk az előírt korai észlelés/kiirtás feladatát ellátni (több mint 430 000 ha-on). E mellett elsősorban az eddig nem térképezett inváziós növényfajok részleges felmérését végeztük. A jövőben a monitoring tevékenység tekintetében

- *Laburnum anagyroides*: az aggteleki határban, az erdő szegélyben kisebb területen elterjedt. Mechanikus visszaszorítását 2024 során kezdtük meg. A Cserehát területén természetközeli molyhos-tölgyesben jelentek meg fiatal egyedei.
- *Humulus scandens*: A Sajó-völgyben helyenként tömeges.
- *Elodea canadensis*: Elsősorban a Sajó-völgy holtmedreiben tömeges.

A Zempléni Tájegység területén:

- *Amorpha fruticosa*: a Bodrogzugban tömeges, a Taktaközben csatornák partján szórványosan (pl.: Taktaközi öntözőcsatorna), a Tokaji-hegyen is megjelent (Lencsés-völgy), a Bodroglőn csatornák partján tömeges.
- *Acer negundo*: a Bodrogzugban, de főleg a folyó menti galériaerdőkben tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán kisebb foltokban megjelent (Csepegő-dűlő, Dobó-dűlő). A Bodroglőn csatorna partokon néhol tömeges.
- *Acer saccharinum*: a Bodrogzugban két dűlőből (Bodrogkeresztúr – Disznó-szállás, Tokaj – Bodrog-köz) a Tisza mentén egy dűlőből (Tokaj – Alsó-legelő) lehet már kimutatni a fajt. Erőteljes terjedése tapasztalható, illetve várható.
- *Asclepias syriaca*: elsősorban a Bodroglő homokos talajú vidékein tör előre. A Tisza parti gátakon, a mentett oldalon, sok helyen tömeges, néhol (pl. Zemplénagárd) a gátakon kritikus. Terjedése robbanásszerű.
- *Fraxinus pennsylvanica*: a Bodrogzugban, Bodroglőn tömeges, folyamatosan terjed a Taktaközben (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna, Peres-kígyós-ér), illetve a Zempléni-hegység patakjainak alsóbb szintjén (pl.: Tolcsva-patak).
- *Solidago canadensis*: néhol tömeges, pl.: Tokaj – Közép-legelő, Telkibánya – Csenkő-patak-völgye, Hosszú-föld, Zemplénagárd – Papok-erdeje, stb.
- *Solidago gigantea*: a Hegyközben tömeges, a Központi-Zemplénben szórványos, pl.: Komlóska – Szalka-rét. A *Solidago canadensis*-el együtt az egész működési területen jelen van. Míg az északabbi területeken a *Solidago canadensis*, addig a délebbi területeken a *Solidago gigantea* dominál észak-déli gradiens mentén váltva egymást.
- *Fallopia sectio Reynoutria*: a Zemplénben néhol tömeges (pl.: Sátorajújhely – Zsolyomka, Tolcsva-patak, Bénye-patak) a Bodrog-mentén (pl.: Felső-legelő, Tolcsva-patak) és a Taktaközben szórványos (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna), egy helyen tömeges: Tarcal – Nagy-szik. A teljes működési területen elsősorban települések belterületén jelen van. Terjedése robbanásszerű.
- *Echinocystis lobata*: a Bodrogzugban, Tisza mentén tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán, dél Zemplénben szórványosan fordul elő.
- *Ailanthus altissima*: a Tokaji-hegyen egyre több helyen megjelenik (Tarcal – Citrombánya környéke, Ceke, Öreg-temető, Tokaj – Palota-dűlő, Dobó-dűlő, Verebes-dűlő stb.), máshol még szórványosan: Bodrogkeresztúr – Dereszla, Mád - Nagy-Padi-hegy, Legyesbénye környéke stb. Ezen felül a tájegység legtöbb településének belterületén jelen van, több településen tömeges, terjedése robbanásszerű.
- *Helianthus spp.*: vízfolyások mentén néhol tömeges (pl.: Bénye-patak, Tolcsva-patak, Takta, Szerencs-patak).
- *Robinia pseudoacacia*: telepített erdei területeken, egykori felhagyott szőlők helyén állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges.

- *Ambrosia artemisiifolia*: az előző évi jelentés szerint sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik, a Taktaközben, Felső-Bodrogtörz területén kifejezetten tömegessé vált. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi szántókon, Tisza-menti szántókon terjed.
- *Bidens frondosa*: a Tisza és a Bodrog mentén tömeges, a Bodrogtörz területén főleg a holt medrek parti zónájában, galériaerdőkben tömeges. Megjelent a Zempléni-hg. területén is, ahol legnagyobb károkat a forráslápok területén okoz (pl.: Komlósi-völgyi láprétek).
- *Parthenocissus spp.*: A Bodrog- és a Tisza-mentén szóróványosan, illetve a Tokaji-hegy északi oldali területein is megjelent.
- *Abutilon theophrasti*: sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi, Tisza-menti szántókon (pl.: Bodrogtörz-vár-dűlő, Alsó-legelő, Kis-virágos-dűlő, Kincstári-rétek-dűlő), Felső-Bodrogtörz területén.
- *Elaeagnus angustifolia*: a Tokaji-hegyen terjedőben, néhol már tömeges (pl.: Donárd, Kis-Garai), terjedőben: Tokaj - Nagy-Kopasz-dűlőben, a Tarcal - Bige és Téglás dűlőkben, valamint a Tokaj – Kereszt-hegyen.
- *Humulus scandens*: a szerencsi ülepítő tavakon tömeges.
- *Eloëa canadensis*: a Bodrog-mentén szóróványosan (pl.: Zsaró-ér, Felső-legelő).
- *Impatiens parviflora*: zempléni erdőkben, főként a völgytalpakon általánosan tömeges.
- *Aster spp.*: a Bodrog-mentén, Tisza-mentén szóróványosan, terjed.
- *Pinus nigra*: a Tokaji-hegyen sztyeprétfoltokon erőteljesen terjed.
- *Vitis riparia*: a Bodrog és a Tisza-mentén tömeges.

Külön ki kell emelni két csoport a *Paulownia sp.*, és a *Phyllostachys sp.* egyre aggasztóbb jelenlétét és gyors terjedését a teljes működési területen.

2. Védett növényfajok felmérése

2.1 NBmR monitorozás (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Fehéres csüdfű (*Astragalus vesicarius* subsp. *albidus*): Jósvalón 2024-ben jelentősen emelkedett az egyedszám, sok virágzó tövet lehetett látni és sok virágzat fejlődött a töveken. Több helyen fiatal egyedeket is meg lehetett figyelni. 2024-ben került felmérésre a legmagasabb érték a felmérések kezdete óta. Meg kell jegyezni, hogy az emelkedés a gazdag virágzásnak is köszönhető, hisz a nem virágzó töveket nagyon nehéz észrevenni a gyepten, így feltételezhető, hogy nem csak tényleges egyedszám-emelkedésről van szó. Az Alsó-hegyen az egyedszám jelentősen visszaesett, legutóbb 2015-ben volt ennél alacsonyabb érték. Feltételezhetően a 2022-es szélsőségesen aszályos időjárás okozható a csökkenésért, ekkor több más faj (pl. *Onosma tornensis*) egyedszáma is jelentősen visszaesett a hegyen. Az állomány gazdagon virágzott. Délről terjed a bálványfa (*Ailanthus altissima*), de egyelőre még nem veszélyezteteti az állományt.

Farkasboroszlán (*Daphne mezereum*): Az egyedszám kis mértékben csökkent, de így is második legmagasabb érték. A területen tovább folytatódott a fenyvesek letermelése. A felnyílt részeken jól láthatóan gazdagon virágoznak a tövek. Ugyanakkor a vágásterületeken

kevesebb tő került elő, amit okozhat a felnövő növényzet, a vágástéri hulladék deponálása és a letermelés során letörlik a növények hajtásait. 2024-ben kiemelkedően gazdagon virágzott a faj. Az erdészeti kezelések veszélyeztetik a fajt.

Korai szegfű (*Dianthus praecox*): 2024-ben kis mértékben csökkent az egyedszám. Meddő hajtásokból most került elő a legtöbb, viszont virágzó hajtásokból a legkevesebb, a töveknek csak a 18 % virágzott. Összességében a virágzó tövek aránya és virágzó hajtások száma is meredeken csökkenő tendenciát mutat. Ennek magyarázataként felmerülhet, hogy a gyakoribb aszályos periódusok miatt a tövek jól láthatóan beszorulnak az árnyékosabb részekre, ahol viszont a virágzásuk szorul vissza. Elszáradt tövek 2024-ben nem kerültek elő.

Kereklevelű harmatfű (*Drosera rotundifolia*): A virágzó hajtások száma a Kis-Mohos esetén emelkedett, de a 15 évvel korábbi értékek töredéke. A nagy folt esetében csökkent a hajtások száma, de a nyugati részen lévő kisebb foltok növekednek. Ezeknél taposás is megfigyelhető volt, a túraútvonalról illegálisan bejárnak a lápra. A Nagy-Mohos esetében csökkenés történt. Antropogén zavarás nem fordult elő a területen, de sok molyhos nyír kiszáradt.

Tarajos pajzsika (*Dryopteris cristata*): A Nagy-Mohoson jelentősen visszaesett az egyedszám, és az elterjedési terület is csökkent. Ennek oka nem mondható meg. Ami eltérés volt a korábbi felmérésekhez képest, hogy sokkal vizesebb volt a terület. A 2024-ben lehatárolt területen kívül csak hibrid egyedek fordultak elő. A Kis-Mohoson a korábban is felmért 4 tő került elő. Nem volt zavarás az élőhelyen.

Hüvelyes gyapjúsás (*Eriophorum vaginatum*): Mind a két lápon jelentősen emelkedett az egyedszám, különösen a Nagy-Mohoson. Mind a két láp 2024-ben sokkal nedvesebb volt a megszokottnál. Fontos megjegyezni, hogy az ANPI kezelési kísérletet végez a Kis-Mohoson, mely során egy 20 x 20 méteres területen a lombkoronaszint borítását 30 %-ra csökkentették. A kísérlet területe nem érinti a gyapjúsás állományát, de közvetetten hatással lehet rá. Habár ezen a lápon emelkedett az egyedszám, nem éri el a 2018-as értéket. A Nagy-Mohos esetében nagyon intenzíven terjed a nád, mely a széleken már a gyapjúsás állományt is érinti. Várhatóan a nagy tömegű elhalt biomassza alatt nem lesz életképes a gyapjúsás. Ez a láp a magas vízállás miatt folyamatosan felszakad, ami a nyírek kiszáradását okozza, majd a felnyílt lombkorona alatt a nád gyorsabban terjed.

Kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*): Az aggteleki állománynál 2024-ben kis mértékben emelkedett a hajtásszám, de nem éri el a 2018-as és korábbi értékeket. 2024-ben is tapasztalható volt a szárazság negatív hatása. Elsősorban a mélyebb, nedvesebb részeken fordultak elő növények. A cserjésedés is problémát jelent, egyes töveket azért nem sikerült megtalálni, mert teljesen záródott a cserjés. Jól láthatóan évek óta nem volt kezelés a területen. A fonyi állománynál a 2021-es felméréshez képest kismértékű csökkenést lehetett megfigyelni. Ennek fő okaként a cserjésedést és a nád folyamatos terjeszkedését lehet megjelölni. A területen található egy újonnan létrehozott szóró is, amely szintén jelentős mértékben veszélyezteti az állományt. A vadak folyamatos taposása a szóró környékén jelentkező gyomosodást és a korábban itt lévő tövek eltűnését vonta maga után.

Erdei gólyaorr (*Geranium sylvaticum*): Sajnos a tövek száma 2021-ben visszaesett, és 2024-ben is közel annyi egyed került elő, és 2 egyed virágzott. A terület védett, nehezen megközelíthető, veszélyeztető tényező a populáció kis mérete és a cserjésedés, kis mértékben a vadrágás. Magashegyi fajról lévén szó elterjedési határán van a növény, így a közeljövőben hátrányosan befolyásolhatja a klímaváltozás.

Patakparti gyömbérgyökér (*Geum rivale*): Szuhafőn a lágyszárú szint a korábbi időszaktól eltérően nyitott volt, de jó vízellátottságú, tocsogós. Az egyedszám kismértékben emelkedett, de meg sem közelíti a 2021 előtti értékeket. Az állomány kiterjedése csökkent. Zavaró tényezőt nem tapasztaltunk. A zempléni állomány monitorozása kapacitáshiány miatt nem valósult meg.

Janka-sallangvirág (*Himantoglossum jankae*): A teresztenyei állománynál a meddő növények száma továbbra is jelentősen emelkedett a nagyobb folt esetében (enyhe, csapadékos volt a tél), és jelentősen meghaladta az eddig legmagasabb 2021-es értéket. A kisebb, nyugati foltnál az egyedszám kis mértékben csökkent. Mindkét foltnál az elterjedési terület csökkent. 2024-ben a virágzás visszafogottabb volt. Jól látható, hogy a faj a sűrűbb cserjésekből és a teljesen nyitott, törmelékes gyepekből egyaránt kiszorul. Kisebb vadtaposás volt észlelhető. Szögligeten a tavaszi felméréskor ismét jelentősen több tő került elő, mint az előző felméréskor. A virágzó egyedek száma a teresztenyei állományhoz hasonlóan csökkent. 2023-ban, nem az ismétlési évben felmérésre kerültek a virágzó egyedek, mert láthatóan nagyon gazdagon virágzott az állomány. A területen kevésbé volt megfigyelhető a vadtaposás, mint a korábbi években. A Tokaji-hegyen a faj egyedszámának alakulása a korábbi években is jelentős fluktuációt mutatott, de a 2021-es évhez képest elmondható, hogy az állomány 2024-ben jelentősen lecsökkent. A két dűlőben csak néhány virágzó egyed került elő, a tölevelek tekintetében pedig nehezíti a megtalálást az egyre sűrűsödő cserjés. A Janka-sallangvirág a félárnyékot biztosító cserjék és fák jelenlétét mindenképpen igényli, azonban a záródó cserjésekből fokozatosan kiszorul. A Bige-dűlőben volt leginkább tapasztalható, hogy a teljesen zárt, áthatolhatatlan cserjésekből szinte teljesen eltűntek a korábbi években jelen lévő tövek. Ezen az élőhelyen a cserjék megritkítása mindenképpen szükséges az állomány megőrzése szempontjából. A Téglás-dűlői állományt csak kismértékben fenyegeti a cserjés záródása, az itt lévő állomány stabil, a 2021-es évhez képest itt nem volt állománycsökkenés.

Szibéria nőszirm (*Iris sibirica*): A polikormonok száma növekedett, a virágzó hajtások száma viszont drasztikusan csökkent. Legnagyobb csökkenés a legnagyobb, 2. csoportban figyelhető meg, melynél majdnem negyedére esett vissza a virágzó hajtások száma. Három csoportnál figyelhető meg emelkedés, a 12, 14 és 17-es csoportoknál. Keletre haladva a Földszén-völgybe egyre árnyékoltabb az állomány, így ezen a részen már gyakran a virágzás intenzitásának csökkenése figyelhető meg, helyenként erősen becserjésedett az élőhely, különösen a 11. foltnál. A cserjésedés mellett a szárazodás negatív hatása is egyre jobban érződik. Több polikormon le volt taposva, mivel gépjárművel közlekedtek az élőhelyen.

Európai struccpáfrány (*Matteuccia struthiopteris*): A faj állománya stabilnak mondható, bár a kiválasztott részterületen állománycsökkenés tapasztalható a 3 évvel korábbihoz képest. Az állományt jelentős veszélyeztető tényező nem fenyegeti. Annyit azért mindenképpen fontos

megjegyezni, hogy a Kastélyszálló egyik szennyvízkifolyó csöve, pont ezen a részterületen található, amely a Kemence-patakba van bevezetve.

Hármaslevelű vidrafű (*Menyanthes trifoliata*): 2024-ben az állomány nagyon gazdagon virágzott, és termést is hozott. Emellett jelentősen emelkedett a hajtások száma, és a kiterjedés is. A faj folyamatosan terjed a lagzónára. A lagzóna felőli része az állománynak teljesen zárt, míg a Nagy-Mohos belsejében lévő rész felszakadozó. Erősen terjed a nád az élőhelyen.

Gumós macskahere (*Phlomis tuberosa*): Megfigyelhető, hogy a tövek mikroklimatikusan kedvezőbb helyeken, a fa- és cserjecsoportok közelében találhatók. A 2021-es csapadékosabb időszakhoz képest a 2024-es aszályos évben csökkent a vegetatív egyedek száma, a virágzó egyedeké pedig jelentősen visszaesett. 2018-ban a 2024-esnél is aszályosabb nyár volt, jól látszik, hogy ekkor még alacsonyabb érték született. Az állomány védett természeti területen található, a cserjésedés és a gyalogakác terjedése veszélyezteti.

Karcsú gömböskosbor (*Traunsteinera globosa*): A faj állományai folyamatosan csökkenőben vannak a Karszton, 2024-ben csak egyetlen lokalitásból került elő összesen 3 tő. Ami magasabb érték, mint a 2018-as, de visszaesés a 2021-es évhez képest. Az előfordulás védett területen található, turistautaktól távol. Valószínűsíthető, hogy a klímaváltozás hat negatívan a fajra. Regécen a virágzó egyedszám drasztikusan csökkent az előző 2021-es felméréshez képest. Egyedül a 2. foltban volt majdnem ugyanannyi tő, mint 2021-ben. A Gyertyánkúti-rétek sajnos több éve nem kezeltek. A kékperje uralja a gyepeket. A 2023-2024-es aszályos időszak nem kedvezett a faj számára, ezzel magyarázható az erős visszaszorulás. Valószínűleg a klímaváltozás nem kedvez ezeken a területeken sem a fajnak.

Közösségi jelentőségű fajok felmérése:

Piros kígyószisz (*Echium maculatum*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2024-ben 19 lokalitást sikerült felmérni, összesen 1764 egyedet.

Kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2024-ben 16 lokalitást sikerült felmérni, összesen 22820 egyedet.

Magyar nőszirm (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2024-ben 11 lokalitást sikerült felmérni, összesen 811 egyedet.

Heverő iszapfű (*Lindernia procumbens*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2024-ben 1 lokalitást sikerült felmérni, összesen 23 egyedet. 2024-ben kedvezőtlen volt az időjárás a faj számára.

Korpafűfélék (*Lycopodiaceae*): A Natura 2000 monitorozás keretében a *Lycopodium annotinum* esetében 2024-ben 1 lokalitást sikerült felmérni, ahol 10 egyed került elő. *Lycopodium clavatum* szintén 1 lokalitásban 52,84 m²-en fordult elő.

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*): A Natura 2000 monitorozás keretében 2024-ben 35 lokalitást sikerült felmérni, összesen 5597 egyedet.

2.2 *Onosma tornensis* felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

A felvételezés során 6554 előfordulást rögzítettek. Az előző felvétel során 10740 tövet találtak, amely jelentős visszaesés. Ehhez hozzájárult a 2022-es rendkívüli aszály. A felvételezés során a következőket állapították meg: a keleti előfordulási foltok sokkal jobb állapotban vannak, ugyanakkor a faj sokszor itt is, főleg a virágos kőris és a molyhos tölgy állományfoltok alá húzódott be. A nyugati előfordulási foltok esetében nagyon jelentős csökkenést találtak.

Dűlőnkénti összefoglaló:

- 1, Szent János-hegy (1 poligon): az állomány enyhén csökkent, de stabilnak tekinthető. Nagyon szép virágzás.
- 2, Kecské-vár (2 poligon): az állomány jó állapotban van, csökkenés nem, vagy alig tapasztalható. Jelentős a vadtaposás, de a gyepek nem annyira gyomos.
- 3, Vites-töbör alatt (8 poligon): elég jó állapot, kiemelten a zárt sziklagyepi, a fennsíkperemhez közel lévő, borókások közötti apró tisztásokban nagyon szép állományfoltok vannak, állománycsökkenés itt nem tapasztalható, ellentétben a déli folttal.
- 4, Kétágú-hegy (1 poligon): az állomány stabilnak tekinthető.
- 5, Virrasztó-völgy (1 poligon): az állomány keleti részének szórványtöveit nem találtak.
- 6, Pagonyi-kazal (1 poligon): az állományfolt szinte teljesen eltűnt, pár virágzó tövet találtak.
- 7, Kilátó-zsomboly alatt (5 poligon): drasztikus állománycsökkenés: 852 töről 469 tőre csökkent az állomány.

3. Növénytársulások felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

3.1 Növénytársulások monitorozása a Keleméri Mohos-tavak TT területén (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Carici lasiocarpae-Sphagnetum: Mindkét lápon tipikus formában előforduló társulás. A Nagy- és Kis-Mohoson is nagy területeket borítanak a *Carex lasiocarpa*-val alkotott különböző sás hibridek. A Nagy-Mohoson tovább csökkent a lombkoronaszint borítása, ezt a nyírek kiszáradása okozta. Ezzel párhuzamosan a cserjeszint borítása nőtt, amit a kiszáradt nyírek sarjadása okoz. A legfontosabb változás a nád intenzív terjedése. A *Carex lasiocarpa* borítása folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Egy *Eriophorum vaginatum* folt folyamatosan terjed a kvadrát területére. A Nagy-Mohossal ellentétesen a Kis-Mohoson növekedett a lombkorona borítása, itt nem száradtak ki nyírek nagyobb számban. A *Carex lasiocarpa* borítása jelentősen emelkedett.

Eriophoro vaginati-Sphagnetum: Mindkét lápon előforduló társulás. A mohaszintet *Sphagnum*-fajok alkotják, kevés edényes növényfajból áll. A Nagy-Mohoson teljesen kiszáradtak a kvadrátban lévő molyhos nyírek, de töről elkezdtek sarjadni, ezért csökkent a lombkoronaszint és nőtt a cserjeszint borítása. Összesen két fajt találtak a gyepszintben. A Kis-Mohos esetében mindkét kvadrátban nőtt a cserjeszint borítása, a K2-nél a

lombkoronaszint csökkent. Érdekes módon az egyik kvadrátban csökkent, a másikban nőtt az *Eriophorum vaginatum* borítása. A K2-es kvadrátban az *Eriophorum vaginatum* viaszszorulása mellett a *Carex lasiocarpa* előretörése figyelhető meg.

Salici cinereae-Sphagnetum: Az előző társulástól eltérően tipikus állományaival csak elszórtan lehet találkozni. A *Salix cinerea* elsősorban a lápok lagzónájában fordul elő, ahol nyílt vízfelszint találunk, itt a tőzegmoha csak a füzek törzsén fordul elő. A tőzegmohás lápon csak a lagzóna felőli részen, foltokban jelenik meg ez a társulás. Emiatt jellemző rá, hogy a tőzegmohaláp és a lagzóna mocsári növényzete egyaránt előfordul fajkészletében. A cserjeszint kiterjedése figyelhető meg a kvadrátban, ami egyaránt érinti a *Salix cinerea*-t és a *S. aurita*-t. A *Lysimachia vulgaris* és a *Juncus effusus* borítása is jelentősen emelkedett, de több más mocsári fajt nem találtak meg a kvadrátban.

Calamagrosti-Salicetum cinereae: Csak kis foltokban jelenlévő társulás. A változások követése érdekében 2009-ben kezdték el monitorozni. A Kis-Mohosnál a lombkoronaszintben megjelent a *Betula pubescens*, de valószínűleg csak arról van szó, hogy a láp mozgása miatt behajlott egy fa. A cserjeszintben megjelent a *Frangula alnus*. A gypeszintben az összes védett faj borítása csökkent. Ennek nem tudható az oka. A *Sparganium erectum*-ot sem találtak meg. Nagy-Mohoson a legfontosabb változás a nád intenzív terjedése. A *Lemna minor* borítása tovább csökkent, amit valószínűleg a tőzegmoha lagzóna felé történő terjedése okoz. Ugyanígy jelentősen csökkent a *Lysimachia vulgaris* borítása is. *Calamagrostis canescens*-t egyik kvadrátban sem sikerült megtalálni.

Általános észrevételek: A szélsőségesen csapadékos 2010-es év hatására a vízszint úgy megemelkedett, hogy a láp szélén számos fa kiszáradt. Sajnos az elmúlt években ezeket nem sikerült kitermelni, így továbbra is dőlnek be fák a lápra. Ezek alatt gyomos növényzet alakul ki. Nyár elején a lápot szélsőségesen magas vízállás jellemezte, ilyen magas vízszint a felmérések kezdete óta nem volt a Mohosokon. Ebben az időszakban a Nagy-Mohos egy része nem volt biztonságosan járható. Az elmúlt években többször volt magasabb vízállás, ennek hatására a Nagy-Mohoson elkezdtek kiszáradni a molyhos nyírek. Feltételezhetően a nagyobb fénymenyiség hatása, hogy ezen a lápon a nád intenzíven terjedni kezdett. Összességében kevesebb fásszárú magoncot találtak, mint a korábbi felmérésekben, ami a környező tölgyes fajai esetében szintén a magasabb vízszinttel hozható összefüggésbe. A Nagy-Mohos esetében a kevesebb molyhos nyír magonc a fák kiszáradása miatt lehet.

3.2 Növénytársulások monitorozása az NBmR keretében a Aggteleki Tájegységben (más szervvel végeztetett monitorozás)

A legfontosabb cél a fokozottan védett *Onosma tornense* állományváltozásainak követése; 0,35 %-ról az átlagborítás 0,4%-re nőtt, a frekvencia pedig 12-ről 8%-ra változott. A faj jól felismerhető, a megtalált tövek nagyrészt virágoztak, az év megfelelőnek mondható volt, így a detektabilitás magasnak mondható. Az előző felvételhez képest enyhe csökkenés-stagnálás állapítható meg, ezt érdemes összevetni a faj teljes felmérésének trendjeivel is. A leggyakoribb sziklagyepi-szárazgyepi fajok a *Potentilla arenaria* (frekvencia: 86%), a *Melica ciliata* (frekvencia: 70%), a *Teucrium chamaedrys* (frekvencia: 56%), nőtt az *Euphorbia*

cyparissias (frekvencia: 68% a 56-ról), a *Helianthemum ovatum* csökkent (frekvencia: 42%), a *Sedum acre* szintén (frekvencia: 2021: 70% helyett 58%), illetve a *Stachys recta* (36%) is. A borítási értékek nem változtak számottevően. A kép azt rajzolja ki, hogy a degradáció konstans súlya mellett a generalistább fajok állománya stabilizálódott, a specialisták visszaszorulóban vannak, míg a gyomfajok fluktuálnak. A korábbi években az *Ailanthus altissima* állománynagysága stagnált, azonban az elmúlt három évben több magonc is megjelent.

4. Élőhelytérképezés

4.1 Élőhelytérkép készítése az NBmR keretében a Baktakék O5×5_004 mintanegyzetben (más szervvel végeztetett monitorozás:)

A kvadrátot harmadik alkalommal mérték fel. A korábbi felmérések és a tapasztalatok alapján elmondható, hogy természeti érték alig maradt a kvadrátban, 2024-ben 5-ös természetességű területet nem találtak, 4-es természetességű csupán az összterület 1,4%-a, 3-as természetességű 11,1%, 2-es természetességű 24,3%, míg 1-es 63,2%.

A kvadrát természetes növényzete döntően cseres-tölgyesekből állhatott, kisebb gyertyános kocsányos- és kocsánytalan tölgyesekkel, melegkedvelő tölgyesekkel, a völgyekben égeres és füzes ligeterdőkkel. Ezek helyén ma általában szántók, parlagok, illetve telepített idegenhonos és kevert erdők találhatók.

Az elmúlt 10 évben a korábbi foltmintázat döntő része megváltozott. Cseres-tölgyes a teljes kvadrátban összesen csak mintegy 32 ha-on maradt meg, gyertyános-tölgyes közel ugyanennyi, s ezek az állományok is degradáltak. Kiemelkedő, hogy maradt egy égerliget a Forrás-patak völgyében, gazdag mocsári mozaik részeként, ami jórészt változatlan. A patakvölgyek füzeseinek összkiterjedése kissé nőtt a völgyek gondozatlansága, a spontán cserjésedés, erdősödés miatt. Az erdők döntő része ma akácos (504 ha), amiben lényeges szerepet játszik, hogy 2004 és 2015 között óriási területeken telepítették szántókra és parlagokra. Szerencsére az azóta eltelt időben újabb telepítései nem történtek, de spontán terjedése mérhető. Kisebb arányban kocsányos és kocsánytalan tölgyek, valamint gyertyánok telepítése folyamatosan történik, így a P3 élőhelyek aránya noha felére csökkent még mindig jelentős.

A korábbi felvételezések során még több terebélyes fákból álló fasort, illetve egy parkot is térképeztek, ezeket mára levágták, nagy természetvédelmi szempontból értékes fák a kvadrát teljes területén belül ma kizárólag a fancsali Mély-völgy mellett lévő félig elhagyott mezőgazdasági telephelyen találhatók.

A cserjések közül korábban nem kerültek feltüntetésre üde cserjések (P2a), mára a patakvölgyek spontán szukcessziója miatt ezek összesen több mint 6 ha-t borítanak. A száraz cserjések (P2b) területe is nőtt, 92,6 ha-ról 124,6 ha-ra, elsősorban a gyümölcsösök, a száraz és üde gyepek rovására. Ennek oka szintén a természetes szukcesszió.

A völgyalji üde gyepek összterülete lényegében nem változott, kiemelkedő közülük a baktakéki Felső-rét (valójában Alsó-rét), bár a füzeket innen is levágták. A többi üde gyepe mintázata itt is átalakult, egyes szántóparlagok mocsárrétté regenerálódtak, más esetben hol felszántják, hogy felhagyják azokat, illetve esetenként becserjésednek, majd lezúzzák.

Ugyanakkor a korábbi magassásosok, magaskórósok területe és természetessége a gazdálkodás alkalmi jellege miatt csökkent, ezek egy része cserjéssé, vagy jellegtelen gyepekké alakult.

Korábban nem került elő erdőssztyeprét (H4), melynek 3 pusztuló foltját térképezték, mindhárom esetben felhagyott kertekben másodlagosan regenerálódott, de a cserjésedés és az akácodosás miatt végpusztulással veszélyeztetett helyzetben. Szintén korábban nem került elő, de a különösen csapadékos 2024 tavasza miatt több helyen is megjelent pionír iszapnövényzet, lényegében belvizes szántókon, eredetileg forrásnál és vízállásos patak völgyben.

Jellemző, hogy a szántók művelése és felhagyása dinamikusan változott. Számos esetben hagytak fel hosszabb-rövidebb időre szántókat, amiket később újra használatba vettek, miközben máshol hagyták fel azokat. Az aktuálisan szántott terület mérete lényegében nem változott (2024-ben 763,7 ha), de ezek területi elhelyezkedése jellemzően módosult. Ugyanez igaz, jelentős területi csökkenés mellett a nagyüzemi gyümölcsösökre is! Ugyanakkor a kisparcellás szántók aránya folyamatosan csökken, egybeszántják a nagyokkal. A kisparcellás ősi szőlő-gyümölcsösöket Fancsal határában ma is aktívan használják. Minden más esetben fokozódó felhagyás figyelhető meg.

Az urban-jellegű és ipari létesítmények területe kissé csökkent, a korábbi tsz-telepek közül ma csak a belterület szélén lévőket használják.

4.2 Élőhelytérkép készítése az NBmR keretében a O5×5 018-as Füzér NBmR mintanégyszetben (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

A 2024-es évben megtörtént a Füzér NBmR kvadrát újra térképezése, mely a harmadik térképezés a területen.

Az egykori legelőterületek töredékén folyik napjainkban legeltetési állattartás, ez is villanypásztoros rendszerben, ami a legelőkre jelentős nyomást gyakorol. Pusztalafalu közelében a falutól ÉK-re legeltetnek régebbi parlagokat. Ezeken a területeken jellemző a túllegeltetés, továbbá megfigyelhető, hogy törekednek a fás-legelő jellegű területek kialakítására, azaz az elszórtan álló fákat nem vágják ki, hanem hagyják felnővekedni azokat. Füzértől D-re is folyik villanypásztoros legeltetés, ahol szintén a gyepek túllegeltetése figyelhető meg, itt a természetes gyepek degradálódása már jelentős mértékben tapasztalható. A cserjésedési-erdősödési folyamatok olyan mértéket öltöttek az évtizedek során, hogy az egykori legelőkön jelentős mennyiségű erdőfoltot kellett lehatárolni.

A terület magashegységi részein a meredekebb oldalakon szinte mindenhol találkozunk sziklagyep és lejtőssztyepp társulásokkal. Ezek közül a nagyobb kiterjedésűek még viszonylag jó állapotúak és igen értékes fajokat őriznek. A legtöbb kisebb gyeppragmentum az elmúlt 10 év alatt jelentősen összezsugorodott, a korábban még csak szálanként betelepülő tölgyek-körisek mára felnővekedtek és sok helyen a gyepek fölé növe zárt melegkedvelő tölgyes állományok alakultak ki. A gyepi növényzet ezeken a területeken teljesen visszaszorul, eltűnnek az érzékenyebb fajok, az árnyékolást jobban tűrő széleslevelű fűvek terjednek el, előbb zártabb gyepeket alkotva majd erdőszegélyi növényzetté alakulva. A nyíltabb sziklagyepeket abiotikus okok miatt az erdősödés kevésbé veszélyezteti, bár a cserjésedési

folyamatok itt is számottevőek, viszont a gyepek összezsugorodásából adódóan megnő a megmaradt fragmentumokra nehezedő vadnyomás, erőteljes taposást, rágást okozva.

Mindenképpen említést érdemel a korábban szántóként használt, majd felhagyott területek lassú regenerációja. Jellemzően a regenerálódó, 5 évesnél idősebb parlagokat a nitrogénkedvelő szántóföldi gyomok eltűnését követően átsorolták természetesebb kategóriába (OC, OB). Néhány helyen előfordult, hogy a korábban jellegtelen gyepeknek tekintett élőhely természetesebb élőhelykategóriába került. A környező természetes gyepekből betelepülő fajok, illetve talán a legeltetés is hozzájárulhat ahhoz, hogy ezek a korábban jellegtelen fajkészletű gyepek egyre inkább differenciálódjanak, fajkészletük gazdagodik természetes gyepekre jellemző fajokkal.

Az erdőterületek esetében a legjelentősebb változást a 2020-ban bekövetkező nagy területeket érintő széldöntések okozták. A lékes vágást követően ezek a szél hatásának jobban kitett erdőállományok dőltek ki.

2019-ben a Vár-hegyen a vár környékének régészeti szempontú átvizsgálásával kapcsolatos omladékkutatás történt. Ez a Vár-hegyen lévő természetes sziklagyep-lejtősztyepp és sziklai cserjés élőhelykomplexet is érintette. Az omladékkutatás részben a törmelék (azaz a talaj) eltávolításával járt, amelyet megelőzően megtörtént a védett fajok kiemelése, későbbi visszatelepítés céljából.

A védett fajok jelentős része nem élte túl a visszatelepítést, a csupasz felszínekről talaj híján a fajok, gyeppragmentumok teljesen eltűntek, lemosódtak. Az egykori fajgazdag élőhelyen jelenleg a *Festuca pseudodalmatica*, dominanciájával jellemezhető növényzeti foltokat tartalmazó csupasz sziklafelszíneket találhatunk, az egykori sziklagyep társulás ezeken a beavatkozásokkal érintett területeken egyértelműen megszűnt.

5. Egyenesszárnyúak felmérése (közösség és közösségi jelentőségű fajok) (más szervvel végeztetett monitorozás)

2024-ben az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén *Orthoptera* közösségi monitoringra az Aggtelek feletti fennsíkon a Nyilasok területén, a Jósvalő feletti Kopasz-tetőn, valamint Tornanádaska: Alsó-hegy *Campanulo-Festucetum pallentis* társulásában került sor a növényteni felmérésekkel összehangoltan.

A felmért területeken nagyrészt a korábbi felméréseknek megfelelő összetételű együtteseket találtak, de a xerofil fajok arányának növekedése és a mezofil chortobiontok arányának és számának csökkenése több esetben tetten érhető volt. Ez a trend a makroklimatikus változásokkal összhangban jól jelzi a területek szárazodását. A domináns és szubdomináns fajok gyakoriságának változása egyelőre még nem jelentős, a dominancia rangsorok elejét (első 3-5 faj) minden területen a szokott domináns és szubdomináns fajok foglalták el.

Az Alsó-hegyen a korábbiakkal csaknem azonos fajgazdagság és abundancia volt kimutatható (13 faj: 4 Ensifera, 9 Caelifera; 197 egyed). A védett fajok közül a *Stenobothrus eurasius* és az egyetlen hazai védett fogólábú faj (Mantodea), a *Mantis religiosa* került elő. A domináns fajja 2024-ben a *Chorthippus biguttulus* volt, amit a *Calliptamus italicus* és az *Euchorthippus pulvinatus* követett. A cserjésedés általános különösen a hegylábi területen, de megfigyelhetők voltak a kezelés, azaz a cserjeirtás nyomai is. A folyamat a szegélylakó

fajoknak kedvezhet, ám a nyílt felszínek eltűnése csökkenése számos faj, például a 2024-ben kis számban előkerült védett *Stenobothrus eurasius* állományára is kedvezőtlenül hat.

A Nyilasokon jelentős fajgazdag együttes volt kimutatható, összesen 30 faj (14 Ensifera, 16 caelifera) 431 egyede került elő. A védett fajok közül a *Pholidoptera transsylvanica*, a *Saga pedo* és az egyetlen hazai fogólábú faj (Mantodea), a *Mantis religiosa* került elő. A fajkészlet és a tömegességek változásai az elmúlt 10 évben a terület szárazodását, a gyep felnyílását és szerkezetének ritkulását mutatják. Ilyen jelek a montán és a mezo- és higrofil fajok arányának csökkenése (pl. *Pseudopodisma nagyí*, *Stauroderus scalaris*, *Chrysocraon dispar*, *Metrioptera brachyptera*, *Metrioptera roeselii* stb.), valamint a xerofil fajok arányának és számának növekedése (pl.: *Pachytrachys gracilis*, *Euchorthippus declivus*). Az élőhelyet – a természetvédelmi kezelésnek hála – a hegyi kaszálókat általában fenyegető szekunder szukcesszió nem veszélyezteti. A természetvédelem legfontosabb feladata jelen esetben az együttesek hosszabb távú változásának monitorozása.

A jósavafői Kopasz-tetőn összesen 15 faj (5 Ensifera, 10 Caelifera) 2017 egyede került elő. A fajszaám csökkenése és a fajösszetétel változása egyértelműnek tűnő trendet mutat, a terület szárazodása irányába. A korábban ismert, kis létszámú állományokkal rendelkező két védett faj a *Saga pedo* és a *Stenobothrus eurasius*, valamint a Szőlő-hegyen csak itt előforduló *Stauroderus scalaris* egyaránt hiányzott a 2024-es mintákból. Az együttesből leginkább a mezofil chortobiont fajok tűnnek el, vagy csökken a részesedésük. A terület további monitorozása részben a jellegzetes összetételű együttes, részben a védett fajok állományainak sürgető vizsgálata miatt továbbra is indokolt.

Az élőhelyeket, illetve együtteseiket veszélyeztető tényezőként egységesen a szárazodás és az ezzel együtt járó gypszerkezet változás azonosítható. Az antropogén hatások egyik területen sem voltak jelentősek. Az együttesek védelme és folyamatban lévő változásaik, valamint a védett fajok állományainak vizsgálata indokolja mind a három terület további vizsgálatát.

6. Kétéltű és hüllő fajok felmérése

6.1 Kétéltű és hüllő fajok vizsgálata az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az NBmR keretében 2024 (más szervvel végeztetett monitorozás)

2024-ben az Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszerben kétéltű- és hüllő monitorozásra korábban kijelölt, fajprotokoll alapú vizsgálati területeken végezték el a felméréseket az Aggteleki-karszton és a Zempléni-hegységben. A pettyes és alpesi göte fajok monitorozását az előírt protokoll alapján palackcsapdákkal végezték. A gyepi- és az erdei béka populációk esetében petecsomó számoláson alapuló felméréseket szerettek volna végezni a szögligeti Ménes-völgyben, de a körülmények miatt ez nem volt lehetséges. A többi faj esetében, mint a vöröshasú és sárgahasú unka, foltos szalamandra, fali és fürge gyík, sávmenti felmérést alkalmaztak. A felmérések során valamennyi észlelt egyéb kétéltű- és hüllőfaj adatát is rögzítették, mint faunisztikai adatok.

Az Aggteleki-karszton 2024-ben a pettyes göte (*Lissotriton vulgaris*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), a foltos szalamandra (*Salamandra salamandra*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), valamint a fali (*Podarcis muralis*) és fürge gyík (*Lacerta agilis*) fajsziintű monitorozását folytatták. Az erdei (*Rana dalmatina*) és a gyepi béka (*Rana*

temporaria) fajszerű, petecsomón alapuló felmérését is folytatták, de az nem hozott eredményt.

Az Aggteleki-karszton a helyszínek közül a pettyes göte már csak a Vörös-tóban található meg, ott is csökkenő számban. Dunai tarajosgöte nem került elő a felmérések alatt. A götefajok élőhelyei vagy kiszáradnak, feltöltődnek, vagy halak telepítése miatt alkalmatlanná válnak számukra. Védelmük a monitoring-helyszíneken csak aktív természetvédelmi beavatkozás mellett lehetséges. Hasonló helyzetben van a vöröshasú unka is. A Vörös-tónál lévő állomány valószínűleg szintén csökken. A foltos szalamandra továbbra is nagy számban van jelen forrásokhoz, patakokhoz kötődő szaporodóhelyein. A gyepi és erdei békák számolása nem volt lehetséges, mert év elején a patakok nagyon meg voltak áradva, így azok völgye petezésre alkalmatlan volt, később pedig nem találkoztak a fajokkal. A fali gyík továbbra is nagy számban van jelen a Ménes-völgyi sziklafalnál. 2024-ben itt nem került elő fürge gyík, ami már korábbi években is megritkult. Elképzelhető, hogy ez a klímaváltozás miatt van.

A Zempléni-hegységben 2024-ben a pettyes göte, az alpesi göte (*Ichthyosaura alpestris*), a foltos szalamandra, a sárgahasú unka (*Bombina variegata*), valamint a fali gyík fajszerű monitorozását folytatták. A két götefaj felmérése István-kúton nem volt könnyű a tavat fedő békalencse miatt, de mindkét faj stabilan jelen van a területen. A Cseteteki-tóban csak pettyes götét találtak, azt is kisebb számban, mint korábban. A tóban jelentős számú bodorkát találtak, a halak jelenléte hosszú távon a kételtűek csökkenéséhez, kihalásához vezethet. A tó környéki keréknyomokban továbbra is jelen van az alpesi göte. A sárgahasú unka mindkét tónál, valamint a Mlaka-réten is stabilan jelen van, de a Cseteteki-tónál szintén nagyon kevés volt. A környező keréknyomokban gyakori. A Szpalanyica-völgyben a felmérések során kevés foltos szalamandra került elő, de ezt a rejtőzködő életmódú fajt nehéz monitorozni. A területen stabilan jelen van és szaporodik, a Flórika-forrásban ott vannak a lárvái. A fali gyík továbbra is gyakori a területen.

6.2 Göte fajok monitorozása az NBmR keretében palackcsapdázás segítségével 2024 (más szervvel végeztetett monitorozás)

A felmérésre 100 db hagyományos palackcsapdával négy víztesten került sor, két faj, *Lissotriton vulgaris* (113 egyed), valamint *Triturus dobrogicus* (16 egyed) került elő. A fajok jelenléte minden vizsgált helyszínen kimutatható volt. Az élőhelyek vízkészlete stagnáló képet mutat, a vízi növényzet borítása nőtt, azonban minden mintavételre kijelölt helyszín alkalmas volt csapdák kihelyezésére. A befogott fajok egyedszáma 2024-ben alulmarad az előző jó év átlagánál, kismértékben csökkenő tendenciát mutat.

6.3 A keresztes vipera (*Vipera berus*) állományainak felmérése a Zemplénben 2024 (más szervvel végeztetett monitorozás)

Az irodalmi adatok feldolgozása révén eddig 40 Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei helyszínt sikerült azonosítani, ahol valaha keresztes vipérákat észleltek. A Magyar Természettudományi Múzeum Herpetológiai gyűjteményében 48 térségből származó keresztes vipera található. A korábban ezeken a helyszíneken dolgozó kutatóktól további 55 észlelési adatot sikerült begyűjteni. Az Országos Kételtű- és Hüllőtérképezés Program honlapjára 47 keresztes vipera

adat érkezett be a felkutatott adatoktól függetlenül, melyeket szintén feltöltöttek, így mostanra már 114 megfigyelési adat származik a Zemplénből az adatbázisban. A tavaszi időjárás kedvezőbb volt a korábbi évekhez képest, de a vízhiányt teljesen nem tudta enyhíteni. Összesen 8 helyszínről 10 megfigyeléssel bővült a tudás a keresztes viperák előfordulásáról. A viperák közül 2 példány fiatal egyed, 5 hím és 5 nőstény volt. Az elkészült élőhely-alkalmassági modell alapján tervezték meg a következő évi minta-területek kijelölését.

7. Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése

7.1 Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Igazgatóságunk működési területén 2024-ben a ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérésében elsősorban a Természetmegőrzési Osztály és a Természetvédelmi Őrszolgálat vett részt, de önkéntes madármegfigyelők is hozzájárultak megfigyeléseikkel a munkához. A taktaközi és mucsonyi gémtelepek, illetve a Zempléni Tájegységben a varjútelepek felmérését Igazgatóságunkkal kötött szerződés alapján külsős kutató végezte.

A telepesen fészkelő madárfajok egy részénél az elmúlt évekből ismert helyszínek felmérése történt meg tárgyi évben is, illetve azokról a helyszínekről is gyűjtöttek össze adatokat, ahol nem volt klasszikus értelemben vett „telep”, hanem az adott madárfaj 1-2 párban fészkelhet csak. A miskolci Csorba-tó esetében néhány évvel korábban még csak partról lett becsülve a fészkelő dankasirályok és küszvágó csérek száma, 2020 óta azonban csónakkal szisztematikusan bejárásra kerülnek a fészkelő szigetek és így pontos számlálás történik. 2024-ben a magas vízállás miatt a fészkelő szigetek jó része víz alá került, így sem dankasirályok, sem küszvágó csérek nem fészkeltek. Mucsonyban azonban a Borsodchem ülepítő tavain mindkét fajnak kialakult egy kisebb fészkelő kolóniája, sőt, egy pár szerezsensirály is költésbe kezdett. Ez utóbbi fajnak ez az első bizonyított fészkelése Igazgatóságunk működési területén. Az ülepítő tavakon sikerült néhány színes gyűrűs öreg dankasirályt és küszvágó csér gyűrűszámát leolvasni. A madarak egy része a miskolci Csorba-tavon és a nyékládházi Debreceni-tavon fiókaként kapott gyűrűt néhány évvel korábban. Ez alapján feltételezhető, hogy a mucsonyi ülepítőkön 2024-ben részben azon madarak kezdtek költésbe, amelyek az említett két tavon szoktak költeni, de a tárgyévben fészkelésük a magas vízállás miatt mindkét tavon megghiúsult.

Az Aggteleki Tájegységben a gulipán és a gólyatöcs csak a Mucsony környéki mocsarakban, illetve ugyanitt a Borsodchem ülepítő tavain fészkel, ahol a két faj felmérése 2024-ben is megtörtént. A Zempléni Tájegységben a két faj potenciális költőhelyeinek a töredéke került felmérésre, gulipán nem került elő, gólyatöcs egy helyen, Sáropatak mellett.

Az ANPI működési területén egyetlen ismert kárókatona kolónia a Bodrogzug területen van, ennek a felmérésére (fészkek számlálására) 2024-ben csak a költési időszak után volt lehetőség. Kis kárókatona telep szintén egy került elő Tiszaladány mellett.

A ritka, stabil költőhelyű fajok esetében a legáltalánosabb módszer elsősorban a gallyfészkek (uhu esetében kőbányák, sziklafalak, szakadópartok) keresése, majd fészkelési időszakon belüli visszaellenőrzése, illetve revírek keresése volt. A haris felmérése a védett, Natura 2000 és MTÉT területekre koncentrálódott, a többi területen azonban nem történt felmérés. A fehérhátú fakopáncs esetében több UTM négyzetre kiterjedően szisztematikus felmérés történt

az Aggteleki-karszton, a többi revír szórványadatként egyéb felmérések során vált ismertté. A ritka, stabil költőhelyű fajok közül csak az alábbiak esetében történt teljesnek tekinthető felmérés, azaz a megadott állomány nagyság nagyjából reális a teljes működési területet nézve: rétisas, békászó sas, parlagi sas, szirti sas, a 2 sólyom-faj, uhu. Ezen fajok esetében tehát nincs, vagy nem sok olyan pár (revír) lehet, amit nem ismerünk. A fekete gólya esetében egyes területek (pl. Aggteleki-karszt, Cserehát, Putnoki-dombság) fészkelő állományáról hiányosak az ismereteink, ott további párok előkerülése várható. Az uráli bagoly esetében biztos fészkelést csak mesterséges odúban találtunk, ezen kívül csak revírek váltak ismertté. Néhány faj esetében kapacitás hiányában csak a potenciális élőhelyek töredékének felmérése történt meg, ezeknél csak szórványadatokból van ismeretünk fészkelésekről, vagy revírekről (pl. barátréce, cigányréce, kis légykapó, piros lábú cankó, billegető cankó, vörösnyakú vöcsök).

7.2 A vetési varjú (*Corvus frugilegus*) telepeinek térképezése az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (részben más szervvel végeztetett monitorozás)

Az Aggteleki Tájegységben Igazgatóságunk munkatársai végezték el a vetési varjú telepek felmérését. A tájegységben összességében az elmúlt 10 évben valamelyest csökkent a fészkelő állomány. Jelenlegi állományai Ináncs és Kiskinizs külterületén szétszórta található.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal kötött szerződés alapján – a nemzeti park Zempléni Tájegységében – külsős kutatók végezték el a vetési varjú (*Corvus frugilegus*) kolóniák térképezését az Igazgatóság szakemberei által meghatározott, térképeken megjelölt területeken. A varjútelep térképezéseket, felméréseket a szerencsi Homokos-horgásztó, Malomtanya és a Csátés-major környékén, valamint a karosi Lapos-dűlő; a pácini Gát-szög; és a cigándi Béla-tanya környékén végezték el.

A vetési varjú kolóniák 2024-es felmérésével kapcsolatban összegezve megállapítható, hogy a Zempléni Tájegységben a faj korábban ismert fészkelőhelyei az elmúlt években jelentős mértékben csökkentek. Az Igazgatóságtól kapott korábbi adatok leellenőrzése során csupán egyetlen egy helyen tudták kimutatni jelenleg is lakott telep jelenlétét. A cigándi Bélatanya körüli helyszínen összesen 35 lakott vetési varjú fészket számláltak. A védett varjúfélék közül továbbá a csókával kapcsolatban volt a szerencsi és a bekecsi-legyesbényei helyszínen is észlelés. A faj egyedei előszeretettel foglalják el a Szerencs belterületén található lakóházak padlását és nem zárható ki, hogy a vizsgált legyesbényei Csátés-major hodályaiban is költ 7-10 pár, azonban ezt nem tudták megerősíteni, mivel a gazdasági épületekbe nem tudtak bejutni a felméréskor.

Sajnálatos, hogy több helyszínen is a korábban rögzített adatok helyén a közelmúltban történt fakitermelések nyomai voltak megfigyelhetőek. A cigándi Víg-dűlő területén már nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy mennyi és milyen faj fészke pusztult a fakitermelések során, de nem zárható ki, hogy ott még a kitermelés előtt meglehetett a vetési varjú telep, illetve az sem, hogy az észlelt fészke maradvány a jelenlévő holló párhoz tartozott. A felmérési anyagban is látható, tarvágott erdő helyén árválkodó két nemesnyarat valószínűleg épp e fészkek védelme érdekében hagyták meg a fakitermelők. Volt olyan helyszín (Bekecs-Legyesbénye, Csátés-major környéke), ahol részben a fészektartó fák

előregedése, kiszáradása, viharok miatti kidőlése, villámcsapás okozta kiégése vezethetett a telep megszűnéséhez. Szintén a varjútelepek számának csökkenését okozhatja a Bodroghöz területén a jó fajkészlettel rendelkező, legeltetett gyepterületek hiánya, vagy ezek területének csökkenése is.

Mindent összevetve az elmúlt évtizedekhez képest erősen aggasztó képet festett a térségben a vetési varjak helyzete, telepeik eltűnése, melynek okait érdemes lenne alaposabban is feltárni a jövőben, illetve olyan aktív természetvédelmi lépéseket tenni a még meglévő telep(ek) védelme érdekében (erdőgazdálkodó/tulajdonosok tájékoztatása, hatósági korlátozás, stb.) melyekkel elősegíthető a meglévő kolónia/kolóniák fennmaradásának biztosítása.

7.3 Gémtelepek felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

Vizsgálatok során az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal kötött szerződés alapján - a nemzeti park működési területén belül - gémtelepek felmérését végezték el parti számlálási módszerrel a nemzeti park szakemberei által meghatározott víztestek területén. A gémtelep felméréseket a tiszaladányi Sulymos és Tiszaladányi-Holt-Tisza, a tarcali Kis-Ökör-tó és Hosszú-tó, szerencsi Pásztor-tó, múcsonyi Ragályi-szög, a mezőzombori Zsidó-tó és Zserc-tó, valamint a monoki Hosszú-völgy területén végezték. A felmérések eredményeinek összesítése során megállapítható, hogy a legtöbb telep esetében egyedszámbeli növekedést, vagy stagnálást figyeltek meg, összességében viszont kismértékű állománycsökkenés mutatható ki. Kivételt képeznek ez alól a Kis-Ökör-tó és a Pásztor-tó telepei, ahol a korábbi égetések miatt továbbra sem állt még helyre a nádas és így szinte teljesen alkalmatlan a gémfélék fészkelésére. Ezeken a helyszíneken nagyon alacsony számú jelenlétet figyeltek meg.

Öröndetes azonban, hogy a Taktaköz és a Szerencsi-dombság területén sikerült egy-egy új gémtelep jelenlétét igazolni (Monok, Mezőzombor), valamint, hogy jelentősen növekedett a múcsonyi Ragályi-szög, a tarcali Hosszú-tó gémtelepének területén a nagy kócsag állománya. Összesítve a telepek adatait minden eddiginél több vörösgém költését figyelték meg és az is örömteli, hogy – bár kis egyedszámban – de újra költöttek gémfélék a szerencsi Pásztor-tó területén. Pozitívum, hogy tovább növekedett a bakcsók, a kis kárókatonák és a szürke gémelek egyedszáma a Tiszaladányi-Holt-Tisza gémtelepén. Ugyanakkor sajnálatos, hogy a szerencsi Pásztor-tó és a tarcali Kis-Ökör-tó még mindig nem heverte ki a korábbi nádtüzek hatását és területükön nyoma sincs a korábbi egyedszámoknak. Hasonlóan ezekhez a helyszínekhez, a mezőzombori Hosszú-tó területén sem költenek még mindig gémfélék 2010 óta. Számos esetben stagnáló állománynagyságokat is megfigyeltek, melyek azt mutatják, hogy nem növekedett az elmúlt években a gémtelepekre összpontosított figyelem és a taktaközi, bodrogzugi élőhelyek eltartó képessége sem. Az aktuálisan kimutatott, stagnáló (vagy kissé csökkenő) állománynagyságok messze elmaradnak a 2018-as évtől, mely előtt egy folyamatos növekedés volt megfigyelhető. 2020-tól növekedés történt, ez elsősorban a kedvező időjárási események szerencsés együttállása okán alakult így. A téli, illetve kora tavaszi, nagyobb mennyiségű csapadék megakadályozza a nádasok leégését. Amennyiben a jövőben nem történik e fajok védelme érdekében aktív védelmi intézkedés, ismét hamar mélypontra zuhanhatnak az állományok, mivel egy extrém tűzveszélyes, aszályos évben csak a gémtelepek őrzésével, nádaratási korlátozásokkal, az illegális nádaratás visszaszorításával lehet fenntartani a jelenlegihez hasonló, vagy annál magasabb állománynagyságokat.

7.4 A fokozottan védett haris (*Crex crex*) és uhu (*Bubo bubo*) állományainak felmérése az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság kijelölt mintaterületein (más szervvel végeztetett monitorozás)

Az uhu költőpároknál történt megfigyelések rögzítve lettek külön-külön, így könnyen átlátható volt, hogy hol szükséges a fiókák számát pontosítani. Végül megállapítható, hogy a 2024-es költési szezonban a vizsgált fészkelőhelyek mindegyikét vizsgálva, - a 29 uhu által foglalt költőhelyen - átlagosnak mondható szaporulat nevelkedett fel. A korábbi években ismerté vált költőhelyek ellenőrzése is megtörtént. A vizsgált fészkelőhelyek többsége kőbányák falának kevésbé zavart párkányain található. Emberi tevékenység több esetben történt a közelben. Említést érdemelnek a fejtéssel járó zavarások, a bánya udvarra települt méhészetek, turizmus, illegális szeméttlerakás, kulturális rendezvények és a velük járó építkezések, zajhatások és a világítás. Azok a párok, akik nagyobb folyóink mentén, ártéri erdőkben vagy nyílt helyeken a ragadozómadarak és fekete gólyák fészkeiben költenek, az erdészeti munkák kivételével nagyobb zavarás nélkül költenek. Az ilyen élőhelyeken a tavaszi árvizek idején rendkívül nehéz a költéseikre elfoglalt újabb és újabb gallyfészkeket felkutatni a rendelkezésre álló rövid időszak alatt.

A harisok számára az idei évben alkalmatlanná vált területek napokig csupán néhány sikeres hallgatózást eredményeztek. Az egyik felmérési napon Sátoraljaújhelynél a Molyvás és a Bihajka dűlő területén a Ronyva vízfolyásai által táplált laposok szegélyeiben találtak rá több harisra. A laposok szélein 50-100 méterre reketttyefűz bokrok voltak és szinte mindegyik haris egy-egy ilyen bokor közvetlen közelében szólt. A terület jelenleg olyan természetes állapotban található, mint a 35 évvel ezelőtti Bodrogzug, hiszen nem lepte még el a gyalogakác. Aki azonban nem ismerte az akkori és mostani viszonyokat, még elhiheti azt, hogy a Bodrogzug kiváló haris élőhely, ugyanis a hasonló holtágak és sarlómedrek szegélyeiben kivétel nélkül kefesűrű gyalogakác van, vagyis alkalmatlanná vált a harisok számára. Az évenkénti madárfelmérések között még prioritást élvez a haris felmérése, azonban egyre több madárfaj is nagyobb figyelmet kívánna. Példaként fontos kiemelni a berki tücsökmadarat (*Locustella fluviatilis*) mezei pacsirtát (*Alauda arvensis*), ami a felmérés folyamán csak néhány esetben mutatkozott.

8. Kisemlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel (más szervvel végeztetett monitorozás)

A tárgyévben az ANPI működési területének összesen 3 lelőhelyéről gyűjtött köpetek feldolgozása történt meg (összesen 1043 zsákmányállat, 24 emlősfaj a 4 *Apodemus* és a 2 *Mus* fajjal együtt). Mivel 2024-ben is nagyon kevés (mindössze 3) gyöngybagoly-költést ismertek, ezért korábbi évekből származó köpeteket vontak elemzésbe. A feldolgozott lelőhelyek a Cserehát területére estek (Ziliz, Tornaszentjakab, Tomor), ahonnan a korábbi években már több alkalommal is történt köpetfeldolgozás. A meghatározott maradványokat 2024-ben is mind egyedi azonosítóval elcsomagolták. A jelentésben elvégezték a lelőhelyek diverzitási értékeinek kiszámítását (H), illetve a kimutatott fajok értékelését is. Kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű kisemlős-faj ebben a vizsgálati ciklusban nem került elő, azonban mindenképpen figyelmet érdemel a denevérek előfordulása.

9. Emlősök felmérése

9.1 Pele fajok monitorozása (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

1. telephely: Szögliget, Vidomáj-pusztá

2024-ben május vége és augusztus vége között, összesen 4 alkalommal történt ellenőrzés a Szögliget Vidomáj-pusztá dűlőn létesített peleodú-telepen. A telep odúinak átnézését a nappali órákban végeztük, megfelelő időjárási viszonyok mellett (napsütéses, tiszta idő), minimális zavarást okozva a foglalt odúk „lakói” számára. A telep létesítésekor 50 odú került kihelyezésre, az elmúlt évek során azonban számos közülük eltűnt, vagy olyan mértékben megrongálódott, hogy a további használatra alkalmatlanná vált. Az eltűnés oka valószínűleg a területen megjelenő emberek számlájára írható, akik a megtalált odúkat levették, majd magukkal vitték. A rongálódás okai is részben antropogén eredetűek (összetört odúk a talajon), egyes odúkban azonban az állatok is kárt okoztak (harkályok kártétele az odúk oldalának átllyuggatásával, a leesett odúk – feltehetőleg – vaddisznók általi megrágása, stb.). Ezen hatások okán a 2024-ben megmaradt odúk száma 43 volt.

Eredmények:

- 15. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*Muscardinus avellanarius*) mohából készült fészekben
- 19. számú odú: 2 juvenilis- és 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) mohából készült fészekben
- 22. számú odú: 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) falevélből és mohából készült fészekben
- 42. számú odú: 3 juvenilis- és 1 adult mogyorós pele (*M. avellanarius*) falevelekből készült fészekben.

További érdekes megfigyelés volt, hogy a 41. számú odúban egy szécinege (*Parus major*) pár fészket épített, majd a tojó 7 tojást rakott. A legelső ellenőrzéskor egyik szülőmadár sem tartózkodott az odúban, a tojások hidegek voltak. A későbbi ellenőrzés során azonban azt tapasztaltuk, hogy a költés - ismeretlen okból - megghiúsult, mivel még egy hónap elteltével is csupán a 7 tojás volt megtalálható az odúban, ezért a tojásokat a fészkekkel együtt eltávolítottuk.

2. telephely: Szögliget, Szilvás-oldal

2024-ben a Szendrő Pittyel-oldal dűlőről a Szögliget Szilvás-oldal dűlő területére került áttelepítésre a 25 B-típusú madárodú, a pelefajok adatainak gyűjtése céljából. A mintaterület túlnyomórészt gyertyános-tölgyes társulásból áll, északi szélén némi karsztbokorerdő jellegű vegetációval - és húsos som (*Cornus mas*) dominanciával, ahol összesen 4 alkalommal történt ellenőrzés. A B-típusú madárodúk kihelyezését a bejárat nyílással a fatörzs irányába végeztük, meggátolva így a területen költő, odúlakó énekesmadár-fajok megtelepedését, ezáltal pedig növelve a pelék megtelepedésének lehetőségét, mivel az odútelep létesítésének fő célja az őshonos pelefajok kimutatása.

A mintavételek során egyik hazai pelefaj egyedét sem sikerült kimutatni a mintaterületről 2024-ben, sőt, pelék jelenlétére utaló életnyomokat sem találtunk az odúk ellenőrzésekor.

9.2 Ürgemonitoring (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Igazgatóságunk működési területén egyetlen lokalitásban történik NBmR felmérés, a jósvafői Lófej-völgyben. A területen legeltetett alacsony fűvű félszáraz gyepterület található, melyet időszakosan kaszálnak, illetve lovakkal történik legeltetés. A kétezres évek elején ide került áttelepítésre Miskolc déli részéről néhány egyed. A völgyben nagyobb esőzésekkor jelentős víz folyik le, de időszakossága miatt medret nem képez. Ez egyes években negatívan hat az ürgepopulációra, ilyenkor az állatok egyes része a domboldalakra húzódik fel. A területen problémát jelent, hogy rendszeresen újabb földutak, keréknyomok képződnek a gépjármű közlekedés miatt. Megfigyelhető továbbá a peremterületek felől a becserjésedés, illetve a hagyasbokrok felnövése a terület belsőbb részein. Mivel az állomány egy szűk völgyben található, a becselő utakat nem tudjuk egymás mellé rakni, az alkalmazott elrendezés az adatlapon látható. A becslés mellett GPS-szel bemértük a völgyben található összes ürgelyukat is.

A mintaterületen 2024-ben ismét jelentős visszaesést tapasztaltunk (20-ról 13-ra), de ennél jóval alacsonyabb érték is előfordult 2011 óta. A teljes területen 46 lyukat számoltunk. Zavarást nem tapasztaltunk a területen, az élőhely karbantartott, kezelt, földutakkal szabdalva.

10. Denevérközösségek felmérése

10.1 Denevérek monitorozása az NBmR keretében az Aggteleki Tájegységben 2024 (más szervvel végeztetett monitorozás)

A felméréseket 2024-ben speciális szabályozási előírások nélkül lehetett végezni. Ebben a vizsgálati évben 16 helyszínen mérték fel a barlangi telelő és szaporodó állományokat, illetve 27 helyszínen az épületekben nyári szállást foglaló denevérközösségeket. A területen tapasztalható állományalakulások összhangban vannak az országos trendekkel. 2024-ben is kiemelkedő fontosságú volt a korábbi védelmi célú beavatkozások hatásának monitorozása. Több denevérszálláson mikroklimatikus adatokat is gyűjtöttek, amiket a klímaváltozás denevérekre gyakorolt hatásainak jobb megértéséhez, illetve a szálláshelyeket érintő beavatkozások értékeléséhez tudnak felhasználni. A felmérési eredmények 2024-ben is megerősítették azt, hogy a jó állapotú szállás- és táplálkozóhelyeknek köszönhetően a denevérfauna nagyon fajgazdag és kiemelkedő jelentőségű a területen.

10.2 Denevérek monitorozása az NBmR keretében a Zempléni Tájegységben 2024 (más szervvel végeztetett monitorozás)

A monitorozás folyamán felmérésre került a szerződésben szereplő 54-ből 51 nyári denevér szállásként, utódnevelő rejtkehelyként funkcionáló épület (két esetben épületegyüttes) és a hét földalatti szálláshely. Három helyszínt nem tudtak ellenőrizni. A szerződésben szereplőkön kívül 11 egyéb bánya, táró és pincesor, valamint 7 olyan templom és családi ház, amelyekről a templom felújítási program miatti ellenőrzések vagy egyéb forrásból származó információk alapján kiderült, hogy denevér kolónia szálláshelye.

A Zempléni Tájegységben, 2024-ben 13 egyértelműen azonosított denevér faj egyedeit figyelték meg és rögzítették a rájuk vonatkozó információkat. A monitorozásba bevont

élőhelyek, és az azokat igénybe vevő fajok faji jellemzőiből adódóan nagyon nagyok a különbségek az egyes fajok előfordulási gyakorisága és az adott faj egyedszáma között.

A *Miniopterus schreibersii* ismételten egyetlen nyári kolóniával (Bomboly) volt jelen, amely egyedszáma az elmúlt években tapasztalttal (3 500) szemben jelentősen megnőtt (6 000), de a 13 denevér fajt összevetve, így is legnagyobb egyedszámban észlelték. 2023-24 telén két kisebb telelő állománya is megfigyelésre került, összesen 124 példány.

A *Myotis emarginatus* kb. 1 097 egyed (2023-ban 3 456 /2022-ben kb. 2 696 /2021-ben 4 000) a Hegyalja és a Bodrogköz területén koncentrálódik. 2024-ben a 2023-as állomány 1/3-át találták csak meg, egy több százas új kolónia ismertté válásával együtt is. 2023-ban a faj egyedeinek 58%-a koncentrálódott egy szálláshelyen, Bodrogkeresztúron, ahol 2024-ben töredékére esett az egyedszám (gyöngybagoly megtelepedése miatt). A második legnagyobb kolónia szálláshelyén 800 egyed helyett 522 egyed volt. A harmadik egy új, minimum 300 példányos. A kisebb kolóniai stabilaknak tűnnek. A második legnagyobb ismert állomány a tájegységben.

A *Myotis myotis* állománya 1069 egyed (2023-ban 1 242 /2022-ben 1 700 egyed körül) szintén egy helyre (Bomboly) koncentrálódik és 2023-hoz és 2022-hez képest csökkent, bár *Myotis myotis/blythii* és *Myotis blythii* kisebb kolóniai még találhatóak a Zempléni-hegység térségében, 2024-ben 1 456 egyed (2023-ban 683 / 2022-ben 350 egyed körül), de ennek 2/3-a is a Bolybolyban lett észlelve. Állományuk 2022-höz (2 050), 2023-hoz (1 925) képest kis mértékben nőtt, összesen kb. 2 525 egyed.

A *Rhinolophus ferrumequinum* (nyári és telelő együtt 638 /2023-ban 1 539 /2022-ben 1 793, 2021-ben 2 200, 2020-ban 1 383, 2019-ben 1 458/) elsősorban a hegyvidékhez kötődik, viszont koncentrált nagy nyári kolóniai, melyek az elmúlt években a Bodrog mellett voltak találhatóak, eltűntek. Az egyes években megfigyelt állománynagysága hullámzó, 2024-ben az eddigi legkisebbnek is csak a fele.

A *Rhinolophus hipposideros* (nyári és telelő együtt 385 /2023-ban 298, 2022-ben 335, 2021-ben 383, 2020-ban 468, 2019-ben 371/) elsősorban a hegyvidékhez kötődik. E faj esetében is az egyedek többsége 2 előfordulási helyre (Füzérradvány, Mikóháza) koncentrálódik. Állománya a 2019-2024-es időszakban stabilnak tekinthető.

Két faj tekinthető általánosan elterjedtnek, viszont kisebb észlelt egyedszámmal. Az *Eptesicus serotinus* (kb. 272 /2023-ban 343 /2022-ben 177, 2021-ben kb. 241, 2020-ban kb. 330, 2019-ben kb. 320/) mindenütt jelen van, de nagyobb kolóniai a Hernád-völgyben jellemzőek. A *Plecotus austriacus* (kb. 304 /2023-ban 350 /2022-ben 232, 2021-ben 267, 2020-ban 289, 2019-ben kb. 370) állománya és nagyobb kolóniai egyenletesen oszlik meg. Az egyes években változó számban, hullámzó nagyságban történő észlelésük mellett mindkét faj egyedszáma stabilnak tűnik.

A *Myotis dasycneme* egy ismert nyári szaporodó helye, a család elköltözése, a lakás lezárása következtében ellenőrizhetetlenné vált. Az évekig észlelt *Pipistrellus pipistrellus* kolónia szálláshelye 2023-ban és 2024-ben nem került ellenőrzésre.

A tipikusan erdei élőhelyekhez kötődő fajokat (*Myotis brandtii/mystacinus*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis daubentonii*, *Myotis nattereri*) egy-két telelő példány képviseli. Rendkívül fontos, hogy az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság részéről folyamatos legyen a kapcsolattartás, rendszeres az ellenőrzés a helyszínek és tulajdonosaik esetében. Csak így van esély a még meglévő kolóniák hosszú távon is eredményes megőrzésére.

11. A Keleméri Mohos-tavak TT területén végzett rekonstrukció vizsgálata (más szervvel végeztetett monitorozás)

2019 nyarán elkészült a Kismohoson a fák ritkítása előtti alapállapot rögzítése. 2020 márciusában megtörtént a faegyedek tervezett ritkítása. 2020 júliusában megismételték a mintavételt, majd 2021 szeptemberében, 2022-ben, 2023-ban és 2024-ben ismét júliusban. A transztektek kihelyezése pontos volt a tárgyévben is.

Minden transzekt esetében továbbra is nagyobb az edényes növények borítása, mint a ritkítás előtti felmérés során. Az 1. transzektben még növekedést tapasztaltak az előző évhez képest, de a 2. és 3. transzekt esetében már csökkenést regisztráltak a 2023-as borításokhoz képest. A fakivágás a 2. és 3. transzekt fényviszonyaiban okozott nagyobb változást (fénynövekedést), amelyet a korábbi években a virágos növények jobban kihasználtak, mint a fényigényes lápi mohafajok. Az átlagos mohaborítás 2024-ben mind a három transzektben némileg csökkent a tavalyi értékekhez képest. Ezek viszont kicsi, néhány százalékos változások, nem adnak okot aggodalomra. A kvadrátok átlagos moha fajszaama az 1. és 3. transzekt mentén enyhén csökkent, míg a másodikban stagnál. Ez nem meglepő, hiszen alapvetően fajszegény a lápi mohaközösség. A korhadó faanyagon időlegesen megjelenő, majd a szubsztrát megszűnésével eltűnő fajok okozzák ezeket a változásokat. A lápi fajok stabilan, kisebb ingadozásokkal, de uralják a területet. A pH és a vezetőképesség is kisebb ingadozást mutatott a korábbi évekhez képest, de jelentős változások 2024-ben sem voltak. A mohapárna tetejétől és a tözegtől mért vízszintre kicsit nagyobb volt, mint 2023-ban, amikor nagy esőzések után történt a mintavétel. A mért értékekből azonban nem vonhatóak le messzemenő következtetések, nagy változások az elmúlt években nem következtek be sem a vízkémiai változókban, sem a vízszintben. A láp állapota hasonló a ritkítást megelőző 2019-es évhez.

A leggyakoribb tözegmoha, továbbra is a több összefüggő foltot alkotó *Sphagnum recurvum* fajcsoport volt. Sőt az összefüggő gyepek mérete is lassan növekszik. A tözegmohák közül nagyobb mennyiségben található a *S. divinum* is és gyakorisága növekszik az 1. és 2. transzektben. A 3. transzektben hasonló gyakoriságot mutatott 2024-ben, mint 2019-ben. A tözegmohák mellett leggyakoribb faj a *Polytrichum commune* több nagy kiterjedésű párnában főleg az 1. és 2. transzektben, a 3. transzektben nagyon alárendelt szerepe van. A faj gyakorisága nem nőtt tovább.

12. Mohák monitorozása - Regenerációs vizsgálat (más szervvel végeztetett monitorozás)

A 2024 évi felmérés alapján a *Hypnum cupressiforme* gyepek visszahelyezése után három év elteltével átlagosan a mohagyeppek közel egyharmada elpusztult, másik egyharmad részben regenerálódott, további egyharmad pedig regenerálódott. Az elmúlt három évben zajlott monitoring vizsgálatok alapján a telkibányai kutatási területen - ahol a mohapárnák kéregre történő visszahelyezése frissen leszedett mohaanyaggal történt - jóval eredményesebb volt a moharegeneráció három év elteltével (mortalitás kb. 15%), mint a fonyi kísérleti pontokon (mortalitás kb. 45%) ahol hónapokkal korábban szedett mohaanyagot helyeztek vissza a fakéregre. 2024-ben az andezit sziklafelületek valamennyi kvadrátján sikerült kimutatni különböző mértékű moha-növekményt, ami legtöbb esetben a kvadrátot körülvevő mohagyep (döntően *Hypnum cupressiforme*, ritkábban *Hedwigia ciliata*, *Dicranum scoparium* és *Isoetecium alopecuroides*) növekvő hajtásait jelenti, de sok sziklafelület kvadrátja esetében az

elmúlt két évben megjelent, fiatal mohanövénykékről van szó (faji azonosításuk a jövőben történik meg). Az elmúlt évek felméréseinél a mohagyepék növekedésének dinamikáját illetően szinte minden esetben egyértelmű különbség mutatható ki, ami a kvadrátot körülvevő fajok hajtásnövekedésében (nem ritka az 1 cm hossz-növekedés) és új moha-növénykék megjelenésében és az előző évben azonosított példányok növekedésében nyilvánul meg.

A *Quercus petraea* kérgén kialakított kvadrátok többségénél szintén kimutatható moha prezencia, de itt minden esetben a *Hypnum cupressiforme* növekvő hajtásairól van szó, más mohafaj friss kezdeményeit nem sikerült azonosítani. A 2022, 2023 és 2024 évi felmérések között árnyaltabb különbség mutatkozik, ami a sziklafelületekhez képest mérsékelt növekedési dinamikára utal.

13. Védett és veszélyeztetett gombafajok felmérése (más szervvel végzett monitorozás)

A konkrét kutatási időszak adatait gombaszakellenőrök gyűjtötték. A régebbi validált adatokat a Zempléni Gombász Egyesület tagjai dokumentálták 2005 óta.

Az adott fajnál leírt élőhelyigény és a veszélyeztetettség ok feltárásából következik az élőhelyvédelemre vonatkozó javaslat. Elsősorban a mészkerülő erdők, gyertyánosok, kocsánytalan tölgyesek, bükkösök, nedves élőhelyek, mint a patakpartok, völgyek alján a hegyvidéki égerligetek, valamint a savanyú jellegű, szubmontán rétek és legelők, lejtősztyeppék szorulnak védelemre.

A Zempléni-hegységben több olyan kisebb- nagyobb kiterjedésű élőhely van, amely számos védett és veszélyeztetett faj fennmaradására alkalmas. Ilyen a Smaragd völgy; a Lótér (Rudabányácska); Kalajka-vögy; Bózsza – Kőkapu – Kemence-patak; Újhuta térsége.

Az adatok összegzése:

Adatgyűjtés: 2006.04.22. (simasüvegű kucsmagomba) – 2024.10.06. (császárgalóca)

- Védett 28 faj, 291 adat
- VL1 (kipusztulással fenyegetett), 6 faj, 16 adat
- VL2 (erősen veszélyeztetett), 23 faj, 79 adat
- VL3 (veszélyeztetett), 23 faj, 96 adat
- Nem védett és veszélyeztetett, de hazánkban ritka, védelemre érdemes 9 faj, 12 adat

Összesen: 89 faj, 494 adat

14. Gyepék regenerálódásának vizsgálata az inváziós fajok visszaszorítását követően (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

A korábban lezárult KEHOP „Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00028) pályázat egyik részfeladata volt a természetes gyepék rekonstrukciója, amely projektelemmel kapcsolatos tevékenységek az invázióra képes, idegenhonos növényfajok visszaszorítására, a szukcessziós folyamatok szabályozására, és a magas természetvédelmi értéket képviselő fajgazdag nyílt gyepek élőhelyek visszaszerzésére irányultak. Monitorozó munkáink ennek eredményességét és a gyepék regenerációjának folyamatát hivatottak detektálni, amely vizsgálatok a pályázat lezárását követően is

folytatódnak, hiszen itt egy lassú regenerációról van szó, amit hosszútávú vizsgálatokkal tudunk csak kimutatni.

A botanikai vizsgálatot 2024. június 1. és június 19. között végeztük el, a korábbi pályázathoz kapcsolódó kutatási jelentésben rögzített módszertan szerint. A korábbi eredményeink azt mutatták, hogy az irtott területeken a gyepterítés egyértelmű növekedett és a mocsárrétek jellemző faja az ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*) látványos borítás-növekedést mutatott már az első években. Az idegenhonos fajok gyepszintben való előfordulását megvizsgálva láttuk, hogy már ez alatt a néhány év alatt is jelentősen visszaszorult a gyepszintben a gyalogakác, ami a rendszeres legeltetésnek és szárazzásnak tulajdonítottunk.

A terület kezelése azonban 2022 óta megváltozott. A korábbi május végén kezdődő legeltetés helyett július végéig semmilyen területkezelés nem folyt itt, július végén kezdődött meg a terület kaszálása, augusztus folyamán pedig esetenként legeltették a területet. A korábbi kezelési gyakorlat megváltozása egyértelműen negatív hatással volt a korábban beindult gyeptelepedési folyamatok irányára, ami a 2024-es felvételezésekben már egyértelműen megmutatkozott. Május végére a területen áthatolhatatlan gyalogakác bozótos verődött fel, ami így teljesen visszavetette a gyeptelepedési folyamatokat. Az ecsetpázsit borítása drasztikusan lecsökkent, a gyeptelepedés újból megnőtt az inváziós fajok borítása (süntök, gyalogakác magoncok). Vizsgálataink szerint a július végén végzett kaszálás nem alkalmas módszer az inváziós fajokkal fertőzött mocsárrétek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelésére. Az őszi tisztító kaszálás illetve szárazzás elmaradása is okozhatta a gyalogakác ismételt térhódítását, ami a gyeptelepedés újbóli degradálódását eredményezte.

15. Számlálások során nyitott mesterséges lécek vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

A korábban lezárult KEHOP „Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00028) pályázat egyik részfeladata volt az őshonos állományokban számláló jellegű gazdálkodás megvalósítása, amely elősegíti a természetközeli erdőkép kialakulását. Ezt folyamatos erdőborítást biztosító technológiával, kiscsoportos, léces szerkezetátalakítási beavatkozásokkal végeztük, így segítve az elegyességre és vegyeskorúságra irányuló természetes erdődinamikai folyamatokat.

2024-ben is folytattuk a 2020-ban kezdődő kutatásokat, mely során arra kerestük a választ, hogy a gyertyános-kocsányos tölgyesekben nyitott lécek hozzájárulnak-e ezen erdők természetességének javulásához. Vizsgálataink során a lécek hosszú távú monitorozásával követjük nyomon a szerkezeti változásokat és a szukcessziós folyamatok alakulását ezekben az erdőkben. A botanikai vizsgálatot 2024. augusztus 12-25 között végeztük el, a korábbi pályázathoz kapcsolódó kutatási jelentésben rögzített módszertan szerint.

A lécekben továbbra is magas fajszámot tapasztaltunk a kontroll területekhez képest. A bolygatást kedvelő fajok továbbra is nagyszámban képviselik magukat (csalán, szeder). A fiatal csemeték, cserjék borítása jelentősen megnőtt a korábbi évekhez képest, amelyek között számos több inváziós fafaj is előfordul (főleg amerikai kőris). Az erdőgazdálkodási szempontból jelentős fafajok (kocsányos tölgy, gyertyán) újulata továbbra is kiemelkedő a lécekben.

16. CES - Állandó Ráfordítású Madárgyűrűzés (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

2024. április 15. és július 11. között a területen a CES (Constant effort ringing in Europe = Állandó Ráfordítású Madárgyűrűzés) standard protokollja alapján történt a munka. 2024-ben összesen 19 madárfaj 122 egyedet jelöltük meg, ami a gyűrűzött fajok és egyedek számát nézve is jóval az átlagos alatt volt. Az öreg madarak száma 2004 óta soha nem volt ilyen alacsony, a fiatal madarak száma annak ellenére is átlag alatti volt, hogy a kedvező időjárás következtében számos faj korán költésbe kezdett.

17. Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Az őszi időszakban összesen 65 faj 6590 egyede lett megjelölve, ami a fajszám és az egyedszám tekintetében is valamivel átlag alattinak számít. A gyűrűző állomáson 1986 óta megjelölt madarak száma a 2024-es év eredményeinek figyelembe vételével meghaladta a 208 ezret. A gyűrűzött madarak száma az időszak nagy részén a korábbi évek átlaga közelében mozgott. Szeptember közepén az esős időjárás miatt a korábbi évek átlagának a felét fogtuk. Október elején is átlag alatti maradt a fogás, míg október közepén egy rövid időszakban jelentősen meghaladta azt, ebben a két időszakban ezt leginkább a vörösbegyek száma befolyásolta. 2024-ben egy új faj került hálóra, október végén egy barna zseze. Augusztusban fogtunk egy törpekuvikot, ez volt a faj negyedik szalonnai gyűrűzött példánya.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

2024 során nem történt adatfeltöltés a TIR Biotika adatbázisba. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját adatbázisába megtörtént a feltöltés (49.617 adat), melyben összesen 1.221.410 biotikai adat szerepel.

Modul neve	Betöltött adatok mennyisége	Betöltésre előkészített adatok
Ingtalan nyilvántartás		
a, Földrészlet	cca. 19 138*	nem értelmezhető
b, Alrészlet	cca. 23 197*	nem értelmezhető
c, Geometria	cca. 118 278*	nem értelmezhető
Vagyonkezelési		
a, Saját vagyonkezelés	cca. 3320*	naprakész
b, Szerződés	cca. 68*	naprakész
Egyedi tájérték	cca. 3 227*	
Biotika – ANPI adatbázis	49.617	naprakész

Összesen	cca. *	nem értelmezhető
----------	--------	------------------

*OKIR-TIR rendszer feltöltés és tesztelés alatt.

4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)

2024-ben elkészítettük az Igazgatóság működési területére vonatkozóan a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek esetében a 2025-évi EU-s országjelentéshez szükséges adatszolgáltatást.

Növényfajok esetében 16 (illatos csengettyűvirág - *Adenophora liliifolia*, boldogasszony papucs - *Cypripedium calceolus*, osztrák sárkányfű - *Dracocephalum austriacum*, piros kígyószisz - *Echium maculatum*, Janka-sallangvirág - *Himantoglossum jankae*, kiséfű - *Cirsium brachycephalum*, kikeleti hóvirág - *Galanthus nivalis*, sűrű csetkák - *Eleocharis carniolica*, magyar nőszirm - *Iris aphylla* subsp. *hungarica*, heverő iszapfű - *Lindernia procumbens*, négylevelű metelyfű - *Marsilea quadrifolia*, tornai vértő - *Onosma tornensis*, leánykökörcsin - *Pulsatilla grandis*, Janka-tarsóka - *Thlaspi jankae*, korpafű fajok - *Lycopodium* spp., tőzegmoha fajok - *Sphagnum* spp.) fajra vonatkozóan szolgáltatunk adatokat.

Állatfajok esetében 2 gyűrűsféreg-, 8 puhatestű-, 1 tízlábú rák-, 7 szitakötő-, 6 egyenesszárnyú-, 13 bogár-, 14 lepke-, 20 hal-, 16 kételtű-, 9 hüllő-, 90 madár-, és 40 emlős fajra vonatkozóan szolgáltatunk adatot.

Élőhelyek esetében 38 féle (1530, 3130, 3150, 3160, 3260, 3270, 4030, 40A0, 5130, 6110, 6190, 6210, 6230, 6240, 6250, 6260, 6410, 6430, 6440, 6510, 6520, 7140, 7220, 7230, 8150, 8210, 8220, 8230, 8310, 9110, 9130, 9150, 9180, 91E0, 91F, 91G0, 91H0, 91M0) élőhelytípusra töltöttük ki az adatlapokat.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.1. Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült, előkészített, kihirdetett)

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetv édelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Aggteleki NP	20183,67	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
2	Zempléni TK	26765,36	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Tokaj-Bodrozug TK	5286,07	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
4	Abaújkéri Aranyos-völgy természetvédelmi terület	160,1	elkészült	elkészült	98/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet
5	Abaújkéri Ördög-szikla kaptárkő természeti emlék	0,22	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
6	Bodrogszegi Várhegy természetvédelmi terület	1,62	elkészült	elkészült	125/2011. (XII. 21.) VM rendelet
7	Edelényi Magyar Nőszirmos Természetvédelmi Terület	3,13	elkészült	elkészült	8/2005. (III. 23.) KvVM rendelet
8	Erdőbényei fás legelő Természetvédelmi Terület	214,61	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
9	Füzérradványi Park Természetvédelmi Terület	159,52	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
10	Kelemér-Serényfalva természetvédelmi terület	331,85	elkészült	elkészült	12/2007. (III. 30.) KvVM rendelet
11	Keleméri Mohos-tavak természetvédelmi	56,79	elkészült	elkészült	128/2011. (XII. 21.) VM rendelet

	terület				
12	Long-erdő Természetvédelmi Terület	1104,98	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
13	Megyasói-tátorjános természetvédelmi terület	35,30	elkészült	elkészült	12/2009. (VII. 19.) KvVM rendelet
14	Megyer-hegyi Tengerszem természetvédelmi terület	1,07	elkészült	elkészült	29/2008. (XII. 10.) KvVM rendelet
15	Rudabányai őshominida-lelőhely természetvédelmi terület	2,02	elkészült	elkészült	13/2008. (V. 20.) KvVM rendelet
16	Sóstó-legelő természetvédelmi terület	70,96	elkészült	elkészült	78/2015. (XII. 1.) FM rendelet
17	Szendrőládi-rét Természetvédelmi Terület	1,51	elkészült	elkészült	17/2006. (III. 31.) KvVM rendelet
18	Tarcali Turzó-dűlő természetvédelmi terület	10,74	elkészült	elkészült	18/2009. (XI. 20.) KvVM rendelet
19	Tállyai Patócs-hegy természetvédelmi terület	3,24	elkészült	elkészült	5/2010. (III. 23.) KvVM rendelet
20	Zabanyik-hegy természetvédelmi terület	62,5	elkészült	elkészült	131/2011. (XII. 21.) VM rendelet
21	Alsó-malom földtani alapszelvény	0,5433	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
22	Baradla-tető földtani alapszelvény	0,1836	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
23	Bedela-kút feletti földtani képződmény természeti emlék	0,4124	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
24	Bedela-kúti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	0,2077	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
25	Borda-völgyi 1. földtani alapszelvény természeti emlék	1,0577	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
26	Borda-völgyi 2.	0,0837	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM

	földtani alapszelvény természeti emlék				rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
27	Borda-völgyi 3. földtani alapszelvény természeti emlék	1,7084	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
28	Bódvalenkei műútkanyar alatti földtani alapszelvény természeti emlék	0,1659	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
29	Bolhási kalcittelér természeti emlék	0,3955	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
30	Bük-hegyi földtani alapszelvény	0,3007	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
31	Edelényi Templom- domb földtani alapszelvény természeti emlék	0,0907	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; 32lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
32	Erdőbényei fás legelő földtani képződmény	1,1322	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
33	Felső-templom melletti földtani alapszelvény természeti emlék	0,0761	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
34	Fonyi gejzirkúp	0,4592	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
35	Hidvégardói temető melletti földtani képződmény természeti emlék	0,0922	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
36	Jósvafői útkanyar földtani alapszelvény	0,4521	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
37	Kapc-tetői feltárás természeti emlék	0,0605	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
38	Kettős-bánya földtani alapszelvény	0,9608	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
39	Lászi-forrási földtani alapszelvény	1,2321	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
40	Lebuj-kanyari feltárás	0,391	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
41	Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény	0,2484	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet;

	természeti emlék				lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
42	Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék	0,4503	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
43	Meszesi Templomdomb földtani alapszelvény természeti emlék	0,2083	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
44	Nyúlkertlápai földtani képződmény feltárása	0,3292	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
45	Ördöggát-tető földtani alapszelvény	0,6177	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
46	Rakaca-nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	1,0319	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
47	Rakacai TSz-kőfejtő – Nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	1,7431	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
48	Rakacai út menti földtani alapszelvények természeti emlék	1,3065	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
49	Rakacaszend délnyugati útbevágás 1. földtani alapszelvény természeti emlék	0,1272	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
50	Rakacaszend délnyugati útbevágás 2. földtani alapszelvény természeti emlék	0,3020	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
51	Rézing-dűlői földtani alapszelvény természeti emlék	0,2509	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
52	Rudabányai őshominida-lelőhely természetvédelmi terület	2,0000	elkészült	elkészült	13/2008. (V. 20.) KvVM rendelet
53	Szendrői palabánya földtani képződmény természeti emlék	0,1788	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991.

					(XII. 24.) KTM rendelet
54	Szendrői Várhegy földtani alapszelvény természeti emlék	0,8252	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
55	Szénvölgy-tetői földtani képződmény feltárása	0,8105	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
56	Szinpetri útbevágás földtani alapszelvény	0,5625	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
57	Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény természeti emlék	0,2911	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
58	Telekes-oldali útbevágás földtani alapszelvény	0,3038	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
59	Telekes-völgy 7. mellékvölgye földtani alapszelvény	0,4819	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
60	Telekes-völgy 8. mellékvölgye földtani alapszelvény	0,6717	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
61	Telekes-völgyi földtani alapszelvény	0,4158	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
62	Telkibányai perlitfolyás	0,7303	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
63	Tornaszentandrás Templomdomb földtani képződmény természeti emlék	0,0856	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
64	Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék	0,7358	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
65	Vermek-dombja földtani alapszelvény természeti emlék	0,2790	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet
66	Vizsolyi-kőfejtő földtani képződményei természeti emlék	0,6228	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet; lehatárolás: 13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet

Tárgyévben új természetvédelmi kezelési terv nem készült.

5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok (elmúlt évben készült vagy felülvizsgált)

Elkészült az összes Natura 2000 fenntartási terv:

Site neve	Fenntartási terv (előrehaladási jelentés)	Fenntartási terv (zárójelentés)	Egyeztető tárgyalások	Forrás
HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20005 Szuha-völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20006 Sajó-völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20081 Long-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint

HUBN20074 Tállyai Patócs-hegy – Sátor- hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20077 Erdőbényei- Olaszliszkai magyar nőszirmos	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20090 Komlóscai Mogyorós-tető és Zsidó-rét	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20075 Sárospataki Mandulás	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN21009 Mádi Kakas-hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20093 Bózsmai Temető-alja	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21007 Bózsma-patak	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet

				szerint
HUBN20082 Felsőregmeci Ronyva	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20071 Bodrogzug és Bodrog-hullámtere	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20072 Tokaji Kopasz-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20078 Pácini Mosonna-erdő	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült.

				TMF/667/1/2015
HUBN20079 Révleányvári-erdők	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUAN20001 Aggteleki-karszt	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20087 Baskói- rétek	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20089 Füzéri Pál-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű

				előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20088 Regéci Vár-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20092 Telkibányai Király-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében

				készült. TMF/559/2/2017
HUBN20084 Központi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20073 Bodrogszegi Vár-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/150/3/2019
HUAN10001 Aggteleki-karszt Különleges madárvédelmi terület	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021
HUAN10002 Putnoki-dombság Különleges	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből

madárvédelmi terület				elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021
HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel Különleges madárvédelmi terület	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021
HUBN10001 Bodrozug-Kopasz-hegy-Taktaköz Különleges madárvédelmi terület	+	+	+	A fenntartási terv az Agrárminisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/126/2021

Elkészült az összes céldokumentum, 2024-ben már azok egységesítése zajlott.

Ez eddig elkészült céldokumentumok:

Natura 2000 terület neve	Készültség	Forrás
HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel	+	A céldokumentum az Agrárminisztérium „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére „ Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata” tárgyú támogatói okiratban foglaltak szerint

		készült. TMF/440/2021
HUAN20006 Sajó-völgy	+	A céldokumentum az Agrárminisztérium „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére „ Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata” tárgyú támogatói okiratban foglaltak szerint készült. TMF/440/2021
HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	+	A céldokumentum az Agrárminisztérium „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére „ Natura 2000 területek célkitűzéseinek felülvizsgálata” tárgyú támogatói okiratban foglaltak szerint készült. TMF/440/2021
HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN21007 Bózsza-patak	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20087 Baskói-rétek	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20078 Pácsi Mosonna-erdő	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20079 Révleányvári erdő	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20090 Komlóska	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek

Mogyorós-tető és Zsidó-rét		terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20093 Bózsva Temető-alja	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20071 Bodrozug és Bodrog hullámtere	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20082 Felsőregmeci Ronyva	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20081 Long-erdő	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20092 Telkibányai Király-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20089 Füzéri Pál-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20084 Központi-Zempléni-hegység	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN20005 Szuha-völgy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN20001 Aggteleki-karszt és peremterületei	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása

		program keretében
HUAN10001 Aggteleki-karszt	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20073 Bodrogszegi Vár-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN10001 Bodrogszeg-Kopasz-hegy-Taktaköz	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20074 Tállyai Patócs-hegy és Sátor-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20072 Tokaji Kopasz-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20077 Erdőbényei-olaszliszkai magyar nőszirmos sztyepprétek	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN21009 Mádi Kakas-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20088 Regéci Vár-hegy	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében

HUAN10002 Putnoki-dombság	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében
HUBN20075 Sárospataki Mandulás	+	Vf KF/18-1/2022. számú Megbízási szerződés alapján, Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása program keretében

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

2024-ben az elmúlt évek során tapasztalt tendenciák különböző mértékben, de folytatódtak az élőhelyek vonatkozásában.

Vadkár

Az elmúlt évekhez képest csökkent a vadkár. Ez elsősorban a vaddisznók számának csökkenése miatt következett be. Ennek pozitív hatása, hogy a túrások intenzitása radikálisan csökkent, ami főként a védett gyepek vonatkozásában pozitív. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy egyes területeken ismét elkezdett felszaporodni az állomány. A szarvasok által okozott rágási és - különösen a gyepeken - a taposási károk növekedtek, az egyedszám növekedése miatt. Dicséretes azonban, hogy a környék legnagyobb területű vadgazdálkodója (az ÉSZAKERDŐ Zrt.) az utóbbi években radikális vadállomány-csökkentésbe kezdett.

Időjárás

2024 tele bizonyult a legmelegebbnek az 1901 óta íródó hosszú éghajlati sorban. Az eddigi legmelegebb téli időszak 2006/2007-ben volt, melyet most már 0,5 °C-kal előzi meg a 2023/2024-es. 2024 februárja az elmúlt 124 év rangsorában az abszolút legmelegebb is volt. Fagyos napból ($T_{min} \leq 0$ °C) 44 jelentkezett a megszokott 63 nap helyett, mely 30%-kal kevesebb, mint a sokévi átlag.

Ahogy a 2023/2024-es tél, úgy 2024 tavasza is a legmelegebb volt az 1901 óta íródó éghajlati adatsorban. Az évszak középhőmérséklete országos átlagban több mint két fokkal meghaladta az 1991–2020-as éghajlati normált, mindhárom hónap melegebb volt a megszokottnál. A csapadék mennyisége ugyan megközelítette a sokéves átlagot, de a működési terület nagy részét az elmúlt évek deficitje miatt összességében hiány jellemezte az évszak folyamán. Márciusban alig a megszokott mennyiség kétharmada érkezett, bár áprilisban és májusban viszont már az átlag közelében alakultak a havi összegek.

2024 nyarának középhőmérséklete országos viszonylatban 23,8 fok volt, ami 2,7 fokkal haladta meg az 1991-2020-es átlagot, és 0,76 fokkal volt melegebb az eddigi legforróbb 2022-

es nyártól. A csapadékösszeg jelentősen elmaradt a normálistól, az országos átlag mindössze 130,1 milliméter volt, ami a szokásos mennyiség 64%-a. Júniusban még az átlagosnál több esett, de júliusban és augusztusban a csapadék 69%-kal és 58%-kal kevesebb volt a megszokottnál.

A szeptember meleg volt, 1,7 °C-kal haladta meg a sokéves átlagot a középhőmérséklet. Az október már kisebb mértékben, 0,7 °C-kal volt melegebb a megszokottnál, a november viszont már 1,9 °C-kal hidegebbnek adódott, mint az éghajlati normál. Csapadék tekintetében nagyon szélsőséges volt az évszak; amikor volt csapadékhullás, akkor rendszerint nagy mennyiség érkezett, de ezen alkalmak között hosszú száraz periódusok alakultak ki. Kifejezetten nedves volt a szeptember, de október közepe és november közepe között egyáltalán nem volt csapadék.

Erdőkezelés

A különböző hegyvidéki és ártéri erdőtársulások, valamint erdei tisztások, vízállások, változatos élőhelyeket biztosítanak számos védett, illetve közösségi jelentőségű fajnak, azonban az erdőállományok többségének természetességi állapota kedvezőtlennek mondható. Az erdők hosszútávú fennmaradása és természetes megújulása érdekében fontos az őshonos állományok korosztályszerkezetének megfelelő széthúzása, amelyet szálalóvágással és készletgondozó használattal lehet elérni. Ez a megközelítés nem arról szól, hogy teljes mértékben kihasználjuk az erdőtervekben előírt fakitermelési lehetőségeket, hanem az erdők és az erdőlakó fajok védelmét és különösen megőrzését, élőhelyeik kedvezőbbé tételét helyezi előtérbe.

Az erdők természetes szerkezete, ezzel stabil ökoszisztémája, az erdei élővilág biológiai diverzitásának alapja. A természetes erdők jellemzője többek között az őshonos, elegyes fajösszetétel, a természetes megújulást biztosító korosztályeloszlás és színtezettség. Az erdőszerkezeti változatosság bővítése a korosztályszerkezet megváltoztatása és ezáltal a természetes erdődinamikai folyamatok érvényre juttatása, több évtizedes tervszerű tevékenységet igénylő folyamat.

Egyre nagyobb problémát jelentenek a klímaváltozás következtében megjelenő időjárási anomáliák.

Igazgatóságunk működési területén kiemelten fontosak az erdős élőhelyek. A hőmérsékleti szélsőségek, a csapadékeloszlás kedvezőtlen változása, az abiotikus károk gyakoriságának növekvő tendenciája, az idegenhonos fajok előnyösebb visszaszerző-képessége önmagában is, de komplex módon különösen negatívan befolyásolja az erdők egészségi állapotát. A fák ellenállóképessége csökken, így az kórokozók és kártevők könnyebben tudnak felszaporodni (működési területünkön többek között a tölgy csipkésposloska (*Corythucha arcuata*), amerikai lepkekabóca (*Metcalfa pruinosa*) terjed intenzíven), mely a közvetlen hatások mellett (pl. vízhiány) közvetetten is jelentős negatív hatást gyakorol erdeinkre.

Az erdők esetében jelentős tartós változás egyelőre nem tapasztalható, ugyanakkor a hosszú, aszályos időszakok után a lombkorona száradása szinte már évről-évre megfigyelhető. 2022-ben sok helyen a közönséges nyír (*Betula pendula*) lombozata száradt el a nyár végére, 2024-ben sziklás termőhelyeken a száraz körülményekhez alkalmazkodott molyhos tölgygel

(*Quercus pubescens*) történt ugyanez. Természetesen más fajokra is negatív hatással voltak ezek az időszakok, legfeljebb kevésbé látványosan jelent meg. Hosszabb távon a bükkös élőhelyek visszaszorulása várható, és a gyertyános-kocsányos tölgyesek kiterjedése is nagy valószínűséggel lecsökken. Mivel az elmúlt időszakban a források vízhozama jelentősen csökkent, a vízhez kötött erdős élőhelyek szárazodása is megfigyelhető, mely az átalakulásukat vonja maga után. Általánosan elmondható, hogy élőhelyek átalakulása nem csak a társulásra vonatkozik, hanem a teljes élővilág átrendeződésére, a fajkészlet változására. Emiatt új élőhelyek jelennek meg, az erdők felnyílnak, várható az erdőssztyepp "kinézetű" erdők kialakulása. Ez azonban nem jelenti az élőhelyek sokszínűségének valódi növekedését, hiszen az igazán fajgazdag, stabil élőhelyek létrejötte ilyen rövid idő alatt nem lehetséges. Sokkal valószínűbb, hogy az így kialakult erdőállományok leromlott szerkezetűek, fajszegények és inváziós fajoktól terhes élőhelyek lesznek. Ez a gyors átrendeződés maga után vonja az inváziós fajok gyorsabb terjedését is, hisz az eddig stabil ökológiai szerkezet felszakadozik és a keletkező új nichek alkalmasak az agresszívebben terjedő fajok gyors megtelepedésére. Erdőkben az akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), míg gyepekben az inváziós aranyvessző fajok (*Solidago canadensis*, *S. gigantea*) és a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) terjedése figyelhető meg leginkább.

A bükkös erdők dinamikájának zavarát jelzi, hogy a bükkfák (nem csak az idős, hanem már a fiatal 30-40 éves egyedek is) 5-8 év helyett kétévente vagy évről évre bőséges makktermést hoznak. A „jól termő évek” gyakorisága nő, ami a faj környezeti stresszre adott válasza a megújulási kényszeren keresztül, és előjele lehet a fák gyengülő egészségi állapotának. A gyakori termés képzés sok energiát von el a fától, mely kondíciójának romlását, így a klímaváltozás hatásaira való érzékenységet fokozza. Az is megfigyelhető, hogy ezekben a gyakoribb termő években sokkal több a terméketlen mag, ami kvázi feleslegessé teszi a termés képzést. Más fajoknál fluktuáló terméshozam figyelhető meg, hiszen a száraz éveket sok faj vegetatív állapotban vészeli át, így az adott évi generatív szaporodás kiesik.

Több fajnál megfigyelhető, hogy az elhúzódó nyári aszályok miatt egy "dormancia" alakulhat ki, azaz a legszárazabb időszakokban jelentkező nyugalmi állapot, amit az őszi esőzéseket követően ismét virágzó/terméses állapot követ. Ennek hatása negatívan befolyásolja a faj életmenetét, szaporodást is. Egyes fajok emiatt nyáron nem tudnak termést érlelni, őszi virágzáskor a fagyok akadályozzák meg a termések beérését. Az elmúlt években tapasztalható volt, hogy az aszályos nyár után az őszi csapadékok hatására ősszel kezdtek el új hajtásokat fejleszteni a tölgyek, ami az egyedek kondíciójának romlását jelenti, hisz ezek a hajtások nem tudnak beérni a téli fagyokig és a megduzzadt rügyek is fagykárt szenvednek.

Meg kell említenünk a gyakoribbá váló viharok, özvívízszerű esőzések hatását. Elsősorban széldöntések jelentkeznek, általában egy vagy néhány faegyedet, kisebb facsoportot érintve (max. 250-1000 m²). Ugyanakkor a fokozottan védett Keleméri Mohos-tavak Természetvédelmi Területen tapasztaltunk nagyobb széldöntést is. Az utóbbi években egyre gyakrabban tapasztaljuk ezt a kárformát. Hótörés, téli jégkár viszonylag ritkán fordul elő, azonban egyre gyakoribb a nyári jégesőkből eredő kár, ami elsősorban lombvesztést jelent.

A tüzesetek száma az utóbbi időben csökkent (ennek oka elsősorban a helyi szocioökonómiai szokások átalakulása, pl. az elfogadhatatlan égetéses területkezelési gyakorlat visszaszorulása/visszaszorítása, ill. a parlagok kiterjedésének csökkenése), de az aszályosabb,

forróbb időszakok gyakoriságának növekedése miatt a tüzesetek megszorodására kell számítani.

Az aszályok megoszlása hektikus. Az aszályos periódusok megjelenhetnek tavasszal (az áprilisi szárazság egyre gyakoribb), de több hetes nyári aszályok is általánossá váltak, és ősszel is vannak extrém száraz időszakok. A területen előforduló fajok nem adaptálódtak ezekhez az atipikus aszályos periódusokhoz, így az érzékenyebb fajok esetében visszaszorulásuk várható. Igazgatóságunk nem rendelkezik számszerű adattal sem a karsztvízszint, sem a források vízhozamát illetően. Azonban tapasztalati úton egyértelműen megállapítható, hogy a kistavak, kis vízhozamú patakok teljesen kiszáradhatnak egyes években, karsztforrások vízhozama erőteljesen csökkent az elmúlt 20 évben, illetve egyes forrás időszakosan vagy teljesen elapadnak. A nagy karsztforrásoknál, mint pl. Jósza-forrás, Nagy-Tohonya-forrás az elmúlt időszakban, megnövekedett az árvízi kitörések száma, ami elsősorban a nyáron jelentkező villámárvizek következménye. A vizes élőhelyekre rendkívül negatív hatással vannak a száraz, aszályos időszakok. Nagyon feltűnő a lápterületek, mocsárrétek, mocsarak szárazodása, ezek az élőhelyek a szemünk láttára tűnnek el. Ennek következtében változik a fajösszetétel, az élőhelyek degradálódnak, más társulásokká alakulnak át, és sokkal fogékonyabbá válnak az inváziós fajok megtelepedésére. Összességében ezek a hatások a fajok eltűnéséhez, a biodiverzitás csökkenéséhez vezetnek. A Nemzeti Biodiverzitás- monitorozó Rendszer (NBmR) keretében végzett egyes felmérések eredményei alátámasztják a fentieket. Ez a folyamat az élőhelyekhez kötődő számos fajcsoportot érint (vizes élőhelyekhez kötődő madárfajok, ízeltlábúak, puhatestűek stb.). Jól ismert példa a szaporodási időszakban vízhez kötött kételtűek drasztikus visszaszorulása.

Fajok esetében a szűk tűrtoleranciájú fajok reagálnak legérzékenyebben a negatív klimatikus hatásokra. Példaként említhető a montán fajok kiszorulása, mely gyakran a generatív szaporodás visszaszorulásával kezdődik, majd a populáció egyedszáma is csökkenni kezd. Itt fontos felhívni a figyelmet arra a tényre, hogy az egyes fajok összekapcsolódnak, így az egyik visszaszorulása más faj visszaszorulását is magával hozza. Ilyen események korábban is voltak, de a mostani hatások sokkal gyorsabbak annál, hogy alkalmazkodni lehetne hozzá. Példaként említjük egy fokozottan védett növényfajunk, a tornai vértő (*Onosma tornensis*) esetét. A faj extrém száraz élőhelyekhez alkalmazkodott, Igazgatóságunk kutatásai mégis azt mutatták ki, hogy a 2022-es aszályos nyár alkalmával az egyedek 40 %-a elszáradt és elpusztult. Emellett a vizsgálatok kimutatták a hajtások számának folyamatos csökkenését, mely a teljes hazai állomány kondíciójának romlását mutatja. Több növényfajnál azt is igazolták kutatásaink (pl. fokozottan védett korai szegfű (*Dianthus praecox*), védett mocsári kotuliliom (*Fritillaria meleagris*)), hogy a fajok a nyílt gyepekről a szárazság elől a védettebb, kedvezőbb mikroklimatikus viszonyokat biztosító árnyékos helyekre húzódnak, például cserjecsoportok árnyékába. Sajnos ez a nyílt gyepekhez alkalmazkodott fajok esetében azt is jelenti, hogy a virágzás, így generatív szaporodás intenzitása csökken. További példa, hogy a már csak Igazgatóságunk működési területén megtalálható fokozottan védett osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*) évi kondíciója szempontjából kiemelkedően fontos az előző évi őszi csapadék mennyisége. Aszályos őszi esetében a következő évben a vegetatív és generatív hajtások száma is jelentősen csökken. Amennyiben több ilyen év követi egymást, az összeadódó hatások a faj jelentős visszaszorulását okozhatják.

Igazgatóságunkon fajgazdagságuk és nemzetközi összevetésben is kiemelkedő állomány nagyságuk okán kiemelt figyelmet kapnak a denevérek. A felmérési eredmények alapján tudjuk, hogy a korábban barlangokhoz kötődő hazai denevérállományok jelentős része napjainkban már épületekben, főleg templomok padlásain és tornyaiban él. Ennek oka, hogy egyrészt kiszorultak eredeti szálláshelyeikről, másrészt a természetes búvóhelyeken tapasztaltaknál gyakran kedvezőbb feltételeket, például kisebb predációs nyomást és jobb mikroklimatikus adottságokat találnak itt, így önként is átköltöztek. A fiatalok fejlődése és túlélése szempontjából különösen nagy jelentősége van a szaporodási időszak hőmérsékleti adottságainak, ezért a kolóniák a gyorsan felmelegedő lemeztetős épületeket különösen kedvelik. A klímaváltozás eredményeként egyre gyakoribb hőhullámok idején azonban ezek az épületek könnyen túlmelegednek, a léghőmérséklet messze meghaladhatja bennük a denevérek hőtoleranciájának határát (40-42 °C). A denevérkölykök képtelenek a születést követő időszakban a megfelelő szintű hőszabályozásra, ezért a túlmelegedett szálláshelyeken elpusztulnak. Bonyolítja a helyzetet, hogy a nőtények összehangolják ellésüket a kolónián belül, a kicsik nagyjából egyszerre születnek, így egy különösen érzékeny időszakban kialakuló hőhullám a teljes adott évi szaporulatot megsemmisítheti. Az elmúlt másfél évtizedben több nagyon jelentős, túlmelegedés okozta denevérpusztulást tapasztaltunk az Igazgatóságunk működési területén. A denevérfauna összetétele is kimutathatóan változik, több alapvetően déli elterjedésű, korábban kifejezetten ritka faj mára általánosan elterjedtté vált hazánkban, így működési területünkön is (pl. alpesi denevér, fehérszélű törpedenevér).

A klímaváltozás közvetlen és közvetett hatásai nemcsak az élő természeti környezetre, hanem az élettelenre is negatív hatást gyakorolnak. Habár a felszíni környezethez képest barlangjaink jóval védettebbek, a külvilágban zajló folyamatok itt is érezhetők. A klímaváltozás következtében változó felszínformáló erők lassan, de folyamatosan változtatják a barlangok állapotát is. Legfontosabb ilyen hatás a felszínről a barlangba érkező vizek mennyiségi és időbeli változása. Ezek jelentős és hirtelen hatásokat okozhatnak a barlangban, legyen szó akár nagyobb mértékű árvizekről, akár a felszín alatti vizeket is érintő szárazságról. A hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadék komoly villámárvizeket okozhat a barlangban is. A hömpölygő víz közvetlenül is károkat tud okozni, de az általa szállított nagyobb méretű hordalékok megrongálhatják vagy elpusztíthatják a képződményeket, az apróbb szemcseméretű hordalék pedig üregeket, járatokat tölthet fel. Egy-egy ilyen árvíz már a barlang élővilágára is hatással van, hiszen az apró barlangi élőlények élőhelye az árvíz okozta „tereprendezés” után jelentősen megváltozik. Az áradattal a felszínről a barlangba juthatnak olyan élőlények (*trogloxének*, azaz barlangi vendégek), akik létfeltételeiket nem találják meg a barlangban és rövidesen elpusztulnak. Azonban előfordulhat, hogy egy-egy bekerült faj huzamosabb ideig képes megélni a barlangi körülmények között, és hatással lehet a barlangi élővilágra. A szárazság szintén szignifikáns hatással bír a barlangi élőhelyekre. A barlanglakó élőlények jelentős hányada vízi, vagy vízhez kötött életmódot folytat. Bár sok faj alkalmazkodott a hosszabb-rövidebb száraz időszakokhoz (pl. a nedves iszapban élnek túl), egy-egy huzamosabb ideig húzódó szárazság akár végzetes is lehet számukra. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk azt, hogy ezekbe a természetes folyamatokba a felszín alatt nem igazán tudunk beavatkozni, a klímaváltozás barlangi környezetre gyakorolt hatásának befolyásolására nincs eszközünk, így ebben az esetben is kiemelten fontos szerepet kap a klímaváltozást kiváltó tényezők csökkentése vagy megszüntetése.

A hóhiány és a csendes esők hiánya komoly hatással van a karsztos rendszerek vízháztartására és hosszú távú fenntarthatóságára. A karsztos területek geomorfológiai fejlődésének alapja a lassú, egyenletes beszivárgás, amely a mészkő és egyéb karsztos kőzetek oldódását biztosítja. A csendes esők elmaradása és a hóhiány következtében a beszivárgó víz mennyisége csökken, ami lassítja a képződmények fejlődését. Ez hosszú távon a karsztos alakzatok pusztulását eredményezheti, mivel az oldódási folyamatok nélkül ezek a struktúrák nem képesek regenerálódni. A karsztos víztározók alapvetően a lassan beszivárgó víz révén töltődnek fel. Ha ez a folyamat nem működik megfelelően, a tározók vízkészlete kimerülhet. Ez nemcsak a karsztforrások vízhozamának csökkenéséhez vezet, hanem a régió teljes vízellátási rendszerét veszélyezteti, különösen az ivóvízbázisok esetében. A rövid idő alatt lezúduló, intenzív esőzések növelik a felszíni lefolyást, miközben csökkentik a beszivárgás mértékét. A megnövekedett lefolyási tényező fokozott eróziót okoz, amely nemcsak a talajpusztulást idézi elő, hanem a karsztos formációk mechanikai károsodását is eredményezheti. A gyors lefolyás miatt a karsztos rendszerek természetes víztározó funkciója alulmarad, amely hosszabb száraz időszakokban vízhiányhoz vezethet. A karsztforrások és a karsztvíztározók vízhozamának csökkenése az ivóvízellátás biztonságát is negatívan befolyásolja. A valós vízkészlet csökkenése miatt a regionális vízgazdálkodás költségei növekedhetnek, miközben a vízminőség is romolhat.

A Bodrogszeg területén végrehajtott fejlesztések eredményeként javult a vízellátás, de a Bodrogszegi I. és II. főcsatornában elengedhetetlen az oxigénben gazdag, mozgó víztömeg biztosítása. A Long-erdő természetvédelmi területén található műtárgyak akadályozzák a víz áramlását, a vízállások feltöltődtek, és nincsenek összeköttetésben a Bodrog folyóval. A szerencsi cukorgyári ülepítőtavak területén olyan vizes élőhelyek alakultak ki, amelyek ideális élőhelyet biztosíthatnak számos védett madárfaj számára, ám a víz betáplálását szolgáló csatorna a vasút alatt megrepedt. A folyamatos vízellátás fenntartása érdekében beavatkozásra van szükség. A Zempléni Tájvédelmi Körzetben a patakok és vízfolyások gazdag ökológiai zöld folyosókat képeznek, de hosszanti átjárhatóságuk csökkent, a mesterséges bukók, a változó vízmélység és a feltöltődés következtében. Ezek a problémák különösen súlyosbodhatnak extrém csapadékhiány esetén.

Inváziós fajok körében észlelt változások (például új táji elemek megjelenése vagy klímaváltozás miatt)

A selyemkóró agresszív terjedése az Aggteleki Nemzeti Parkban és a teljes működési területen.

1. Az Aggteleki Nemzeti Park területén egyre fokozódó gondot okoz a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) inváziós terjedése. Ez a növény a 1143/2014/EU rendelet hatálya alá tartozó inváziós idegen honos fajok (IAS) egyike.

A növény terjedését több tényező segíti elő:

- Repítőszőrös magvak: a selyemkóró magvai repítőszőrökkel rendelkeznek, amiknek segítségével a szél messzire elszórhatja őket. Ez a fajta terjedés megnehezíti a növény visszaszorítását.

- Mezőgazdasági gépek: a selyemkóró magvai a mezőgazdasági gépekre, főleg a kombájnokra is rátapadhatnak. Aratáskor a kombájnok ezeket a magokat újabb és újabb táblákra szállítják, így tovább terjesztve a növényt.
- A hagyományos agro-technológia nem szorítja vissza hatékonyan ezt a fajt, ezért további terjedésének megakadályozása csak szélesebb körű összefogással lehetséges. További terjedésének megakadályozása csak a természetvédelem, a növény-egészségügyi hatóság és a gazdálkodók közös összefogásával képzelhető el.

2. Sajnos két új fajcsoport is megjelent az ANPI működési területén. Ezek a *Paulownia* és a bambusz (*Phyllostachys*) fajok. Mindkét csoport esetében elmondható, hogy elsősorban települések belterületén jellemzőek jelenleg, de megfigyelhető külterületen is egyre nagyobb térfoglalásuk. Különösen a bambusz esetében kétséges, hogy későbbi visszaszorításuk akár mechanikai, akár kémiai módszerekkel megoldható lehetne. Mivel a visszaszorítása rendkívül nehéz feladat, ezért a megelőzésre kell helyezni a hangsúlyt.

3. Meg kell említenünk az ázsiai gyapjúfű (*Eriochloa villosa*) terjedését. Igazgatóságunk működési területén került elő első alkalommal, és azóta is intenzíven terjed. Elsősorban szántó- és parlagterületeken jelenik meg nagyobb tömegben, de egyre többször találjuk ruderalis termőhelyeken is. Elképzelhető, hogy idővel a természetes pionír jellegű élőhelyeken is megjelenik.

A tájidegen és idegenhonos fafajok jelenléte és terjedése a termőhelyet és az ökoszisztémát károsító hatása miatt jelentős problémát jelent. A tájidegen és idegenhonos fafajok egyrészt az ún. kultúrerdők (pl. fenyvesek, akácosok) és a faültetvények (nemesnyár) formájában, valamint az őshonos állományokban – legnagyobb arányban az átmeneti erdőkben – mozaikos, vagy szórványos elhelyezkedésben vannak jelen. Az Aggteleki Tájegységben a tájidegen és idegenhonos akác és fenyőfélék jelenléte jellemző, a saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeken az elterjedésük mindössze akác esetében 3 %, fenyők esetében összesen 3 % elegyarányú. Az erdőkezelési tevékenység végzése során kiemelt figyelmet fordítunk ezekre a területekre, és kialakított sémák szerint végezzük ezeknek az állományoknak a fokozatos átalakítását, visszaszorítását. Az inváziós fajok közül a bálványfa terjedése jelenti a legnagyobb problémát. A Zempléni Tájegység területén a tájidegen fajok közül a nemesnyár ültetvényei foglalják el a legnagyobb területet a Tokaj-Bodrozug Tájvédelmi körzetben és a Long-erdő Természetvédelmi területen, míg a hegy- és dombvidéki erdőterületeken elsősorban a fehér akác állományai találhatók. Az inváziós fafajok közül különösen az amerikai kőris terjedése fenyegeti az őshonos állományokat, mivel annak allelopatikus hatása is káros a természetes felújításokra. Az ártéri területeken a gyalogakác terjedése különösen nagy problémát jelent, mivel az erdők mesterséges felújítása során víz- és tápanyag-konkurenciát okoz. Az özönnövények folyamatos jelenléte az ártéri területeken jelentős nyomást gyakorol, hiszen a folyók által szállított propagulumok folyamatos fertőzést jelentenek.

A térfoglaló cserje- és fafajok többsége tájidegen (például akác, erdei- és fekete fenyő) és idegenhonos inváziós fajokból áll. Az élőhelyek többségét a természetes szukcessziós folyamatok mellett a 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső inváziós fajok veszélyeztetik.

Ezen fajok felmérése és monitorozása folyamatosan zajlik, és az eredmények a 4.2. fejezetben részletes bemutatásra kerültek.

Gyepek, fáslegelők cserjésedésében, erdősülésében érzékelhető változások

A gyepek élőhelyek kiterjedését csökkentő, ökológiai funkcióinak érvényesülését veszélyeztető, korlátozó és degradációhoz vezető tényezők és folyamatok a gyepek élőhelyek jelentős részét érintik, és aktív beavatkozást igényelnek. Az Igazgatóság működési területén lévő gyepeket jellemzően a hagyományos tájgazdálkodás hozta létre és tartotta fenn. A legeltetés és kaszálóként való használat visszaszorulása a gyepterkezet megváltozását és a szukcessziós folyamatok (cserjésedés, fajok megjelenése és növekvő térfoglalása a gyepeken) akadálytalan érvényesülését eredményezte, mindezek következményeként az egybefüggő füves területek kiterjedése csökkent, florisztikai összetétele elszegényedett, természetvédelmi szempontból értékes fajok populációi tűntek el a cserjésedett, fásodott területekről. Az elmúlt évtizedben a helyzetet kis mértékben javították az agrártámogatási programok, mivel több helyen kitisztították az egykori legelőket, kaszálókat. Sajnos állatállomány nélkül (mely jellemző), a gyepek nyitva tartása erősen függ a támogatások meglététől. Az elmúlt időszakban tendenciává kezd válni, hogy kaszálást szárazúzással helyettesítik, mivel a cél az agrártámogatások feltételeinek teljesítése és nem az állatállomány ellátása takarmánnyal. Ez a változás több védett és veszélyeztetett fajnak kedvezőtlen a felhalmozódó kaszálék miatt. Elsősorban nem védett területen megfigyelhető tendencia, hogy a gyepterületek kiterjedése egyéb okok miatt is csökken. Ilyen a természetes szukcessziós folyamatok mellett (melyet erősít az állattartás visszaszorulása) az erdőtelepítések támogatása és a kedvezőbb agrártámogatási lehetőségek miatt a gyepek szántóvá alakítása.

Az eredendően fajgazdag gyepek helyén a szukcesszió jellemzően nem hozott létre természetvédelmi szempontból kiemelkedő értéket képviselő élőhelyeket, ezért a szukcessziós folyamatok visszaszorításával és a térfoglaló cserje- és fajok egyedeinek eltávolításával elsősorban az eredeti élőhelyi állapot megőrzése, illetve aktív élőhely-fejlesztési beavatkozásokkal történő visszaállítása a természetvédelmi cél. A karsztos fennsíki és a hegyi rétek egy kisebb részét a területen gazdálkodók kaszálással, ahol a cserjésedés miatt szükséges volt, szárazúzással kezelték és kis kiterjedésben extenzív legeltetés is megvalósult. Kiemelkedőnek mondható ezen a területen az Igazgatóság által fenntartott több mint kétszáz egyed számláló hucul állomány területkezelésben is betöltött szerepe, illetve az ehhez társuló több száz hektáros kezelt (legeltetett, kaszált, szárazúzott) terület.

5.2.2. Élőhelyfenntartási, -kezelési tevékenységek ismertetése

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő 13 622,0743 ha területből 11 240,9270 ha van saját használatban, ebből az Aggteleki Tájegységben 39 községhatárban 6 725,7026 ha, a Zempléni Tájegységben 39 községhatárban 4 515,2244 ha.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2024. évben 2 381,1473 ha volt, ebből pályázatás nélkül került kiadásra 614,2047 ha.

A saját használatban lévő és haszonbérbe adott területek művelési áganként az egyes tájegységekben (a haszonbérbe adott területek adatai tartalmazzák a megbízási szerződés útján használatba adott területeket is):

Aggteleki Tájegység:

Művelési ág	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
		ha	%	ha	%
Szántó	462,4608	446,5676	96,56	15,8932	3,44
Rét	376,2916	354,0266	94,08	22,2650	5,92
Legelő	1 424,5641	1 242,7861	87,24	181,7780	12,76
Kert	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	4,3341	4,3341	100,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	4,6132	4,6132	100,00	0,0000	0,00
Nádas	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	4 453,3929	4 453,3929	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	17,3555	17,3555	100,00	0,0000	0,00
Kivett	202,6266	202,6266	100,00	0,0000	0,00
Összesen	6 945,6388	6 725,7026	96,83	219,9362	3,17

Zempléni Tájegység:

Művelési ág	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
		ha	%	ha	%
Szántó	96,4436	96,4436	100,00	0,0000	0,00
Rét	2 264,6366	701,1758	30,96	1 563,4608	69,04
Legelő	937,6185	341,0142	36,37	596,6043	63,63
Kert	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	0,2548	0,2548	100,00	0,0000	0,00
Nádas	23,6300	23,6300	100,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	2 432,8525	2 432,8525	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	33,7659	32,6199	96,61	1,1460	3,39
Kivett	887,2336	887,2336	100,00	0,0000	0,00
Összesen	6 676,4355	4 515,2244	67,63	2 161,2111	32,37

Igazgatóságunk kapacitásainak határai között folyamatosan törekszik a saját használat és kezelés kiterjesztésére, mert ez biztosítja leginkább a védett területek megfelelő kezelését és a természeti értékek megővését.

A két tájegység között a kezeléshez szükséges feltételekben nincs különbség, de az érvényben lévő haszonbérleti és megbízási szerződések eltérő nagyságrendje, és az Aggteleki Tájegységben található hucul lóállomány tartási feltételeinek megteremtése miatt a két tájegységben a tárgyévben elvégzett kezelések továbbra is eltérő konstrukcióban történtek. A rendelkezésre álló gép és eszközparknak köszönhetően az Aggteleki Tájegységben 2024. évben a saját vagyongazdálkodásban lévő területek szinte teljes egészében 6725,7026 ha (96,83 %) saját használatban és kezelésben voltak, mindössze 219,9362 ha (3,17 %) volt haszonbérbe adva. A saját kezelési infrastruktúrával szintén rendelkező Zempléni Tájegységben a saját használat aránya alacsonyabb 4515,2244 ha (67,63 %) volt, illetve 2161,70211 ha (32,37 %) haszonbérbe adással lett hasznosítva.

Az erdők, fásított területek, szőlők, gyümölcsösök, nádasok és kivett területek esetében a saját használat aránya - mindkét tájegységben - gyakorlatilag 100 %-os, a szántók esetében pedig meghaladja a 96,56 % (ATE), illetve 100 % (ZTE).

A kettősség a rét és legelőterületek hasznosítása esetén is nyomon követhető. Amíg az Aggteleki Tájegységben a rét művelési ágú területek 94,08 %-a (354,0266 ha), a legelő művelési ágú területek 87,24 %-a (1242,7861 ha) volt saját használatban, addig a Zempléni Tájegységben a rét művelési ágú területek 30,96 %-a (701,1758 ha), a legelő művelési ágú területek 36,37 %-a (341,0142 ha) volt ilyen formában kezelve.

Művelési ágat tekintve tehát a két tájegységben összesen a legeltetésre, kaszálásra rendelkezésre álló terület az alábbiak szerint alakult:

Tájegység	Művelési ág	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
			ha	%	ha	%
ATE	Rét	376,2916	354,0266	94,08	22,2650	5,92
ATE	Legelő	1 424,5641	1 242,7861	87,24	181,7780	12,76
ZTE	Rét	2 264,6366	701,1758	30,96	1 563,4608	69,04
ZTE	Legelő	937,6185	341,0142	36,37	596,6043	63,63
Összesen:		5003,1108	2639,0027	62,16	2364,1081	37,84

Az összes rét és legelő művelési ágú terület nagysága 5003,1108 ha, melyből 2639,0027 ha van saját használatban, illetve 2364,1081 ha van haszonbérbe adva. Ha kicsit jobban a számok mögé tekintünk azt is látnunk kell, hogy a földhivatali nyilvántartás szerinti művelési ágak sok esetben nem a valós természetbeni állapotot és a tényleges területhasználatot tükrözik. A területek egy része inváziós és őshonos fásszárú fajokkal a becserjésedés, beerdősülés valamelyik stádiumában van. A KEHOP program keretében megvalósult pályázatainkban

mind a két tájegységben kiemelt cél volt egy nagy léptékű rehabilitáció megvalósítását és a helyreállított területek hosszú távú fenntartását is biztosító infrastruktúra megteremtése – melyet sikerrel zártunk.

A saját használatban lévő területeken 2024. évben – a két tájegységekben – elvégzett kezelési tevékenységet az alábbiakban részletezzük.

Aggteleki Tájegység

Az Aggteleki Tájegység (továbbiakban: ATE) a saját vagyonkezelésben lévő - elsősorban a védett természeti területeken elhelyezkedő - erdő, rét, legelő, szántó és külterjes gyümölcsös művelési águ területek fenntartásával, kezelésével kapcsolatos feladatokat látja el.

A saját vagyonkezelésben és használatban lévő területekből **4570,94 ha** az erdőtervezett erdő, A fenti számoktól kicsit eltérő a földhivatali nyilvántartás, mely szerint a vagyonkezelt területen 4453,3929 ha erdő művelési águ terület található, a különbségeként adódó 117,5471 ha egyéb művelési águ területen lévő erdőkben szintén erdőgazdálkodási tevékenységet folytatunk. Ezen túl a tájegységben 17,355 ha a művelési ág szerinti fásított terület nagysága.

Kaszáló és az erdő határán...

A fennmaradó egyéb művelési águ (szántó, rét, legelő, szőlő, gyümölcsös), saját használatban lévő területek nagysága **2272,2638 ha**, melynek közel felén, cc. 1000 - 1100 ha-on folytatunk rendszeres területkezelési tevékenységet. Ezen túl az Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő 96,26 ha - rét, legelő művelési águ - területre van érvényes vállalkozói szerződésünk, melynek keretében pásztoroló legeltetéssel, kaszálással és takarmány termeléssel hasznosítjuk a területet.

A rét, legelő és szántó területeken végzett kezeléssel egyúttal a hucul loállomány téli takarmány szükségletét is elő tudjuk állítani, természetesen az időjárástól függő mennyiségben.

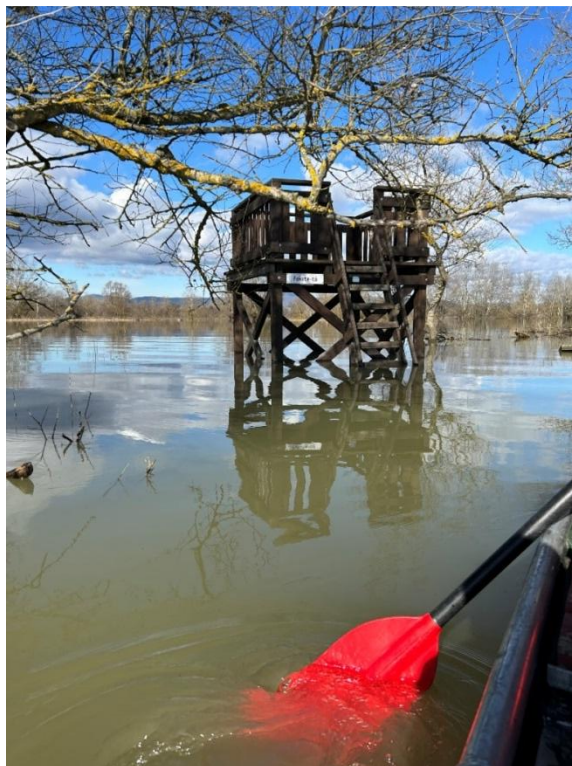

Kaszálóként hasznosított területek

Zempléni Tájegység

Az Aggteleki Nemzeti Park Zempléni Tájegységében számos, hatókörünkön kívül eső tényező nehezítette meg a hatékony munkaszervezést a 2024-es évben.

A gyepterület- és szántóterületeink nagy része ártéri területen helyezkedik el, melynek következménye, hogy minden területkezelési tevékenységünket széleskörűen befolyásolták az ökológiai szempontból jelentős árvizek. A Tisza és Bodrog folyón 2023. októberétől több árhullám vonult le, emiatt a gyepterület- és erdőterületek megközelítésére csak május elejétől nyílt lehetőség.

Árvíz a Fekete-tónál

A 2024. áprilisáig tartó árvíz kedvező feltételeket teremtett a vízi élővilág sokféleségének a vizes élőhelyek feltöltésével. Akadálytalanul zajlott továbbá a vizes élőhelyek part menti sávjain növekedő inváziós növényfajok tisztítása a nyár végén.

Az előkészítő munkák tekintetében – terület- és talaj-előkészítés, csemeteültetés – jelentős késések adódtak az erdőfelújítási területeken. 2024. év végén nem következett be újabb árvíz, így az erdősítési munkálatok zavartalanul folytatódtak.

Az erdősítéseket kézi és gépi ápolással gondoztuk. Ezt részben saját erőforrással, részben pedig külső vállalkozó bevonásával hajtottuk végre. Összesen 98,79 hektárt ápolunk, amelyből 48,41 hektárt gépi ápolással hajtottunk végre. 50,38 hektárnyi terület kézi ápolással kezeltünk, amelyből 26,81 hektárt külső vállalkozó végzett el, és 23,57 hektárt saját erőforrásból valósítottunk meg.

Az erdősítéseket kézi csemete ültetéssel végeztük, amelyet saját erőforrással hajtottunk végre. Összesen 11,33 hektáron végeztünk csemeteültetést. Ebből 0,53 hektáron pótlást, ahol 2.400 db csemete került beültetésre, míg 10,80 hektáron befejezett erdősítési munkát végeztünk. A terület- és talaj-előkészítési munkák a tárgyévben elmaradtak.

A gyepterületeken a vízborítottság már márciusban és áprilisban is lelassította a lágyszárú növények fejlődését. A talaj vízellátottsága az ártéri és mentett ártéri szántóterületeken hatással volt a talajelőkészítési munkákra, így azokat csak a vetés előtt, áprilisban tudtuk végrehajtani.

Talajelőkészítési munkák ellátása saját erőforrással az ártéri szántóterületeken.

5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)

Aggteleki Tájegység

A KEHOP projekt kapcsán a *Solidago canadensis* faj ellen mechanikai és vegyszeres visszaszorítási tevékenységet végeztünk, melyet az 5.5. fejezet ír le részletesen.

Az ATE munkatársai a parlagfű gépi technológiával végzett mechanikai irtásában is részt vettek, a napi területkezelési feladatokkal egy ütemben, illetve szükség szerint célirányosan, kiemelten fókuszálva az erősebben fertőzött községhatárookra.

Fásításból történő fakitermelést az inváziós akác és a nem tájhonos fajok (EF), valamint az ezekhez a helyszínekhez kapcsolódó cserjeirtási tevékenység jelentette, ami 8 helyrajzi számot érintett, összesen 14,59 ha érintett területtel és 97,65 m³ kitermelt fatérfogattal. A következő években a területeket géppel fogjuk szárzúzni, a gyepes élőhelyekre jellemző kaszálható állapot eléréséig.

Korábban erdősült kitakarított és szárzúzott terület

Ezen túl erdőterületeinken is végeztünk olyan beavatkozásokat (elsősorban nem őshonos fajokból álló erdőállományok átalakítása, illetve jellemzően őshonos fajú állományokból nem őshonos fajok eltávolítása stb.), melyek részletezésére az erdőterületekkel foglalkozó 6.3. fejezetben kerül sor.

Zempléni Tájegység

A hegyvidéki tisztások gyepterületein összesen 7,58 hektáron végeztünk állapotfenntartási tevékenységet. Gyepterületek bővítése az erdőtervezett területen kívül fakitermeléssel és a gyalogakác szárzúzásával valósult meg. Ezen kívül jelentős, nehezen mérhető munkálatok folytak a korábbi gyalogakác és beerdősülés következtében elvesztett területek fenntartása érdekében, például szárzúzás, legeltetés és kaszálás, melyek több helyen átfedték egymást.

Gyepterület visszaszerzése szárzúzással saját erőforrással

Bár évek óta kedvező piaci árak jellemzik a gyűjtött tűzifát, a 2023-as évhez hasonlóan 2024-ben sem volt nagy kereslet rá és a keresletet tovább csökkentette a bodrogzugi kompok kiszámíthatatlan üzemeltetése is. A fásításból való fakitermeléssel érintett gyepeinkről összesen 674,75 m³ tűzifa került ki. A kezelt terület nagysága 6 hektár körüli.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Klímaváltozás:

2024-ben csak adatgyűjtés történt, adatelemzés és értékelés nem volt (legutóbb 2016-ban történt részletes feldolgozás). Az adatgyűjtés folyamatosan zajlik Jósuvácon, az Országos Meteorológiai Szolgálat mérőállomásán, ahonnan a Szolgálat rendszeresen az ANPI rendelkezésére bocsátja az adatokat.

A 2024-es év átlaghőmérséklete országosan 2,1 fokkal volt magasabb a 30 éves éghajlati átlagnál (1991–2020), így ez volt 1901 óta az eddigi legmelegebb év. Az év nagy részében a hőmérséklet jóval az átlag felett alakult, míg több hónap pedig rekordmagas értékkel haladta meg azt. 2024-ben több hónap aszályos időjárást hozott: a legtöbb hónapban kevés eső esett, ami az élőhelyek általános állapotában is (romlás) megfigyelhető.

2024-ben saját eszközzel is történt adatgyűjtés a denevérvédelmi célú beavatkozások tervezése és hatásmonitoringja keretében kitüntetett denevérszállásokon. Itt programozható termohigrométerekkel végezzük a szálláshelyek belső részén a léghőmérséklet (°C) és a relatív páratartalom (%RH) mérését 30-60 perces mintázási gyakorisággal.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2024-ben ismét gazdagabb volt a virágzás, de ez sajnos nem igaz az idős tövekre, melyek nem csak gyengébben virágoznak, hanem egyre kevesebb hajtást is fejlesztenek. A Kajta-bércen lévő állományra ez különösen igaz. Ugyanakkor itt egy felhagyott villanypásztában szépen fejlődő állomány kezd kialakulni, 2024-ben nyolc új fiatal töv került elő. A legtöbb állomány esetében szükségessé vált a cserje- és lombkoronaszint borításának a csökkentése, melyet a jövőben a vagyonnevelőkkel történő sikeres egyeztetés után el kell végezni. Ugyanakkor az egyre gyakoribb aszályos időszakok miatt a túlzott felnyitást kerülni kell.

Eredmény, hatásosság: A faj állománya alacsony szinten stabilnak mondható.

Buglyos tátorján (*Crambe tataria*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Megyaszón a faj egykori élőhelyének közelében kitisztítottunk egy cserjésedő löszgyepet, valamint beszereztük az élőhelyhelyreállításhoz és a telepítéshez szükséges engedélyeket és a szaporítóanyagot. 2024. áprilisában 150, majd szeptember végén újabb 50 tátorján palánta került kiültetésre 8 mintaterületre, melyeket dróthálóval bekerítettünk a vadkár megelőzése érdekében. A palántákat a nyár folyamán folyamatosan locsoltuk és szükség esetén gyomláltuk.

Eredmény, hatásosság: A kiültetett tövek szépen növekedtek, de a gondozás ellenére is kb. 60%-os volt a mortalitás. 2024 ősz végén 83 töv tátorján volt a területen.

Illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Aggteleki Nemzeti Park és Zempléni Tájvédelmi Körzet. A felmérések kezdetétől erős fluktuáció figyelhető meg az egyedszámban, különösen az

aggteleki populációt illetően, ahol az utóbbi évek felméréseinél csökkenés volt tapasztalható. **Eredmény, hatásosság:** Öröndetes, hogy a gondozás és célzott védelem hatására 2024-ben az Aggteleki Tájegységben lévő 4 fő stabilan virágzott és termést érlelt. A zempléni állományok az évenként ismétlődő élőhelyi beavatkozásoknak (cserjeirtás, kaszálás) köszönhetően továbbra is stabilak.

Osztárk sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

Tornai vértő (*Onosma tornense*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2024-ben megtörtént a teljes hazai állomány felmérése. Ez a kutatás kimutatta, hogy a teljes állomány erősen lecsökkent. A 2016-os felmérés 17535 egyedet mutatott ki a területen, míg a 2024-es csak 6554-et. Az egy négyzetkilométert érintő NBmR felmérés az addig viszonylag stabil egyedszám után 2022-ben mutatott ki jelentős visszaesést, melyet az adott év extrém aszályos időjárása okozott. Feltételezhető, hogy a teljes állományra is ez az aszályos periódus hatott negatívan.

Eredmény, hatásosság: A faj az aktuális vizsgálat alapján visszaszorulóban van.

További természetvédelmi kezelések: Érzékeny növényfajok élőhelyén célzott kezelések történtek olyan állományoknál, ahol kis területen, kézi munkavégzésre volt szükség.

Buglyos tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	Megyaszoói Tátorjános TT	Kézi cserjeirtás, telepítés, bekerítés, palánták utógondozása, locsolása, gyomlálása.
Illatos csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Regéc: Gyertyán-kúti-rét Füzér: Drahos Aggtelek: Csiszár-nyitás és Lopó-galya	A területeken számos más fokozottan védett és védett növényfaj is előfordul. Továbbra is kézi kaszálással és szelektív cserjeirtással tartjuk fenn a terület legértékesebb részeit, melyek fokozottan védett növények élőhelyei. Az Aggteleki Tájegységben az egyes töveknél bekerítéssel is védekezünk a vadkár ellen.

Állatok:

Alpesi göte (*Triturus alpestris*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

Anker arasoló (*Erannis ankeraria*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

Barát- és cigányréce (*Aythya ferina*) (*Aythya nyroca*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység. A „Ritka és telepesen fészkelő madarak” felmérése során ezen fajok esetében, kapacitás hiányában, csak a potenciális élőhelyek töredékének felmérése történt meg.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

Földalatti szálláshelyeken élő, illetve erdő- és épületlakó denevérfajok védelme:

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben folyt fajmegőrzési tevékenység.

Védelem foka: védett és fokozottan védett fajok.

Védelmi intézkedés helye: Néhány jelentősebb méretű kolóniánál történtek kármentesítési és kármegelőzési jellegű programok (takarítások, kisebb-nagyobb védelmi intézkedések pl.

Szinpetri, Szőlőszárdó, Bodrogkeresztúr, Tokaj stb.). Lakossági kérésre/bejelentésre denevérvédelmi intézkedések történtek (kitelepítés – kizárás, mentés) 7 alkalommal.

Eredmény, hatásosság: Az ismert denevérkolóniák helyzete biztosított volt 2024-ben.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

Dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

Farkas (*Canis lupus*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. Folyamatos állománykövetés történt életnyomok és mozgásérzékelős kamerák segítségével. 2024-ben két esetben érkezett bejelentés háziállat állományban történt károkozásról.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Zempléni és Aggteleki Tájegységben.

Eredmény, hatásosság: A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben is volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés (fészkek stabilizálása, áthelyezése, fészektartóra helyezés).

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Aggteleki és Zempléni Tájegységének területén.

Eredmény, hatásosság: Mindkét tájegységben enyhe növekedés volt megfigyelhető a lakott fészkek számát illetően.

Gyöngybagoly (*Tyto alba*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben is volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. A tevékenység legfontosabb célja a költőállomány védelme és felmérése.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A faj gyakran telepedik meg épületekben, ezért rendszeresen történnek épülettakarítások (felhalmozódó köpetek, hulladékok letakarítása), mely alapvetően szolgálja az épületlakó fajoknak a kezelők általi elfogadását. Bár nagyobb számban kerültek kihelyezésre költőládák (2022-ben még 35 darab üzemelt), az állományt inkább a hagyományosabb költőhelyeken kell megtartani. Rendszeresen történt sérült gyöngybaglyok mentése, a veszélyeztetett költések átmeneti vagy végleges áttelepítése.

Eredmény, hatásosság: A denevérfelmérésekhez kapcsolódóan, mintegy 120 településen a gyöngybaglyok felmérése is megtörtént, de 2024-ben is csupán három helyen került elő a faj (sajnos éppen az egyik legnagyobb denevérkolónia mellől - Bodrogkeresztúr).

Haris (*Crex crex*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben történt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés, a kaszálási bejelentőkre válaszként gazdálkodási korlátozás elrendelését kezdeményeztük a természetvédelmi hatóságnál. 2024-ben is kiemelt figyelmet fordított az Igazgatóság a haris állományának felmérésére.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A Zempléni Tájegységben az állomány teljes felmérése volt megcélozva. Főleg Sátorajújhely és a Hegyköz környékén volt észlelhető nagyobb számban. Az Aggteleki Tájegységben a felmérés a védett, Natura 2000 és MTÉT területekre korlátozódott, ahol csak Kelemér környékén voltak észlelhetők nagyobb számban a revírfoglaló kakasok. A Cserehát területén gyakorlatilag hiányzott 2024-ben is.

Eredmény, hatásosság: 2024-ben a Zempléni Tájegységben 86, az Aggteleki Tájegységben további 71 revírt sikerült kimutatni.

Hiúz (*Lynx lynx*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.

Eredmény, hatásosság: Alkalmi előfordulású.

Nagy szikibagoly (*Gortyna borelii*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2024-ben nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: -

Eredmény, hatásosság: -

2024-ben megközelítőleg 550 oszlop került felmérésre szabadvezetékek mentén. Ennek jelentős része szisztematikus felmérés volt. Az eredményeket a mellékelt táblázat tartalmazza. Utólagos oszlopszigetelés 2024-ben kis számban történt.

FAJ	Egyedszám	Előfordulás állapota
Aquila heliaca	1	Tetem - áramütött
Athene noctua	1	Tetem – áramütött
Bubo bubo	2	Tetem – áramütött
Buteo buteo	28	Tetem – áramütött
Ciconia ciconia	99	Tetem – áramütött
Columba palumbus	3	Tetem – áramütött
Coracias garrulus	1	Tetem – áramütött
Corvus corax	11	Tetem – áramütött
Corvus corone cornix	1	Tetem – áramütött
Corvus monedula	1	Tetem – áramütött
Falco tinnunculus	15	Tetem – áramütött
Garrulus glandarius	1	Tetem – áramütött
Milvus migrans	1	Tetem – áramütött
Pica pica	15	Tetem – áramütött
Streptopelia decaocto	1	Tetem – áramütött
Sturnus vulgaris	4	Tetem - áramütött
Végösszeg	185	

Ki kell emelnünk, hogy az Aggteleki Tájegységben nagyon jelentős számú fehér gólya esik áldozatul a Sajókazai Hulladékkezelő Centrum középvezetű oszlopain. Ez a szám idén megközelítette az 50 egyedet.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

2023.04.03. Hidasnémeti külterületén észlelt, az ún. M31 jeladós svájci farkassal kapcsolatos illegális cselekmény (illegális kilövés) nyomozása lezárult. Két nyíregyházi vadászt gyanúsítanak a cselekménnyel, illetve más bűncselekmény elkövetésével. Az ügyben a cselekményt észlelő, illetve a bizonyítékok megszerzésében, illetve a nyomozásban közreműködő két ANPI munkatárs Rózsa Sándor természetvédelmi őrszolgálat-vezető és Szabó Ádám zoológiai szakreferens tanúként is meghallgatásra került a Nemzeti Nyomozóiroda eljárása során. A két gyanúsított 2023 szeptember és 2024 május között előzetes letartóztatásban volt. Ez a rendelkezésre álló adatok szerint az első eset, hogy természetkárosítással érintett ügyben tényleges elzárás történt. Az ügy bírósági szakaszba került vádemeléssel.

2023.09.01. Az Alsó-Gömöri Nagyvadas Vadásztársaság területén, Kelemér település külterületén 3 farkas példány (*Canis lupus*) elejtéssel kapcsolatban 2023 évben megkezdett nyomozás 2024 évben folytatódott, melynek eredményeként azonosításra kerültek az elkövetők. A nyomozás során több példány kilőtt farkas preparált koponyája is előkerült. Három vadász ellen eljárást indítottak. (Sajtó értesülés, hivatalosan még nincs visszajelzés). Még folyamatban van az ügy.

2024.06.21-én az ANPI munkatársa jelezte a természetvédelmi őrszolgálat készenléti szolgálatának, hogy egy ismerőse szeretne bejelentést tenni, mert séta közben talált Gömörszőlős település külterületén egy fém csapdát, amelyben egy ragadozómadár található. Az őrszolgálat tagja a bejelentővel ellenőrizte a helyszínt, és megállapította, hogy egy szabálytalanul elhelyezett ún. hattyúnyak csapda fogott meg egy egerészölyvet. Az állatot a megfelelő eszközök hiányában csak később tudták kiszabadítani. Az állat a csapda miatt súlyosan sérült a szárnyán, illetve a testén. Az egyik szárny felső karon jól látható nyílt töréssel. Tekintettel arra, hogy az elfogást, és a védett faj sérülését a csapdában szakszerűtlenül elhelyezett csali okozta, ezért felmerült az állatkínzás vétsége, ezért az intézkedő természetvédelmi őrs rendőrségi bejelentést tett. Az állatot az őrszolgálat elszállította, de az később elpusztult. Az eset kapcsán az Ózdi Rendőrkapitányság állatkínzás gyanúja miatt eljárást indított. Az eljárás folyamatban van.

2024.07.07-én az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat bejelentést kapott, egy Bodrogkeresztúr település belterületén lévő sérült fehér gólyáról. A madarat a természetvédelmi őrszolgálat tagja begyűjtötte és a Mályi Madármentő Állomásra szállította, ahonnan tovább vitték az első ellátás után a Hortobágyi Madárkórházba. Ott a sérült madarat a tervezett műtét előtt megröntgenezték, amely kimutatta, hogy az állat egyik sérülését 1 db 4,5 mm kaliberű légpuskalövedék okozta. A madár másik szárnyán egy dupla törés volt, amely nem származhatott a lövedéktől (pl. kerítésbe akadás). A megtalálás helyének körülményeiből, valamint a nem lövés okozta sérülésből ítélve nem kizárható, hogy a madarat nem a helyszínen lőtték meg. A kilőtt lövedéket jelenleg a műtét helyén, a

Hortobágyi Madárkórházban tárolják. (Dr. Déri János, tel: 30/435-5494, e-mail: madarkorhaz@gmail.com)

A műtétet végző Dr. Déri János tájékoztatása szerint a körülményekből arra lehet következtetni, hogy a lövés maximum 20 méteres távolságból történt. Az eset kapcsán az ANP Igazgatóság büntető feljelentést tett. Az eljárást a Szerencsi Rendőrkapitányság 2024.10.25.-én beérkezett határozatában felfüggesztette.

2024.07.12.-én lakossági bejelentés érkezett, hogy a Szőlősardó Petőfi út 8. szám alatt található, egyébként hétfélig házként használt családi háznak az udvarán egy sérült fehér gólyát találtak. A bejelentést követően az intézkedő természetvédelmi őr a helyszínre ment, de addigra a madár elpusztult. A sérülést megvizsgálva két seb volt a madáron, egy be és egy kimeneti nyílás.

A gólyáról a Miskolci Állatkórházban RTG felvételt készítettek. A felvétel alapján megállapították, hogy az állat lövedék okozta elpusztulása nem zárható ki, de nem igazolható egyértelműen. Tekintettel arra, hogy a feltalálási helyszín alapján megállapítható volt, hogy a sérülést a madár nem ott szerezte, illetve a sérülés tényleges oka nem került egyértelműen igazolásra, hatósági eljárás indítása nem volt indokolt.

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)
Fehér gólya (pár)	Kéményen költő pár szemelése, tetőfelújítás akadályozása	2024.05-07. Putnok, Rákóczi u. 7.	-	-	-
Fehér gólya (20 pld.)	Fészkelési próbálkozás veszélyes helyszíneken, áramutések megakadályozása középvesztésű oszlopokon.	2024.06. Sajókaza (regionális hulladékkezelő centrum villanyoszlópai)	-	-	-
Fehérszélű törpedenevérek (10-40 pld.)	Ablaktokba beköltözés (ürülékszennyezés, hang)	2024.06.12. Kazincbarcika, Egressy u. 22. (Mályi Madárkórház segítségkérése alapján)	-	-	-
Kis patkósdenevér (4 pld.)	Padlástérbe betelepülő denevérek miatti aggodalom, felújítás vélelmezett akadályozása	2024.06.24. Teresztenye, Rákóczi F. u. 10.	-	-	-

Nagy és kis patkósdenevérek (20-25 pld.)	Nem használt melléképületbe költözés, felújítás akadályozása	2024.06.24. Bódvaszilas	-	-	-
Gyöngybagoly	Aggodalom ürülékszennyezés miatt	2024.07-10. Onga, Kölcsény u. 23.	-	-	-
Gyöngybagoly	Család beköltözése stablondeszka alá és épület padlasterébe, ürülékszennyezés és köpetelés miatti aggodalom	2024.07.18. Szikszó, Bartók u. 1.	-	-	-
Kis patkósdenevér (25 példány)	Állomány beköltözése felújításra tervezett épületbe	2024.08.21. Zubogy	-	-	-
Rőt koraidenevérek (40-50 pld.)	Állomány lépcsőházba és ablaktokba költözése	2024.08.23. Miskolc (Kormányhivatal megkeresése alapján)			
Ismeretlen denevérfaj (fehérszélű v. közönséges törpedenevér, több száz)	Tömegesen beköltöztek az önkormányzati üdülő deszkaborítása alá	2024.09.25. Viss, külterület.	-	-	-
Szürke hosszúfülű-denevérek (1-10 pld.)	Villanyórába költözés felújítás alatt álló épület belső terében Felújítás akadályoztatása	2024.11.18. Ragály, Rákóczi u. 62.	-	-	-
Rőt koraidenevér (50-80 pld.)	Betegek zavarása ürülékszennyezéssel és hangoskodással	2024.12.19. Szikszó, kórház.	-	-	-

A panasszal érintett faj	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszínbemjárás (I/N)	az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
Hód	Tájékoztatás	I	*	Megfelelő
Hód	Tájékoztatás	I		Megfelelő
Hód	Az állat befogásra, és elszállításra került	I	*	Megfelelő
Farkas	Helyszíni ellenőrzés. Megállapítható farkas támadás.	I	Károkozás valós, érték 20%-a reális	Megfelelő
Farkas	Helyszíni ellenőrzés.	I	Károkozás valós	Megfelelő

	Megállapítható farkas támadás.			
Héja	Héja hordja el a tyúkokat a kertből. Héjacsapda kihelyezés	I	Nem megállapítható	Megfelelő
20 pld. fehér gólya	Madarak fészekrakásának megakadályozása az áramutések megakadályozása, üzemzavarok kiküszöbölése érdekében.	I	-	Értelmezhetetlen
Kis patkósdenevérek (25 pld)	Tájékoztatás, munkálatok megkezdésének halasztása	I	-	Megfelelő
Rőt koraidenevérek	Kormányhivatallal és BNPI-vel egyeztetett segítségnyújtás. BNPI-s kollégákkal közösen megoldva	I	-	Értelmezhetetlen
Fehérszélű törpedenevérek (10-40 pld)	BNPI-vel egyeztetett tájékoztatás	I	-	Értelmezhetetlen
Gyöngybagoly	Tájékoztatás, majd a madarak padlástérből történő kirekesztése, takarítás	I	-	Megfelelő
Kis és nagy patkósdenevérek	Tájékoztatás	I	-	Megfelelő
Rőt koraidenevér (50-80 pld)	Tájékoztatás, Kormányhivatallal egyeztetett segítségnyújtás (engedélykérés folyamatban)	I	-	Megfelelő
Gyöngybagoly	Takarítás, tájékoztatás, kirekesztési próbálkozás	I	-	Megfelelő
Szürke hosszúfülű-denevérek (1-10 pld)	Állapotfelmérés, iránymutatás, munkavégzés átütemezése	I	-	Megfelelő
Ismeretlen denevérfaj (fehérszélű v. közönséges törpedenevér, több száz)	Állapotfelmérés, tájékoztatás, beavatkozás tavaszra halasztása (engedélyeztetés folyamatban)	I	-	Megfelelő

kis patkósdenevér (4 pld)	Állapotfelmérés, tájékoztatás, munkálatok átütemezése	I	-	Megfelelő
Fehér gólya (pár)	Tájékoztatás, munkálatok koordinálása	I	-	Megfelelő

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Kezelési intézkedések:

Korai észlelés/kiirtás. Az Aggteleki Nemzeti Park működési területén 2024-ben nem jelent meg az irtási kötelezettség alá eső inváziós faj.

Széles körben elterjedt fajok féken tartása

Az Aggteleki Nemzeti Park gyepes élőhelyein számos inváziós faj terjed, melyek közül a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) okozza a legjelentősebb problémát. Ez a faj a legnagyobb területen van jelen, és természetvédelmi beavatkozás nélkül a leggyorsabban terjedne. Emiatt az ANPI kiemelt figyelmet fordít a kanadai aranyvessző visszaszorítására, így 2024-ben is.

A park saját területén 15 éve folyik a kanadai aranyvessző elleni küzdelem. A szárzúzás mellett vegyszeres visszaszorítás is alkalmazásra kerül. 2024-ben ismét 698 hektáron történt vegyszeres kezelés az Állami Védekezés keretében. A foltokat évente többször is kezelni kellett a sarjak felnövekedése és az elhagyási hibák miatt. Ezért a vegyszeres kezelést két ismétlés egészítette ki, emellett a nyílt gyepekben előforduló, a mechanikus kezelés hatására megritkult egyedeket visszaszorítása is folytatódott. Ezen kívül folytatódott 1684,7 hektáron a mechanikus visszaszorítás.

2024-ben az ártéri keserűfű (*Fallopia sectio Reynoutria*) és a sokvirágú napraforgó (*Helianthus spp.*) kisebb, még megmaradt állományait is vegyszeresen irtotta az Igazgatóság, elsősorban a kanadai aranyvessző elleni védekezésre kijelölt területeken.

Külön kiemelendő a Bodrozug területe, ahol a zöldjuhar (*Acer negundo*), az amerikai köris (*Fraxinus pennsylvanica*) és a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) okoz gondokat. Az Igazgatóság ezen a területen is igyekszik visszaszorítani e fajok terjedését.

A 2024-ben elvégzett beavatkozások részletes leírása a VI. mellékletben található.

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

A Természetvédelmi mentőtevékenység alapvetően a Természetvédelmi Őrszolgálat és a Természetmegőrzési Osztály munkatársai által végzett tevékenység. A lakossági bejelentés, vagy a központi ügyeletről (112) beérkezett bejelentésekkel kapcsolatos intézkedések

késedelem nélkül megtörténnek a rendelkezésre álló lehetőségek függvényében. A Természetvédelmi Őrszolgálat 0-24 órás készenléti szolgálata, tájegységenként lehetőséget biztosít a haladéktalan beavatkozásra. A mentőtevékenységhez szükséges alapfelszerelés rendelkezésre áll. Mára az állatszállító dobozok, a védőeszközök az Őrszolgálati járművek alapfelszerelései lettek. Az utóbbiakra azért van különösen nagy szükség, mert az elmúlt időszak járványügyi problémái miatt gyakran fokozott óvatossággal kell eljárni. 2024 évben több esetben fordult elő madárinfluenzával fertőzött madár a mentések során (pl. bütykös hattyúk - Garadna és Mezőzombor településeken). (Bár csak közvetve kapcsolódik ide, de meg kell jegyezni, hogy leginkább a mentésekhez kapcsolódóan segítjük a B.-A.-Z. Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztályát a madárinfluenza monitoringgal kapcsolatos mintagyűjtésben.)

A mentőtevékenységgel kapcsolatos lakossági visszajelzések a korábbiakhoz hasonlóan kivétel nélkül pozitívak.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatához közvetlenül 411 (2023. évben 329) lakossági bejelentés érkezett, melynek 54,2 %, azaz 223 bejelentés mentőtevékenység miatt érkezett. Ez az esetszám 1,0 %-al kevesebb, mint az előző évben volt (2023. évben 225). Arányaiban gyakorlatilag azonos a megelőző évvel.

A mentőtevékenység 44,4 %-a fokozottan védett fajok egyedére/egyedeire irányult, amely arányaiban valamelyest alatta maradt az előző évnek. (2023-ban 50,0 %). A 99 esetszám gyakorlatilag azonos volt az előző évvel. (2023. évben 98). Védett faj mentésére 117 esetben került sor (52,5 %). Nem védett fajra vonatkozóan 7 esetben érkezett bejelentés (3,1 %).

2024-ben 9 fokozottan védett faj 119 egyede, 36 védett faj 138 egyede került mentésre. Pénzben kifejezett természetvédelmi értékük: fokozottan védett 14.550.000 Ft, védett 5.250.000 Ft.

A sérült madarak 2024-ben is a korábbi évek gyakorlatának megfelelően elsősorban a Mályi Madármentő Állomáson lettek elhelyezve, 97 esetben (2023. évben 83 eset), ahonnan 2 esetben a Hortobágyi Madárkórházba kerültek a további ellátásra szoruló állatok. Azok az egyedek kerülnek továbbszállításra, amelyek a mentéshez kapcsolódó állatorvosi ellátás és vizsgálat után is további kezelésre szorulnak. A Mentőközpontban főleg a mentett fiókákat, a kisebb sérülésből felgyógyuló lábadozókat, illetve a néhány napos ellátás után elengedhető egyedeket tartják. Az egyébként egészséges, megfelelő fejlettségi szintig felnevelt gólyafiókák egy idő után szintén Hortobágyra kerülnek, hogy csapatban lehessen repatriálásukról gondoskodni. A fentiek mellett az Alsódobszai madármentő állomás (23 eset), valamint egyszerűbb esetekben az Őrszolgálat tagjai is közreműködtek a mentések során az elhelyezésben. A mentőtevékenységeket végző, fent felsorolt szervezetekkel az Igazgatóság külön megállapodással nem rendelkezik.

A denevérek egy jelentős része (még Mályiból is) legalább átmenetileg zoológiai szakreferens kollégánkhoz (dr. Boldogh Sándor) került 2024. évben is a szakszerű ellátás érdekében. Különösen a téli nyugalmi időszakban, amikor fontos a hőmérséklet tartása. 2024-ben rekordszámban, közel 500 példány mentését, ezen belül 400 példány kiteleltetését végezte. Ezekről az állatokról egyéb adatfelvételezés is történt (méret, ivar, súly). A tartós ellátásra és

állatorvosi kezelésre szorulókat a FÁNK mentőközpontjába kerültek. Az elpusztult állatok közgyűjteménybe (pl. TTM), ill. parazitológiai és egyéb vizsgálatra kerültek.

A leggyakoribb bekerülési esetek baleseti sérülésekkel kapcsolatosak, különösen a fiókák kirepülési időszakában. A fő bekerülési okok: ütközés vagy egyéb úton szerzett sérülés, gyakran szárny sérülés, áramütés. Viszonylag sok kirepüléssel kapcsolatos bekerülés történt, ami nem feltétlenül járt sérüléssel, csak a madár még nem volt megfelelően röpképes állapotban.

A fokozottan védett fajok közül a leggyakrabban a fehér gólya 80 (2023. évben 102), illetve a kuvik 16 (2023. évben 10) egyede volt érintett mentési tevékenységgel.

	madár	ebből fokozottan védett madár	emlős	ebből fokozottan védett emlős	egyéb gerinces
mentett egyed	220	111	23*	7*	9*

(*A Dr. Boldogh Sándor zoológia szakreferens által mentett denevérfajok nélkül)

2024-ben az alábbi védett és fokozottan védett fajok kerültek begyűjtésre:

Fajnév	Példányszám	Az intézkedés után ebből biztosan elhullott
<i>Accipiter gentilis</i>	4	0
<i>Accipiter nisus</i>	4	0
<i>Ardea cinerea</i>	2	2
<i>Asio otus</i>	3	0
<i>Athene noctua</i>	16	1
<i>Bubo bubo</i>	1	0
<i>Buteo buteo</i>	27	7
<i>Carduelis cannabina</i>	1	0
<i>Carduelis carduelis</i>	1	0
<i>Chloris chloris</i>	1	1
<i>Castor fiber</i>	1	0
<i>Ciconia ciconia</i>	80	9
<i>Ciconia nigra</i>	1	0
<i>Circus aeruginosus</i>	2	1
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	0
<i>Corvus monedula</i>	1	1
<i>Cres cres</i>	1	0
<i>Crocodylus leucodon</i>	1	1
<i>Cyanistes caeruleus</i>	1	1
<i>Cygnus olor</i>	2	0
<i>Delichon urbica</i>	22	5
<i>Dendrocopos maior</i>	2	0
<i>Dendrocopos sp</i>	1	0
<i>Egretta alba</i>	1	0
<i>Erinaceus roumanicus</i>	3	0
<i>Erithacus rubecula</i>	1	0
<i>Falco tinnunculus</i>	11	2
<i>Grus grus</i>	1	0
<i>Haliaeetus albicilla</i>	1	0

<i>Hirundo rustica</i>	4	0
<i>Chiroptera sp</i>	1	0
<i>Ixobrychus minutus</i>	4	1
<i>Milvus migrans</i>	1	1
<i>Myotis dasycneme</i>	1	0
<i>Myotis danubentonii</i>	1	1
<i>Oriolus oriolus</i>	1	0
<i>Nyctalus noctula</i>	5	0
<i>Parus major</i>	1	0
<i>Phoenicurus ochruros</i>	5	0
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	1	0
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	6	0
<i>Plecotus austriacus</i>	1	0
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	2	0
<i>Stryx aluco</i>	3	1
<i>Turdus merula</i>	3	0
<i>Turdus philomelos</i>	2	0
<i>Tyto alba</i>	6	3
<i>Upupa epops</i>	1	0
<i>Zamenis longissimus</i>	9	0

A bejelentések egy része továbbra is nem védett és/vagy vadászható fajokkal kapcsolatos megkeresés, illetve a bejelentők döntő többsége nem rendelkezik megfelelő, megbízható fajismerettel, így minden bejelentés ellenőrzést/intézkedést igényel. A mentőtevékenység egyértelműen segíti az Igazgatóság pozitív megítélését.

A mentési tevékenység erőforrás igénye 2024-ben.

A Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködésével történt mentési esetszám, természetvédelmi érték, és ráfordítás	
Esetszámok:	
Allatmentési megkeresések összesen:	223 (2023 - 225)
Védett fajok	116 (2023-106)
Fokozottan védett fajok	99 (2023 - 105)
Pénzben kifejezett természetvédelmi érték (Ft)*	
Védett fajok	5.250.000
Fokozottan védett fajok	14.550.000
Összesen:	19.800.000
Ráfordítás:	
Idő* (munka óra)	496 (2023 - 503)
Járműfutás** (km)	18.066 (2023 - 11.885)

(*A Dr. Boldogh Sándor zoológia szakreferens által mentett denevérfajok nélkül)

** A kollégák saját járművel történő beszállításának ideje nélkül.

*** A kollégák saját járművel történő beszállításának km-e nélkül.

Amikor valamely kollégának útba esett, és egyébként megoldható, akkor a beszállítások így történtek.

6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység

Saját vagyonkezelésű területek

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2024. évben 2 381,1473 ha volt, ebből pályáztatás nélkül került kiadásra 614,2047 ha (természetvédelmi kijelölés útján kötött haszonbérleti szerződés keretei között kiadva: 124,7950 ha, termőfölddel kapcsolatos hasznosítási kötelezettség teljesítésére irányuló megbízási szerződés keretei között kiadva: 452,3565 ha, 5 hektár alatti területre vonatkozó, pályáztatás nélkül megkötött haszonbérleti szerződés keretei között kiadva: 37,0532 ha).

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt (ha)	Tárgyévben kikerült (ha)	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
				Ha	%	Ha	%
Szántó	0,0000	0,0000	558,9044	543,0112	97,16	15,8932	2,84
Rét	0,0000	0,0000	2 640,9282	1 055,2024	39,96	1 585,7258	60,04
Legelő	0,0000	0,0000	2 362,1826	1 583,8003	67,05	778,3823	32,95
Kert	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Szőlő	0,0000	0,0000	4,3341	4,3341	100,00	0,0000	0,00
Gyümölcsös	0,0000	0,0000	4,8680	4,8680	100,00	0,0000	0,00
Nádas	0,0000	0,0000	23,6300	23,6300	100,00	0,0000	0,00
Halastó	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,00
Erdő	0,0000	0,0000	6 886,2454	6 886,2454	100,00	0,0000	0,00
Fásított terület	0,0000	0,0000	51,1214	49,9754	97,76	1,1460	2,24
Kivett	0,0000	0,0000	1 089,8602	1 089,8602	100,00	0,0000	0,00
Összesen	0,0000	0,0000	13 622,0743	11 240,9270	82,52	2 381,1473	17,48

*A „tárgyévben vásárolt” rovatban vagyonkezelői szerződéssel még nem rendelkező ingatlanok szerepelnek.

**A táblázat a 2024. december 31. napján hatályos adatokat tartalmazza, ennek megfelelően a 2024. év során megkötött, de 2025. január 1. napján hatályba lépett szerződések adatai nem kerültek rögzítésre a táblázatban. Ezen szerződések esetében a részletes adatok a 6.1. pontban olvashatóak.

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

Területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

A tárgyévben az Igazgatóság nem kapott támogatást a védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Vszt.) hatálya alá

tartozó területek megvásárlására, ennek következtében nem került sor a Vsz. hatálya alá tartozó területvásárlásra, kisajátítást pótló adásvételi szerződés megkötésére, illetve kisajátítási eljárás lefolytatására sem. 2024-ben az Igazgatóság elővásárlási jogával sem élt.

A 2013-ban megkötött VK2013-271. számú természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés óta az időközben megvásárolt, állami tulajdonba került területekre vonatkozó vagyonkezelői jog rendezése érdekében 2020. októberében sor került VK-2020/7. számon a természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás megkötésére a Nemzeti Földügyi Központtal, melynek eredményeként 359,6473 ha terület került az Igazgatóság vagyonkezelésébe. Időközben többször nyilatkozott az Igazgatóság további, Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet esetében a vagyonkezelésbe vételi szándékáról.

Az MNV Zrt-vel 2017-ben megkötött, SZT-111894. számú vagyonkezelési alapszerződés megkötését követően 2019. március 26. napján SZT-123262. számon a vagyonkezelési szerződés részleges megszüntetéséről szóló szerződést kötött az Igazgatóság, amely következtében megszűnt a vagyonkezelői jog azon ingatlanok esetében, melyek az alapfeladatok ellátásához nem szükségesek. 2019. március 28. napján SZT-123398. számon, valamint 2019. április 5. napján SZT-123493. számon vagyonkezelési szerződés módosításáról szóló szerződéseket kötöttünk, amelyek alapján további ingatlanok kerültek az Igazgatóság vagyonkezelésébe. 2024. február 6. napján SZT-153421. számon ismét vagyonkezelési szerződés módosításáról szóló szerződést kötöttünk az MNV Zrt-vel, amely alapján további 7 ingatlan (32,1850 ha) került az Igazgatóság vagyonkezelésébe. 2024 végén egyeztetés kezdődött 14 ingatlan esetében a vagyonkezelői jog megszüntetése érdekében.

2024. évben több ingatlan esetében művelési ág változás átvezetésére került sor, melyeket részben az Igazgatóság kezdeményezett.

Haszonbérletek:

5 hektár feletti területek

Igazgatóságunk a 2024. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatot, ugyanakkor a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbeadási feladatainak ellátásáról szóló 2/2023. (VIII. 3.) AM utasítás alapján lehetőség nyílt a jogszabályi feltételeknek megfelelő gazdálkodókkal 25 éves haszonbérleti szerződés megkötésére.

A korábbi haszonbérleti pályázati eljárások eredményeként kötött haszonbérleti szerződések közül 20 haszonbérlet 45 db szerződése járt le 2024. december 31. napján. 3 olyan megbízási szerződés szintén lejárt 2024-ben, amelyeknek a tárgyát képező területek korábban pályáztatás útján kerültek kiadásra. További 3 pályázati eljárás útján kötött haszonbérleti szerződés megszűnésének ideje: 2025. december 31. napja.

A pályázati eljárás útján kötött haszonbérleti szerződésekkel érintett területek jelentős része esetében haszonbérleti szerződés került megkötésre a nemzeti park igazgatóságok

természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbeadási feladatainak ellátásáról szóló 2/2023. (VIII. 3.) AM utasítás alapján.

Az Igazgatóság lefolytatta a kijelölési eljárásokat, amely eljárások eredményeként 2024. augusztusában 22 db szerződés került megkötésre, 17 haszonbérelővel. A birtoktestek kialakítása során az Igazgatóság figyelembe vette többek között a területkezelési, birtokpolitikai, és természetmegőrzési szempontokat, amelynek eredményeként átalakultak a birtoktestek, valamint a hatékonyabb kezelhetőség érdekében az ugyanazon bérelővel kötött szerződések összevonásra kerültek. A kijelölés útján kötött szerződések közül 2 szerződés lépett hatályba 2024-ben, 18 szerződés 2025. január 1. napján lépett hatályba, és további 2 haszonbérleti szerződés lép hatályba 2026. január 1. napján.

Művelési ág	Haszonbérbe adott terület nagysága (ha)	AK érték
2024	124,7950	184,50
legelő	120,0059	125,96
rét	4,7891	58,54
2025	1 297,6206	4606,18
fásított terület	1,1460	2,75
kivett mocsár	1,6181	4,85
kivett vízállás	5,6371	18,49
legelő	438,1354	1276,65
rét	851,0840	3303,44
2026	346,2424	1957,87
rét	346,2424	1957,87
Összesen	1 768,6580	6748,55

Kijelölés útján kötött haszonbérleti szerződések művelési ág szerinti megoszlása

5 hektár feletti területre vonatkozó haszonbérleti szerződést a tárgyévben nem mondtunk fel.

5 hektár alatti területek

2024. márciusában 2 db, 5 hektár alatti területre vonatkozó, pályáztatás nélkül megkötött haszonbérleti szerződés járt le. A szerződések tárgyát képező területek esetében a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás alapján megbízási szerződések megkötésére került sor a földhasználó személyében bekövetkezett változás miatt.

2024. december 31. napján 7 db, 5 hektár alatti területre vonatkozó, pályáztatás nélkül megkötött haszonbérleti szerződés járt le, amelyek közül 3 esetben került sor szerződéskötésre a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 43/D. § (2) bekezdés b) pontja alapján pályáztatás nélkül.

5 hektár alatti területre vonatkozó haszonbérleti szerződést a tárgyévben nem mondtunk fel.

Megbízási szerződések:

A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás alapján lehetőség van 1 évre megbízási szerződések megkötésére az 5 hektár feletti területek esetében.

A beérkező igények alapján folyamatosan sor került a szerződéskötésre:

2023 decemberében az Igazgatóság két olyan megbízási szerződést kötött, amelyek 2024. január 1. napján léptek hatályba.

2024. év folyamán 2 megbízási szerződés került új földhasználóval megkötésre, amelyek a tárgyévben hatályba is léptek.

A tárgyév során 6 megbízási szerződés járt le, amelyek közül 4 megbízási szerződés ismételen megkötésre került és hatályba is lépett, 2 megbízási szerződés esetében pedig természetvédelmi kijelölés útján haszonbérleti szerződést kötött az Igazgatóság.

2 db, 5 hektár alatti területre vonatkozó haszonbérleti szerződés – a „Haszonbérleti szerződések” pontban rögzítettek szerint – lejárt 2024. tavaszán, amely területek vonatkozásában megbízási szerződések kerültek megkötésre a földhasználó személyében bekövetkezett változás miatt.

2024. decemberében 5 megbízási szerződés került megkötésre (részben a 2024. december 31. napján lejáró haszonbérleti és megbízási szerződések „újrakötéseként”), amelyek 2025. január 1. napján léptek hatályba.

A 2024. december 31. napján hatályos megbízási szerződések alapján használatban lévő terület: 452, 3565 ha.

Szerződések ellenőrzése

A haszonbérbe adott, valamint megbízási szerződéssel érintett területek ellenőrzését az Őrszolgálat tagjai végzik. A haszonbérzők ellenőrzési feladatai a tervek szerint megtörténtek: **9** cél-, **16** átfogó ellenőrzés során.

A természetvédelmi kijelölés útján történő használatba adás miatt több birtokátadás és birtokvisszavétel történt, valamint a természetvédelmi kijelöléssel érintett területek szemléire is sor került.

Az Aggteleki Tájegységekben megvalósult, vagy elmaradt területkezelések:

Gyep, legelő és kaszálóterületek kezelése, fenntartása:

Összesen 831,99 ha-on (735,73 ha saját, 96,26 ha vállalkozási szerződés keretében kezelt) végeztünk gépi beavatkozású kezeléseket, illetve a hucul lóállománnyal 195,71 ha-on legeltettünk. A kezelt gyepeken 381,00 hektáron kaszálás, rendezelés, bálázás történt. A

fennmaradó 450,98 ha-on legelőápolás, tisztító kaszálás, szárzúzás történt, melyet pályáztatás és szerződéskötés után vállalkozók bevonásával tudtunk megoldani.

Hucul lovakkal legeltetett terület a Gergés-bércen (Jósvafő)

Kaszálással hasznosított területek a Bódva-völgyben

Szántóföldek művelése:

A szántóföldi művelésre alkalmas területből 84,70 ha-t műveltünk, ebből 9,35 ha-on termeltünk takarmányzabot. Kaszálókeveréket 4,80 ha-on vetettünk. Élő és ideiglenes gyepek 59,33 ha-on találhatók.

Szántóföldi művelés – saját eszközökkel

A 2024-es év száraz és meleg nyári időjárása miatt a betakarított szemestakarmány mennyisége csökkent, a szálas takarmány mennyisége az utóbbi tíz év átlagának megfelelően alakult.

A 2024-ben betakarított takarmány mennyisége az alábbiak szerint alakult:

A gyepeken, kaszálókon betakarított mennyiség:

- széna körbála 2850 db

A szántókon termelt mennyiségek:

- zab 70 q

A fenti mennyiségek adták-adják a lóállomány számára a 2024-2025. évi téli takarmány bázisát.

A tájegységben 1 fő egyéb feladatai mellett folyamatosan végzett területazonosítási méréseket (határazonosítás, határkijelölés) és térképi adminisztrációs feladatokat. Ennek során a kezelt erdő és mezőgazdasági területek, valamint a vad által okozott károk felmérése történik, melynek a pályázatokban való elszámolhatóság, és a területkezelési bémunkák elszámolása kapcsán van fontos szerepe.

Az előállított szemes és szálas takarmány mennyisége fedezte a 223 lóból álló (216 hucul, 7 magyar hidegvérű) állatállomány éves takarmány szükségletét, szolgálva ezzel a génmegőrzési feladatok ellátását.

Az extenzív gyümölcsöseinkben tervezett kezelések vállalkozó bevonásával részben teljesültek, 2,20 ha nagyságú területen motoros fűkaszával történt a felferődött cserjék és lágyszárúak irtása.

Kezelés előtti állapot...

Az Aggteleki Tájegységben az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok teljesültek, kizárólag természetközeli erdőkezelési módszereket alkalmaztunk – lékes, foltos, csoportos szálalóvágások és egyéb termelések formájában – összesen 32,43 ha-on.

Az erdőművelési tevékenységet vállalkozók bevonásával végeztük 8,87 ha területen.

A Zempléni Tájegységben megvalósult, vagy elmaradt területkezelések:

A 2024-es évben a Zempléni Tájegység kizárólag kaszálással fenntartott területei 382,4657 hektárt tettek ki, emellett 59,7 hektárt legeltetéssel is hasznosítottunk. Továbbá 33,2 hektáron – ahol kaszálás nem volt lehetséges – legeltetést is végeztünk. Az AKG-s kötelezettségek előírásai miatt a gyepszéna kaszálására korlátozottak voltak a lehetőségek, így összesen 1000 darab nagy körbála került betakarításra, ami még a 2023-as évet is alulmúlta.

A kaszával nem megközelíthető területek legeltetése

A szántóterületeinket a KEHOP pályázat céljainak megfelelően átalakítottuk, mely magában foglalta a táblaméret csökkentését, mezővédő erdősávok telepítését, valamint a hozzájuk tartozó gyepes sávok kialakítását, hogy természetvédelmi szempontból kedvezőbb helyzetbe hozzuk ezeket.

Szudáni fűvet 7,84 hektáron, lucernát 8,64 hektáron, kukoricát 7,17 hektáron, és zabot 7,93 hektáron vetettünk, míg 15,50 hektár területet pihentettünk. A lucernából 51 db körbála, a homoki zabból 75 db csomagolt körbála készült. A szudáni fűből tárgyévben nem készült bála az alacsony termésmennyiség következtében. A 2023-ban vetett egyéb évelő keverékből (kecskeruta és bíborhere) szintén nem készült körbála, a termést a zúzás után a talajba forgattuk. 2024-ben 38,5 tonna kukorica került betakarításra.

Fiatalkukorica

A 2023-as évből visszamaradt szudáni fű bálákat az egyik pihentetett területen zöldtrágyázás céljából szétterítettük.

Az erdőfelújítási kötelezettség csak később kezdődhetett és részben valósulhatott meg a hosszan tartó árvíz következtében. Az erdősítések ápolását részben saját erőforrásaink segítségével, részben pedig külső vállalkozó bevonásával végeztük el.

Árvíz a Bodrogszigeten

Az inváziós fajok elleni védekezés 2024-ben is kiemelt szerepet kapott több területen. A gyepterületeken a gyalogakác és bizonyos helyeken a selyemkóró terjedését szárazúzással, kaszálással, illetve legeltetéssel igyekeztünk megfékezni, míg a lakossági tűzifagyűjtés révén az amerikai kőris és zöld juhar visszaszorítására törekedtünk. A szántóterületeken, bár az intenzívebb szántóhasználat folytatódott, továbbra is jelen volt a gyalogakác. Az erdőkben elsősorban a fehér akác és amerikai kőris kitermelése zajlott.

Az ANPI által - Kormányengedéllyel - benyújtott pályázatok megnevezése (AKG, ÖKO, Natura 2000) területi kiterjedése:

- VP4-10.1.1-21 kódszámú: „**Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés támogatási kérelem**” – került benyújtásra 705,6 ha területre – melyre 1157/4501/981/3/2021 iktatószámon – Támogató Okirat érkezett.

Az ANPI által benyújtott kifizetési kérelmek (AKG, ÖKO, Natura 2000):

- VP4-10.1.1-21 kódszámú: „**Agrár-környezetgazdálkodási kifizetési kérelem**” – került benyújtásra 698,3390 ha területre – 3944971375 iratazonosító számon, 2024. június 10.-én.
- VP4-12.1.1-16 kódszámú: „**Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések**” című pályázatra 2024. június 10.-ig nyújtottunk be kérelmet – 1106,7850 ha területre.

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományok, beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységek)

6.2.1.1. Hucul ménes

A **hucul ménes** fejlesztését az évekkel korábban kialakított stratégia, ménesgazdálkodási koncepció mentén tudatos tenyésztői és állattartási tevékenységgel fejlesztettük. Jelenleg a saját vagyonkezelésben lévő lóállomány 2024. 12. 31. állapot szerint, összesen 223 egyedből áll, ebből **216 db hucul**, 7 db magyar hidegvérű.

Hucul állomány összetétele:

Kanca:	139
tenyészkanca	99
egyéb kanca	27
kanca csikó	13

Mén:	68
fedezőmén	18
egyéb mén	43
mén csikó	7
Herélt:	9

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány- növekedés (db)	Tárgyévi állomány- csökkenés (db)
Tyúk	Sárga magyar			
	Fehér magyar			
	Fogolyszínű magyar			
	Kendermagos magyar			
	Fekete erdélyi kopasznyakú			
	Fehér erdélyi kopasznyakú			
	Kendermagos erdélyi kopasznyakú			
Pulyka	Rézpulyka			
	Bronzpulyka			
Gyöngytyúk	Magyar parlagi gyöngytyúk			
Kacsa	Magyar kacsa			
Lúd	Fodrostollú magyar lúd			
	Simatollú magyar lúd			
Nyúl	Magyar óriásnyúl			
Sertés	Szőke mangalica			
	Vörös mangalica			
	Fecskehasú mangalica			
	Fekete mangalica			
Juh	Cikta			
	Cigája			
	Fekete hortobágyi racka			
	Fehér hortobágyi racka			
	Gyimesi racka			
	Magyar merino			
Szarvasmarha	Magyar szürke szarvasmarha			
	Magyar tarka szarvasmarha			
	Kárpáti borzderes			
Bivaly	Magyar házibivaly			
Ló	Hucul	216	21	21
	Shagya-arab			
	Gidrán			
	Furioso-North Star			
	Nóniusz			
	Lipicai			
	Kisbéri félvér			
	Magyar hidegvérű muraközi típusú ló	7	0	0
Szamar	Magyar parlagi szamar			
Kutya	Pumi			
	Mudi			
	Puli			
	Komondor			
	Kuvasz			
	Magyar agár			
	Rövidszőrű magyar vizsla			
	Drótszőrű magyar vizsla			

	Erdélyi kopó			
Egyéb	Egyéb ló			

Magyarországon a hucul fajta (törzskönyvi ellenőrzésben) jelenleg kb. 400 tenyészkancával rendelkezik, ami a fenyegetettségi szintek alapján védendőnek tekinthető. Az elmúlt években végrehajtott tenyésztői és állományfejlesztési munka eredményeként jelenleg az Igazgatóság tenyészetében lévő 139 kanca minden egyedéről elmondható, hogy a fajta legmagasabb genetikai értékét képviseli, ebből 99 egyed pedig tenyészállat.

A törzsállomány szinten tartásához, a feleslegessé vált egyedeket - elsősorban a méneket és a herélteket - hobbi lótartók és magántenyésztők felé értékesítjük.

Állomány csökkenés: a 2024-es évben az Igazgatóság 18 egyedet értékesített (4 kanca, 7 herélt és 7 egyéb mén), 3 egyed pusztult el (1 fedezőmén, 1 kanca, 1 méncsikó).

Állomány növekedés: a 2024-es évben 1 kancát vásároltunk.

Szaporulat: összesen 20 csikó született (az összetételt tekintve 13 kancacsikó és 7 méncsikó).

Az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő hucul állományból *bérbe adott egyedek:* 1 mén és 3 herélt, (1 bérbe adott herélt visszakerült).

A tenyésztői tevékenység szakmai színvonalának növelése érdekében 2024. évben a *Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete* regionális tenyész szemlén az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő hucul lovak közül 17 db lovat bíraltak küllemük alapján (15 mén a hucul fajtában ménvizsga letételére beutaltot nem szerzett, 2 egyed ménvizsgára való felkészítését kezdte meg, további 8 db 4 éves kanca illetve a 3 éves korosztályból 6 mén és 9 kanca várja a szemlét).

Ménvonalak

A hucul fajtának hét geneológiai vonala épült fel: A Goral, a Hroby, a Prislop (ami oldalága a Goralnak), az Ousor, a Pietrosu, a Polan és a Gurgul geneológiai vonal.

A jósvafői törzstenyészet tulajdonában jelenleg 17 fedezőmén van, ezek közül Hroby (5 db), Goral (1 db), Ousor (5 db), Prislop (3 db), Gurgul (1 db), Polan (1 db) és Pietrosu (1 db) geneológiai vonalakat képviselik. Az állomány döntő többsége a Hroby és Ousor geneológiai vonalat képviseli, ebből adódóan javasolt lenne a többi vonal arányának növelése, főleg a Polan, Goral a Gurgul és Pietrosu ménvonalak esetében.

Hucul mén

Vérvonalfrissítés

A korábbi években megkezdett vérvonalfrissítést 2024. évben is folytattuk. Jelenleg még mindig az Árvácska és Aspiráns kancacsaládba tartozó egyedek teszik ki a kancaállomány döntő többségét, ettől függetlenül a ritka kancacsaládokat tekintve, tovább javult a helyzet. Az utóbbi évben az alábbi kancacsaládokhoz tartozó nőnemű egyedek születtek, illetve kerültek az állományba: 1 egyed 12 Sarata, 2 egyed 1 Panca, 10 egyed Árvácska és 8 egyed Aspriáns.

Hucul kancák

Hucul népszerűsítése, versenyeztetés

A génmegőrzési, tenyésztési célok megvalósítása, az egyedek teljesítmény felmérése és minősítése, valamint a hucul lófajta népszerűsítése érdekében is szükséges a versenyeken, bemutatókon való részvétel.

A versenyzés alapvető problémája a szakképzett munkaerőhiányon és a költségeken kívül, hogy saját lovas sport klub létrehozásának feltételei az Igazgatóságnál jelenleg nem adóttak.

Ennek ellenére a 2024-es évben több rendezvényen vettünk részt.

2024. március 09-10. Fedettpályás fogatverseny – Tápiószentmárton. VI. helyezés. Hajtó: Ádám László, segédhajtó: Nagy Zoé. Lovak: rudas - Goral Jelkép, nyerges – Polan Jófiú.
2024. május 05. XVII. Huculösvény Baráti Találkozó – Szigetcsép, Nagy Zoé felnőtt kategóriában X. helyezés Ousor Nettó Aggtelek, V. helyezés Ousor Naív - Aggtelek, I. helyezés Goral Jelkép nevű lóval.
2024. június. 28-30. VII. Gyűrűsi Nemzetközi Hucul Lovas Napok, Visegrádi Huculösvény Kupa - Nagy Zoé felnőtt kategóriában III. helyezés, Goral Jelkép nevű lóval.
2024. július. 18-20. XIV. Görgei Emléktúra- Sajómercse. Négyesfogat bemutató. Hajtó: Ádám László, segédhajtó: Nagy Zoé. Lovak: rudas - Goral Jelkép, nyerges – Hroby Emma, ostorhegyes – Ousor Nettó Aggtelek, gyeplős - Polan Jófiú.
2024. szeptember 01. Szlovákia, Sihla Visegrádi Huculösvény Kupa. Nagy Zoé felnőtt kategóriában III. helyezés, Goral Jelkép nevű lóval.
2024. szeptember 06. FEI Négyesfogathajtó Világbajnokság, Hungaricum Lovas Gála – Szilvásvárad. Négyesfogat bemutató. Hajtó: Ádám László, segédhajtó: Nagy Zoé, Szegő Eszter. Lovak: rudas - Goral Jelkép, nyerges – Hroby Emma, ostorhegyes - Ousor Nettó Aggtelek, gyeplős – Polan Jófiú.
2024. szeptember 18-22. Csehország Lysá nad Labem „31. mezinárodní výstava koní a veletrh všeho, co k nim patří” elnevezésű lókiállítás és bemutató. A fajtabemutatón Ousor Nettó Aggtelek nevű fedezőménünkkel képviseltettük magunkat. Kettesfogat bemutató: hajtó Ádám László, segédhajtó Nagy Zoé, lovak: nyerges Ousor Nettó Aggtelek, rudas Polan Jófiú Aggtelek.
2024. szeptember 27-29. Lengyelország, Gladyszow Visegrádi Huculösvény Kupa. Nagy Zoé felnőtt kategóriában II. helyezés ért el Goral Jelkép nevű lóval, 12. helyezést pedig Ousor Nettó Aggtelek nevű lóval. Az összesített eredményben pedig I. helyezés érte el Goral Jelkép nevű lóval.

2024. október 21. Póni- és Kislótenyésztők Országos Egyesülete Tenyészszemle – Jósvalfő

2024. október 31. Póni- és Kislótenyésztők Országos Egyesülete Tenyészszemle – Jósvalfő

A ménes fenntartásával megvalósított génmegőrzés költséges tevékenység, a lótarással kapcsolatos bevételek (lovass turizmus, lóeladás) ehhez képest elenyészőek. Az állattartás adminisztrációjához kapcsolódó költségek szintén magasak - vérvételek, lótenyésztéshez kapcsolódó költségek, honosítás, származás ellenőrzés, lóútlevelel kapcsolatos kiadások – éppen ezért az ehhez kapcsolódó állami támogatások igénybevételei lehetőségének megteremtése feltétlenül indokolt és szükséges.

Az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet alapján a támogatás célja az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése. Az állat-egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolt támogatást az a *természetes vagy jogi személy* veheti igénybe, aki/amely megfelel a 702/2014/EU rendelet I. mellékletében megfogalmazott mikro-, kis- és középvállalkozás meghatározásának. Emiatt, sajnálatos módon a nemzeti park igazgatóságok elesnek ettől a támogatástól.

A rendelkezésre álló takarmány mennyisége és minősége:

A 2024-ben betakarított mennyiség:

- széna körbála 2850 db
- zab 70 q

A takarmány minősége:

A KEHOP program keretében megvalósult állattartási infrastruktúra fejlesztésnek köszönhetően (szénatárolók, szemestermény tároló silók) a megtermelt takarmány minősége jónak mondható.

Takarmány vásárlására nem volt szükség.

A benyújtott támogatások, és benyújtandó kifizetések részletezése:

- VP4-10.2.1.1-21: „***A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése támogatási kérelem***” - került benyújtásra 85 db hucul kancával, amiből 84 db hucul kancára támogatói okiratot kaptunk a 651/4501/120/5/2022 iktatószámmon.
- VP4-10.2.1.1-21: „***A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése kifizetési kérelem***” – kerül benyújtásra 84 db hucul kancára 2024. évi egységes kérelem részeként.

6.2.1.2. Magyar kuvasz

Az Igazgatóság hagyományos magyar kutyaajtával nem rendelkezik.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Az Igazgatóság egyéb állatállománnyal nem rendelkezik.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.)

Gyümölcsösök fenntartása, kezelése:

Több községhatárban vannak külterjes gyümölcsösök az Igazgatóság vagyonkezelésében, melyből mindössze 4,8680 ha van gyümölcsös művelési ágban. A korábbi években 21,69 ha ilyen területet kezeltünk, melyek az időjárástól függően évi egyszeri vagy többszöri kézi kaszálást igényelnek. A feladatot a terep és állományviszonyok miatt csak kézi munkával lehet elvégezni, ennek hiányában a munkák a korábbi években elmaradtak. Sikerként kell értékeljük, hogy 2024. évben 2,20 ha területet motoros fűkaszával egyszeri alkalommal meg tudtunk vállalkozóval kezeltetni. A kezelendő területek nagyságát csökkenteni kell, csak akkora területre kell koncentrálni (maximum 10-12 ha), aminek vállalkozóval történő elvégzését finanszírozni tudjuk.

A tárgyévben megkezelt területen és annak szűkebb környezetében a korábban elkezdett ritkítási (kidőlt, elszáradt, törött fák) feladatokat folytatni kell, hogy a gyümölcsösök ápolási munkáinak nagyobb része saját géppel elvégezhető legyen, ezzel is csökkentve a vállalkozónak kifizetendő összeget. Nem adjuk fel, hiszen továbbra is kiemelt feladatnak tekintjük a többszáz éves tájhonos gyümölcsfajták megőrzését. A kipusztult – kipusztuló – gyümölcsfák helyére a következő években tájfajtákat szándékozunk telepíteni.

A tárgyévben a gyümölcsösben közepesnek mondható virágzás volt, de a kedvezőtlen időjárási viszonyok (késői fagyok) miatt a gyümölcsösökben termést nem tudtunk betakarítani.

A Tornakápolnai szilvás kezelendő területének kijelölése.

6.3. A nemzeti park igazgatóság vagyongazdálkodásában (saját vagyongazdálkodásban) álló erdőterületek

A saját vagyongazdálkodásban álló erdőkben végzett természetvédelmi célú erdőkezelési munkák rövid elemzése előtt a nemzeti park igazgatóság teljes területére vonatkoztatva kerül bemutatásra annak természetvédelmi státusza, természeti környezete, adottságai. Ezt követően kerül sor a két tájegység (Aggteleki és Zempléni) kezelési adatainak bemutatására.

Az Agrárminisztérium, valamint a Nemzeti Földügyi Központ (továbbiakban: NFK) közötti Megállapodásnak megfelelően 2024. szeptember 20.-án megkaptuk az NFK Erdészeti Főosztályától a növedékesített és aktualizált statisztikai állapotról a leíró adatokat és térképi állományokat.

Az adatkör a 2009. évi XXXVII. törvény 39. § (2) és (3) bekezdés b) pontja alapján az igazgatóságok működési területein fekvő védett és Natura 2000 területekre vonatkozik. A megkapott ESZIR-OEA adatok alapján már szűrhetőek a következő táblázatokban kért adatok. A nem védett és nem Natura2000 területekre („Egyéb erdőterületek”) viszont nincs adatunk, szerencsésnek mondható, hogy mindössze 16,28 hektárról van szó, aminek nagyságát és adatait korábban megvásárolt adattári adatok alapján tudjuk megadni.

Igazgatósági vagyongazdálkodásban lévő területek	Terület (ha)	Részletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	0,0	0,0	0

Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	767,96	132	5
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	12,10	6	2
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	6109,80	1319	7
Országos jelentőségű védett/fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	18,12	3	1
További, a fenti sorokban nem szereplő, saját kezelésben lévő erdőterületek	16,28	6	2
Összesen	6924,26	1466	10*

* ugyan az a körzet több sorban is szerepel, a ténylegesen érintett körzetek száma 10

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek			
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)	
Bükkösök	621,40	K5, LY3, K7a, K7b	9130, 9150, 9110
Gyertyános tölgyesek	1341,70	K2	91G0
Tölgyesek	1332,90	L1, M1, L2a, L2b, LY4	91M0, 91H0, 9150
Cseresek	109,02	L2a, L2b, L4a, L4b	91M0
Molyhos tölgyesek	699,81	L1, M1, M8	91H0
Hazai egyéb kemény lombosok	1102,05	J5, J6, LY1, LY2, LY3, LY4	91E0, 91F0, 9180, 9150
Hazai nyárasok	213,78	J4	91E0
Víztűrő egyéb lágylomb	79,21	J2, J3, J4	91E0
Hazai egyéb lágylomb	20,59	J4	91E0
Erdei fenyves – ahol tájhonos	0,00		
Akácok	0,00		
Nemes nyárasok és nemes fűzesek	14,89	S2	
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek (nem tájhonos)	24,26	S4, S5	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	236,39		

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek			
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)	
Akácosok	126,48	S1	
Idegenhonos kemény lombosok	86,81	S3, RDa, RDb	
Nemes nyárasok és nemes fűzesek	253,58	S2	
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	139,24	S4, S5	
Bükkösök	0,82	K5	9130
Gyertyános tölgyesek	8,52	K2	91G0
Tölgyesek	142,21	RC	
Cseresek	3,99	L2a, L2b	91M0
Molyhos tölgyesek	3,51	L1, M1	91H0
Hazai egyéb kemény lombosok	77,46	RC	
Hazai nyárasok	3,24	RB	
Víztűrő egyéb lágylomb	12,62	RB	
Hazai egyéb lágylomb	1,30	RB	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	79,18		

- **Üzemmód szerinti területi arányok természetesség szerint 2 táblázatra osztva:**

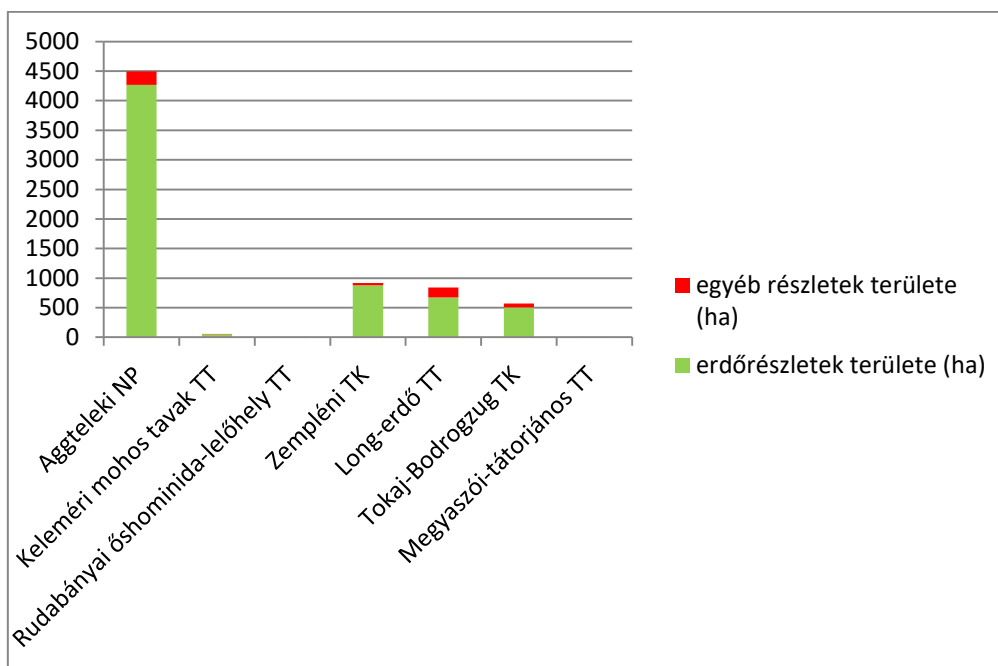
Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód*	Tarvágás	14,81
	Fokozatos felújítóvágás	17,51
	Szállalóvágás	776,03
Vágásos üzemmód összesen		2169,64
Átmeneti üzemmód		1407,80
Örökerdő üzemmód		408,24
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		1564,76

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód*	Tarvágás	21,41
	Fokozatos felújítóvágás	17,51
	Szállalóvágás	4,08
Vágásos üzemmód összesen		232,13
Átmeneti üzemmód		500,80
Örökerdő üzemmód		78,84
		34,95

*ebben a sorban/sorokban csak a véghasználat típusú fáhasználati módok szerepelnek, az egyéb fáhasználati módok nem

A táblázatban a vágásos üzem módban szereplő erdők véghasználati módonként történő megbontásának nincs sok értelme, hiszen ezek csak fahasználati (véghasználati) lehetőségeket jelentenek, és a tényszámokhoz nincs köztük, tehát következtetések levonására nem igazán alkalmasak.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság védett természeti területen lévő erdőterületei egy nemzeti park, két tájvédelmi körzet és négy természetvédelmi területen belül helyezkednek el.

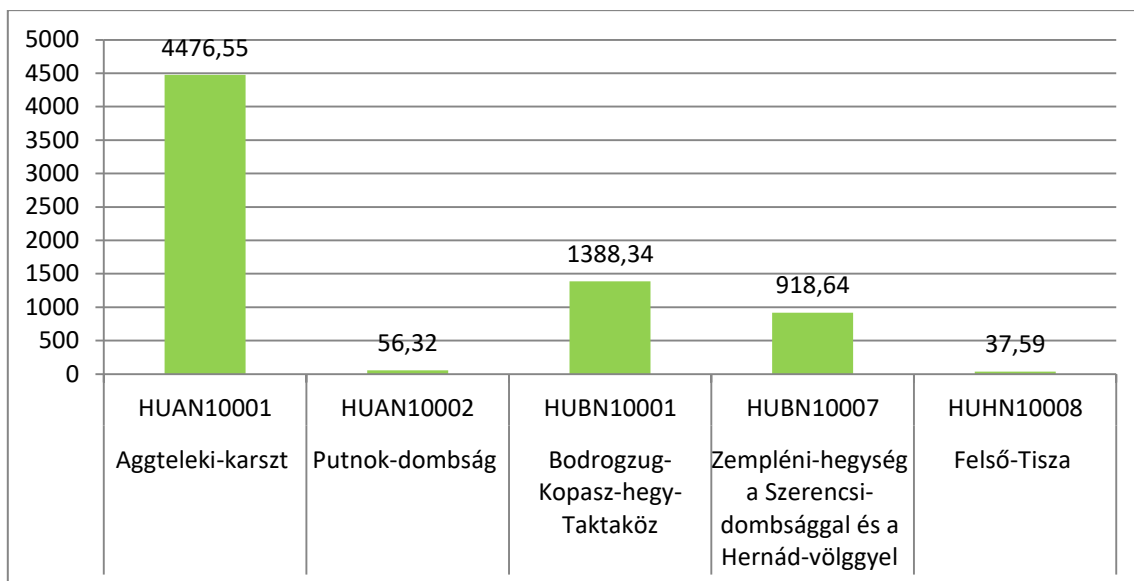

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinek térfoglalása védett természeti területek szerint (ha)

A saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek az Aggteleki Tájegység területén az Aggteleki Nemzeti Park, a Keleméri mohos tavak TT valamint egy csipetnyi foltban a Rudabányai őshominida-lelőhely TT területén helyezkednek el. A Zempléni Tájegység területén a Zempléni Tájvédelmi Körzet, a Long-erdő Természetvédelmi Terület és a Tokaj-Bodrogszig Tájvédelmi Körzet területén helyezkednek el főként, amit itt is kiegészít a Megyasói tátorjános TT picike erdőterülete.

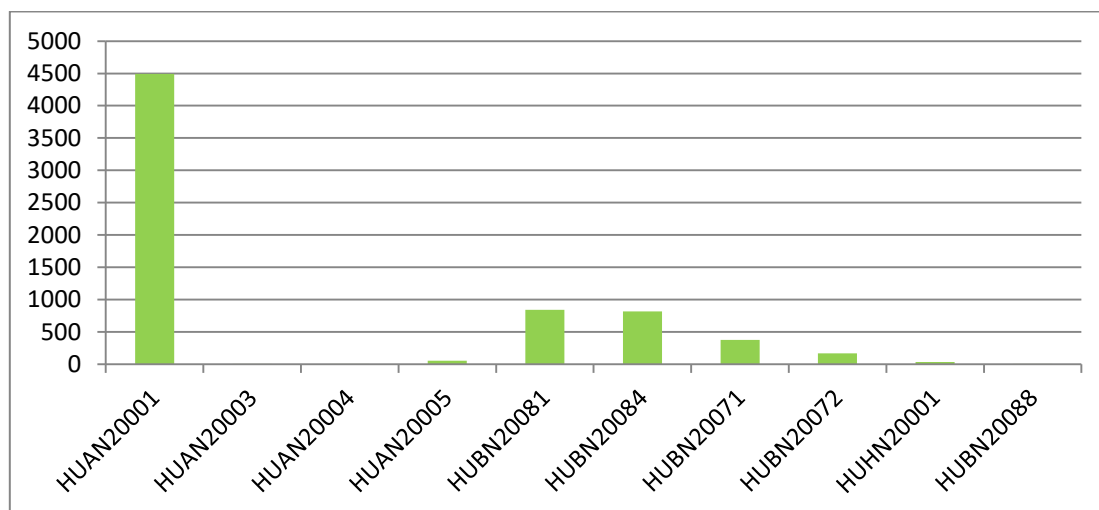
Az Aggteleki Tájegység saját vagyonkezelésben álló erdőterületein a különleges madárvédelmi területek közül az Aggteleki-karszt (HUAN10001) súlya kiemelkedő, míg a Putnoki-dombság (HUAN10002) madárvédelmi célból kijelölt területei közül igen csekély területű.

A Zempléni Tájegységben a Bodrogszig - Kopasz-hegy – Taktaköz (HUBN10001) közel 1400 hektáros terület részének Igazgatóság általi kezelése már meghatározó lehet a madárvédelmi irányelvek teljesülésében. A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007) megnevezésű különleges madárvédelmi terület saját vagyonként történő kezelése viszonylag egy tömbben, a Regéci-medencében valósul meg. A Felső-Tisza (HUHN10008) ártéri erdei közül a Taktaköz mentén, 38 hektárnyi terület természetvédelmi célú vagyonkezelését végzi Igazgatóságunk.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinek kiterjedése (hektár) különleges madárvédelmi területek szerint (ha)

A kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek közül a legnagyobb, közel 4500 hektár kiterjedésű Aggteleki-karszt és peremterületei (HUAN20001) saját vagyonkezelésű erdőterületén biztosított az élővilág sokszínűségének fennmaradása, viszont, a Szuhavölgy (HUAN20005), a Hernád-völgy és Sajóladai erdő (HUAN20004), valamint Bódva-völgy és Sas-patak-völgye (HUAN20003) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területeken azonban már csak 1-2 hektárnyi saját vagyonkezelésben lévő erdő található.

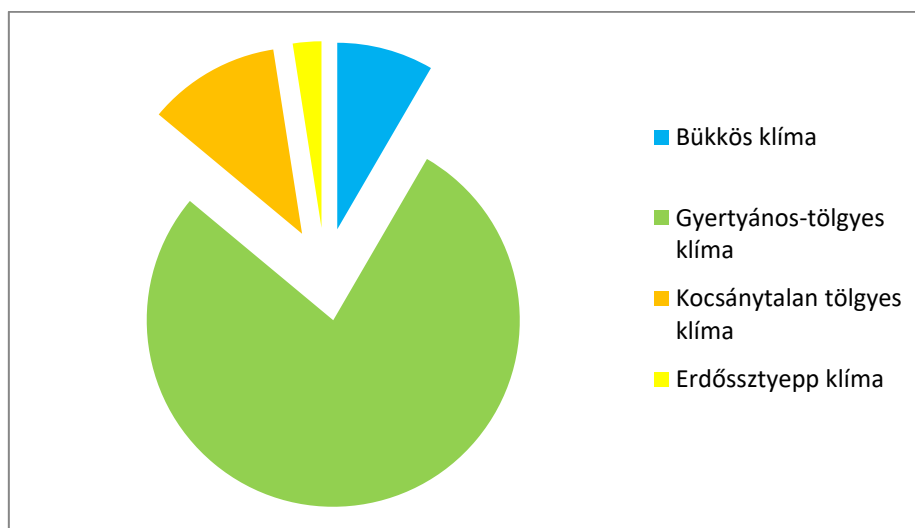

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinek kiterjedése különleges élőhelyvédelmi területek szerint (hektár)

A Zempléni Tájegység saját vagyonkezelésben álló erdőterületein a nagyobb folyókat, patakokat szalagszerűen kísérő erdők közül a Long-erdő (HUBN20081) tömbje tartalmazza a legnagyobb egybefüggő saját vagyonkezelésű ártéri erdőmaradványt, míg a Bodrozug és Bodrog hullámtere (HUBN20071) több kisebb erdőben, míg a Felső-Tisza (HUBN20001) egészen kis foltokban biztosítja az élőhely-védelmi célok elérését. Savanyú alapkőzet

kialakult különleges hegy- és dombvidéki életközösségek otthonai a Regéci-medencében 800 hektárt meghaladó területen a Központi-Zempléni-hegység (HUBN20084) és a Regéci Várhegy (HUBN20088), míg különálló foltban és a Tokaji Kopasz-hegy (HUBN20072).

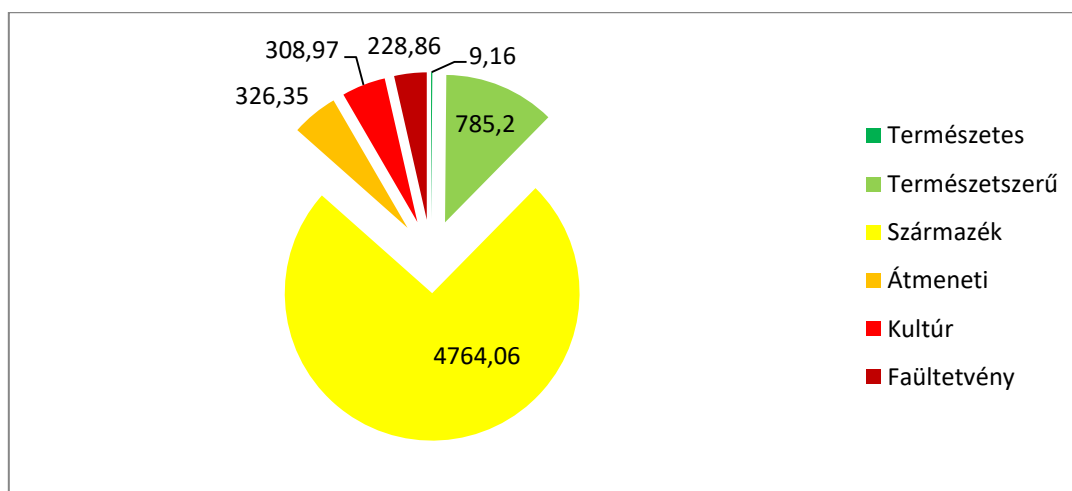
Az erdők makro- és mezoklimatikus viszonyai az erdészeti klímaosztályozás alapján kerülnek bemutatásra az alábbi diagram alapján.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinek erdészeti klímaosztályozás szerinti megoszlása

A bükkös klíma humid térfoglalása leginkább az Aggteleki Tájegység sajátja, de az erdőtenyészet szempontjából a klímaváltozásnak egyelőre még ellenállhatnak a gyertyános-tölgyes klímaöv erdei is. A kocsánytalan tölgyes és az erdőssztyepp klímaöv időjárásai szélsőségekre érzékenyebb termőhelyei alacsonyabb, de nem elhanyagolható arányt képviselnek erdőterületeinken.

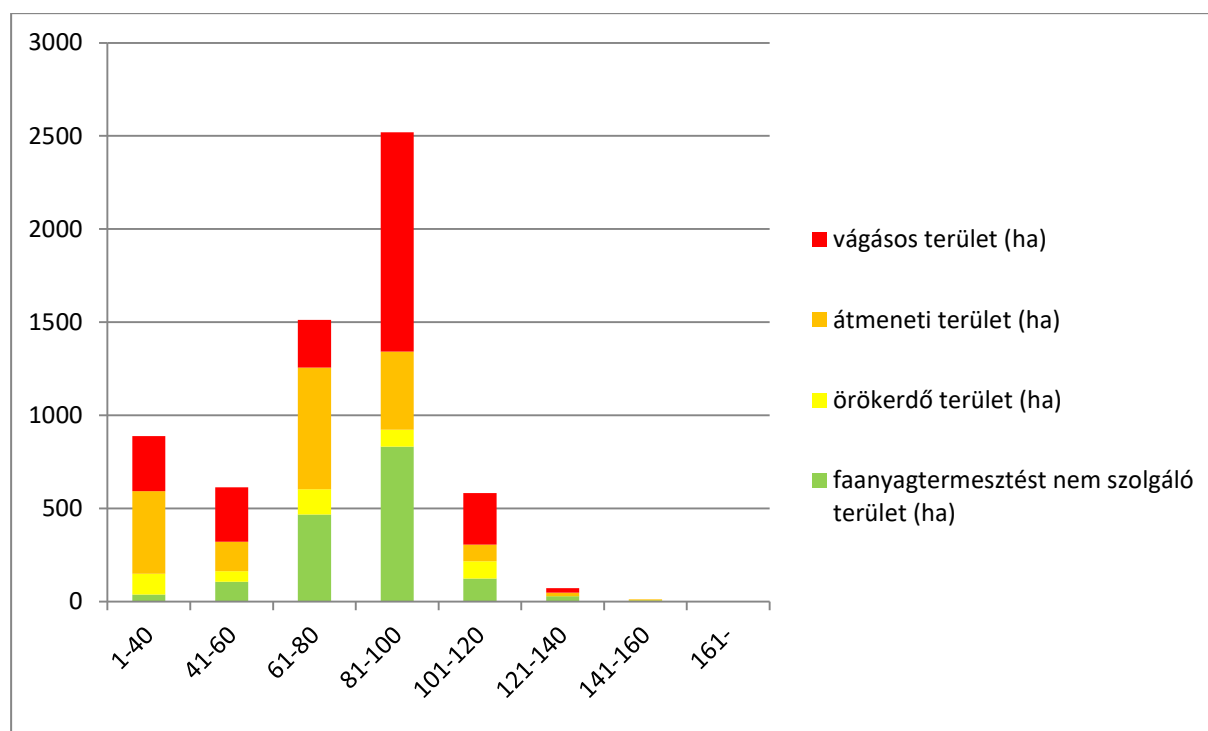
A természetvédelmi szempontból már jobban értelmezhető, de erdőtörvényben meghatározott kategóriákat vizsgálva az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületein összetett, de nem feltétlenül ideális képet láthatunk:

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinek erdőtörvény szerinti természetességi kategóriák szerinti területi kiterjedése (ha)

A származékerdők magas aránya mellett a különösen fájó a természetes erdők 10 hektáros területi kiterjedése, de a természetszerű erdők arányát is növelni szükséges. Az átmeneti erdőkben még viszonylag magas az őshonos faállománytípusok aránya, a kultúrerdők zömét viszont már az erdei fenyvesek, akácosok teszik ki. A faültetvények kategóriáját kizárólag a nemes nyárasok és nemes fűzesek területei adják.

Saját vagyonkezelésben álló erdeink korosztályszerkezetét – üzemmódtól függetlenül – a 80-100 éves korosztály uralja, míg az idősebb erdők aránya alacsony.

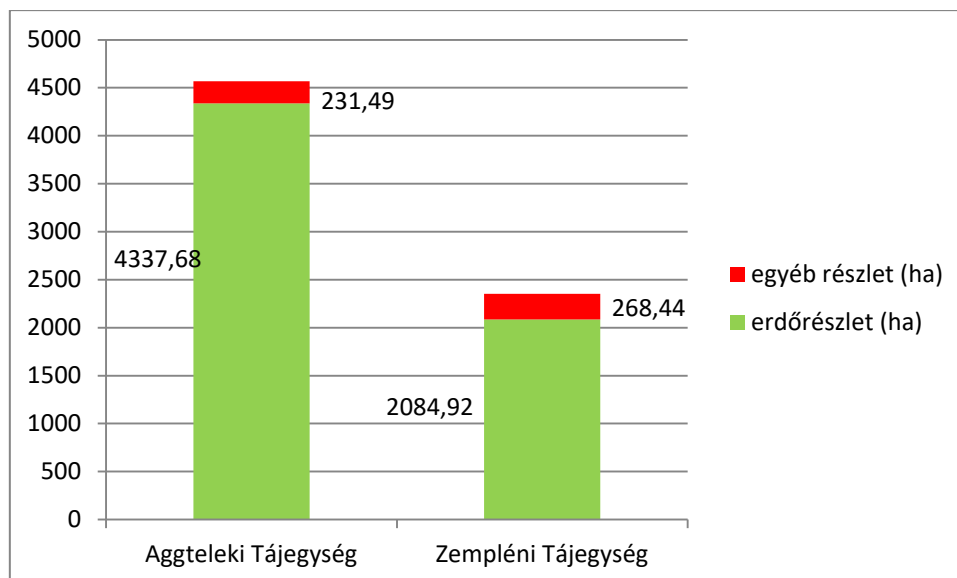

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinek üzemmód szerinti megoszlása az egyes korosztályokban (ha)

Legkésőbbi körzeti erdőtervezések során érdemes elgondolkodni azon is, hogy a 100 év feletti, vágásos üzemmódban álló erdeinket a természetvédelmi célú erdőkezelési célt jobban tükröző üzemmódba soroljuk át.

Saját vagyonkezelésben lévő erdők területe:

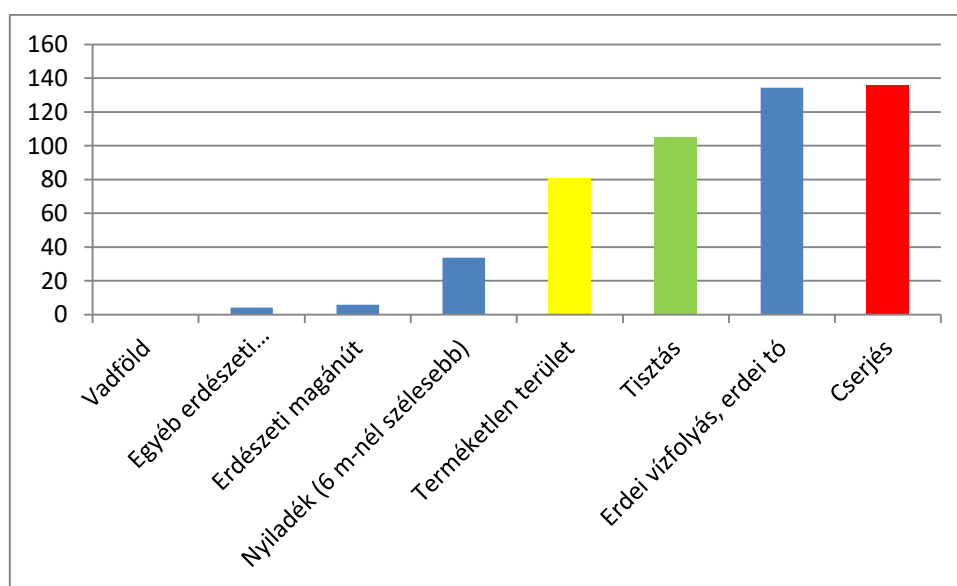
Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 6922,53 ha területen bejegyzett erdőgazdálkodó. Az előző, 2023. évihez képest megjelenő csekély területcsökkenés adattári erdőterületből történő kivonás miatt történt. Az Aggteleki Tájégségben valamivel több, mint kétszer akkora az erdőrészetek területe, mint a Zempléni Tájégségben.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság erdőterületeinek megoszlása a két tájegység viszonylatában (ha)

Az egyéb részletek területe közel azonos, az Aggteleki Tájegységben 231,49 hektárt, míg a Zempléni Tájegységben 268,44 hektárt találunk. A megelőző évhez képest az Aggteleki Tájegység területén az egyéb részletek vonatkozásában történt csökkenés: a Martonyi Pálos kolostor tervezett feltárása miatt történt erdőterületből kivonás.

Az egyéb részletek területe számos természeti érték őrzője, kezelésük nagy figyelmet igényel.

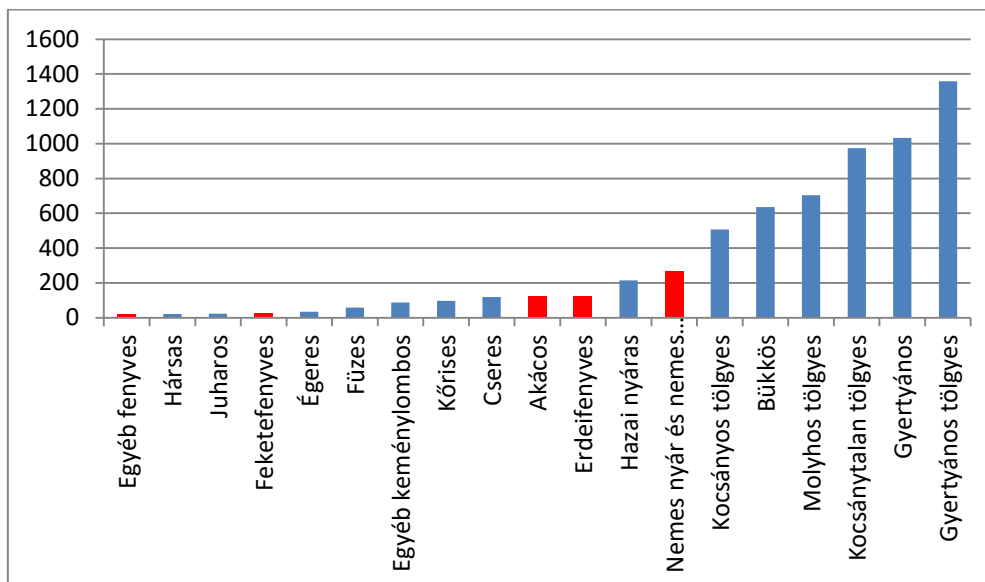

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság egyéb részleteinek területi kiterjedése (ha)

A fenti diagramon látható, hogy egykori tisztásokat már elborító cserjések területe összességében már meghaladja a tisztásokét. Ez utóbbiak tisztássá történő visszaalakítása jelenleg is zajlik. Természetvédelmi szempontból kiemelten értékes területek lehetnek még az erdészeti adattárban csak terméketlen területként megjelenő csekély termőrétegű sziklai vagy karszt-bokor erdei élőhelyek.

Saját vagyongazdálkodásban lévő erdők fajfaj-eloszlása, faállomány-típusai:

Az Igazgatóság erdeit főként a klimax erdőtársulások jellemzik. A gyertyánosok a korábbi tisztások, szénégető-helyek beerdősülésének helyszínei. A nemes nyárasok, fenyvesek, akácosok átalakítása folyamatos, azonban ezek léptékének növelése tovább fokozandó.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületei faállomány-típusok szerinti területi kiterjedése (ha)

A két tájegységben elvégzett munkák:

	<i>Aggteleki Tájegység (ha)</i>	<i>Zempléni Tájegység (ha)</i>	<i>ANPI összesen (ha)</i>
Erdőművelés			
Folyamatos erdőesítések			
Erdősítések első kivitele	0,00	0,00	0,00
Erdősítések pótlása (érintett terület)	0,00	0,53	0,53
Erdősítések ápolása (halmozott terület)	8,87	98,79	107,66
ebből kézi ápolás	8,87	50,39	59,26
ebből gépi ápolás	0,00	48,48	48,48
Befejezett erdőesítések ápolása			
ebből kézi ápolás	0,00	0,00	0,00
ebből gépi ápolás	0,00	0,00	0,00
Tisztítások	6,74	0,00	6,74
Gyérítések	0,00	0,00	0,00
Tarvágások	0,00	14,50	14,50
Felújító- és szálalóvágások	19,10	0,00	19,10
Egészségügyi termelések	0,00	0,00	0,00
Egyéb termelések / készletgondozó használat)	6,59	15,78	22,37
Szálalás	0,00	0,00	0,00
Erdészeti munkával érintett összes terület:	32,43	129,07	161,5

A természetvédelmi erdőkezelés melléktermékeként faanyag is keletkezett, amelynek kitermelése során a természetközeli eljárások alkalmazására és a szakmai szempontok betartására törekedtünk. A kitermelt nettó faanyagra vonatkozó adatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

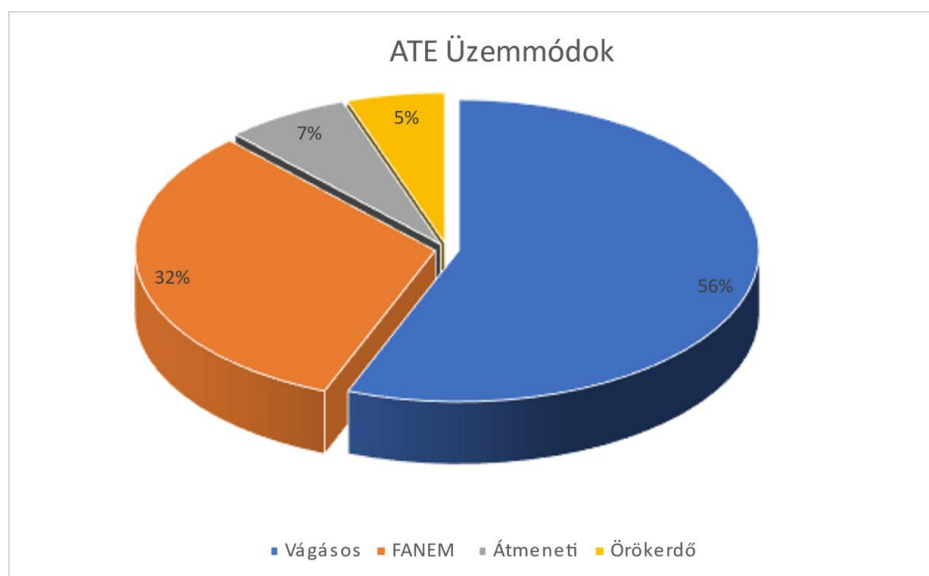
A két tájegységben kitermelt mennyiség:

<i>Választék megnevezése</i>	<i>Aggteleki Tájegység (nettó m³)</i>	<i>Zempléni Tájegység (nettó m³)</i>	<i>ANPI összesen (nettó m³)</i>
Hengeres fa	111	1031	1142
Sarangolt választék	610	605	1215
MINDÖSSZESEN:	721	1636	2357

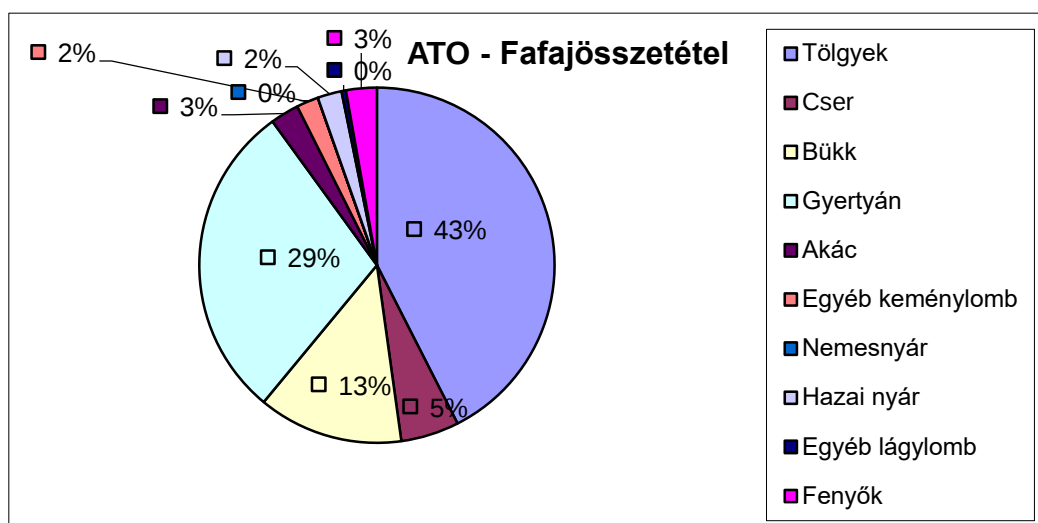
A Zempléni Tájegységben a magas iparifa-kihozataalt továbbra is a nemes nyár termelése biztosítja. A nemes nyáras tarvágásos fakitermeléseinket – főként a fakitermelő vállalkozói létszám csökkenése miatt – lábon történő értékesítéssel bonyolítottuk. Természeti körülményeinknek köszönhetően a nemes nyáras állományok kizárólag a Zempléni Tájegységben fordulnak elő.

Az Aggteleki Tájegység saját vagyongazdálkodású erdőterületei

Az Aggteleki Tájegységben **4570,94 ha** erdőtervezett, saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületen (erdő és egyéb művelési ágban lévő területen) folyik erdőkezelési tevékenység. Igyekszünk a *folyamatos erdőborítást* biztosító (örökerdő üzemmód) vagy az azt megközelítő, de mindenképpen természetközeli erdőkezelési tevékenységet folytatni – *lékes, foltos, csoportos gyérítések, szálalóvágások, készletgondozó használatok, egyéb termeléssel történő állományszerkezet javítások, szerkezetátalakítások* stb. – valamint az erdőtervekben is rögzített természetvédelmi és Natura 2000 céloknak megfelelően kezelni az erdőket.

A Tájegység üzem módok szerinti megoszlásából látszik, hogy a vágásos üzem módú erdők területe még mindig jelentős, de örömteli tény, hogy megjelentek és folyamatosan gyarapodnak az egyéb üzem módban lévő erdőterületek.

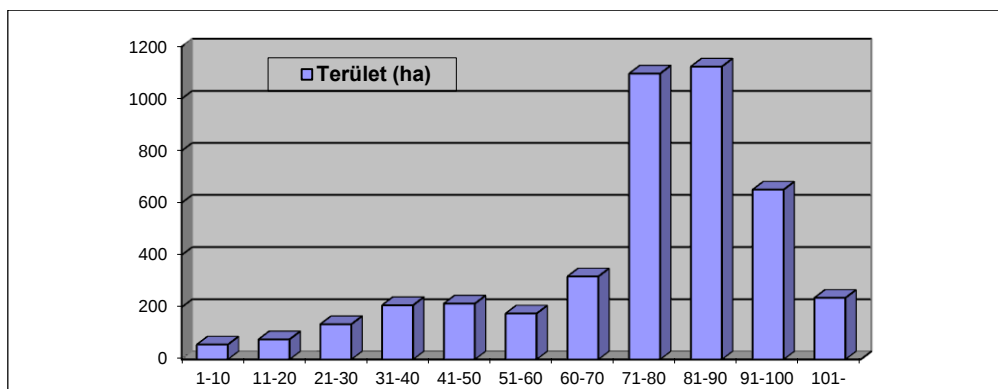

Aggteleki Tájegység fafajösszetétele

A Tájegység fafajösszetételét vizsgálva láthatjuk, hogy 94 %-ban őshonos fafajokból áll (Tölgyek, Cser, Bükk, Gyertyán, Egyéb keménylomb, Hazai nyár, Egyéb lágylomb), az erdőterületek mindössze 3 %-a akácos és 3 %-a fenyő fafajokkal borított, ami természetvédelmi szempontból kifejezetten kedvezőnek mondható. Kiemelten fontos feladat az agresszíven terjedő fehér akác faj további térhódításának megakadályozása, valamint elfoglalt területének folyamatos, de megfontolt csökkentése. Ennek egyik lehetséges módja az elegyetlen akácosokban a tarvágásos szerkezetátalakítás (embert próbáló feladat), a másik módszer az őshonos fafajokat is tartalmazó állományaikban az ilyen foltokra alapozott kis léptékű belenyúlásokkal történő lassú átalakítás. Az elmúlt négy-öt évben már tudatosan ez utóbbi eljárást alkalmaztuk.

A fenyvesekkel lényegesen könnyebb a helyzet - nem sarjadzanak, nitrogénnel nem dúsítja a talajt - így esetükben az állományaikban megjelenő őshonos lombos elegyfajokra alapozott, 20-40 évre elnyújtott átalakítást választottuk, ami az elmúlt évek tapasztalata alapján bevált technológia.

A korosztályeloszlás diagramja markánsan szemlélteti, hogy a 70-100 évig terjedő korosztályokban jelentős többlet halmozódott fel, amely az 1920 – 1950-es évek közötti nagymértékű fakitermeléseknek (gazdasági világválság, világháború) köszönhető. Az egyenlőtlen eloszlású korosztályok kiegyenlítése csak hosszú távon valósítható meg, az ehhez alkalmazott módszerek: a készletgondozó használat, a hosszan elnyújtott száraló vágások, egyéb termelések és lassú szerkezetátalakítások alkalmazása. A térben szétszórt, kisléptékű kezelések kapcsán kialakuló erdők változatosabb kor és térszerkezetűek lesznek, így hosszabb távon már nem csak az erdőrészek között, hanem az erdőrészekben belül is egyre több korosztály fog megjelenni, illetve változatosabb fafaj és térbeli tagolódás fog kialakulni.

Az Aggteleki Tájegységben levő erdők korosztályeloszlása

Következő probléma az, hogy az erdőállományainkban jellemzően kevés fafaj fordul elő, ami a korábbi időszakok helytelen erdőművelési tevékenységének az eredménye, melyet a meglévő ritkán előforduló őshonos elegyfajok teljes védelmével, illetve a többi őshonos elegyfaj kíméletével tudunk orvosolni.

Az erdőállományaink nagyobb része még mindig sarj eredetű, az említett gazdasági világválság és háborút követő időszakban elmaradt szakszerű erdőkezelések miatt. A sarj eredet az egyed állékonysága és élettartama szempontjából is hátrányos, így a kezelések során ennek az aránynak a folyamatos javítására törekszünk.

Végül, de nem utolsó sorban meg kell említeni a klímaváltozás egyre jobban érzékelhető hatásait, fel kell készülni az állományszerkezet, fafajszerkezet gyorsabb változására, illetve az ehhez való alkalmazkodásra.

Fahasználatok tervezése és végrehajtása:

A Tájegység a természetességi kategóriák szempontjából kedvező helyzetben van, az erdőállományaink szinte teljes egészében az első három természetességi kategóriába tartoznak. Jellemzően a 3 - 3 % elegyaránnyal előforduló akácosok és a fenyvesek sorolhatók az átmeneti és kultúrerdők közé.

Tervezés:

A 2024. évi erdőgazdálkodási terv készítése során – törzsenkénti fatömeg felvétel és jelölés történt összesen 79,04 ha-on, 1750 bruttó m³ mennyiségben, az alábbiak szerint:

• SZV jelölés:	9 db erdőrészlet	65,71 ha	1550 m ³
• ET jelölés:	1 db erdőrészlet	6,59 ha	110 m ³
• TI jelölés:	1 db erdőrészlet	6,74 ha	90 m ³

Összesen: **11 db erdőrészlet** **79,04 ha** **1750 m³**

Mivel a jelölések törzsenként történtek, ezért lehetőségünk volt arra, hogy messzemenően figyelembe vegyük azt, hogy a beavatkozások az erdőállományok természeti állapotának javulását eredményezzék. Ennek szellemében az álló és fekvő holtfa, odvas és különleges alakú fák teljes mennyisége a területen marad, illetve a biotóp fák megjelölését és koordinátájának rögzítését is elvégeztük.

A szálalóvágások esetén többféle módszert alkalmazunk.

- Ha léknyítás történik, akkor tölgyesekben 500 m²-nél, míg bükkösökben 750 m²-nél kisebb lékeket nyitunk, a mozaikosság fokozásának érdekében. A lékek száma hektáronként mindössze 1-3 db között változik, a belenyúlás mértéke a megjelenő újulat függvényében változott, de sehol nem érte el az erdőtervi lehetőség 50 %-át.

Szálalóvágásos felújítás – eltérő korú újulattal borított lék

- A másik módszer alkalmazása során kijelöljük a biotóp fákat, amelyek teljes védelmet érdemelnek és életük végéig, illetve az után is (holtfaként) a területen maradnak. Ezen túl vitális (jó korona és törzshányaddal rendelkező, jó habitusú, egészséges) faegyedeket is jelölünk, melyek további zavartalan növekedésének érdekében dolgozunk, megteremtve ezzel egy, az erdőállományok hosszú élettartamát biztosító vázat.

Biotóp fa

Egyéb termelés: 1 db erdőrészletben történt, ahol tájidegen fajok viaszasorítása volt a cél, az őshonos fafajok megsegítése érdekében.

EF fokozatos átalakítása

Tisztítás: egy erdőrészletben történt, már ebben a korban is figyelünk az erdő állományszerkezeti változatosságának fenntartására, minél több fafaj jelenlétének biztosítására.

Évek óta törekszünk a tarvágások elkerülésére, még az akácos állományok esetében is.

Végrehajtás:

A Tájégségben az őszi időszakra tervezett fahasználatok elmaradtak, így a korábbi évekhez képest kisebb volumenben (711 m³) történt fakitermelés. A kitermelt mennyiség 16 %-a volt fenyő ipari fa, a nagyobb része (84 %-a) keménylombos tűzifa választékot adott. A készleten lévő és tárgyévben megtermelt faanyagból cc. 200 m³ tűzifa az épületeink fűtésére lett felhasználva, az Igazgatóság dolgozói által vásárolt tűzifa mennyisége cc. 500 m³ volt. A helyi önkormányzatok és egyházközségek további 100 m³-t vásároltak, a fennmaradó mennyiség nagyobb részét a környező települések lakossága felé, az ezek fölött megmaradó részt faanyag kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások felé értékesítettük. Ezzel jelentős mértékben hozzájárultunk az elmaradott térség olcsóbb tűzifával történő ellátásához, annál is inkább, mivel a fenti mennyiség közel 20 %-a lakossági gyűjtésben (még alacsonyabb áron) került értékesítésre.

Sarangolt vastag tűzifa

Erdőtelepítések, erdőfelújítások:

Az erdőfelújításokat és ápolási munkákat a 2024. évben sikerült elvégeztetni, összesen 8,87 ha területen. Szerencsésnek mondható, hogy a korábban ismertetett fakitermelési eljárásoknak és a tarvágások mellőzésének köszönhetően a felújítási kötelezettség alatt álló területeink aránya nem túl magas, alig 3,0 %, ezzel a nagyságrenddel meg tudunk birkózni.

Károsodott területek nagysága:

Az összes erdőterületet vizsgálva megállapítható, hogy különböző kárformák szinte minden erdőrészletben előfordulnak, de a kár mértéke csak a gyenge (30 % alatti) szintet éri el. Az előforduló károsítások általában a fafajokra jellemző kárformákat mutatják.

Tölgy csipkésposzka

Ebből a sorból mindenképpen kilóg az utóbbi pár évben rendszeresen előforduló tölgy csipkésposloska kártétele, melynek nagyságrendje a közepes erős kategóriába tartozik és elsősorban az őshonos tölgy fafajokat támadja. A késő tavaszi-nyári időszakban szívogatják a fák leveleit, amit a fák egyelőre még tudnak tolerálni, de a tűrőképességük határát sajnos nem tudhatjuk.

Külön kell említést tenni a vadkárra vonatkozóan. Sajnos itt sokkal rosszabb a helyzet, mint az egyéb kárformák esetében. Valamilyen mértékben minden fiatal erdőrészletben jelentkezik, és számos esetben a kritikus mértéket is eléri. Sürgető feladat a vadlétszám jelentős mértékű apasztása, amíg ez meg nem történik, sajnos csak a költséges kerítésépítés, vagy az egyedi védelem marad védekezési lehetőségként.

Vadkárosított erdőrészlet helyszínelése

Azt is fontos megjegyezni, hogy a sertéspestis hatására a területen majdnem teljesen kipusztult vaddisznó állomány, amely 2023-tól újra elkezdett szaporodni. A néhány éves kíméleti időszak az erdő felújulására kedvező hatást gyakorolt, újulattal vannak terítve a magtermő korú állományaink.

Tölgy és cser újulat

Erdőtervezésben való részvétel:

A Tájegységet tárgyévben a Tornai Körzeti erdőtervezés érintette, melyhez erdőgazdálkodási javaslatot adtunk le 2024. április 30-ig. Javasoltuk 7 db erdőrészlet (27,86 ha) üzem módjának megváltoztatását, vágásosról faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra.

Az Erdészeti Hatóság felé adatszolgáltatást adtunk és bejelentéseket tettünk, éves elvégzett tevékenység bejelentő egy alkalommal, éves tervezett fakitermelési tevékenység bejelentő három alkalommal, fásításból fakitermelés bejelentő három alkalommal került benyújtásra.

Mag- és csemetetermelés a tájegység területén nem történt.

Erdőfelújítási hátralék nem keletkezett, illetve bírság tárgyévben nem került kiszabásra.

Eszköz és infrastruktúra ellátottság:

Korábbi KEHOP pályázatunknak köszönhetően az erdőkezelési tevékenységek egy részéhez rendelkezünk eszközökkel:

- faanyagszállító tehergépkocsi,
- erdészeti kivitelű traktor,
- terepjáró gépkocsi (3 db),
- terepi motorkerékpár (2 db),
- erdészeti szárzúzó,
- aprítékológép,
- hasítógép,
- faanyagszállító pótkocsi,
- kötélpálya,

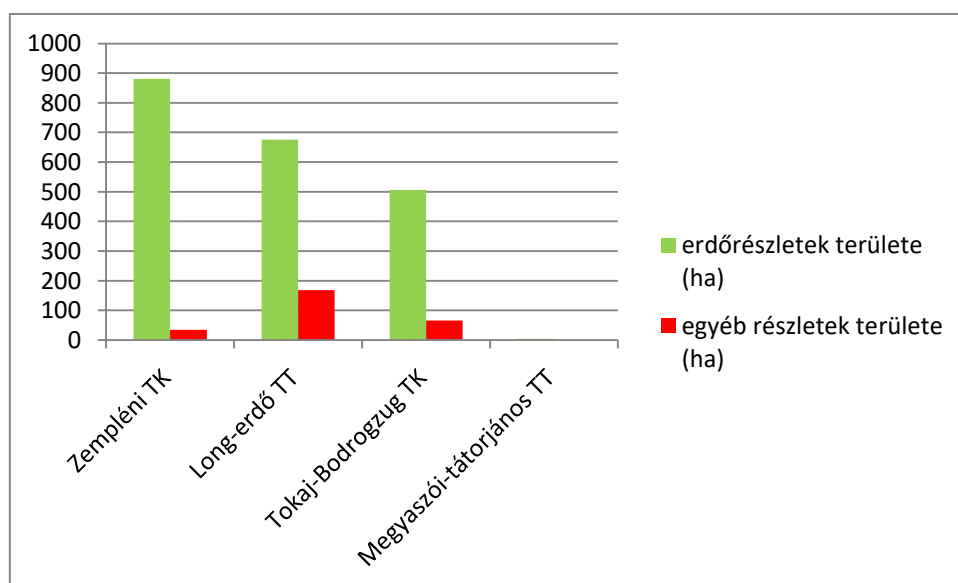
- aprítékszállító pótkocsi.

Az erdők kapcsán jelentkező tervezési, adminisztrációs, kezelési, őrzési és ellenőrzési feladatokat tárgyévben a tájegységvezető, két kerületvezető erdész, egy fő erdészeti gépkezelő és egy fő tájegységi ügyintéző (munkaidejének egy részében) végezte. A fakitermelési és erdőművelési munkák megvalósítása helyi vállalkozók bevonásával történt.

A fentiekben leírtaknak megfelelően az Aggteleki Tájegység erdőkezelési tevékenysége a természetvédelmi célokkal összhangban, azokat teljes mértékben figyelembe véve zajlott 2024-ben is.

A Zempléni Tájegység saját vagyonkezelésű erdőterületei

A Zempléni Tájegységben található erdeink a Zempléni és a Tokaj-Bodrogszugi Tájvédelmi Körzetben, valamint a Long-erdő és a Megyaszói-tátorjános Természetvédelmi Területen helyezkednek el.

A Zempléni Tájegység erdőterületei (ha)

A természetvédelmi célú erdőkezelési munkák szervezését segíti, hogy ezek az erdőterületek bár több községhatárt érintenek, de jellemzően egy-egy nagyobb tömbben helyezkednek el:

Településnév	erdőrészek területe (ha)	egyéb részek területe (ha)	összes adattári terület (ha)
Olaszliszka	96,78	2,85	99,63
Sátorajjáújhely	676,03	167,88	843,91
Mogyoróska	35,35	1,78	37,13

Regéc	10,64		10,64
Fony	834,62	32,49	867,11
Bodrogkeresztúr	183,39	45,67	229,06
Szegi	13,08		13,08
Tarcal	113,94	3,21	117,15
Tokaj	69,69	8,47	78,16
Megyaszó	3,76		3,76
Tiszaladány	29,52	6,09	35,61
Sárospatak	18,12		18,12
MINDÖSSZESEN ZTE:	2084,92	268,44	2353,36

A Zempléni Tájegység erdőfelújításainak többsége – figyelembe véve a nagy területű ültetvényerdőket – a tarvágást követő mesterséges erdőtelepítéssel történik. Az ápolási munkák nagy részét külső vállalkozó bevonásával végeztük, de a saját erőforrásainkat (emberi és gépi) is a lehetőségekhez mérten kihasználtuk.

2024-ben is a tájidegen fafajok visszaszorítása volt az elsődleges prioritásunk a fakitermelési munkák során. Az egyéb termeléseink folyamán fehér akácot, míg az egyéb részletek (leginkább tisztások rekonstrukciója céljából) területein túl nyomó részben amerikai kőris termeltünk ki. A tervezett tarvágások mennyisége elmaradt a korábban célként kitűzött mennyiségtől.

Károsodott terület nagysága és oka:

Az aszály nagy fokú pusztításokat és gyérítéseket okozott erdősítéseinkben.

A tölgy csipkésposloska (*Corythucha arcuata*) minden területen megtalálható az idősebb tölgy állományokban.

A megfagyott árvízi elöntés komoly károkat okozott (pl.: kéreghántás, csemetetörés) a Long-erdei erdősítések területein.

Mag- csemetetermelés:

Tárgyévben nem történt mag-, illetve csemetetermelés a Zempléni Tájegység területén.

Erdőfelújítási hátralék területe:

Az erdőfelújítások befejezésének késedelme miatt erdőfelújítási elmaradás keletkezett.

Hatóság által kiszabott bírság összege: 394.000 Ft.

Saját megvalósítású erdőkezelés területe és résztvevő dolgozók száma:

Fakitermeléssel és az erdőfelújítások ültetésével, valamint ápolásával történt az erdőművelés. Az erdőgazdálkodási tevékenység tervezésében, irányításában és végrehajtásában 6 fő fizikai állományú munkás, 4 fő traktoros, 1 fő csoportvezető, 3 fő erdész és 1 fő tájegységvezető vett részt.

A fentebb említettek szerint az erdők természetvédelmi kezelése és a természetvédelmi célú erdőgazdálkodás a természetvédelmi előírásoknak és céloknak megfelelően, ugyanakkor a tervezett szintnél kisebb mértékben valósult meg 2024-ben. Komoly problémát jelent a vállalkozói szektor hiánya, valamint a korlátozott pénzügyi lehetőségek.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. 03. 01. - 2037. 02. 28. közötti időszakban egy vadászterületen látja el a Földtulajdonosi Közösség közös képviselőjét, amely a 654502 kódszámú vadászterület – Martonyi, területe 3.330 ha.

A 654502 kódszámú vadászterületen az ANPI 1751,579 ha-on gyakorolja a vagyonkezelői jogokat, ami a terület 55,43 %-a. A területet haszonbérlet útján hasznosítjuk, bérelő a „Császtai Bors vezér Vadásztársaság” – 2024-ben 1.082,2 Ft/ha éves bérleti díjat fizetett.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 37 vadászterület Földtulajdonosi Közösségében képviseli a Magyar Állam tulajdonosi érdekeit.

Az Igazgatóság 2017. 03. 01. - 2037. 02. 28. közötti időszakra két vadászterületen szerezte meg a vadászati jogot:

Vadászterület kódszáma	Vadászterület megnevezése	Vadászterület kiterjedése (ha)	Állami vagyonkezelésben lévő terület (ha)	Igazgatósági vagyonkezelésben lévő terület (ha)
05-651700-204	Aggtelek	3540	2942,6	1353,8
06-658901-206	Bodrog-zug	4810	3866,8	3 716,20

A 651700 kódszámú vadászterület (Aggtelek): melynek területe 3.540 ha, ebből 1353,8048 ha saját vagyonkezelésben van. A vadászterületet a Földtulajdonosok Közössége (közös képviselő Kanyok Zsolt Imre) haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 800 Ft/ha éves bérleti díj ellenében.

A vadászterületen egy farkas falka folyamatosan jelen van, ez észrevehető a vaddisznó szaporulat alakulásában. A medve csak időszakosan fordul elő. A ragadozók jelenléte ellenére a 2024-es vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 24 db gímszarvas bika (1 db bronzérmes minősítést kapott), 53 db gímszarvas tarvad, 22 db őzbak, 33 db őz tarvad, illetve 26 db róka és 3 db borz.

Az ASP járvány megfékezése céljából, diagnosztikai kilövésre és teljes megsemmisítésre került 29 db vaddisznó, elhullva találtunk 14 db vaddisznót. A vadászterületet a NÉBIH ASP

szempontjából fertőzötté nyilvánította. Az afrikai sertéspestis monitoring keretében 43 db vér és mandula mintát küldtünk vizsgálatra. Az elmúlt két évben afrikai sertéspestisre pozitív vizsgálati eredmény nem született.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő hivatásos vadász (aki egyben a vadgazdálkodási csoportvezető is) végzi.

A vadállomány szabályozást éves bér vadászati szerződések alapján fizető bér vadászok végzik.

A vadállomány elejtését bér vadászok felé értékesítettük, az elejtett vad húsa is értékesítésre került, a vadászterület éves árbevétele nettó 19.845.000 Ft.

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2024-2025.	60	77	45	55	29	29

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2024-2025.	26	0	3	0	0

A 658901 kódszámú vadászterület (Bodrog-zug): melynek területe 4.810 ha, ebből 3.716,1674 ha saját vagyonkezelésben van. A Földtulajdonosok Közossége (közös képviselő Kanyok Zsolt Imre) haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 400 Ft/ha éves bérleti díjért.

A vadászterületen 2023. október 28-át követően öt olyan árhullám vonult végig, amely a teljes vadászterületet elborította, és csak vízi járművel volt járható. A hosszú, 2024. májusig tartó időszak miatt a vadmentő dombok kiürültek, a vadállomány kimenekült, vagy elsodorta az ár és elpusztult. A vadászterületen a 2024-es vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 3 db gímszarvas bika, 2 db gímszarvas tarvad, 3 db őzbak, 8 db őz tarvad, illetve 3 db róka és 1 db aranysakál. A területen 6 db vaddisznó diagnosztikai elejtése történt és 1 db vaddisznót találtunk elhullva. A vadászterületet a NÉBIH ASP szempontjából Szigorúan Korlátozott Területté (SZKT) nyilvánította. Az afrikai sertéspestis monitoring keretében 7 db vér és mandula mintát küldtünk vizsgálatra. Az elmúlt két évben afrikai sertéspestisre pozitív vizsgálati eredmény nem született.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 3 db rókát vizsgáltattunk meg.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő tájegységvezető, 1 fő erdész és önként vállalással igazgatói engedély birtokában 2 fő szakszemélyzet végzi. A piacképes

vadállományt (2 db nem érmes gím bika, 3 db őzbak) bérvadászok felé értékesítettük, az elejtett vad húsa is értékesítésre került, a terület nettó árbevétele 2.398.934 Ft.

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2024-2025.	5	5	9	11	5	6

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2024-2025.	3	1	0	0	0

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

a) Az ANPI különleges rendeltetésűvé nem nyilvánított halgazdálkodási vízterületeinek halgazdálkodási jogát az Igazgatóság a hatályos halászati törvény hatályba lépése előtt kapta meg. Ezen vízterületek védett természeti területeket, illetve Natura 2000 területeket érintenek, az alábbi táblázatban részletezettek szerint:

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése és víztérkódja	Víztér neve	Érintett ingatlanok	Természetvédelmi besorolás
Bódva-és Hernád-völgyi kisvízfolyások (05-0195-1-1)	Abodi-patak	Abod 067, Szendrő 0363, 0395	Natura 2000 terület
	Bakóc-patak	Alsószuha 042, 053	Natura 2000 terület
	Balajti-patak	Edelény 0185, 0189	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Barakonyi-patak	Meszes 066/1, Rakacaszend 0132, Tornabarakony 048, 052	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
	Bátor-patak	Gagybátor 044, 083, Gagyvendégi 029, 042, 097, Rakaca 0122, 0144	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület

Csörgős-patak	Felsőkelecsény 037, 06, Felsőnyárád 046/1, 046/3, 086, Ragály 026, 035, 085, Zubogy 017, 067	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Damaki-patak	Damak 02, 047, 066, Edelény 0260, 0304, 0341,	nem védett, nem Natura 2000 terület
Debréte-patak	Debréte 045/2, 045/7b, Rakacaszend 064, 082,	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
Garadna-patak	Garadna 015, 067, 068, Hernádpetri 0116, 0131, 031, Hernádvécs 05, 059	részben Natura 2000 terület
Imola-patak	Imola 014/4, 040, Zubogy 092	részben Natura 2000 terület
Janka-patak	Pamlény 093/2, 094, Szászfa 064	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Juhász-patak	Bódvaszilas 038, 039, Tornaszentandrás 060, 079/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
Kányi-patak	Büttös 050, 076, Kány 073, 080	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Keleméri-patak	Gömörszőlős 034, 053, 055, 064, Hét 054, Kelemér 054, 056, 099, Serényfalva 0109, 013/2, 015	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Keresztétei-patak	Keresztéte, 016, 021, 025, 033, 034/3, 035, 099, Szászfa 013/2, 013/1, 049, 053	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Korlát-patak	Szuhafő 07	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
Ormos-patak	Izsófalva 0196, 0202, Ormosbánya 03, Rudabánya 0 124, 0131	nem védett, nem Natura 2000 terület
Pasnyag-patak	Komjáti 030, 061, 067/2, Tornanádaska 056/1, 056/2,	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Potranyik-patak	Bódvarákó 016, 025, Szögliget 0138, 047	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Rét-patak	Égerszög 010, 023/11, Perkupa 0125, 028, 05, Szőlősardó 076, Varbóc 046	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület

	Sas-patak	Bódvalenke 072, Hidvégardó 017, 028, 07, Perecse 0155, 0172, Tornaszentjakab 0106, 0126, 017, 042, 05, 19, Viszló 045	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
	Szuhogy-patak	Szendrő 0256, 0309, Suhogy 011, 014, 066	részben ex lege védett lápterület
	Telekes-patak	Alsótelekes 07, Felsőtelekes 056, 058, 095, Perkupa 0126/2, 015, Szendrő 0172	
	Vadász-patak	Abaújlak 09, Abaújszolnok 012, Alsóvadász 02, 050, Felsővadász 028, 080, Gadna 048, 08, Homrogd 048, 078, Irota 0107, 013, 051, 060, Kupa 018, 050, Lak 0107, 0131, Monaj 062, 082, Onga 0327/1, Selyeb 042, 06, Szakácsi 024, Szikszó 0150, 071, 072, 080, Tomor 027, 04, 046	részben Natura 2000 terület
	Varbóc-patak	Varbóc 034, Perkupa 0121, 058	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
	Vasonca	Alsógagy 059, 065, 072 085, Baktakék 04, 048, Beret 017, 031, Csenyété 011, 015 043, Detek 029, Halmaj 0100/1, 035, 039, Kázsmárk 021, 05, Léh 026, 051, Rásonysápberencs 032, Szentistvánbaksa 019	részben Natura 2000 terület
	Vecsem-patak	Bódvaszilas 014, 025/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Verbéna-patak	Galvács 030/1, 030/2, 08, Szendrő 0419, 0455, 0461	részben ex lege védett lápterület
	Viszlói-patak	Rakaca 056, Viszló 088	részben ex lege védett lápterület
	Ziliz-patak	Hangács 0154, Nyomár 026, 064, 066, 070, Ziliz 019, 023, 026, 064	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Zsuponyó-patak	Dubicsány 063, Putnok 0116	részben Natura 2000 terület
Hosszú-tó (05-039-1-1)	Hosszú-tó	Sátoraljaújhely 0109/d, 0111/b	Long-erdő TT

b) Védett természeti területet (ide értve az ex lege védett lápterületeket is) érintő egyéb vízterek, ahol nem az ANPI a halgazdálkodási jog gyakorlója:

Halgazdálkodási vízterület neve	Víztér kód
Alsóberecki-holtág	05-086-1
Bisó-patak	05-201-1-1
Bodrog	05-004-1-1
Bódva	05-008-1-1
Bózsva-patak (forrástól a Nyíri-patakig)	05-103-1-1
Hódos-tó	05-044-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya torkolatig), Kecő-patak, Tohonya-patak	05-016-1-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya-torkolattól a Bódváig)	05-017-1-1
Kapronca-ér	05-084-1
Kemence-patak	05-105-1-1
Kengyel-tó	Nincs víztér kódja
Kis-Nádas-tó	05-040-1
Kőkapui-tó	05-185-1-4
Körtvélyesi-holtág	05-050-1-4
Mocsolya-tavak	05-047-1
Nyíri-patak	05-192-1-1
Ósva-patak	05-104-1-1
Prügyi-főcsatorna	05-158-1-1
Rakaca-patak	05-014-1-1
Senyő-patak	05-107-1-1
Sulymos-tó	05-049-1
Szerencs-patak	05-010-1-1
Szuha-patak	05-011-1-1
Taktaközi-öntöző-főcsatorna	05-088-1-1

Tolcsva-patak	05-106-1-1
Vajdácskai-holtág	05-038-1-1

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek, valamint a különleges rendeltetésre javasolt vízterületek releváns adatai kerültek rögzítésre.

Az alábbi vízterületek 2016 folyamán lettek különleges rendeltetésűvé nyilvánítva:

Alsó-Macskás-tó (05-247-2-1)
Cukorgyári ülepítő tó (05-248-2-1)
Disznó-szállási-vizek (05-249-2-1)
Faragó-szállási mocsarak (05-250-2-1)
Fehér-tó (05-251-2-1)
Felső-Macskás-tó (05-252-2-1)
Fenyéri-tó (05-253-2-1)
Füzes-tó és alsó-réti kistavak (05-254-2-1)
Hamarla-tó és kubikmedrek (05-255-2-1)
Iván-árok (05-256-2-1)
Kásod-tó és kásodi-kistavak (05-257-2-1)
Kis-Balota-mocsár (05-259-2-1)
Kis-Nádas-tó és Nádas-ér (05-260-2-1)
Kis-Szada-tó (05-261-2-1)
Kis-Szitnya (05-262-2-1)
Kis-Tökös-tó (05-263-2-1)
Longi-ér (05-265-2-1)
Macska-ér és Bodrog-fokok (05-266-2-1)
Macskás-ér (05-267-2-1)
Macskási-Kis-tó (05-268-2-1)
Macskás-tó (05-269-2-1)
Madármegfigyelő-vizek (05-270-2-1)
Máté-Homoki-berkek (05-271-2-1)
Minta-tó (05-272-2-1)
Nádas-tó (05-273-2-1)
Nagy-Gazos-mocsár (05-274-2-1)
Nagy-Szitnya (05-275-2-1)
Nagy-tó-csatorna (05-276-2-1)
Nagy-Tökös-tó (05-277-2-1)

Nemtudom-tó (05-278-2-1)
Ó-Kovács-tó és Dévéresi-csatorna (05-279-2-1)
Olaszliszkai sarlómedrek (05-280-2-1)
Orr-tó (05-281-2-1)
Orr-zugi-mocsarak (05-282-2-1)
Remencei-kisvizek (05-284-2-1)
Remence-tó (05-285-2-1)
Sáros-tó (05-287-2-1)
Fekete-tó (05-051-2-1)
Bogdány-tó (05-208-2-1)
Kakukk-tó (05-210-2-1)
Ménes-patak (05-108-2-1)
Tengerszem-tó (05-237-2-1)
Kemence-patak (05-105-2-1)
Áres-tó (05-042-2-4)
Kapitány-tó (05-048-2-1)
Kerek-tó (05-040-2-1)
Nagy-Nádas-tó (05-043-2-1)
Nagy-tó (05-042-2-1)
Zsaró-ér (05-083-2-1)

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén védett természeti területen halastó nem található.

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

2024-ben nem került sor tájértékek felmérésére. Az ANPI működési területén 2001-2019-ben történt felmérés eredményei a III. mellékletben találhatóak, mely frissítésre került a 2022-ben az Agrárminisztérium felhívására történt változtatással.

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Közreműködés típusa	Ügyek száma
elfogadott integrált településfejlesztési stratégia	0
integrált településfejlesztési stratégia véleményezés	0
településfejlesztési koncepció – adatszolgáltatás	0
elfogadott településfejlesztési koncepció	0
Összesen	0

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

2024-ben településrendezési eszközökkel, településrendezési tervekkel kapcsolatban, az alábbi típusú és számú ügyben vett részt az Igazgatóság:

Településrendezési tervek (trt.)

Közreműködés típusa	Ügyek száma
trt. módosítás, előzetes adatszolgáltatás	8
trt. környezeti értékelés, szükségességének vizsgálata	34
trt. teljes terv – adatszolgáltatás	0
trt. teljes terv, vagy módosítás - véleményezési szakasz	9
trt. tárgyalásos eljárás	14
trt. elfogadott	14
trt. előzetes véleménykérés	4
Összesen:	83

A településrendezési tervek esetében az adatszolgáltatás az Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer (E-Tér) felületen keresztül zajlik az érintett szervezetek megkeresése nélkül.

Észrevételezett problémák a településrendezési eszközök készítése során

A véleményezési dokumentációkban a leggyakrabban előforduló „problémák”, – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- az alátámasztó munkarészek más településektől való átvétele és aktualizálásának elmaradása, a település nevének cseréje elmarad;
- növény- és állatfajok magyar és latin nevének hibás szerepeltetése;
- nem a MaTRT szerinti övezeti megnevezések használata;
- nem az övezethez tartozó előírások szerepeltetése;
- egyes területi kategóriák, övezetek határainak téves ábrázolása, feltüntetése (ökológiai hálózat, tájképvédelmi terület övezete, Natura 2000 terület határvonala);
- hiányzó, hibás, vagy nem következetes jelmagyarázat a szerkezeti, szabályozási terveken.

Vármegyei Területrendezési Tervek készítésével kapcsolatos feladatok

2021. februárjában kapta kézhez az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Területfejlesztési Program és Területfejlesztési Koncepció összevont hatásvizsgálatának véleményezési anyagát. 2024-ben nem érkezett ezzel kapcsolatban feladat.

Egyéb, településrendezéssel kapcsolatos feladatok

- Alkotmánybírósági eljárásban nem vettünk részt.
- Törvényességi felügyeleti eljárást 2024-ben nem kezdeményeztünk.
- A B.-A.-Z. Vármegyei Területrendezési Tervvel, Területfejlesztési Koncepcióval kapcsolatos feladatokban nem vettünk részt.

Településképi Arculati Kézikönyvek (TAK) és Településképi Rendeletek (TKR) készítésében történő részvétel, 2024-ben

<i>A településképi arcuati kézikönyvek és településképi rendeletekkel kapcsolatos feladatok</i>	<i>Kimenő ügyiratok száma 2024-ben</i>
Települések száma összesen: 260	
adatszolgáltatás a településképi arcuati kézikönyvek és településképi rendeletek készítéséhez	0
településképi arcuati kézikönyvek véleményezése	1
településképi rendeletek véleményezése	3
módosított TKR véleményezése	0
beérkezett végleges településképi arcuati kézikönyv letöltése	0
beérkezett végleges településképi rendelet letöltése	0
Összesen 2024-ben:	4

A településképi arcuati kézikönyvekkel (TAK) és településképi rendeletekkel (TKR) kapcsolatos feladat folyamatos, nagy része 2017-2019-ben el lett végezve. 2024-ben 4 véleményezés történt. A kézikönyvek és rendeletek a Lechner Tudásközpont elektronikus

felületéről átkerültek az Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer felületére az újonnan induló ügyek esetében.

Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyvvvel kapcsolatos feladatok

Igazgatóságunk működési területe esetében 2024. évben nem volt ilyen típusú ügyintézés.

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

Igazgatóságunk működési területe esetében 2024. évben nem volt ilyen típusú ügyintézés.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Az Igazgatóságnak 2024-ben nem volt olyan projektje, amely kifejezetten tájvédelmi célok megvalósítását célozta volna meg.

8. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei ld. mellékelt táblázat)

Az Igazgatóság törekszik arra, hogy alaptevékenységei ellátása, és stratégiai céljai elérése érdekében pályázati forrásokat vonjon be. Az Igazgatóság az elmúlt években számos sikeres pályázatot valósított meg. Az európai uniós támogatással megvalósuló projektek lebonyolításáról a Pályázatkezelési Osztály gondoskodik, munkáját a gazdasági igazgatóhelyettes közvetlen irányítása mellett önállóan végzi. A szervezeti és működési szabályzattal összhangban az Osztály ellátja a pályázati javaslatok előkészítési, egyeztetési, feladatait, benyújtja a jóváhagyott pályázati terveket; ellátja a támogatott projektek koordinációs és teljes ügyvitel-szervezési feladatait, felelős a projektek technikai és pénzügyi lebonyolításáért a pályázati szabályok és határidők betartásával; és ellátja a fenntartási időszak során a projektek utánkövetését.

A projektekkel kapcsolatos részletes információkat az I. számú mellékletként csatolt táblázat foglalja össze.

Projektjeink 2024-ben:

A 2021-2027 közötti időszakban várt természetvédelmi beruházások tárgyú KEHOP_PLUSZ pályázati felhívás csak 2024. év közepén jelent meg, ezután kezdhettük meg a pályázatok részletesebb kidolgozását. Összesen 6 db nevesített projektjavaslat benyújtásán dolgoztunk, melyek közül 2024-ben 2 db KEHOP_PLUSZ projekt szerződése hatályba is lépett.

Nemzetközi pályázatok vonatkozásában 2024. év eredménye, hogy hatályba lépett egy helyi örökség megőrzése tárgyú, magyar-szlovák INTERREG projekt támogatási szerződése, és további egy, turisztikai célú konzorciumi pályázaton dolgoztunk, szintén az INTERREG program keretében. Ezeken felül 2024-ben 10 db lezárt, de fenntartással érintett projektünk volt.

Az INTERREG Magyarország Szlovákia Románia Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program projekt (Ökológiai folyosók a Kárpátokban) keretében a támogatási összeg végre 2023-ban megérkezett a számlánkra, viszont az összesített jelentés elfogadásáról a mai napig nem érkezett hivatalos dokumentum.

2024-ben induló projektjeink:

- 1) KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00004 „A Világörökség részét képező élettelen természeti értékek rekonstrukciója és a hozzájuk kötődő sérülékeny élővilág megőrzését szolgáló természetvédelmi célú beavatkozások” (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 680.000.000 Ft). A támogatási szerződés 2024. december 3-án lépett hatályba.
- 2) KEHOP-PLUSZ-3.2.1-24-2024-00005 „A vizes, illetve vízi élőhelyek eredeti jellegének és az azokhoz kötődő fajok életteni igényeinek megfelelő vízellátottság, vízfelület és partmenti környezet természetvédelmi célú helyreállítása és

monitorozása” (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 604.865.000 Ft). A támogatási szerződés 2024. december 3-án lépett hatályba.

- 3) HUSK/2302/2.4/140 Interreg Magyarország-Szlovákia Program (2021-2027) HUSK-2302: „A pálos rend építészeti és kulturális örökségének megőrzése és bemutatása az Aggteleki- és a Szlovák-karszt területén” / „Preservation and presentation of the architectural and cultural heritage of the Pauline Order in the Aggtelek and Slovak Karst” (Vezető partner: ANPI (HU), partner: Sine Metu Egyesület (SK); A projekt összköltsége: 1.610.986 EUR, melyből az ANPI költségvetése 1.172.279 EUR.) A támogatási szerződés 2024. november 05-én lépett hatályba.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Összes ügyiratszám 2024

Főszám: 1896 db – Alszám: 11081 db

Összesen: 12977db

Az Igazgatóságunkon a korábban használt Corir ügyiratkezelő rendszer helyett egy új, a jogszabályváltozásoknak megfelelő ügyiratkezelő rendszer bevezetésére került sor 2021-ben, amely következtében az Igazgatóság a tárgyévben a Poszeidon (EKEIDR) Irat és Dokumentumkezelő rendszert használta.

A postai küldemények száma továbbra is fokozatos csökkenést mutat. A megkeresések jelentős részét elektronikus úton küldik az Igazgatóság központi e-mail címére, valamint az elektronikus ügyintézés által nyújtotta lehetőségek igénybevétele útján érkeznek a megkeresések. Az e-mailen érkezett levelekre általában e-mailen küldünk választ is. Ritkán fordul elő, hogy papír alapon is szükséges a válaszevél megküldése. A Minisztériummal történő kommunikáció során szintén az e-mail tekinthető az elsődleges kommunikációs csatornának. Hozzávetőleg a tárgyévben a hagyományos papíralapon intézett ügyek aránya 20% volt. Az ügyek közel 80%-át elektronikusan intézi az Igazgatóság.

A tárgyévben az Igazgatóság még szélesebb körben használta az elektronikus ügyintézés által nyújtott lehetőségeket. A hatóságok eljárásai során e-mailen egyre kevesebb megkeresés érkezik, e-mail helyett rendszerint Hivatali Kapun küldik megkereséseiket, melynek a használata lehetőséget biztosít arra, hogy a hatóságok egyszerűbben és gyorsabban keressék meg az Igazgatóságot és folytassák le az eljárásokat. Néhány esetben fordul elő, hogy a HR-es Hivatali Kapun érkezik megkeresés a hatóságoktól, vagy más szervhez intézett levél érkezik hozzánk.

Az elektronikus ügyintézés hatékony megvalósítása érdekében E-ügyintézés célú, minősített tanúsítványokkal rendelkezünk. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elektronikus ügyintézési szolgáltatás keretében küldjük meg beadványainkat. A rendőrségi ügyintézés során az inNOVA űrlapok alkalmazására kerül sor. A vadgazdálkodási terv, valamint a vadgazdálkodási jelentés szintén elektronikus űrlap alkalmazásával kerül benyújtásra. A humánpolitikai és bér gazdálkodási referensek a Magyar Államkincstár Internetes szolgáltatását, az E-adat rendszert használják az ügyintézés során.

Az elektronikus ügyintézés lehetősége biztosított az e-Papír szolgáltatás által, amely lehetővé teszi a Natura 2000 gyepterületen történő kaszálási bejelentések, a barlangokkal kapcsolatos vagyonkezelői hozzájárulások, az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatok elektronikus intézését, valamint a közérdekű adatok igénylésének, a panaszoknak és egyéb kérelmeknek az elektronikus benyújtását. Az e-Papír szolgáltatást egyre gyakrabban használják kaszálási bejelentések megküldése, vagyonkezelői hozzájárulások, valamint

elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatok kérése során. Egyre többször fordul elő, hogy egyéb megkereséseket is az e-Papír szolgáltatás útján küldik meg.

Az ügyfeleinkre vonatkozó naprakész és releváns adatok biztosítását szolgálja a Rendelkezési Nyilvántartás. A Személyreszabott Ügyintézési Felületen elérhetőek a publikált ügyleírások, illetve az egyes ügyek intézéséhez szükséges elektronikus ügyintézési szolgáltatások is.

Az Igazgatóság valamennyi foglalkoztatottja rendelkezik Ügyfélkapu azonosítóval, valamint az újonnan felvételre kerülő kollégák tájékoztatása is megtörténik a teendőkről, így az Ügyfélkapu regisztráció szükségességéről.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára

	téma	ügyek száma
B-A-Z Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	szakvélemény, adat és tényközlés, nyilatkozat	536 db
Pest Vármegyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	szakvélemény, adat és tényközlés, nyilatkozat	20 db
B-A-Z Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	szakvélemény, adat és tényközlés	16 db
B-A-Z Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztály	szakvélemény, adat és tényközlés	10 db
B-A-Z Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály	szakvélemény, adat és tényközlés	2 db
B-A-Z Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelem/vízügy)	szakvélemény, adat és tényközlés	2 db
B-A-Z Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (tűzvédelem)	szakvélemény, adat és tényközlés	0 db
Önkormányzatok	általános	0 db
	Településrendezési terv	Adatszolgáltatás 8 db Szakmai vélemény 75 db
	TAK; TKR	0 db

Magyar Államkincstár	szakértői közreműködés	242 db
Agrárminisztérium - Nemzeti Földalap (jogelőd: Nemzeti Földügyi Központ)	adatszolgáltatás, jelentés	19 db
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	adatszolgáltatás, jelentés	27 db
Vadgazdálkodás és ASP (tájégségi fővadászok, vadászatra jogosultak, vadászati hatóság)	adat és tényközlés, jelentés	39 db

A hatósági eljárások keretében történő megkeresések kapcsán megállapítható, hogy a hatóságok rendszeresen megkeresték Igazgatóságunkat. Néhány esetben fordult elő, hogy adatkérés nélkül hoztak határozatot, melyről a határozat kézhezvételekor értesültünk. Ebből kifolyólag 2024-ben természetkárosításra, valamint védett természeti érték veszélyeztetésére azonban nem került sor.

A 2015. évi jogszabályi változások következtében az Igazgatóság működési területe vonatkozásában illetékességgel rendelkező Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség beolvadással megszűnt, teljes szervezetével integrálásra került a kormányhivatalba, jogutódja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya lett. 2017. január 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látta el. 2018. évben a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma nagyobb mértékű (24 %-os) növekedést mutatott. 2019-ben 13,5%-kal csökkent a megkeresések száma. 2020. március 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látta el. 2021. március 31. napjától névváltozás folytán a Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya jár el. 2021-ben 7%-kal, 2022-ben 6,7%-kal nőtt a megkeresések száma. 2023-ban az előző évekhez képest jelentős mértékben, több mint 17%-kal csökkent a megkeresések száma. 2024-ben a megkeresések csökkenése tovább folytatódott, amely mintegy 15,5%-kal mérséklődött.

A másodfokú hatóságként, vagy több Kormányhivatal illetékességi területét is lefedő engedélyezési eljárások keretében eljáró Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, 2020. március 1. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, több esetben kereste meg Igazgatóságunkat. A 2021-ben bekövetkezett névváltozás folytán 2021. március 31. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályától érkeztek a megkeresések, ezek száma 2021-ben minimálisan csökkent (-9%), 2022-ben 30%-os növekedést tapasztaltunk, ez azonban az alacsony ügyszám miatt nem jelentett különösebben nagyobb terhet (+3db). 2023-ban a korábbi évekhez képest jelentősen, közel 70%-ban megnövekedett ezen megkeresések száma,

azonban összességében továbbra sem jelent többletterhet az alacsony ügyszám (+9db). 2024-ben a korábbi évben megnövekedett megkeresésszám közel változatlan maradt.

Legnagyobb számban továbbra is erdészeti, környezetvédelmi, vízjogi, földügyi engedélyezési ügyekben, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos ügyekben, NATURA 2000 területeket, valamint védett állat- és növényfajok egyedeit érintő ügyekben keresték meg az Igazgatóságot a természetvédelmi hatóságok adatszolgáltatás adása végett. 2024-ben megjelent új ügytípus a napelem parkok létesítésével kapcsolatos megkeresések voltak, mind a hatósági, mind az ügyféli megkeresések tekintetében.

Az Igazgatóság ügyiratforgalma szempontjából a természetvédelmi hatóságtól érkező megkeresések mellett kiemelendő a vadászati, halászati és földművelésügyi hatóság által küldött megkeresések száma. A 2015. április 1-ei átalakítás következtében az addigi Földművelésügyi Igazgatóság és Erdészeti Igazgatóság megnevezésű szakigazgatási szervek egyesítése révén létrejött a Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztálya, amely 2017. január 1. napjától a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Agrárügyi Főosztályaként működik. 2018. évben az Agrárügyi Főosztálytól érkező megkeresések, a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma kismértékű (14 %-os) csökkenést mutatott. 2019-ben jelentősen csökkent a megkeresések száma (-75%). 2020. március 1. napjától a Kormányhivatal Agrárügyi Főosztálya járt el, mely esetben 2020-ban a megkeresések, valamint a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma tovább csökkent, mintegy 35%-kal. 2021-ben 44%-kal csökkent a megkeresések száma, 2022-ben az alacsony ügyszám miatt jelentős százalékos növekedés mutatkozott (+60%), amely a valóságban nem jelentett többlet terhet (+3 db). 2023-ban továbbra is alacsony ügyszám mellett jelentős növekedés mutatkozott (+225%), de ez továbbra sem jelentett valós többletterhelést (+18 db). Az előző évben megnövekedett megkeresésszám a 2024-es évben is hasonló volt, így többletfeladat nem keletkezett.

Egyéb hatósági megkeresés (Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály) a tárgyévben két alkalommal fordult elő.

A B-A-Z Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelem/vízügy/tűzvédelem) által küldött megkeresések száma 2023-ban jelentős csökkenést mutatott (-11 db), a lecsökkent megkeresések száma 2024-ben is hasonló értéket adott.

A megkeresések jelentős része az Igazgatóság hivatali kapujára érkezik.

Jogi alapjait, típusát tekintve: jellemzően az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 25.§-a szerinti megkeresés útján (az Ákr. a Ket.-től eltérően nem ismeri a jogsegély fogalmát) – alkalmazva a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 39.§-át, 2023. január 1-jétől a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 20.§-át – fordultak hozzánk a hatóságok. Kisebb részben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 75/A.§-a szerinti ügyféli nyilatkozat kérése formájában történik a bevonásunk hatósági eljárásokba. A vízügyi hatóság Igazgatóságunkat közvetlenül a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm.

rendelet 5.§ (10) bekezdése alapján keresi meg. Szakértőkénti kirendelésünk ritkán fordul elő. Mindezek megfelelő jogi keretet biztosítanak ahhoz, hogy a természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdéseket következetesen képviseljük a hatóságok eljárásaiban. A hatóságok általában 5-15 napos határidőt tűznek az adatszolgáltatás megadására.

A hatóságok rendszerint megküldik az eljárások megindításáról szóló végzéseket és az azokban hozott határozatokat.

Az Önkormányzatoktól a megkeresések döntő többsége a településrendezési tervekkel, valamint a településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatban érkezik. A szakmai vélemények és adatszolgáltatások száma az előző években jelentősen lecsökkent. 2022-ben 80 esetben, 2023-ban 34 esetben adtunk adatszolgáltatást, vagy szakmai véleményt. 2021-ben 4 db, 2022-ben 6 db, és 2023-ban 2 db végleges TKR dokumentum került letöltésre. 2024-ben a településrendezési tervekkel, valamint a településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatban 8 db adatszolgáltatást és 75 db szakmai véleményt adott Igazgatóságunk.

A Nemzeti Földügyi Központ 2024. május 31. napjával beolvadásos különválással megszűnt. A Nemzeti Földügyi Központ általános jogutódja - az Nfatv. 34/B. § (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - az Agrárminisztérium lett. Adatszolgáltatási, nyilatkozattételi kötelezettségeinknek az Agrárminisztérium (Nemzeti Földalap) és az MNV Zrt. felé 2024-ben 46 alkalommal tettünk eleget.

A vadgazdálkodásban 2018-ban új elemként jelentek meg az afrikai sertéspestis (ASP) ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban beérkezett megkeresések. A tájegységi fővadászok, valamint a vadászatra jogosult vadásztársaságok 2018-ban 45 esetben egyeztettek az Igazgatósággal létesítendő hullagödrök helyszínével kapcsolatban. 2019-ben tovább folytatódott az afrikai sertéspestissel (ASP) kapcsolatos adatszolgáltatása Igazgatóságunknak, mindösszesen 29 esetben. 2020-ban mindösszesen 1 adatszolgáltatásunk volt az afrikai sertéspestis ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban. 2021. óta tekintettel arra, hogy az afrikai sertéspestis ártalmatlanítására szolgáló gödröt nem lehet létesíteni, nem érkezett megkeresés az Igazgatóságra ezzel kapcsolatban. A 2024-ben beérkezett 39 db megkeresés döntő többsége a vadgazdálkodással kapcsolatos adat és tényközlés, valamint jelentés volt.

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

Alapadatok:

NPI működési területén fekvő erdőterületek	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	0,0	-	-

Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	8639,82	1581 db	9 db
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	163,19	41 db	5 db
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	34384,12	7665 db	14 db
Országos jelentőségű védett/fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	49411,25	10909 db	18 db
Összesen	92598,38	20155 db	18 db

Körzeti erdőtervezés:

2024. évben hivatalos erdőrészlet-szintű egyeztető tárgyalás nem történt. Nem hivatalos egyeztetés a Jószaói erdőtervezési körzet területét érintően, 3 héten keresztül zajlott.

Természetvédelmi kezelői véleményezés, adatszolgáltatás:

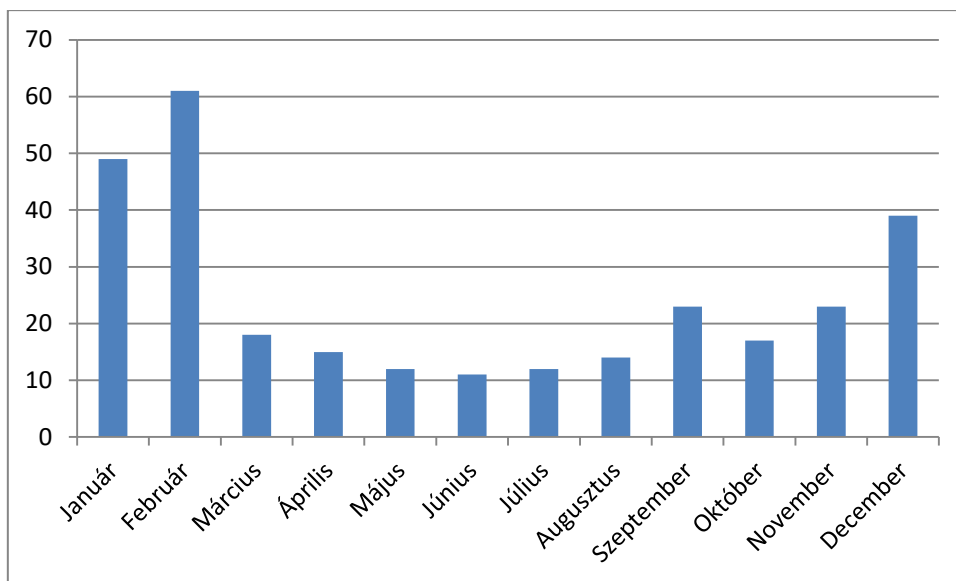
Az erdőterületeket és a nem adattári fásításokat érintői természetvédelmi kezelői véleményezés kizárólag írásos formában valósul meg, a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal írásos megkeresései alapján.

Jellemző témái:

- fásításból történő fakitermelés,
- erdőterv-megállapítás,
- erdőterv módosítás,
- erdőterv módosítás erdővédelmi kárbejelentő alapján,
- fakitermelések bejelentése.

Általános adatszolgáltatás, kezelői nyilatkozat (vélemény) adások száma: 262 db volt.

A különböző bejelentések, ezzel együtt adatszolgáltatási kötelezettségek dinamikája nem egyenletes, jellemző a téli időszak túlsúlya:

Fontos megjegyezni, hogy a fásításból történő fakitermelések bejelentését érintő jogszabályi változás okán az év közepétől valamennyi (tehát a nem védett, nem Natura2000-es területeket is érintő) bejelentés is megérkezik a Kormányhivaltól az Igazgatóságunkhoz, ami jelentősen növeli és különösen a következő évtől növelni fogja az adatszolgáltatások számát.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban

	jelentés/adatszolgáltatás
Agrárminisztérium - Agrárminiszter	3 db
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	30 db
Személyügyi Főosztály	45 db
Költségvetési/Gazdálkodási Főosztály	121 db
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	87 db
Természetmegőrzési Főosztály	30 db
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	11 db
Ellenőrzési Főosztály	6 db
Vadgazdálkodási Főosztály	0 db
Halgazdálkodási Főosztály	0 db
Sajtóiroda (média megkeresés, projektkiadvány)	30 db

Igazgatóságunk a kért jelentéseket, adatszolgáltatásokat a tárgyévben is teljesítette. A Személyügyi Főosztály részére rendszeresen adatot szolgáltatunk előírás szerint a létszám- és bérgazdálkodásra, juttatásokra, valamint összeférhetetlenségre vonatkozóan. A Költségvetési

Főosztály és a Gazdálkodási Főosztály felé a jogszabályi előírások szerint eleget tettünk a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségünknek. Elkészült a szakmai beszámoló, a költségvetési és az intézményi szöveges beszámoló is. A Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály részére megküldtük a vagyonkezelési adatszolgáltatást és a vagyonkezelési tervezést is. Jelentést készítettünk az elvégzett kutatási és monitorozási feladatokról. Folyamatos volt a szakmai kapcsolattartás a Természetmegőrzési Főosztállyal is. Elkészült a Látogatóstatisztika, illetve a Környezeti nevelési statisztika, valamint az Ökolétesítmények adatbázisának frissítése. A Természetvédelmi Őrszolgálat is eleget tett valamennyi jelentési kötelezettségének.

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Egyéb levelezés, egyeztetés		
	kaszási ügyekkel kapcsolatos megkeresések, kaszálás bejelentések	952 db
	elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó megkeresések	76 db
	barlanglátogatási engedély kérés	106 db
	földhasználatra vonatkozó megkeresések	45 db
	föld felajánlás	5 db
	támogatásokhoz kapcsolódó együttműködés, támogatás iránti megkeresések	65 db
	álláskérés	25 db
	álláspályázat	31 db
	szakmai gyakorlat	17 db

Az Igazgatóság ügyiratforgalmának nagy részét az ügyfelekkel való levelezés adja. Az ügyfelekkel történő levelezés jelentős részét a kaszási bejelentések, az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó megkeresések, a vagyonkezelői hozzájárulások kiadására vonatkozó kérelmek, a területek használatára irányuló megkeresések, a támogatásokhoz kapcsolódó együttműködés, támogatás iránti megkeresések, valamint a turisztikai célú levelezések képezték. A föld felajánlással, földvásárlással kapcsolatos levelezések száma emelkedett. A területek használatával kapcsolatos megkeresések száma jelentősen megnövekedett, elsősorban a természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbeadás miatt.

Jelentősnek mondható a bemutató- és szálláshelyeinkkel kapcsolatos megkeresések, a rendezvényekre, barlanglátogatásra, túrákra vonatkozó levelek száma. Megemlítendő az

álláskereső levelek, az álláspályázatok, és a szakmai gyakorlatra vonatkozó megkeresések száma is, amelyek szintén emelkedést mutatnak.

Az ügyfeleink által küldött megkeresések esetében is egyre jobban megfigyelhető a postai küldemények számának fokozatosan csökkenése, és egyre inkább előtérbe kerül az e-mail, mint kommunikációs csatorna használata. Az e-Papír szolgáltatás bevezetése, amellet, hogy az elektronikusan és hagyományos papíralapon intézhető ügyek arányának változását okozza, hatással van az e-mailen érkező megkeresések számára is, ugyanis egyre többen élnek az e-Papír szolgáltatás lehetőségével.

9.2. Szabálysértés

Szabálysértési feljelentés az Igazgatóság részéről **nem történt**. Őri intézkedéssel összefüggésben, Rendőrség által kezdeményezett eljárásra 1 esetben került sor (felhívással szembeni engedetlenség).

9.3. Természetvédelmi bírság

1. A **természetvédelmi hatóság** felé **37** esetben (2023. évben 32 esetben) történt bejelentés engedély nélküli, vagy engedélytől eltérő módon történő tevékenység miatt, az alábbiak szerint:

Egyedi határozat megsértése miatt 1, engedély nélkül végzett gyepfeltörés miatt 2, engedély nélküli terület helyreállítás miatt 8, bejelentés nélküli vagy engedély nélküli kaszálás miatt 8, engedély nélküli legeltetés, téli legeltetés miatt 2, engedély nélkül létesített vadgazdálkodási létesítmény miatt 2, engedély nélküli fakivágás miatt 5, engedély nélküli gyűjtés miatt 2, terület jellegének megváltoztatása miatt 3, fokozottan védett területe történő belépés miatt 1, hulladéklerakás miatt 1, erdőtelepítés miatt 1, barlang látogatás miatt 1 esetben került sor.

Egy bejelentés több cselekmény típust is magában foglalt egyes esetekben.

Egy bejelentéshez több cselekmény, illetve személy is kapcsolódott (Pl. engedély nélküli területhelyreállítás és fakivágás).

Egy esetben került sor eljárási bírság kiszabására az Agrárminisztériummal szemben egy korábban, a Nemzeti Földügyi Központ részére határozatban elrendelt eredeti állapot helyreállítás (hulladék elszállítás) figyelmen kívül hagyása miatt.

Védett halfaj veszélyeztetése miatt 1 esetben került sor az Észak-Magyarországi Horgász Egyesület kezdeményezésére természetvédelmi bírság kiszabására.

Természetvédelmi bírság kiszabására 12 esetben, 3.342.500 Ft összértékben került sor az eljáró hatóság által 2024. évben.

2. **Erdészeti hatóság 1 esetben lett értesítve.**

3. **Területileg illetékes önkormányzat jegyzője, körjegyzője egy esetben sem lett értesítve.**
4. **Halászati hatóság egy esetben sem lett értesítve.**
5. **Vadászati hatóság egy esetben sem lett értesítve.**
6. **Katasztrófavédelmi Igazgatóság felé 2 esetben:** Engedély nélküli víztározó tó létesítése, illetve engedély nélküli vízelvezetés miatt történt bejelentés
7. **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal 2 esetben:** Illegális fakivágással kapcsolatos szállítási tevékenység miatt.
8. **Építésügyi hatóság felé 2 esetben:** Régészeti lelőhelyet érintő földmunkával végzett tevékenység miatt történt bejelentés.
9. **Talajvédelmi hatóság felé nem történt bejelentés.**

Bírság*	Alkalom	Összeg (Ft)
Természetvédelmi bírság	12	3.342.500
Erdővédelmi/erdőgazdálkodási bírság	1	N/A
Halvédelmi bírság	0	0
Örökségvédelmi bírság	0	0
Eljárási bírság	1	100.000
Szabálysértési bírság	0	0
Szabálysértési figyelmeztetés (bíróági határozattal)	1	0
Büntető bírság (bíróság)	3	4.212.000 Ft**
Kötelezés (vízvédelmi)	0	0
Végrehajtási bírság	0	0
<u>Összesen</u>	18	7.654.500

* Csak az ANP Igazgatóságához érkezett visszajelzések alapján!

** 1 fő esetében 1.404.000 Ft vagyon elkobzás és 312 óra közérdekű munka, 2 fő esetében 1.404.000 Ft és 2 év felfüggesztett börtön.

Az erdészeti hatóság bírság tekintetében nem ad meg mértéket, csak jelzi hogy az adott ügyben a hatályos jogszabályoknak megfelelően eljár. Így a kiszabott bírság összegéről nincs tudomása az Igazgatóságnak.

9.4. Büntető ügyek

Büntető ügyet 4 esetben indított az Igazgatóság. Természetkárosítás gyanúja miatt 1 esetben: 1 esetben fehér gólya lelövése miatt, állatkínzás miatt 1 esetben, illetve 2 esetben jogellenes fakivágás miatt.

A 2023. évben a svájci jeladós farkas lelövésével kapcsolatos eljárással kapcsolatban 2 személy került előzetes letartóztatásba szeptemberben, akiket 2024. év májusában szabadlábra helyeztek. A rendelkezésre álló adatok szerint az ügyben vádemelés történt természetkárosítás és más bűncselekmények miatt.

A Kelemér település térségében elejtett farkasok kapcsán 2023-ban megkezdett nyomozás során 3 fő helyi vadásznál történt házkutatás során több preparált farkaskoponya került meg. Az ügy jelenleg is folyamatban van.

Az illegális mohagyűjtések már évek óta problémát jelentenek. 2024. évben is több eljárás indult elsősorban tulajdon elleni cselekmények miatt. 2024-ben már természetkárosítás vonatkozásában is történt vizsgálat. Ezek igazságügyi szakértői közreműködése során alkalmazásra került a Kártalanítási keretből finanszírozott "Moha visszatelepülési vizsgálatok" eddigi eredményei alapján készült publikáció.

9.5. Polgári perek

A 2024. évben kezdődő, folyamatban lévő és befejezett ügyek:

- A 2024. évben a lejárt tartozásokból eredő követelésekkel összefüggésben tovább folytak eljárásaink.
- Agrárminisztérium (jogelődje: Nemzeti Földügyi Központ) mint erdészeti hatóság által körzeti erdőtervezési eljárás tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti per – az erdészeti hatóság a Dél-Borsodi Erdőtervezési Körzet erdőtervére vonatkozóan hozott határozatot, amely a felperes tulajdonában álló erdőrészek vonatkozásában mesterséges erdőfelújítást írt elő, melynek célállománnyaként a kocsányos tölgyet jelölte meg azzal, hogy az előírt célállománynak megfelelő fafajú, igazolt származású szaporítóanyag használható. A természetvédelmi hatáskörben eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakhatósági állásfoglalást készített az erdőtervezési körzetben található védett természeti területen, illetve védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen lévő erdőrészekre vonatkozóan. A felperes keresetet terjesztett elő az alperes erdészeti hatóság határozatának a tulajdonában álló területekre vonatkozó rendelkezéseivel szemben. A felperes előadta, hogy az I. r. alperes jogsértést követett el azzal, hogy nem készített hatásvizsgálatot, megsértve a 433/2017. Kormányrendelet

4. § (6) bekezdésében foglalt előírásokat. Felperes a keresetében rögzítette, hogy az ügyféli jogállás megilleti, mert a tulajdonát érintő kötelezettségeket és jogokat tartalmaz a sérelmezett határozat. Felperes bizonyítási indítványként kérte szakértő kirendelését, amely alapján szakértő került kirendelésre. Emellett felperes indítványozta, hogy a bíróság kezdeményezzen az Alkotmánybíróság előtt egyedi normakontroll eljárást. A bíróság elutasította felperesnek az Alkotmánybíróság előtti egyedi normakontroll eljárás kezdeményezésére irányuló indítványát. Az I.r. alperes a védiratában kérte felperes keresetének elutasítását és perköltségben történő marasztalását. II. r. alperes védiratában szintén kérte a felperesi kereset elutasítását, és előadta, hogy I. r. alperes megkeresése alapján természetvédelmi hatáskörben eljárva szakhatósági hozzájárulását előírásokkal megadta. Az Igazgatóságot a bíróság alperesi érdekeltként perbeállította. Az Igazgatóság a hatósági eljárás során tett nyilatkozatait fenntartva kérte a felperes keresetének elutasítását és perköltségben történő marasztalását. A bíróság a felperes keresetét elutasította, tekintettel arra, hogy a kereset nem megalapozott.

- Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal, mint környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság által környezet- és természetvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti per – a hatóság a védett növényfajok gyűjtésére, szaporítására, termesztésbe vonására és termőhelyre való visszaültetésére vonatkozó engedély hosszabbítására vonatkozó kérelmet elutasította, mely határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő. A keresetben rögzítésre került, hogy a felperes kéri a határozat hatályon kívül helyezését. Az Igazgatóság, mint alperesi érdekelt perbe lépett és ellenkérelmet terjesztett elő a keresettel szemben. Az Igazgatóság helyszíni szemlén vett részt a sziklagyep állapotának felmérése érdekében, valamint a felperes által benyújtott beadványra nyilatkozatot tett. A bíróság bírósági közvetítést rendelt el, amely folyamatban van.
- Kecskeméti Járásbíróság – a Közbeszerzési Hatóság, mint felperes 2023. áprilisában keresetet nyújtott be egy 2020-ban létrejött adásvételi szerződés módosításának érvénytelensége megállapítása iránt. A perben az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság az I. rendű alperes, az Eladó a II. rendű alperes. A bíróság 2024.10.02-án kelt ítéletében a felperes keresetét elutasította.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Szabályzatok, igazgatói utasítások

2024-ben összesen 39 igazgatói utasítás és szabályzat, valamint azok módosítása került kiadásra. Kiemelendők a vagyongazdálkodással és vagyonkezeléssel kapcsolatos szabályzatok, az Igazgatóság által nyújtott ökoturisztikai és környezeti-nevelési programokra, valamint az egyéb szolgáltatásokra vonatkozó utasítások. Módosításra kerültek a gazdálkodásra, számviteli politikára vonatkozó és beszerzési előírásokat tartalmazó szabályzatok. Megtörtént az Igazgatóság Ügyrendjének a módosítása. Sor került a Kötelezően

közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának és a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjéről szóló szabályzat módosítására is.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a hatályban lévő utasítások, valamint szabályzatok folyamatos felülvizsgálatára, a jogszabályi előírások módosulása miatt szükséges módosítások elvégzésére.

Szerződés- és egyéb iratminták

A tárgyévben tovább folytattuk a hatékonyság növelése érdekében a szerződés- és egyéb iratminták kidolgozását, melynek eredményeként szerződéseink egységes és áttekinthető formában készülnek. Több új iratminta is kidolgozásra került, valamint a korábbi mintákat is aktualizáltuk.

Munkaügyi intézkedések

A megfelelő működés és feladatellátás érdekében folyamatosan figyelemmel kísértük a jogszabályok változását, és a követelmények szerint jártunk el.

Egyéb, munkaügyet érintő feladatok:

A munkáltató kezdeményezése alapján sor került a tárgyévben a foglalkoztatottak teljesítményének értékelésére.

2024-ben – a vonatkozó előírásoknak megfelelően – a vagyonnyilatkozat-tételre köteles kormánytisztviselők eleget tettek nyilatkozattételi kötelezettségüknek.

10. Természetvédelmi Őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1.1. Személyi feltételek

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2024-ben az alábbiak szerint alakult:

ANPI Természetvédelmi Őrszolgálata	13 fő
Természetvédelmi-őrszolgálat-vezető	1 fő
Aggteleki Tájegység	6* fő
Zempléni Tájegység	6 fő

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálata végzettség szerint:

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
11	2	13

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszámában a korábbi évhez hasonlóan volt fluktuáció. Ennek következtében a Zempléni Tájegység került rossz helyzetbe, mivel a távozó kollégák helyének a betöltéséig 4 fő létszámmal látták el a tájegységi feladatokat. A Zempléni Tájegységből 2 fő távozott a tárgyév közepén.

A személyi állomány 2 fő kivételével felsőfokú végzettséggel rendelkezik, lefedve a tevékenységhez szükséges összes lényeges szakterületet, így ebből a szempontból megfelelő a rendelkezésre álló szakismeret. Az új kollégák felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, de teljes értékűen várhatóan csak 2025. II. félévtől lehet számítani rájuk (betanulás, felszerelés, őr vizsga stb.).

A létszámbővülés ellenére is maradtak üres örkerületek. Így az őrszolgálat létszámát szükséges tovább bővíteni.

A jelenlegi állapot szerint – a működési területet leszámítva – az egy főre eső védett, illetve Natura2000 területek aránya jóval meghaladja az országos átlagot.

Aggteleki Tájegység (7 fő)*

Egy fő (természetvédelmi őrszolgálat-vezető) természetvédelmi őrszolgálat-vezetői, illetve 1 fő* (természetvédelmi őrszolgálat-vezető helyettes) továbbra is vadászati feladatokat lát el, így ő nem vesz részt az őrszolgálat terepi tevékenységében, örkerülete nincs.

Zempléni Tájéegység (6 fő)

A szervezeti egységhez kapcsolódó területi fizikai jellegű kezelési feladatokat az Őrszolgálat tagjai, valamint más szervezeti egységek dolgozói végezték el a tájegységben.

Értékelés:

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának létszáma a 2024. december 31-i állapot szerint – a tényleges feladatellátás alapján – 12 fő, amely azonos a megelőző év hasonló időszakához. Ugyanakkor az újonnan felvett kollégák betanulási időszaka, felszerelése hosszabb időt vesz igénybe, így nem tekinthető teljes értékűnek a létszám.

A személyi állomány pótlása általánosan egyre nehezebbé vált az utóbbi időben, ez a trend 2024. évben sem változott, mert az Igazgatóság fizetései nem versenyképesek a magánszektorral, emellett a természetvédelem speciális szaktudást és elhivatottságot igényel, ezért a tapasztalt dolgozók elvándorlása komoly veszteséget jelent az Igazgatóság számára.

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat rendelkezik a jogszabályban előírt egyenruházattal. 2024. évben részleges pótlás volt. Az új belépők felszerelése 2025 évben tervezett. Felhasználásra kerültek még a leadott ruházat arra alkalmas elemei is.

A taktikai felszerelés jelentős mértékben elhasználódott, ezért azok pótlása, cseréje továbbra is aktuális.

Az Őrszolgálat jármű ellátottsága megfelelő, mind darabszámban, mind típusban is.

A korábban beszerzett 6 db új, és a rendszerben megtartott járművek összességében megoldották a korábbi jármű problémákat. Belátható időn belül 2 db Suzuki Jimny cseréje lesz aktuális hasonló kategóriájú járműre.

Az új járművek rendszerbe állításakor az őrszolgálati járművek korábban megállapított km kerete 2023. évben csökkentésre került. 2024 évben a kereten belüli felhasználásra került sor. A km felhasználás 8,8 % magasabb volt az előző évhez képest.

A 2024. évi záró létszámnál - leszámítva az új felvételeseket - minden természetvédelmi őr rendelkezik saját használatú szolgálati járművel, ami nagyban növeli a hatékonyságot, lassabb az amortizáció is.

A 3 db motorkerékpárnak a nehezen hozzáférhető, elsősorban az ANP területén és környezetében veszi hasznát az őrszolgálat, szintén csökkentve a terepjáró autókra eső terhelést.

A meglévő vízi járművek még megfelelnek a használati követelményeknek, az ANPI működési területén található felszíni élővizek ellenőrzésének technikai feltételei rendelkezésre állnak.

A vízi jármű állomány elhasználódása már jelentkezik. A rendszeresen használt 4 személyes üvegszálas hajótesten jelentkeztek a rendeltetésszerű használat mellett is a kisebb hibák. 2023-ban felújításra került a 2014-ben beszerzett gumicsónak, de a hajótest PVC anyagának az élettartama elérte határát. Felújításra szorul egy 5 LE-s motor és 2 db kenu is. A kenu felújítására 2024-ben nem került sor.

A fluktuáció miatt jelenleg 3 fő rendelkezik szolgálati hajóvezetői képesítéssel, így a vízi szolgálatellátás feltételei adottak.

2 fő rendelkezik úszómunkagép kezelői képesítéssel, ami a Bodrogsziget természetvédelmi területkezelése során alkalmazott gépi beavatkozáshoz szükséges.

A vízi járművek, illetve az ezekhez szükséges egyéb eszközök tárolása a tokaji MAHART kikötőben továbbra is megoldott volt.

Összességében elmondható, hogy a KEHOP fejlesztéssel elért technikai szint előnyös hatása továbbra is érvényesül.

A Természetvédelmi Őrszolgálat elhelyezése az Aggteleki Tájéegységben és a Zempléni Tájéegységben is megoldott.

A Zempléni Tájéegységben nincs kormányzati hálózati elérhetőség, illetve VPN nem áll az őrszolgálat rendelkezésére, ezért a TIR nem elérhető.

Jármű ellátottság:

Típus	Aggteleki Tájéegység	Zempléni Tájéegység
Land Rover Defender 90	1	1
Suzuki Jimny	1	1
Ford Ranger	3	3
Land Rover 130	-	1
HONDA 125 enduro mkp	1	-
Aprilia 125 enduro mkp	2	-
motorcsónak + motor	1	4
Kenu	-	2

Informatika:

A 2020-ban a KEHOP fejlesztésekből beszerzett informatikai eszközökkel megoldódott az Őrszolgálat teljes körű ellátása.

Összességében elmondható, hogy a terepi informatikai háttér hardver tekintetében megfelelő. De az elhasználódási folyamat már elkezdődött, idővel pótlásra lesz szükség. Illetve problémát fog okozni, hogy az alkalmazott szoftverek túllépik a korábban beszerzett eszközök

operációs rendszerét. (Egy idő után visszafelé már nem kompatibilisek a fejlesztések.)

A feladat ellátáshoz szükséges egységes szoftverrendszer kialakítása megtörtént. Egységesen napi használatban van az OpenBioMaps, a TopoXpress.

Az irodai PC-k tekintetében jelentős elmaradás van, itt minden gép elavult. Ezt ellensúlyozzák a rendelkezésre álló laptopok, de ki nem váltják teljesen (Pl. irodai térinformatikai alkalmazások használata, fotó- és videó anyagok kezelése, stb.).

A digitális adatrögzítő általános rendszerbeállításával megnőtt a tárolandó anyagok mennyisége is. A tárolókapacitás bővítése szükséges lenne (szerver oldalon).

Az Őrszolgálat rendelkezik a hatósági- és egyéb feladatok ellátásához szükséges, megfelelő minőségű fényképezőgépekkel, hiszen a KEHOP forrásból ezen eszközök fejlesztése 2019-ben maradéktalanul megtörtént. A távcső ellátottság a KEHOP forrásból megoldódott.

Összességében ez a felszerelés biztosítja a feladatellátás eszköz-szükségletét.

Az Őrszolgálat terepi kommunikációs készülékekkel történő ellátása KEHOP forrásból megvalósult 2020. évben, így teljes lett az Őrszolgálat kommunikációs felszereltsége. A terepi kommunikációs eszközök egy része nagy pontosságú terepi térinformatikai eszköz is egyben. Továbbra is ezek vannak használatban, de egyes készülékek már elromlottak, illetve használhatóságuk korlátokba ütközik. Újkeletű probléma, hogy a meglévő eszközeink Android operációs rendszere elavult, egyre kevesebb program tudja használni. Ezek cseréje a közeljövő feladata lesz.

Az Őrszolgálat kommunikációs lehetőségei alapvetően jók, de a Zempléni Tájéegység fejlesztésre szorul a csoport kommunikációs eszközök terén.

Az Aggteleki Tájéegység minden természetvédelmi őre rendelkezik kézi EDR rádióval. (Ebből jelenleg 2 db meghibásodott.) 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. A Zempléni Tájéegységben 1 db kézi rádió áll rendelkezésre és 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. Szükséges lenne a Zempléni Tájéegység őreinek kézi EDR készülékkel való ellátása. Az EDR készülékek működéséhez szükségessé vált egyes amortizálódott részek pótlása (antennák, kézi beszélők). Az EDR készülékek 2010-ben kerültek beszerzésre.

A korábban beszerzésre került 1 db nagyteljesítményű, távolságmérővel ellátott-, illetve egy kisebb teljesítményű hőkamera továbbra is használatban van.

További fejlesztési igény a drónpilóta engedélyek megszerzése.

2022-ben a MAHART Zrt.-vel történt megállapodás alapján létrejött egy együttműködésen alapuló kikötő-használati lehetőség, amely biztosította az ANPI vízi járműveinek vízen történő tárolását, illetve biztosít egy szolgálati férőhelyet, valamint egy raktárhelyiséget a szezonban tárolandó eszközöknek (evezők, mentőmellények, kötelező felszerelések).

Értékelés:

Technikai ellátottság tekintetében szinte minden pontban jelentős előrelépések történtek az utóbbi időszakban. A megfelelő technikai felszerelés továbbra is rendelkezésre áll az őrszolgálat számára. Ugyanakkor az elavulás, illetve az amortizáció miatt egyes elemei cserére fognak szorulni.

Az irodai PC-k, valamint az irodai hálózatok tekintetében van jelentős lemaradás. Ez utóbbi jelentősen le is lassítja az irodai munkát.

A jövőben cél a szolgálati járműpark fenntartása, illetve az, hogy minden őr továbbra is rendelkezzen saját járművel.

A vízi munkavégzéshez a közeljövőben aktuálissá válik a hajópark korszerűsítése.

10.1.3. Polgári természetőrök

A polgári természetőri szolgálat újraszervezése korábban 7 fővel megtörtént. A tanfolyam és a vizsga szervezése 2024-ben sem valósult meg. Vizsgáztatásra és szerződések megkötésére nem került sor. Ennek oka elsősorban a kapacitás hiány volt. A jelentkezők ettől függetlenül segítik az őrszolgálat munkáját elsősorban terepi információkkal.

10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának hatósági feladatellátása sokrétű. A természetvédelmi szabályok betartásának ellenőrzése mellett, minden olyan jogsértés esetén fellépnek, ami a hatáskörüket érinti, illetve hatáskör hiány esetén a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságot értesítik.

Az Őrszolgálat által kezdeményezett hatósági eljárások erdővédelmi-, halászati-, ágazati jogsértések észlelése esetén történik, a természetvédelmi szabályokat sértő cselekmények, valamint az ezekhez esetlegesen kapcsolódó szabálysértések mellett.

A természetvédelmi vonatkozású esetek között továbbra is a leggyakoribb a Natura2000 területekre vonatkozó-, vagy egyéb terület használatához köthető szabályok megsértése miatt tett hatósági intézkedés.

A fahasználatok ellenőrzése a védett természeti területeken és Natura2000 területeken továbbra is jelentős feladat, amelyet az Őrszolgálat rendszeresen és dokumentáltan végez.

2024-ben a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai munkaidőkeretben látták el feladatukat. A korábban működő készenléti rendszer újraszervezésre került, mindkét tájegységben működik. 2023 októberétől bevezetett biztonsági ügyelet ellátását szintén készenlét keretében látja el az

Őrszolgálat.

A Természetvédelmi Őrszolgálat bejelentései alapján, az ANP Igazgatóságra beérkezett ügyiratok szerint kiszabott bírságokat illetve szankciókat a 9.3.-9.4. fejezet tartalmazza.

A Természetvédelmi Őrszolgálat által intézett ügyiratok száma: 2024. évben **1237 db.**

A Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködésével intézett ügyiratok száma: **147 db**

Összesen: **1384 db.**

A hatósági feladatok ellátása elsősorban a terepi tevékenység során észlelt jogellenes cselekményekkel kapcsolatos intézkedésekhez, megelőző tervezett akciókhoz, hatósági felkérésekhez, illetve állampolgári bejelentésekhez kapcsolódnak. Ehhez még hozzáadódik az ügyek kapcsán keletkezett adminisztráció, helyszínelések, valamint a különböző hatósági eljárásokhoz kapcsoló meghallgatások.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatához közvetlenül **411** lakossági bejelentés érkezett, ami 25 %-al magasabb a megelőző évnél (2023. évben 325, 2022. évben 359, 2021. évben 465 db, 2020. évben 367 db).

Ennek közel fele **189 db**, (2023 évben 143 db., 2022. évben 149 db, 2021. évben 214 db; 2020. évben 177 db) hivatali időn kívül érkezett, vagy hivatali időn túl keletkeztetett feladatot.

Több mint fele a bejelentéseknek **223 db.** (2023 évben 225 db., 2022. évben 238 db, 2021. évben 286 db, 2020. évben 223 db) mentő tevékenység miatt érkezett.

A mentő tevékenység 44,3%-a (2023. évben 47,1 %, 2022. évben 38,0 %) a fokozottan védett fajok egyedére/egyedeire irányult: 99 eset (2023 évben 106 eset, 2022. évben 92 eset, 2021. évben 91, 2020. évben 84 eset).

Hatósági ellenőrzési esetszámok (db)	
természetvédelmi hatósági határozatok	192 (2023. évben 173)
erdészeti tevékenység	150 (2023. évben 64)
régészeti lelőhelyek	429 (2023 évben 622)
barlanglátogatások	21 (2023 évben 3)
halászati és horgászati tevékenység	34 (2023. évben 2)

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a együttműködik minden olyan hatósággal, amely jogkörének, hatáskörének természetvédelmi őrszolgálatához köthető feladata van, vagy tevékenysége védett- illetve Natura2000 területet érint. (Kormányhivatal különböző ágazatai, szervezeti egységei).

Írásos megállapodás van érvényben a Rendőrséggel, Katasztrófavédelemmel, Polgárőrséggel és a Magyar Államkincstárral.

Az együttműködés leggyakoribb formái: MÁK szakértői közreműködés, tervezett közös szolgálat- vagy akció, helyszíni szemle, illetve eseti kölcsönös segítségnyújtás.

A 2024 évben **24** közös szolgálatellátásra, (2023. évben 8., 2022. évben 50, 2021. évben 56, 2020. évben 61, 2019-ben 77 eset), valamint **20** akcióra került sor (2023 évben **21**, 2022. évben 18, 2021. évben 27, 2020. évben 61, 2019. évben 22 alkalom).

A korábbi évek szintjére még nem sikerült emelni a közös feladatellátások számát, de 2023. évhez képest számottevő javulás történt, köszönhetően a 2023. évi létszám pótlásnak. Ugyanakkor egyéb feladatok okozta leterheltség, valamint az év közepén fellépő fluktuáció akadályt jelentett az I. negyedévben.

A 2024. évben az ORFK Készenléti Rendőrséggel, illetve a B.-A.-Z. Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal a korábbi gyakorlattól eltérően technikai okok miatt nem történt közös légirendészeti ellenőrzés. Az év végi egyeztetés során 2025 évre vonatkozóan már körvonalazódik az együttműködés folytatása.

Összességében Natura2000 ellenőrzés keretében 67 AKG ügyfél, 3 Natura2000 JFGK ügyfél több parcellájának ellenőrzése történt meg (2023. évben 108, 2022. évben 60, 2021. évben 43, 2020. évben 87 kijelölt ügyfél).

A kétszeri helyszíni ellenőrzések, valamint az ahhoz tartozó adminisztrációs feladatok, jelentős erőforrást igényeltek 2024-ben is az őrszolgálat részéről (munkaidő, járműfutas).

A részletes adatokat a 3.4. fejezet tartalmazza.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Az Őrszolgálat az ANPI alaptevékenységéhez kapcsolódóan a természetvédelmi kezelés számos egyéb tevékenységében működik közre, a korábbi gyakorlatnak megfelelően.

Vagyonkezelési tevékenységi körben egyik kiemelt feladatként végzi a haszonbérbe adott területek tervezett ellenőrzését.

2024. évben a tervezett ellenőrzéseken kívül 7 eseti ellenőrzést végzett az Őrszolgálat. Az eseti ellenőrzés nem az éves ellenőrzési terv szerinti ellenőrzési forma, hanem a napi munka során szűrőpróbaszerűen, nem az egész birtoktestre kiterjedő-, adatlappal dokumentált ellenőrzési mód. Az elsődleges célja a nem megfelelő használati módok kiszűrése, a tervezett ellenőrzések alanyainak kiválasztásához.

Az Őrszolgálat tagjai végzik a haszonbérbe adott területek korábban még a Minisztérium által meghatározott ellenőrzési feladatait, birtokba adását, illetve visszavételét, továbbá a bérlőkkel történő napi kapcsolattartást. A haszonbérlők ellenőrzési feladatai a tervek szerint

megtörténtek: **9** cél-, **16** átfogó ellenőrzés során.

A tervezetten felül a lejáró haszonbérletekkel érintett területek kijelölés útján történő használatba adása miatt több birtokátadás és birtokvisszavétel történt, valamint a természetvédelmi kijelöléssel érintett területek szemléire is sor került.

A haszonbérbe adott területek ellenőrzése mellett továbbra is feladat a saját kezelésben lévő területek állapotának ellenőrzése is, mely feladat az Igazgatóság kezelésében lévő külterületi ingatlanokat érintő, dokumentált tevékenység.

Az Őrszolgálat végzi a saját vagyonkezelésű területek, ingatlanok, épületek, vagyontárgyak vagyonvédelmi ellenőrzését, valamint riasztás esetén történő ellenőrzését munkaidőn kívül.

A 2024. év során a Természetvédelmi Őrszolgálat **17.897** biotikai adatot gyűjtött (2023 évben 16.850, 2022. évben 20.479, 2021. évben 31.741, 2020. évben 36.900, 2019. évben 39.576) az ANPI működési területén, illetve közreműködött egyes fajfelmérési programokban is.

Egyes élőhelykezelési feladatokban is történt közreműködés a korábbi évek gyakorlatának megfelelően. Ezek elsősorban a munkagéppel nem kezelhető, vagy speciális képesítést igénylő feladatok. Több alkalommal vettek részt örök a Zempléni Tájvédelmi Körzet távoli, hegyi rétjeinek kézi erővel történő élőhelykezeléseiben, valamint megfelelő képesítéssel rendelkező tagjai közreműködtek a bodrogzugi bemutatóhely útvonalainak úszó munkagéppel történő karbantartásában.

Az Őrszolgálat tagjai az alábbi főbb tevékenységekben vettek még részt 2024. év során:

- Szakszemélyzetként vadgazdálkodási tevékenység végzése.
- Oktatási, szemléletformálási tevékenység. Csoportok vezetése, Őrszolgálati Nyílt Nap, és más események kapcsán előadások tartása általános, középiskolai, valamint felsőoktatásban résztvevők számára. Társzervek rendezvényén előadás tartása a témához kapcsolódó tárgyban (Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Tűzoltószövetség).
- Ifjú Kócsagőr Program,
- A Martonyi Háromhegyi Pálos templom és kolostorrom rekonstrukció III. ütemének megvalósítására benyújtott Interreg pályázat lebonyolításában történő közreműködés
- Az Igazgatóság szociális média megjelenésével kapcsolatos tevékenység végzése.
- Perkupai Madárgyűrűző és Vonuláskutató tábor lebonyolítása (ANPI-MME közös szervezés).
- Középfeszültségű távvezeték okozta madárpusztulás felmérése.
- Egyéb mentőtevékenység (sérült személy mentése)
- MyGardenOfTrees program monitoring.

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Módosított előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Személyi juttatások	752 909 000	771 942 178	756 462 326
Munkaadókat terhelő járulékok	98 672 000	112 374 614	112 282 412
Dologi kiadások	423 421 000	605 784 658	549 517 276
Egyéb működési célú kiadások		7 204 077	7 204 077
Működési célú kiadások összesen	1 275 002 000	1 497 305 527	1 425 466 091
Beruházások		18 959 139	18 629 782
Egyéb felhalmozási célú kiadások /felújítás/	0	31 576 158	31 576 093
Felhalmozási célú kiadások összesen		50 535 297	50 205 875
Kiadások összesen	1 275 002 000	1 547 840 824	1 475 671 966

Az éves előirányzat módosítások alakulása (Ft):

Kormányzati hatáskörben	
Bevételi előirányzat	19 430 696
- Költségvetési támogatás	19 430 696
Kiadási előirányzat	19 430 696
- Törvény szerinti illetmények	1 471 364
- Munkaadókat terhelő járulékok	191 277
- Dologi kiadás	17 768 055
Irányító szervi hatáskörben	
Bevételi előirányzat	18 525 342
- Költségvetési támogatás	18 525 342
Kiadási előirányzat	18 525 342
-Törvény szerinti illetmények	1 916 814
-Munkaadókat terhelő járulékok	249 186
-Dologi kiadás	16 359 342
Intézményi hatáskörben	

Bevételi előirányzat	234 882 786
- Működési célú támogatások	43 196 675
- Felhalmozási célú támogatások	0
- Működési bevételek	102 375 959
- Egyéb tárgyi eszköz értékesítése	6 811 022
- Előirányzat maradvány igénybevétele	82 499 130
Kiadási előirányzat	234 882 786
- Személyi juttatások	15 645 000
- Munkaadókat terhelő járulék	13 262 151
- Dologi kiadások	149 536 603
- Egyéb működési kiadások	7 204 077
- Egyéb felhalmozási célú támogatás /Felújítás/	31 576 158
- Beruházások	18 959 139
MINDÖSSZESEN	509 837 487

Az előirányzatnál a túlteljesítésünk oka, hogy a tervezett éves bevétel a Covid óta nem igazán változott, ebből kifolyólag az utóbbi években a többletbevétel 99%-ban a magas áremelkedések miatt volt, a termékek, szolgáltatások „előállítás”, nekünk is több kiadással jár (pl. rezsi, munkabér, egyéb költségek). A kiadási oldalt tekintve szintén ugyanez a helyzet az Igazgatóság által "vásárolt" termékek, szolgáltatások ára megemelkedett, ezért a többletbevételt a megnövekedett kiadásokra kellett elköltenünk. A 2024. évben az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság elindította a speciális túrákat, ezen túrák vezetéséhez a lecsökkentett ANPI létszám miatt külsős szolgáltatók segítségét veszi igénybe, a kiadásoknál is figyelembe kell venni ezt a tény. Vagyis a bevétel 100%-ban az ANPI-nál jelentkezik, a külsős szolgáltatás kifizetése a bevétel arányosításával történik. A speciális túrák tekintetében pár hónap elteltével is látszik, hogy nagyon-nagy az érdeklődés.

A személyi juttatások előirányzatának alakulása

Személyi juttatásainknál és a munkaadókat terhelő járulékainknál a módosított előirányzat meghaladta az eredetit 2% illetve 13%-kal.

2023. december 1-jétől a minimálbér havi bruttó összege 266 800 Ft, a garantált bérminimum pedig bruttó 326 000 forintra emelkedett, azaz 2023. decemberétől 15 %-kal emelkedett a minimálbér és 10 %-kal a garantált bérminimum. Ehhez képes az Igazgatóságnál az egy főre eső illetményeknek és a foglalkoztatottak egy főre eső személyi juttatásainak 3-3 százalékos emelkedése nagyon kevés. A béren kívüli juttatások az Irányító szerv engedélyéhez vannak kötve az Igazgatóságnál. Az Igazgatóság évek óta nem adhat a dolgozóinak motivációs juttatást, ez a korlátozás tapasztalataink szerint meglátszik a dolgozók munkakedvén, illetve a teljesítményeken. A dolgozóknak szükségük van az ösztönzésre és az elismerésre.

A dologi kiadások

A dologi kiadásaink módosított előirányzata az eredeti előirányzatot 43 %-kal haladta meg. 2024-ben jelentős növekedés mutatkozott a szakmai tevékenységet segítő és az egyéb szolgáltatások esetében, ennek oka többek között a pályázati pénzekből megvalósult természetvédelmi kutatások lebonyolításának költségei, a speciális túráknál a külső szolgáltatás nyújtás. A többlet költségek növelték az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét is. Szintén jelentős a készletek beszerzésének összege részben a karbantartási anyagok, tisztítószeres, emellett még a tovább értékesítési célból vásárolt készletek szerepelnek. Szintén jelentős költségeket jelentettek a természetvédelmi célokat szem előtt tartó bevételek megteremtése érdekében felmerült kiadásaink (erdőgazdálkodás, vadászat, turisztika). A 2024. évben jelentős összeggel szerepelnek (drasztikus áremelkedés) a működéshez szorosan kapcsolódó üzemeltetési és rezszi költségek, amely bruttó értékeit az alábbi táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Összeg (Ft)
Hajtó-és kenőanyag beszerzése	62 532 531
Nem adatátvételi célú távközlési díjak	4 385 368
Gázenergia-szolgáltatás díja	34 405 842
Villamosenergia-szolgáltatás díja	55 721 858
Víz és csatornadíjak	9 437 622

A dologi kiadásaink teljesítése azonban csak a módosított előirányzat 90%-át érte el, mivel elsősorban a dologi kiadások csökkentésével tudunk megtakarítást elérni.

A felhalmozási kiadások

2024-ben intézményi beruházásunk teljesítése 18 629 782 Ft volt, ebből az ÁFA összege 3 960 663 Ft, a nettó beruházásaink összetételét az alábbi táblázat tartalmazza (Ft):

Forrás megnevezése	Immateriális javak	Ingatlanok	Informatikai eszközök	Egyéb tárgyi eszközök	Összesen
KEHOP pályázatok	0		0		
Természetvédelmi kártalanítás	0	0	0	0	0

HUSKROUA pályázat	0	0	0	0	0
Egyéb forrás	0	0	2 207 840	12 461 279	14 669 119
Összesen	0		2 207 840	12 461 279	14 669 119

A beruházási kiadások, az ellenőrzések során megállapított, az informatikához kapcsolódó kötelező beszerzések, valamint gázkazánok cseréje.

11.2. Bevételek

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	90 000 000	156 767 831
Működési célú visszatérítendő támogatások, igénybevétele államháztartáson belülről	0	223 975 614
Működési bevételek	443 713 000	546 088 959
Felhalmozási bevételek	0	6 811 022
Költségvetési bevételek	533 713 000	933 643 426
Költségvetési támogatás	741 289 000	779 245 038
Előirányzat maradvány igénybevétele	0	82 499 130
Államháztartáson belüli megelőlegezések	0	0
Finanszírozási bevételek	741 289 000	861 744 168
Bevételek összesen	1 275 002 000	1 795 387 594

Az Igazgatóság 2024. évi bevételeinek alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

Sor-szám	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Index % (teljesítés/ módosított előirányzat)
1.	Működési bevételek	443 713 000	546 088 959	546 088 959	100
2.	Felhalmozási bevételek	0	6 811 022	6 811 022	100

3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (projekttámogatások, agrártámogatások)	90 000 000	133 196 675	156 767 831	117
4.	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről	0	0	223 975 614	0
5.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (projekttámogatás)	0		0	0
6.	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel (Európai Unió, munkáltatói kölcsön visszatérülés)	0	0	0	0
7.	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele	0	82 499 130	82 499 130	100
8.	Központi, irányítószervi támogatás	741 289 000	779 245 038	779 245 038	100
9.	Államháztartáson belüli megelőlegezések	0	0	0	0
	BEVÉTELEK ÖSSZESEN	1 275 002 000	1 547 840 824	1 795 387 594	115

Az Igazgatóság a 2024. évben saját, illetve nemzeti parki védjegyes terméket nem forgalmazott, ezáltal ilyen termékek értékesítéséből bevétele nem keletkezett.

Bevételek alakulása

Az intézményi működési bevételek és felhalmozási bevételek

Az Igazgatóság az eredeti 533 713 000 Ft költségvetési bevételek előirányzatát 933 643 426 Ft-ra teljesítette. Az eredeti előirányzat és a teljesítés adatai között az alábbi eltérések adódtak (Ft):

Működési célú támogatások	380 743 445
Működési bevételek	546 088 959
Felhalmozási bevételek	6 811 022

Működési bevétel

A saját működési bevételi tervünket tárgyévben 123%-ra sikerült teljesíteni. A 2024 évben a „húzóágazatnak” számító idegenforgalom bevételein belül a barlanglátogatásból származó bevétel 2023 évhez képest 15%-kal emelkedett, a növekedéshez hozzájárult a speciális

barlangtúrák bevezetése, ezeket a szolgáltatásokat a 2024 év folyamán folyamatosan bővítettük. A faanyag értékesítést befolyásolja a kedvezőtlen időjárás, illetve a megbízható fakitermelők hiánya, és a piaci árak. A faanyag-értékesítések bevétele 2024-ben nagyon drasztikus mértékben gyengült, számokkal kimutatva több mint 53%-kal csökkent a 2023. évi bevételhez képest. Sajnos jelenleg is stagnál a faanyag értékesítés piaca.

A további bevételeinket befolyásolta a nagymértékű áremelkedés, így az ajándékcikk árusításból és a szálláshely szolgáltatásból származó bevételekre is hatással volt.

A bevételek összetételét az alábbiak szemléltetik:

Megnevezés	Ft
Ajándékcikk értékesítés	6 853 081
Erdőgazdálkodás	61 254 381
Vadászat, vadászati bérlet	35 175 183
Barlang bevétel	240 035 255
Állattani értékek bemutatása	12 706 687
Szálláshelyek bevételei	11 558 321
Zemplén vízi-túra	2 859 000
Épület bérbeadás	13 340 648
Egyéb bérleti díj	5 759 157
Haszonbérleti díjak	13 938 355
Egyéb bevétel	38 045 454
ÁFA bevétel	104 563 437
Összesen	546 088 959

Működési célú támogatások többlete

Ez a növekedés a Natura 2000, NFK támogatásból adódik.

Működési célú visszatérítendő támogatás többlete

Ez a növekedés HUSKROUA pályázat megvalósítására kapott előleg.

Előirányzat maradvány igénybevétele

Nagy részben a KEHOP pályázatok korábbi években megkapott előlegének felhasználása következtében realizálódott.

Előirányzat maradvány igénybevétele

Nagy részben a KEHOP pályázatok korábbi években megkapott előlegének felhasználása következtében realizálódott.

11.3. Vagyon

11.3.1. Befektetett eszközök

Az Immateriális javak és tárgyi eszközök állományának alakulása (2024.12.31.)

Megnevezés	Bruttó érték (eFt)	Écs (eFt)	Nettó érték (eFt)
Immateriális javak összesen:	86 389	86 389	0
Földek	1 146 365	0	1 152 975
Telkek	20 323	0	20 323
Épületek	1 919 121	650 418	1 268 703
Építmények	3 021 080	876 186	2 144 894
Ingatlanhoz kapcsolódó vagyon értékű jogok	5 841	2 418	3 423
Ingatlanok összesen:	6 110 429	1 529 021	4 590 318
Ügyviteli és számítástechnikai eszközök	129 191	126 839	2 352
Gépek, berendezések	1 394 678	1 135 708	258 970
Képzőművészeti alkotások	6 537	0	6 537
Járművek	886 005	795 978	90 027
Gépek, berend.felszer. összesen	2 416 411	2 058 525	357 886
Tenyészállatok	70 577	44 019	26 558
Beruházások, felújítások	0	0	0
ÖSSZESEN:	8 606 327	3 631 565	4 974 762

Befektetett eszközök állományának alakulása

Megnevezés	Érték (eFt)
Immateriális javak	0
Tárgyi eszközök	4 974 762
Befektetett eszközök összesen	4 974 762

11.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	Érték (eFt)
Készletek	132 793
Követelések	31 778
Pénzeszközök	355 138

11.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Központi épület	1	0
Egyéb ingatlan, építmény	5	0
Állattartó épület	1	0
Egyéb állattartó építmény	4	0
Tanya	0	0

* A turisztikai létesítmények a 12.1. fejezetben kerülnek részletezésre.

11.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági járművek (traktor, rakodó)+ tartozékai	177	0
Autóbusz	2	0
Gépjárművek (szgk, tgg)	48	2
Motorkerékpár	10	0
Kerékpár	50	0
Vízi jármű	59	0
Nyomkövető	10	0
Utánfutó	15	0
Terepi komm. eszköz + tartozékok	77	0
Kézi távcső	43	0
Altatópuska	1	0
Számítógép	215	0

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)
Látogató/oktató központ	5	Aggtelek 20 fő Vörös-tó 50 fő Kúria Oktatóközpont 45 fő Pavletits-ház 20 fő Long-erdei ház 30 fő

12.1.2. Tanösvények

Tanösvény	14	Max. 30 fő/csoport (A Kincskereső ösvénynél max. 10 fő)	Tanösvényeinken rendszeres karbantartás folyt 2024-ben. A <i>Baradla ösvény</i> állapota megfelelő. A benövő cserjék miatt ősszel jelentős tisztítási munkákat végeztünk. A táblák tartószerkezete kezelést igényel. A <i>Tohonya-Kurisztlan ösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. A <i>Fürkész ösvény</i> állapota megfelelő. A Jósza Tengerszem-tó alatti második, elbontott hídját pótolni kell, mert így az ösvény csak kerülőúton közelíthető meg. A <i>Szádvár tanösvény</i> állapota - a 2024-es felújításnak köszönhetően - kiváló. A <i>Kincskereső ösvény</i> továbbra is jó állapotú, egyes elemei azonban cserére szorulnak. Népszerűsége miatt karbantartására fokozott figyelmet fordítunk. A <i>Bódva-völgyi tanösvény</i> állomástáblái a madárgyűrűző állomás működésének idején
-----------	----	---	---

			időszakosan kerülnek kihelyezésre, állapotuk megfelelő. A <i>Bokorlabirintus</i> ösvény a madárgyűrűző állomás működésének idején időszakosan kerül kihelyezésre, állapota megfelelő. A <i>Zöld határ tanösvény</i> teljes szakasza felújításra szorul a magyar oldalon, indítótáblával sem rendelkezik. A <i>Huculok nyomán ösvény</i> jó állapotú, jelzései sűrítésre szorulnak. A <i>Bodrogzugi vizitúra ösvény</i> állapota jelenleg kielégítő, de folyamatos kezelést igényel, hogy átjárható maradjon. <i>Hiúzok</i> ösvénye 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. A <i>tájépítész Bodrog tanösvény</i> 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. <i>Víz alatti erdő tanösvény</i> 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő. <i>Láptüindérek</i> ösvénye 2021-ben került kiépítésre. Állapota megfelelő.
--	--	--	---

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek)

Egyéb bemutatóhelyek (pl. kiállítások)			
Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája
Művészetek Magtára	Bódvaszilas	80 fő	„Magban az erő”, „Herman Ottó öröksége”– állandó kiállítások. 2018 nyarán bezárásra kerültek.
Mohos-ház	Kelemér	40 fő	A keleméri Mohos-tavak természeti értékeit és a település történetét bemutató kiállítás. Állandó, előzetes bejelentkezéssel látogatható.

Kessler Hubert Emlékház	Jósmafő	20 fő	Kessler Hubert életét és munkásságát, valamint a Baradla-barlang kutatástörténetét bemutató kiállítás. Állandó, díjmentesen látogatható.
Halászlát bemutatóház, vízibázis	Zalkod	20 fő	Halászlátot bemutató állandó kiállítás. Április 1. és október 15. között látogatható.
Méhészeti bemutatóház	Szegi	20 fő	Méhészeti bemutatóhely Április 1. és október 15. között látogatható.
Bodrogkeresztúri Gazdálkodási Központ	Bodrogkeresztúr	30 fő	Információs pont, időszakos jelleggel előadások. Állandó, előzetes bejelentkezéssel látogatható.
Tájházak			
Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája
Tájház – Boldogkővár alja	Boldogkővár alja	20 fő	A Zemplén természeti értékeit, valamint egy helytörténeti gyűjteményt bemutató kiállítás 2018-ban bezárásra került.
Barlangi bemutatóhelyek			
Túra neve	Bejárat címe	Túra hossza, időtartama	A túra jellemzői
Baradla-barlang A Világörökség részét képező felszín alatti világ legjelentősebb képviselője a több mint 30 km összhosszúságú Baradla–Domica-barlangrendszer, melynek 8,1 km-es szakasza, a Domica-barlang, Szlovákia területe alatt húzódik. A több bejáratral nyíló Baradla nemcsak a térségnek, de hazánkban is kiemelkedő – legrégebben kutatott, legismertebb, évszázadok óta látogatott – barlangtani értéke. A turisztikailag hasznosított barlangban 5 különböző túra van.			

Aggteleki rövidtúra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	1 km/60 perc	A barlang legismertebb és egyben leglátogatottabb szakasza. Zenehallgatás a Hangversenysteremben. Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható.
Jósvafői rövidtúra	3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 3.	1,4 km/60 perc	A túra első 400 m-es szakasza inkább sziklabarlang, cseppkő nem/alig található benne. Útismétléses túra, 700 m után visszafordulnak a vendégek és ugyanazon az úton sétálnak végig még egyszer. Zenehallgatás az Óriások termében. Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható.
Vörös-tói középtúra	3759 Aggtelek, Külterület	2,3 km/100 perc	A Baradla-barlang leghosszabb, villanyvilágítással ellátott szakasza. Ezen az útvonalon látható Magyarország legmagasabb állócseppköve, a Csillagvizsgáló. Zenehallgatás az Óriások termében. Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható.
Hosszútúra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	7 km/4-5 óra	Legkönnyebben teljesíthető kalandtúra. A túra első része megegyezik az aggteleki rövidtúra útvonalával, az utolsó szakasza pedig a vörös- tói középtúra útvonalával. A két kivilágított szakasz közötti 4 km kiépítetlen szakaszon elektromos lámpákkal lehet közlekedni. 10 év alatt nem látogatható.

Speciális túra (Retek-ági túra)	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	9 km/6-7 óra	A túra útvonala megegyezik a hosszútúra útvonalával, de kiegészül a Baradla-barlang egyik különleges – és gyakran aktív patakos – oldalágának, a Retek- ágnak egy közel 1 km-es szakaszával. 14 év alatt nem látogatható.
Béke-barlang Az Aggtelek határában emelkedő Szomor-hegy lábától egészen Jósmafőig húzódó Béke-barlang – 7,2 km-es hosszúságával – az Aggteleki-karszt második leghosszabb barlangrendszere. Bizonyos szempontból nyugodtan tekinthető a Baradla kisebbik testvérének.			
Túra a Béke- barlangban	3759 Aggtelek, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/2-3 óra. Barlangban: 2 km/2-3 óra	A Béke-barlang hazánk cseppkövekben egyik leggazdagabb barlangja. A túra vörös és fehér cseppkőzászlók és drapériák, valamint lépcsőzetes medencesort alkotó hófehér mésztufagátak között vezet a Kötélhágcsós- szifonig. Nehéznek számító túra, jó állóképességet igényel. 14 év alatt nem látogatható.
Kossuth-barlang A barlang Jósmafő község határában, a völgynek is nevet adó Nagy-Tohonya-forrás mellett nyílik a felszínre, melynek létezését már korábban is sejtették, feltárni azonban csak 1956-ban sikerült Kessler Hubert vezetésével. Hosszúsága közel 1600 m, 1982 óta fokozottan védett, képződményekben ugyan szegényebb, azonban hidrológiai szempontból kiemelkedő jelentőségű barlang.			
Túra a Kossuth- barlangban	3758 Jósmafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 1 km/60 perc. Barlangban: oda- vissza 1,2 km/2-3 óra	A barlangot különleges, erőteljes eróziós formakincsek jellemzik. A túra nagy részében a patak dübörgése, morajlása hallatszik. A túra egy részében feszített drótkötélen kell mászni. Kifejezetten nehéz túra, jó kondíció és mászókézség szükséges. 14 év alatt nem látogatható.
Meteor-barlang Az Alsó-hegyen lévő, fokozottan védett Meteor-barlang Bódvaszilas községtől ÉNy-ra található, bejárata az országos kék turistajelzésen közelíthető meg, mely egy töbör aljában, a			

sziklafal tövében nyílik. Időszakosan aktív víznyelőbarlang.			
Túra a Meteor-barlangban	3763 Bódvaszilas, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4,5 km/2-3 óra. Barlangban: oda-vissza 800 m/3 óra	Omladéktömbök között kúszva-mászva, aknába szerelt létrákon keresztül halad a túraútvonal. A túra a monumentális Titánok csarnokáig vezet, ahonnan visszafordulva, ugyanazon az útvonalon kell visszajutni a bejárathoz. A Titánok csarnokának páratlan a cseppkőgazdagsága is. Ez a túra a legnehezebb, igazi extrém túra. Jó kondíció és mászókézség szükséges hozzá. 14 év alatt nem látogatható.
Rákóczi-barlang A fokozottan védett Rákóczi-barlang bejárata egy – az Esztramos-hegy ÉNy-i oldalában nyitott – vasérckutató táróban nyílik. A karsztvidék egyik látványos kiépített barlangja egyedülálló a képződmények tömeges előfordulása és azok sokszínűsége miatt.			
Túra a Rákóczi-barlangban	3764 Bódvarákó, Külterület	Táróban: oda-vissza 400 m/20 perc. Barlangban: oda-vissza 300 m/40 perc	A barlangot egy vasérckutató tárón keresztül lehet megközelíteni. Különleges borsókövek borítják az oldalfalakat. Nagyon sok, és rendkívül változatos formájú képződmény figyelhető meg. Kristálytisza tavakat lehet látni a túraútvonalon.
Földvári Aladár-barlang Az 1982 óta fokozott védelem alatt álló barlang nevét a miskolci egyetem egykori professzoráról kapta. Bányaművelés során, 1964-ben fedezték fel. Bejárata az Esztramos felhagyott kőfejtőjében, a felső, 312 m-es bányaszinten található. A képződmények nagy része a bányaművelés (robbantások) hatására sajnálatos módon jelentősen sérült, azonban a cseppkőformák tömeges előfordulásának és sokszínűségének köszönhetően még így is egyedülálló szépséggel bír a barlang.			
Túra a Földvári Aladár-barlangban	3764 Bódvarákó, Külterület	Felszínen: oda-vissza 3 km/2 óra. Barlangban: oda-vissza 380 m/1 óra	A barlang a volt bányaközponttól egy 1500 m-es bányászati úton közelíthető meg 175 m szintkülönbség leküzdésével. Nagyon sok, rendkívül változatos formájú és színű képződmény figyelhető meg. Több ponton

			láthatóak heliktitbokrok, nagy felületeket borítanak be a borsókő képződmények, illetve a barlang középső részénél és a végpontjánál több ponton montmilch (lublinit) is megfigyelhető.
Vass Imre-barlang Az Aggteleki-karszt egyik jelentősebb üregrendszere Jósavafőtől északnyugatra, a Tohonya-völgy É-i végén nyíló, a Kis-Tohonya-forrás felszín alatti vízrendszerében kialakult Vass Imre-barlang. A barlang kiemelkedő értékét mutatja, hogy 12 ha felszíni területével együtt már 1958-ban védelem alá került, 1982 óta pedig fokozottan védett természeti érték, amit a képződmények gazdagsága, különleges tektonikai és hidrológiai viszonyai indokolják. A karszt egyik legjobban vizsgált barlangja.			
Túra a Vass Imre-barlangban	3758 Jósavfő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/1 óra. Barlangban: oda-vissza 500 m/45 perc	A barlang bejáratát gyalogosan lehet megközelíteni. Nagyon sok, és rendkívül változatos formájú képződmény figyelhető meg. Zászlócseppkövek, szalmacseppkövek, cseppkőlefolyások, valamint a gravitációval dacoló légies görbecseppkövek figyelhetőek meg. Leglátványosabb képződménye, a 8 m magas Narancs-zuhatag.
Egyéb			
Név	Cím	Befogadó-képesség	Témája
Geológiai időlépegető	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	3 x 20 fő	A Gömör-Tornai-karszt földtörténete (állandó)
Madár-megfigyelő torony	Szalonna 0122/7	10 fő	Rakaca-víztározó és annak élővilága (állandó)

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

2024-ben nem történt természetiskolai minősítésre felterjesztés.

12.1.5. Szálláshelyek

Név	Cím	Férőhely/ befogadóképesség	Állapot rövid leírása
Tengerszem Szálló és Oktatási Központ	3758 Jósvafő, Tengersze m oldal 2.	43 fő	A szálloda 1999-ben teljes felújításra került, azóta állapota sokat romlott, jelenleg felújításra szorul. 2016. szeptember 14-től bérleti formában magánvállalkozó üzemeltette. 2022. november 1-től a szálló, és a hozzá kapcsolódó étterem is bezárásra került, a bérleti szerződés 2022. december 13. napján közös megegyezéssel megszüntetésre került.
Kemping és Turistaszálló	3759 Aggtelek, Baradla oldal 1.	turistaszálló: 31 fő, faházak: 5 db 6 személyes apartmanház, 13 db 4 személyes faház, 6 db 7 személyes rönkfaház, sátras kemping: 120 fő	A létesítményt 2012. április 1-től bérleti formában magánvállalkozó üzemelteti. 2018-tól az éttermet is üzemelteti. Állapota megfelelő.
Kövirózsa apartmanház	3759 Aggtelek, Deák F. u. 20.	16 fő	A létesítmény 2002-ben épült. A 4 apartmanból álló üdülőház 2005 novemberétől üzemel, mint szálláshely. Állapota megfelelő.

Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló	Szögliget, külterület	turistaszálló: 60 fő	2002-ben került az ANPI tulajdonába. 2009-2011-ben KEOP pályázat keretein belül (Erdei iskola infrastruktúrafejlesztés) sor került az udvar beépítésére (szabadtéri foglalkoztató, erdő háza, víz háza, kő háza, mező háza egységek kialakítása). A szállás állapota megfelelő, azonban az udvaron egyes létesítmények, eszközök lebontásra kerültek, illetve felújításra szorulnak.
---	-----------------------	----------------------	--

	Vendég szám (fő)	Vendégj	Átlag tartózkodási idő (nap)	Kihasználtság (%)	Bevétel (Ft)
Kövírózsa apartmanház	183	451	1,73	10,30	3 101 300
Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló	1 017	1 652	1,71	16,65	7 436 450
Összesen	1 200	2 103	1,69	12,92	10 537 750

A 2023. évi statisztikákhoz képest az alábbiak szerint változtak a kihasználtsági mutatók

- a bevétel arányában:

Kövírózsa apartmanház: **+27,42 %**

Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló: **- 23,3 %**

- a vendégszám arányában:

Kövírózsa apartmanház: **+5,17 %**

Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló: **- 40,39 %**

- a vendégj arányában:

Kövírózsa apartmanház: **+7,64 %**

Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló: **- 32,87 %**

Az adatok évről-évre történő ingadozásának alapja, hogy az iskolák (osztálykirándulások) finanszírozásának pályázati háttere változik, többnyire romlik. Cél, hogy a szabad kapacitásokat az egyéni vendégek és családok számára tudjuk értékesíteni.

A vendégek visszajelzései alapján megállapítható, hogy az infrastruktúra hiányosságait (nagyon rossz út, telefon/mobilnet téterő gyenge minősége) nem kompenzálja a versenyképes ár és a szép környezet. A diákcsoportok számának visszaesése mögött az udvar interaktív elemeinek erős leromlása is állhat.

Mindkét szálláshely esetében megállapítható, hogy magasak a működési költségek, ezért szükségessé vált korlátozások bevezetése a foglalás feltételeiben (különösen a fűtési szezonban).

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

Aggteleki Tájegység

Az Aggteleki Tájegységben 2024-ben nem jött létre új ökoturisztikai és/vagy környezeti nevelési létesítmény.

Zempléni Tájegység

A Zempléni Tájegységben 2024-ben nem jött létre új ökoturisztikai és/vagy környezeti nevelési létesítmény.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Az Igazgatóság által üzemeltetett naponta látogatható barlangban, a Baradla-barlangban 3 különböző hosszúságú túrából lehet választani.

Túratípusok:

Naponta látogatható túrák: Baradla-barlang/aggteleki rövidtúra, jósvafői rövidtúra, vörös-tói középtúra.

	Túraszám	Látogatószám
Aggteleki rövidtúra	1391	51 380 fő
Jósvafői rövidtúra	312	3 263 fő
Vörös-tói középtúra	914	23 589 fő
Összesen:	2 617 túra	78 232 fő

A barlangban 2024-ben 2 esküvőt tartottunk, illetve 3 koncert került megrendezésre.

12.2.2. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák)

Az Aggteleki, valamint a Zempléni Tájegységben környezeti nevelési program keretében szemléletformálás céljából szervezett, interaktív elemekkel kiegészített diákoknak szóló túrákat indítunk, valamint szakmai célközönségnek (pedagógusok, óvopedagógusok, felsőoktatási intézményben tanulók) meghirdetett szakmai túrákat szervezünk.

Az Aggteleki Tájegységben a természeti értékeket bemutató (többször jeles napokhoz is kötődő) ökoturisztikai túrákat, előadással, madárgyűréssel egybekötött programokat szervezünk. Évről-évre változóan, de többnyire 1-1 kultúrtörténeti értékre is igyekszünk ráirányítani a figyelmet. Túráink 2-4 óra időtartamúak, esti túrák is vannak közöttük. Az éves eseménynaptárból vagy a honlapon meghirdetett túrák közül választhat az érdeklődő, programjaink előzetes bejelentkezéssel vehetők igénybe. A Barlangok Világnapjához kötődő programsorozatot szervezünk, teljesítménytúra társszervezői vagyunk.

Felszíni túratípusok: Téli túra, Kockásliliom túra a Föld Napja alkalmából, Orchidea túra, Madarak és Fák Napja, Orchideatúra, Szentjánosbogár túra, Naplementetúra, Geotúra az Országos Geotóp Napok keretében, Ember és természet; illetve egyéb vezetett túrák a kijelölt tanösvényeken, illetve jelzett turistautakon.

Speciális kalandtúrák, regisztrációhoz kötött túratípusok: Baradla-barlang/Hosszútúra; Baradla-barlang/Retek-ági túra; Túra a Vass Imre-barlangban; Túra a Kossuth-barlangban; Túra a Meteor-barlangban, Túra a Rákóczi-barlangban; Túra a Földvári Aladár-barlangban (a Túra a Béke-barlangban 2024-ben nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között). A látogatószámokat ld. 3.1.4.2. és 12.2.6. pontokban.

Fotóstúra: 2024. évben nem szerveztünk fotóstúrát.

12.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Nyílt nap, jeles nap, egyéb saját szervezésű rendezvény - Kúria Oktatóközpont
Vizes Élőhelyek Világnapja - Kúria Oktatóközpont családoknak szervezett hétvégi túra
Őrszolgálati nap - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások
Őrszolgálati Nap Zempléni Tájegység
Beporzók Napja - családoknak szervezett hétvégi program
Víz Világnapja - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások
Víz Világnapja - Sárospataki Pavletits-ház
Meteorológiai Világnap - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások
Erdők Világnapja - családoknak szervezett hétvégi túra
Műemlékvédelmi Világnap - Kúria Oktatóközpont
Föld Napja - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások, családoknak szervezett hétvégi túra

Föld Napja - Long-erdei ház

Madarak és Fák Napja - Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások, családoknak szervezett hétvégi program

Környezetvédelmi Világnap - Kúria Oktatóközpont családoknak szervezett hétvégi túra is Barlangok Világnapjához kapcsolódó programsorozat

Takarítási Világnap - Kúria Oktatóközpont családoknak szervezett hétvégi program is

Állatok Világnapja - Kúria Oktatóközpont családoknak szervezett hétvégi program is

Bioszféra Rezervátumok Nemzetközi Napja – családoknak szervezett hétvégi túra

Családi napok - Kúria Oktatóközpont

FAFF Teljesítménytúra

Mikulástúra

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

2024-ben az Igazgatóság nem terjesztett fel programszolgáltatást természetiskolai minősítésre.

Természetiskolai minősítés kapott programszolgáltatás:

Pavletits-ház:

I. Általános iskolás programok

1. program: Természetbúvár

1. modul: Kincses Zemplén

2. modul: Kincses hegyek

3. modul: Kincses erdők

2. program: Fecskevilág

1. modul: Madársokadalom

2. modul: Fecske világ városi módra

3. modul: Madár élet a dűlőkben

II. Óvodás program

program: Állatok a tenyeremben

1. modul: Bogárkaland

2. modul: Tappancsos történetek

3. modul: Békahadak fuvoláznak

Long-erdei ház:

1. program: Erdőfigyelő

1.modul: Erdőmester képző

2. modul: Rovarlesen

3. modul: Madarász-suli

2. program: Kis természetőr

1. modul: természet és klímavédelem egy erdő példáján

2. modul: Biodiverzitás a Long-erdőben

3. modul: Természetőr képző

Szalamandra Erdei Iskola

Alsó tagozatos diákok számára: Az Aggteleki-karszt értékei

Felső tagozatos diákok számára: Az Aggteleki-karszt értékei

Kúria Oktatóközpont

Alsó tagozatos diákok számára: Csodavilág föld alatt és föld felett

Felső tagozatos diákok számára: Csodavilág föld alatt és föld felett

Mobil program: Zöld Sziget

Alsó tagozatos diákok számára: Interaktív természetismereti játszóház

Felső tagozatos diákok számára: Interaktív természetismereti bemutató

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)

Csónak- és kenuútúra;

Játszóházak;

Baradlamanó túra;

Zöld Sziget rendezvények

Előadás, terepi vizsgálódás, témanap (főként osztálykirándulásokhoz kötődő szakmai programok)

Erdei iskolák

Osztálykirándulások

Témanapok

Zsűrizés rajzpályázatban

Barlangtúrák

Terepgyakorlatok (középiskolások és egyetemisták részére);

Óvodás Program (különbféle óvodás foglalkozások, játékos terepi programok);

Egyéb környezeti nevelési programok (kézműves délelőtt, családi nap, stb.);

Egyéb rendezvények (interaktív bemutató standok, terepi foglalkozások, szakmai programok biztosítása más szervezésű táborokban, témanapok, stb.);

Pályaválasztási nap – Sárospatak - Pavletits ház, Long erdei ház.

12.2.5. Kiadványok

2024. évben készült új kiadványaink:

Baradla - a Világörökség ékköve

Magyar nyelven, 1000 példányban készült könyv, 124 oldal
Mérete: 165x235 mm

A Baradla-barlang atlasza

Magyar nyelven, 1000 példányban készült könyv, 248 oldal
Mérete: 210x297 mm

Évmilliók öröksége

Magyar nyelven, 5000 példányban készült leporelló, 6 oldal
Mérete: 105x210 mm

A kiadványok a látogatók közvetlen tájékoztatását szolgálják, ezért a terjesztés azokon a pontokon zajlik – közvetlenül hozzáférhető formában: polcon, kiadványtárolóban – ahová a vendég először megérkezik: Információs iroda - Aggtelek, barlangpénztárak, szálláshelyek. A kiadványokat eljuttatjuk együttműködő partnereinknek is (szállásadók, turisztikai szolgáltatók, Nemzeti Parki Termék Védjegyes termelők).

A kiadványokat azokon a rendezvényeken is terjesztjük, ahol az Igazgatóság képviselőjében kiállítunk, standolunk. (Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, OMÉK, egyéb fesztiválok, rendezvények stb.)

12.2.6. Látogatóstatistika

Szolgáltatás	Összesen (fő)
<i>Barlangtúrák, barlangi rendezvények</i>	82 212
Naponta induló túrák (Baradla-barlang)	78 232
Regisztrációhoz kötött barlangtúrák Baradla-barlang: 1030 fő Rákóczi-barlang: 762 fő Vass Imre-barlang: 14 fő Béke-barlang: 0 fő Kossuth-barlang: 44 fő Meteor-barlang: 40 fő Földvári Aladár-barlang: 164 fő	2 054
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	1 786
Barlangi esküvő	140
Egyéb barlangi rendezvények	0
<i>Ökoturisztikai programok, szolgáltatások, rendezvények</i>	10 889
Ökoturisztikai felszíni túra, szakvezetett túra	183

Rendezvényeken, fesztiválokon szakvezetett felszíni túrák (ZTE)	88
Rendezvény	217
Bodrogsziget vízitúra tanösvény látogatószám	3561
Üzemeltetők szolgáltatásai ZTE: Unió Alapítvány	1539
Horváthová Éva	1064
Erdős László	2010
Green King Kft.	510
QUERCUS Egyesület	383
Egyéb ökoturisztikai programok (Mikulástúra 325 fő, Baradlamanó 312 fő, játszóházak 373 fő, kitelepülések 40 fő, előadások 284 fő)	1334
Környezeti nevelési programok, szolgáltatások, rendezvények	5 181
Nyílt nap, jeles nap	119
Erdei iskolai program	124
Természetvédelmi táborok	0
Egyéb környezeti nevelési programok	4 938
Bemutatóhelyek, látogatóközpontok	26 233
Művészetek Magtára Bódvaszilas	0
Kessler Hubert Emlékház	Kb. 15 000
Vörös-tói Látogatóközpont	0
Aggteleki Látogatóközpont/Információs iroda	9271
Mohos-ház	0
Boldogkővárjai Tájház	0
Sárospataki Pavletits-ház	1610
Long-erdei ház	352
Tanösvények, játékösvények	Kb. 6 136
Baradla ösvény	Kb. 500
Tohonya-Kuriszlán ösvény	Kb. 300
Szádvár tanösvény	Kb. 1 000
Bódva-völgyi tanösvény	Kb. 1070
Bokorlabirintus ösvény	Kb. 535
Fürkész ösvény	Kb. 1 000
Zöld határ tanösvény	Kb. 100

Huculok nyomán ösvény	Kb. 500
Kincskereső játékösvény	631
Hiúzok ösvénye	Kb. 200
A tájépítész Bodrog tanösvény	Kb. 50
Víz alatti erdő tanösvény	Kb. 150
Láptündérek ösvénye	Kb. 100
Összesen (regisztrált)	110 146
Összesen (becsült)	20 505
Mindösszesen	130 651

Az éves látogató- és létesítmény statisztikával kapcsolatos részletes információkat a II. számú mellékletként csatolt táblázat foglalja össze.

12.2.7. Környezeti nevelési statisztika

környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám összes (év/fő)
szakvezetési túra	162
barlangi program, túravezetés	13
erdei iskola/óvoda	124
saját szervezésű szakmai napok	1 894
természetvédelmi táborok	0
osztálykirándulás	455
természetvédelmi szakmai előadások	286
egyéb tematikus program	2247
regisztrált igénybevevők összesen:	5 181

A 2024-es év környezeti nevelési programjainak nagy része továbbra is az iskolai tanévre - április, május, június, szeptember, október hónapokra korlátozódott.

Szakvezetési túra: a túrák nagyobb része a Zempléni Tájegységben zajlott gyalogos túra, valamint csónak-, kenu túra formájában, az Aggteleki Tájegységben tartott gyalogtúrákon kevesebb, mint száz fő vett részt, ill. a felszíni szakvezetési túráink nagyobb része az erdei iskola programokon és osztálykirándulásokon belül zajlott.

Barlangi program, túravezetés: ezeken a környezeti nevelési programokon az együttműködő iskolák diákjai vettek részt az előző években, sajnos 2024-ben sem kötöttünk ilyen megállapodásokat. Osztálykirándulásokon belül szintén volt több barlangtúránk.

Erdei iskola/óvoda: 3 minősített erdei iskolai programunk közül továbbra is a Szalamandra Erdei Iskolánk a legnépszerűbb, melynek helyszíne a Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló. 5 erdei iskolás csoportunk közül 3 volt bentlávós csoport.

A **saját szervezésű szakmai napok** programjai nagyrészt saját helyszínen zajlottak. A pandémiás helyzet megszűnése óta a kitelepülések száma is megemelkedett.

Természetvédelmi táborunk: a 2024-es évben meghirdetésre került napközis és bentlakásos formában is, de sajnos a jelentkezők száma nem érte el a minimum létszámot, így nem tudtuk megrendezni ezeket. Helyszíne a Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló, ill. a Kúria Oktatóközpont lett volna.

Osztálykirándulások tekintetében 1 napos programokon vettek részt a nagyrészt általános iskolás gyerekek, ahol változatos programtípusokat igényeltek: felszíni túra, természetismereti foglalkozások, előadások, barlangtúra, kézműves foglalkozások.

Természetvédelmi szakmai előadásokat az Aggteleki Téjegységben nagyjából részben általános iskolás korosztály számára tartottunk, szintén sok előadás az erdei iskola és az osztálykirándulások keretein belül történt. A Zempléni Téjegység esetében is az általános iskolás korosztály volt a jellemzőbb.

Az **egyéb tematikus programok** közül 4 helyszínen tudtuk megtartani Zöld sziget elnevezésű mobil programunkat, ill. 200 fölötti létszámban vettek részt nyílt napokon, jeles napokon, témanapokon, családi napokon.

12.3. Társadalmi kapcsolatok

Kiállítás, bemutató, vásár	
MME50 "Szeretjük a madarakat - természetismereti fesztivál", 2024. 05. 11. Gödöllő – Királyi Kastély	
Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2024. 05. 17-20. Budapest – Vajdahunyadvár	
Vadonlövő Program – Vadmacska Gála és Forgatag, 2024. 10. 19. Budapest – Fővárosi Állat- és Növénykert	
Megjelenések száma (hirdetés, papír alapú cikk):	0 db
anp.hu honlapon	74 db cikk
Rádió, televízió (interjú, forgatás, videó)	5 db
Facebook bejegyzések:	236 db magyar, 6 db angol nyelvű
Youtube videó:	4 db

Rendezvények támogatása (tombola, ajándéktárgy)	55 rendezvény, 74 db ajándékutalvány, 2 esetben tárgyi ajándék
Az interneten 2024-ben 207 db magyar és 4 db külföldi turisztikai cikk foglalkozott az Aggteleki Nemzeti Parkkal.	
Egyéb: konferencia, esemény, képzés	
Fenntartható örökségvédelem UNESCO-METU Tudományos konferencia (Budapest, 2024. november 15.)	
Honlap címe	www.anp.hu, www.anp.nemzetipark.gov.hu, www.bodrozug.hu

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

2024-ben 21 védjegyes partner 134 terméke és szolgáltatása rendelkezett védjegyhasználati jogosultsággal

2024-ben az Igazgatóság nem írt ki pályázatot a Nemzeti Parki Termék Védjegy elnyerésére.

2024-ben is személyes ellenőrzést végeztünk. A védjegyjogosultak a követelményeket magas színvonalon teljesítették, hiányosságot, szabálytalanságot az ellenőrzések nem tártak fel.

A központi védjegyes honlap (nemzetiparkitermek.hu) és az Igazgatóság saját turisztikai honlapja (anp.hu) védjegyes tartalmát folyamatosan frissítjük.

Az Agrárminisztérium országos rendezvényén (Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2024. 05. 17-20. Budapest - Vajdahunyadvár) lehetőség nyílt a védjegyes partnereknek a személyes részvételre, illetve termékeik kiállítására, árusítására.

A tárgyévben 1 termelő (Nagyné Tóth Aranka méztermelő) élt a felkínált lehetőséggel.

Tapasztalataink szerint a termelők nagy része a távolság, a sok nem halasztható szezonális munka, valamint a munkaerőhiány miatt nem tud részt venni a felkínált, részükre ingyenes megjelenést biztosító rendezvényeken.

A 2023-ban hagyományteremtő céllal megrendezésre került az Aggteleki Som Ünnep gyümölcsfesztivál egy aggteleki védjegyes termelő házaspár (Koltayné Zsoldos Krisztina és Koltay Gábor) szervezésében, amely 2024-ben is folytatódott. A saját „Nyitott porta” helyszínükön szervezett rendezvény sikeréhez az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai is nagyban hozzájárultak a Zöld Sziget környezeti nevelési játszóházzal.

A Baradla-barlang aggteleki fogadótérségében található Mesterségek utcájában termelőink területhasználati díj megfizetése nélkül árusíthatják termékeiket.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság nem ápol kapcsolatot natúrparkokkal.

12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Szalamandra c. hírlevele 2024-ben 5 alkalommal került kiküldésre mintegy 2721 feliratkozó e-mail címére.

A hírlevél az Igazgatóság hírein, hirdetésményein kívül az aktuális, meghirdetett ökoturisztikai programokról ad tájékoztatást az érdeklődőknek.

Az Igazgatóság 1 db kormányzati (anp.nemzetipark.gov.hu) és 2 db turisztikai (anp.hu, bodrogzug.hu) honlapot üzemeltet.

A közösségi médiában magyar és angol nyelvű Facebook oldalon adunk hírt programjainkról, hirdetésményeinkről (<https://www.facebook.com/AggtelekiNemzetiParkIgazgatosag>, <https://www.facebook.com/AggtelekNationalPark>).

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság papír alapú rendszeres kiadványt nem jelentet meg.

12.4. Tervezett fejlesztések

A 2023-ban kialakult gazdasági helyzet 2024-ben sem változott érdemben, ennek következtében a tervezett fejlesztéseink nem, vagy csak részben valósultak meg, ezért ezeket – a pénzügyi helyzettől függően – 2025-ben szeretnénk megvalósítani.

Bemutatóhelyek, látogató- és oktatóközpontok:

A bemutatóhelyek folyamatos karbantartásra, valamint fejlesztésre szorulnak, a karbantartásokat az év folyamán szükség szerint elvégezzük.

Az Aggteleki Látogatóközpont területén található fa játszótér rossz állapotú, és elavult. 2025 tavaszán egyes játékelemek cseréjére sor fog kerülni, ősszel pedig a teljes játszótér megújul.

A jósvafői Törőfej-völgyben levő fa játszótér szintén rossz állapotú, időjárásálló játékelemek kihelyezését tervezzük.

Interaktív kiállítás a Vörös-tói Látogatóközpontban: a Vörös-tói Látogatóközpont előadótermébe a több éve bezárt bódvaszilasi magtár egyik kiállítását (legalábbis részben) tervezzük áttelepíteni; a Látogatóközpont fogadóterébe interaktív játékelemek kihelyezését tervezzük;

A Szalamandra Ház - amely erdei iskolaként is működő szálláshely - udvarán számos kültéri foglalkoztató és interaktív játékelem található, melyeket szükséges felújítani, egy részét pedig cserélni. Hagyományörző játékbírodalmat és mezítlábas ösvényt tervezünk kialakítani, mely utóbbi a tapasztalati tanulás egy újabb helyszínéül is szolgálhat;

A keleméri Mohos-ház kisebb felújítása;

Élményláda kihelyezése a Vass Imre-barlanghoz, nagyobb létszámú csoportok esetén önálló foglalkozáshoz;

Tanösvényeink folyamatos karbantartást igényelnek.

A Baradla ösvény tábláinak tartószerkezete karbantartásra (festés, táblakeretek pótlása) szorul.

A Zöld határ ösvény teljes felújításra szorul: indítótábláját és több állomástáblát pótolni kell.

Az állomásaihoz kapcsolódó interaktív elemek részben pótlásra, részben felújításra szorulnak;

A Huculok nyomán ösvény jelzései sűrítésre szorulnak;

Az aggteleki sziklafalra vezető lépcső, korlátok felújítása;

Kültéri információs táblarendszer felújítása, fejlesztése, eurotáblák felújítása, korszerűsítése;

Hangtechnikai eszközök cseréje a Baradla-barlanghoz kapcsolódó kültéri fogadóhelyeinken.

A „Vízi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén” című projekt keretében felújításra került a Long-erdei ház és a Pavletits-ház. Az ingatlanokban környezeti nevelési tevékenységet folytatunk. A foglalkoztató helyek 2022-ben megkapták a Természetiskola minősítést. Szeretnénk az ingatlanok udvarait olyan őshonos növényekkel telepíteni, amik fészkelő-helyként és táplálékforrásként is szolgálnak a madarak számára. A cserjék telepítésével, sokkal barátságosabb környezet fogadná az ide látogatókat és a környezeti nevelési tevékenységet is elősegítené. A növények telepítése az épületek megjelenésén kívül az Igazgatóság megítélését is pozitívan befolyásolná. A tervezett növénytelepítés elkezdődött, ezt szeretnénk tovább folytatni. Továbbá a Long-erdei ház terepi foglalkozásait elősegítő kültéri játékok beszerzése is indokoltá vált;

A denevérek életét és a földalatti képződményeket bemutató interaktív kiállítás megvalósítása a Pavletits-ház pincéjében (hosszú távú terv).

12.5. Együttműködési megállapodások

A 2019-2020-as tanévben 23 iskolával kötöttünk együttműködési megállapodást. A 2020-2021-es tanévtől sajnos nem kötöttünk együttműködési megállapodást. 2025-ben újra tervezünk együttműködési megállapodásokat kötni, mert a környékbeli, nem túl jó anyagi helyzetben lévő iskolák tanulói csak így tudnak részt venni a nemzeti park programjain.

A Vasutas Természetjáró Baráti Körrel írásbeli megállapodásunk nincs, azonban 2015. óta közösen szervezzük, illetve bonyolítjuk le a barlangi szakasszal egybekötött teljesítménytúrát.

A „Vízi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén” című és SKHU/1601/1.1/038 azonosító számú pályázat keretében, a Laborc-Bodrog folyókon, illetve a Bodrozug területén minőségi turisztikai forgalomnövelés elérése, a turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése, a Projekt keretében létrehozott beruházási elemek és egyéb eredmények hosszú távú fenntartásának elősegítése érdekében, a következő partnerekkel 2020. és 2021-ben kötött együttműködési megállapodás 2024-ben is fennáll:

- Baraka Világjáró Utazási Iroda Kft.
- Evezs Velem Egyesület
- Fodor István egyéni vállalkozó (Fodor Vizitúrák)
- Horváthová Éva
- Green King Kft.
- Kobra Bt.
- Mészáros Gyuláné / Gerák Zsuzsa
- Nagy Zsolt egyéni vállalkozó (Kékcápák Kenukölcsönző)
- Navigátor Egyesület
- Suhatag Outdor Kft.
- Talárovich Tibor
- Unió Alapítvány
- Quercus Egyesület
- „Gentlemen” Sport, Szolgáltató Betéti Társaság

12.6. Fontosabb események

2024. június 29-én, a szentjánosbogarak rajzásának fő időszakában esti túrát tartottunk, melynek résztvevői éjszakai lámpások táncában gyönyörködhetek.

2024. október 5-én az Állatok Világnapja alkalmából, a Szent Ferenc-kápolnánál rendezett megemlékezésünkön ismét előadást tartott Buzetky Győző, az ANPI első igazgatója. A résztvevő iskolások az év fajaival is megismerkedhettek.

13. Közfoglalkoztatás

13.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

Az Igazgatóság 2024-ben az országos közfoglalkoztatási programban nem vett részt.

13.2. Elvégzett feladatok

A 2024. évben a közfoglalkoztatási program keretében nem került sor feladatok elvégzésére.

13.3. Tapasztalatok

Az Igazgatóság a 2024. évben nem rendelkezik tapasztalattal a közfoglalkoztatási programmal kapcsolatban.

13.4. Javaslatok

Az Igazgatóság nem vett részt a programban 2024-ben, de a drasztikus létszámleépítés miatt a jövőben szeretnénk részt venni a programban.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Szlovák-karszt Nemzeti Park	Szlovákia	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
ŠOP SR	Szlovákia (Besztercebánya)	A Szlovák Természetvédelmi Hivatallal két évente megújított együttműködési megállapodást kötünk.
Szlovák Barlangok Igazgatósága	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Folyamatos kapcsolat napi munkában, kutatásban és barlangvédelmi projekteken.
Szlovák Természetvédelmi Örök Szövetsége (SRA)	Szlovákia	Tapasztalatcsere a szlovákiai természetvédelmi örökkel.
Kelet-Szlovákiai Múzeum	Szlovákia (Kassa)	Együttműködés a Hernád és Sajó, és vízgyűjtői flóra és fauna kutatásában interreg projektek keretében
Mammoth Cave National Park	Kentucky	Rendszeresen időpontokban kölcsönös tanulmányutak a természetvédelmi kezelés és a barlangturizmus tárgykörében.
Wieliczka Sóbánya Turisztikai Kft	Lengyelország (Wieliczka)	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben felújításra kerültek a kölcsönös tájékoztató táblák.
Lengyel hucul tenyésztők	Lengyelország (Gładyszów)	Résztétel a hucul lovas rendezvényen, versenyeken.
Slovensky Hucul Klub	Szlovákia (Sihla-Breznóbánya)	Együttműködés a hucul lófajta népszerűsítését szolgáló marketingben.
Szlovák-karszt Kerékpárklub	Szlovákia (Gömörhorka)	Turisztikai együttműködés. A partnerrel az Igazgatóság közös, határon átnyúló kerékpártúrákat szervez. (2019 óta nem került sor rendezvényre.)

Magyar Turisztikai Ügynökség	Budapest	Együttműködés turisztikai marketing területén.
CEEWEB for Biodiversity	Budapest	Turisztikai marketing együttműködés.
WWF Magyarország	Budapest	Szakmai együttműködés nagyragadozó kutatásban.
Magyar Természetjáró Szövetség	Budapest	Szakmai együttműködés a túraútvonalak kapcsán.
Magyar Kajak Kenu Szövetség (MKKSZ)	Budapest	A Bodrogot és Tiszát érintő GINOP/TOP fejlesztési együttműködések.
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Budapest	Az együttműködések legfontosabb területe az illetékességi terület természeti értékeinek feltárása és megőrzése. Jelentős az ismeretterjesztés területén végzett együttműködés (pl. Natura 2000 kibővített természetvédelmi vándorkiállítás, Gólyavédelmi Kiállítás, Ciconia Hungarica Oktatási Program, Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás).
Varázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft.	Budapest	Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn a nemzeti parkokban történő természetfotózás segítésére.
Magyar Földtani Védegylet	Szeged	Országos Geotóp Napok közös szervezése.
B.A.Z. Megyei Természetjárók Szövetsége	Miskolc	A turistautak kijelölése, karbantartása ügyében évtizedes, jól működő együttműködés van a megyei szövetség és tagegyesületei, valamint az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság között.
MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Közhasznú Kft.	Miskolc	Együttműködés turisztikai marketing területén. A Miskolc Pass turisztikai kártya tulajdonosai részére 20% kedvezményt biztosítunk a Vörös-tói barlangtúra árából.

Miskolc Városi Vadaspark	Miskolc	Sérült madarak szakszerű ellátásának és kezelésének, valamint a természetvédelmi tudatformálás elősegítése érdekében kialakított együttműködés.
Mályi Természetvédelmi Egyesület	Mályi	Az egyesület által végzett madármentő és gyógyászati tevékenységben rendszeres az együttműködés.
Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete	Szigetcsép	Az ANPI az egyesület munkájában aktívan részt vesz és lehetőségeihez mérten támogatást nyújt az ott folyó munkákhoz. (pl. Ménkatalógus és Hucul méneskönyv).
Magyar Patkolókovácsok Egyesülete	Üllő	Együttműködés a hucul ménes állományának patkolásában, turisztikai együttműködés rendezvények lebonyolításában.
Kastélysziget	Edelény	A 2014-ben megnyílt, majd 2023. június 15-től a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Önkormányzata által üzemeltetett kastély marketingjében való részvétel. Kölsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyes programjaink árából.
Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány	Miskolc	Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn, amelynek keretében közösen csatlakoztunk az „Ökoturizmus Közép- és Kelet-Európa bioszféra rezervátumaiban” című programhoz.
BAZ.-megyei Környezetvédelmi és Területfejlesztési Kht.	Gömörszőlős	Kölsönös kiadvány forgalmazás. Közös rendezvény-szervezések.
Nemzeti Filmtörténeti Élménypark	Ózd	Az új létesítménnyel marketing együttműködés valósul meg.
Szádvárért Baráti Kör	Szögliget	Az évente a Szádvár romjainál folytatott felújítási, állagmegóvási, területrendezési munkákhoz kapcsolódóan igény esetén, kedvezményes szállást biztosítunk az önkénteseknek.
Vasutas Természetjáró Baráti Kör	Bánréve	Turisztikai együttműködés. A partnerrel az Igazgatóság közös teljesítménytúrát szervez.
„Jósvafőért” Alapítvány és Jósvafői	Jósvafő	A Jósvafői Református Egyházközség, a „Jósvafőért” Alapítvány és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében

Egyházközség		Jósvafőn, az Ady E. u. 4. alatti, volt Parókia épületegyüttesében működik a "JÓSVÁ" Erdei Iskolai Bázishely. Az ANPI a természetvédelmi ismeretterjesztés, környezeti nevelés, mint alapfeladatok ellátásában való együttműködés keretében szakmailag és kedvezményes túralehetőségekkel támogatja a bázishely munkáját.
--------------	--	--

15. Ellenőrzés

	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	Agrárminisztérium (Irányító szerv)	Agrárminisztérium (Irányító szerv)	Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányába fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítást nem tettek.
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály	Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály	Foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés - helyszíni ellenőrzés.	Intézkedést igénylő megállapítást nem tettek.
3.	Agrárminisztérium (Irányító szerv)	Agrárminisztérium (Irányító szerv)	A 2023. évi XXV. Panasztörvény előírásainak megvalósulása az AM felügyelete, vagy tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó valamennyi szervezeténél témájú szabályszerűségi ellenőrzés.	Az Igazgatóság az ellenőrzés tapasztalatai szerint mindenben eleget tett a Panasztörvényben előírt kötelezettségeinek. Sem megállapítást, sem javaslatot, sem figyelemfelhívást nem tettek.
4.	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	A kormányzati igazgatási szerveknél foglalkoztatottak munkaalkalmassági vizsgálatáról szóló 4024/2024. számú Korm. határozat 3.	Intézkedést igénylő megállapítást nem tettek

			pontjában foglaltak végrehajtásának ellenőrzése.	
5.	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	A kormányzati igazgatási szerveknél történő béren kívüli juttatások kifizetésének és egyéb juttatások adományozásának szabályairól szóló 4108/2023. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata.	Intézkedést igénylő megállapítást nem tettek
6.	Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	Erdőfelújítások műszaki átvétele.	Az erdősítés műszaki átvétele során megállapításra került, hogy az átvétellel érintett erdőrészekben az erdősítést ért korábbi károsítások (2023, 2024 években történt folyamatos vízborítás) miatt, az első kivitelek, illetve pótlások elvégzése ellehetetlenült, ami miatt az erdőfelújításban jogszabályban, illetve hatósági határozatban megállapított eredeti határidő - az erdőgazdálkodónak nem felróhatóan - nem tartható be.

A belső ellenőrzéseket és azok megállapításait a következő táblázat tartalmazza:

	Ellenőrzést végző személy	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzés célja	Az ellenőrzés során tett megállapítások
1.	Függetlenített belső ellenőr	Gépjármű üzemeltetési szabályzat felülvizsgálata, alkalmazásának ellenőrzése.	Annak megállapítása, hogy az új Gépjármű üzemeltetési szabályzat a jogszabálynak megfelel-e.	A gépjármű üzemeltetési szabályzat a hatályos jogszabályoknak megfelel és a korábbi ellenőrzéskor tett javaslatok alapján átdolgozásra került. A belső ellenőrzés jelentős hibát nem tárt fel.

2.	Függetlenített belső ellenőr	A költségvetési beszámoló és kiegészítő melléklet ellenőrzése.	Annak megállapítása, hogy az éves beszámoló a jogszabályi követelményeknek megfelelően készült- e, valós adatokat tartalmaz-e a gazdálkodásról, megbízható valós képet ad-e a költségvetés végrehajtásáról, az Igazgatóság vagyon és pénzügyi helyzetéről.	Az ellenőrzés nem tett megállapítást.
3.	Függetlenített belső ellenőr	Gépjárművekkel, erőgépekkel kapcsolatos kimutatások ellenőrzése.	Annak megállapítása, hogy a gépjárművekről, erőgépekről készített kimutatás, mennyire részletes, milyen adatokat tartalmaz. Az üzemanyagok elszámolása megfelelően van-e vezetve, a nyilvántartásokat naprakészen tartják-e- Készül-e kimutatás havi szinten, amelyből látszik adott gépjárműre a megtakarítás, illetve túlfogyasztás. Az üzemanyagok felhasználása megfelelően lett-e meghatározva. Annak megállapítása, hogy menetlevelek és a havi nyilvántartások a Gépjármű üzemeltetési szabályzat alapján vannak-e kitöltve, illetve időben megtörténik-e a kitöltés.	Gépjármű Üzemeltetés esetében a gépjárművekkel kapcsolatos nyilvántartás hiányos, pontatlan. A hiányzó adatokat pótolni kell, a jövőben figyelni kell, hogy papír alapon minden hiánytalanul, pontosan legyen vezetve.
4.	Függetlenített belső ellenőr	A monitoring tevékenység szabályozottságának ellenőrzése.	Annak megállapítása, hogy a monitoring tevékenység szabályozottsága a jogszabályoknak megfelelően ki lett-e építve, annak működése megfelelő-e.	Az ellenőrzéshez bekért adatok szerint bizonyos ellenőrzések nem célirányosan történnek, ezen helyzet javítása szükséges.
5.	Függetlenített belső ellenőr	Az Aggteleki Nemzeti Park pénzkezelési tevékenységének ellenőrzése	A pénzkezelési és bizonylati szabályzatokban előírt szabályok betartásának ellenőrzése. Az Igazgatóság házipénztárainak és pénzkezelő helyeinek ellenőrzése, pénztárrovincsolás.	Az ellenőrzés nem tett megállapítást.
6.	Függetlenített belső ellenőr	Az ANPI iratkezelési tevékenységének ellenőrzése	Az Iratkezelési Szabályzatban előírt szabályok betartásának ellenőrzése. Az ellenőrzés célja, hogy az Igazgatóság iratkezelési folyamata megfelel-e az Iratkezelési Szabályzatnak.	Az ellenőrzés nem tett megállapítást.

16. Éves munka legfontosabb összefoglalása

Személyi állomány, foglalkoztatás:

- A szakmai munka személyi feltételeit 2024-ben jelentős mértékben befolyásolta, hogy 2022-ben és 2023-ban álláshelyek elvonására került sor. Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 145 fő volt 2021-ben, mely az elvonások következtében 127 főre csökkent. A feladataink ellátását ezzel a létszámmal kellett megoldanunk a tárgyévben, melyet tovább nehezített a jelentős mértékű fluktuáció. A megfelelő munkaszervezésnek köszönhetően az állandó feladatok mellett a projektek munkaerő szükséglete is biztosított volt. A megüresedő álláshelyek betöltésére folyamatosan törekedtünk, amely egyre nehezebb feladat.
- A Kormányzati Személyügyi Döntéshozó Rendszer moduljai bevezetésre és alkalmazásra kerültek. A személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások, rendszerek (KSZDR, KIRA) előírás szerinti vezetése, valamint az adatszolgáltatások teljesítése a 2024. évben is megtörtént.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem:

- 2024-ben elkészült minden Natura 2000 terület céldokumentumának egységesítése.
- Igazgatóságunk munkatársai részt vettek a Natura 2000 területek adatbázisának (SDF) frissítésében.
- 2024-ben fontos szakmai feladat volt a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek vonatkozásában a Natura 2000 országjelentéséhez szükséges adatszolgáltatás.
- A kutatások az éves állapot-felmérési terv szerint, maradéktalanul megtörténtek. 20 NBmR és Natura 2000 monitorozási feladat és 12 egyéb kutatás valósult meg.
- A Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás működtetése keretében 40 standard hálóállás használatával, 86 nap alatt 65 faj 6590 egyedének megjelölése történt meg.
- 2024-ben is folytatódott a komplex chiropterológiai vizsgálsorozat. Az Igazgatóság működési területén az épületekben, illetve földalatti üregekben (barlangok, bányavágatok, pincék) élő denevérközösségek biztonságának fenntartása és növelése történt.
- 2024-ben is jelentős feladatot jelentett a VP Agrár-környezetgazdálkodás - MTÉT, továbbá a Natura 2000 területek és a Feltételelesség/ Kölcsönös megfeleltetés (JFGK) helyszíni ellenőrzésekben való részvétel. A két utóbbi típus egyben kezelendő. Mindösszesen 70 kijelölt ügyfél ellenőrzésében működött közre a TMO és az Őrszolgálat, az alábbiak szerint: 2 gazdálkodó AKG helyszíni ellenőrzése, 1 gazdálkodó AKG QA (minőségértékelés) típusú ellenőrzése, továbbá 67 gazdálkodó Natura 2000 területek és Feltételelesség/ Kölcsönös megfeleltetés (JFGK) típusú ellenőrzése. Ez mindösszesen azonban 140 db helyszíni megjelenést kívánt, egy "Általános jegyzőkönyv" és egy "Eseti jegyzőkönyv" felvételét minden gazdálkodó esetében,

továbbá a hozzá tartozó fotók elkészítését. Tehát, Igazgatóságunk 140 db helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvet állított ki és töltött fel 2024-ben a MÁK SharePoint elektronikus rendszerébe, elszámolásra. 2024-ben a megállapodásban új feladatként jelent meg a Területi Monitoring Rendszer (TMR) kiértékelés eljárásához kért adatátadás, a Magyar Államkincstár felé. A tiltott kaszálással összefüggő eljárások lefolytatása érdekében TMR adatbekérésre 6 alkalommal került sor, amelyre minden esetben feltöltöttük az adatszolgáltatást a SharePoint felületre. Egy táblázat adatokkal történő feltöltése a feladatunk ebben az esetben.

- 2024-ben 835 db kaszálási bejelentés érkezett Igazgatóságunkra, Natura 2000 gyepterületek kezelésére vonatkozóan. A rendelkezésünkre álló, természetvédelmi szempontból jelentős fajok - elsősorban a haris (*Crex crex*) és vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) - élő-és szaporodó helyeinek felmérési adatai alapján, területi és /vagy időbeli korlátozásról tájékoztattuk a gazdálkodókat. Abban az esetben kaptak továbbá választ, ha a bejelentett tábla országos jelentőségű védett természeti területen helyezkedik el és az ott végzendő tevékenység engedélyhez kötött. A kaszálási bejelentők jelentős része e-mailben érkezett, kisebb hányaduk postai úton, az e-papíron beérkezett ügyiratok száma kevés.
- A Magyar Államkincstár – Agrárminisztérium – Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság között létrejött, helyszíni ellenőrzésekre vonatkozó Megállapodásban foglaltak alapján, az ellenőrzésre kijelölt gazdák esetében a kaszálási bejelentők és a válasz ügyiratok a Magyar Államkincstár elektronikus felületére, a SharePoint rendszerbe feltöltésre kerültek. Natura 2000 és/vagy Feltételeesség/Kölcsönös Megfeleltetés (JFGK) esetében összesen 67 kijelölt ügyfél ellenőrzésében működött közre az Igazgatóság, 67 db általános és 67 db eseti jegyzőkönyv készült.

Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása:

- Folytatódtak a barlangtérképezések
- Elkészült a Baradla-barlang Styx-, Csernai- és Retek-ágának eddig még nem felmért szakaszainak 1:100 léptékű térképe.
- Elkészült a Baradla nagyközönség által látogatott, illetve a különutúak során érintett valamennyi járatszakaszának 608 db keresztszelvény-korrekciója, melyek esztétikus elrendezésben (nyomtatásra alkalmas formában) felkerültek a barlang alaprajzát bemutató 147 db (szintén pdf formátumban megjelenített) A/1 méretű lapra.

TIR adatrögzítés és karbantartás, újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról:

- Igazgatóságunk biotikai adatbázisába 2024-ben összesen 25067 védett, és 5319 fokozottan védett fajra vonatkozó biotikai adat került be, melyeket Igazgatóságunk munkatársai, illetve külsős kutatók gyűjtöttek. Számos esetben hatósági ügyekhez kapcsolódó adatgyűjtés is történt.

Inváziós növényfajok kezelésének tervezése és végrehajtása:

- Inváziós növényfajok kezelése: Az ANPI saját vagyonkezelésben lévő területein 15. éve történik a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) visszaszorítására, a szárazzás mellett pontpermetezés is. Ezt a munkát 2024-ben „Állami védekezés” keretében végeztük 698 ha területen. A gypeszegélyeket kibővítve cca. 20 m szélességben már a gyepek felületén is folyt a kiritkuló, gyengülő egyedek pontpermetezése, *(egy foltot évente háromszor tudunk kezelni, amely összhangban áll a kezelési protokollal)*. Ehhez a munkához az ANPI szakirányítás biztosított a munkálatok természetvédelem számára elfogadható minőségben való elvégzéséhez. Ezt egészítette ki a mechanikus visszaszorítás 1684,7 ha-on.
- Monitorozás: A 2024-es évben a kapacitás korlátossága miatt a tevékenységünk elsősorban a korai észlelés/kiirtás feladatára (több mint 430000 ha-on), és az eddig nem térképezett inváziós növényfajokra fókuszált az ANPI teljes működési területének egy részén.
- Kapcsolattartás: A védett természeti területeken lévő önkormányzatokkal, vagyonkezelőkkel és gazdálkodókkal szükség szerint folyamatos. A működési területen ugyanez a kapacitások korlátossága miatt inkább csak különösen indokolt esetben történt. Mindez folyamatos területi jelenlét mellett, több száz formális/informális interakciót jelent évente.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- A tárgyévben az Igazgatóság nem kapott támogatást a Vszt. hatálya alá tartozó területek megvásárlására, ennek következtében nem került sor kisajátítást pótló adásvételi szerződés megkötésére, illetve kisajátítási eljárás lefolytatására, valamint elővásárlási jog gyakorlására sem került sor.
- 2020. októberében sor került VK-2020/7. számon a természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás megkötésére a Nemzeti Földügyi Központtal, melynek eredményeként 359,6473 ha terület került az Igazgatóság vagyonkezelésébe. Időközben többször nyilatkozott az Igazgatóság további, Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet esetében a vagyonkezelésbe vételi szándékáról. 2024-ben SZT-153421. számon vagyonkezelési szerződés módosításáról szóló szerződést kötöttünk az MNV Zrt-vel, amely alapján további 7 ingatlan (32,1850 ha) került az Igazgatóság vagyonkezelésébe.

Haszonbérletek, megbízási szerződések:

- Igazgatóságunk a 2024. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatot, ugyanakkor a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbeadási feladatainak ellátásáról szóló 2/2023. (VIII. 3.) AM utasítás alapján lehetőség nyílt a jogszabályi feltételeknek megfelelő gazdálkodókkal 25 éves haszonbérleti szerződés megkötésére.

- A korábbi haszonbérleti pályázati eljárások eredményeként kötött haszonbérleti szerződések közül 20 haszonbérleti 45 db szerződése járt le 2024. december 31. napján. 3 olyan megbízási szerződés szintén lejárt 2024-ben, amelyeknek a tárgyát képező területek korábban pályáztatás útján kerültek kiadásra. További 3 pályázati eljárás útján kötött haszonbérleti szerződés megszűnésének ideje: 2025. december 31. napja.
- A pályázati eljárás útján kötött haszonbérleti szerződésekkel érintett területek jelentős része esetében haszonbérleti szerződés került megkötésre természetvédelmi kijelölés útján: 2024. augusztusában 22 db szerződést kötött az Igazgatóság, 17 haszonbérlióvel. A kijelölés során a birtoktestek átalakításra, összevonásra kerültek. A kijelölés útján kötött szerződések közül 2 szerződés lépett hatályba 2024-ben, 18 szerződés 2025. január 1. napján lépett hatályba, és további 2 haszonbérleti szerződés lép hatályba 2026. január 1. napján.
- 2024. márciusában 2 db, 5 hektár alatti területre vonatkozó, pályáztatás nélkül megkötött haszonbérleti szerződés járt le. A szerződések tárgyát képező területek esetében megbízási szerződések megkötésére került sor a földhasználó személyében bekövetkezett változás miatt.
- 2024. december 31. napján 7 db, 5 hektár alatti területre vonatkozó, pályáztatás nélkül megkötött haszonbérleti szerződés járt le, amelyek közül 3 esetben került sor szerződéskötésre.
- Haszonbérleti szerződést a tárgyévben nem mondtunk fel.
- A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás alapján több megbízási szerződés megkötésére is sor került.
- 2023. decemberében az Igazgatóság két olyan megbízási szerződést kötött, amelyek 2024. január 1. napján léptek hatályba. 2024. év folyamán 2 megbízási szerződést kötött az Igazgatóság új földhasználóval, további 4 megbízási szerződés esetén korábbi földhasználóval került sor ismételt szerződéskötésre. 2024. decemberében további 5 megbízási szerződés került megkötésre (részben a 2024. december 31. napján lejáró haszonbérleti és megbízási szerződések „újrakötéseként”), amelyek 2025. január 1. napján léptek hatályba.

Természetvédelmi kezelési tevékenység:

Aggteleki Tájegység:

- A területkezelési tevékenység a szükséges eszközpark birtokában terv szerint zajlott, Natura2000 gyepterületeken 381,0039 ha-on - kaszálást, bálázást, míg 450,9861 ha-on – legelőápolást, szárazúzást végeztünk, illetve 195,7151 ha-on legeltetés történt. A gyepeken, kaszálókon betakarított szálas takarmány mennyisége: széna körbála 2850 db.
- A szántóföldi művelésre alkalmas területből 84,7088 ha műveltünk. Ebből 9,35 ha-on termeltünk takarmányzabot, a betakarított mennyisége 70 q lett. Kaszáló fűmagkeverék 4,8 ha-on lett vetve, élő egyéb kaszálókeverék 59,3385 ha területen található.

- Az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok teljesültek, természetközeli erdőkezelési módszereket alkalmaztunk Natura 2000 és védett erdőterületeken – tisztítás (6,74 ha), szálalóvágások (19,10 ha), és egyéb termelések (6,59 ha) történtek. Faállomány szerkezeti változatosságot célzó fakitermelési tevékenység összesen 32,43 ha-on (erdőterületen) történt. Ezen túl fásításból fakitermelést (gyepterület rekonstrukció) 14,59 ha-on végeztünk.
- A Tájegységben kitermelt 711 bruttó m³ faanyagból 16 % volt fenyő ipari fa, a többi 84 % sarangolt választékot (tűzifa) adott. A fakitermelések jelölése során a 2020-as évben bevezetett új jelölési rendszer szakmai szempontjai a 2022-es évtől kezdődően egyre jobban érzékelhető klímaváltozás hatására ártértékelésre kerültek, ez a tendencia a 2024-es évben is folytatódott. Az állományokban jelenlévő jó koronaalakú, megfelelő törzs és korona arányú, életerős fák megsegítésére törekedtünk, az erdőállományok állékonyságának növelése céljából. Folytatódott a vitális fák és a biotóp fák hálózatának kialakítása, amely reményeink szerint növeli a kezeléssel érintett erdőterületeink ellenállóképességét és egy stabil vázat adhat a további természetvédelmi célú erdőkezelési tevékenységeknek. A kiválasztott faegyedeket zöld színű (vitális fák) és kék színű (biotóp fák) festékkel jelöltük és koordinátáik rögzítésre kerültek. A kezeléssel érintett erdőterületeink nagy része tapasztalataink szerint holtfában gazdag, ennek ellenére tovább folytattuk a jogszabályokban is leírtaknak megfelelő visszahagyásukat. Az elvégzett természetvédelmi célú beavatkozások során a kitermelésre kerülő faanyag készletezésre került, az ipari fa kihozatal a 2024-es évben a fenyő kitermelés miatt magasabb értéken alakult, mint a korábbi években. Az őshonos fafajú erdőrészekben nem volt változás, az ipari fa kihozatal alacsonyabb szinten maradt, ami szemléletesen tükrözi azt a törekvésünket, hogy a beavatkozások elsődlegesen az erdőállományok természeti állapotának javítását szolgálják. A saját felhasználásra és értékesítésre vonatkozó adatokat a 6.3. fejezet tartalmazza.
- Az erdőművelési tevékenység elvégzésére a tárgyévben sikerült vállalkozót találnunk, így összesen 8,87 ha kézi ápolásának feladatai el lettek végezve.
- A kezelt gyepek természeti állapotában a kezelések hatására pozitív változások tapasztalhatók. A szárazabb téli időszakot csapadékosabb tavaszi időszak követte, majd a nyár meglehetősen száraz volt, aminek köszönhetően a szántókon közepes, a gyepeken és kaszálókon jó termést takarítottunk be – az 5.2.2. pontban leírtak szerinti részletezéssel.
- A mezőgazdasági és erdei utakat részben saját erőgépek és eszközök (tárcsa, simító, forgóborona), valamint vállalkozók bevonásával tartottuk karban, a szükséges mértékben.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban a jogszabályi előírások szerint, aktívan közreműködtünk. Az erdővédelmi jelzőlapok leadása 2024 évben is megtörtént.
- A területkezeléshez kapcsolódó KEHOP pályázatok fenntartási időszakának végrehajtása keretében a 2024-es évben különböző élőhely-rehabilitációs tevékenységet végeztünk, melyet az 5.3. fejezet tartalmaz részletesen.

- A kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, a gazdálkodási napló vezetése megtörtént.
- A kezelési feladatok elvégzéséhez szükséges engedélyek beszerzése megtörtént.

Zempléni Tájegység:

- A Zempléni Tájegységben a tarvágás mellett egyéb természetközeli módszert is alkalmaztunk a fakitermelések során, beleértve az egyéb termeléseket is. Tarvágás 14,5 hektáron, míg egyéb termelés 15,78 hektáron valósult meg. Az egyéb termelésből 0,58 hektáron elrendelt fakitermelést hajtottunk végre.
- A szukcesszív folyamatokkal érintett gyepek és szántók felmérését elvégeztük, és a kezelési terv szerinti előírásoknak és céloknak megfelelő kezelések elvégzése az előre meghatározott mértékben történt.
- Pozitív változások tapasztalhatók a kezelt gyepek természeti állapotában, azonban a szántóterületeken a nyári szárazság miatt átlagon aluli terméshozamot tapasztaltunk – az 5.2.2 pontban leírtak szerinti részletezéssel.
- Az erdei és mezőgazdasági utak állagmegóvását saját erőforrással (erőgépek és eszközök – tárcsa, simító, forgóborona) hajtottuk végre.
- Aktívan részt vettünk az erdővédelemmel kapcsolatos állami feladatokban, a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Tárgyévben is leadásra kerültek az erdővédelmi jelzőlapok. A Long-erdei erdősítések területein megfagyott árvízi elöntés nagy fokú károkat okozott (kéreghántás, illetve csemetetörés), amelyet a II. negyedévi erdővédelmi kárbejelentő jelzőlapon jelentettünk.
- A Zempléni Tájegység területén az erdősítések ápolása gépi és kézi ápolással is zajlott. Halmozott területen 98,79 hektáron hajtottunk végre ápolást, amelyből 50,38 hektárt kézi ápolással, illetve 48,41 hektárt gépi ápolással végeztünk. A munkálatokat saját erőforrással (emberi és gépi), illetve külső vállalkozó bevonásával valósítottuk meg. Az ápolási munkák kulcsfontosságúak, mivel az agresszíven terjedő invazív fajok (pl.: gyalog akác, zöld juhar) jelentősen akadályozhatják az erdősítéseink növekedését.
- Gyepterületek visszaszerzése az erdőtervezett területen kívül fakitermeléssel és a gyalogakác szárzúzásával valósult meg. Összesen 7,58 hektáron valósult meg a területek ápolása, amelyet saját emberi, illetve gépi erőforrással kivitelezünk.

Gyepterület visszaszerzése szárazúzással saját erőforrásból

- A területkezelési tevékenység során 382,4657 hektáron végeztünk kaszálást, 33,2 hektáron legeltettünk, illetve 59,7 hektáron vegyes (kaszálás-legeltetés) hasznosítást alkalmaztunk. A 2024-ben termelt széna mennyiség átlagon alulinak tekinthető. Számos területen, különösen a Bodrog és Tisza folyó páradúsító hatásától távolabb eső részein kaszálást, rendsodrást majd bálázást folytattunk, annak ellenére is, hogy a mennyiség csekély volt. Ennek következtében 2024-ben 1000 db nagy körbála szénát takarítottunk be.
- A saját végrehajtású szántóföldi művelés kis mértékben volt sikeres, az átlagos terméshozam alacsony hozamú volt. Összesen 54,6532 hektárnyi területet műveltünk, amelyből 7,8383 hektáron szudánifüvet, 8,6368 hektáron lucernát, 7,5767 hektáron egyéb évelő keveréket (kecskeruta és bíborhere), 7,1725 hektáron kukoricát és 7,9251 hektáron homoki zabot termesztettünk. További 15,5038 hektárnyi területet pihentettünk. Tárgyévben a lucernából 51 db körbála, homoki zabból pedig 75 db csomagolt körbála készült. A szudánifű és az egyéb évelő keverék alacsony termésmennyisége miatt nem volt lehetőségünk körbálákat betakarítani. A kukoricából 38,5 tonna került betakarításra. Szárazúzással tisztítottuk meg a korábban telepített mezővédő erdősávokat, valamint az azokat két oldalról övező gyepes sávokat a gyalogakáctól.
- Az inváziós fajok visszaszorítását a 5.5. fejezetben részletezett területeken és módszerekkel hajtottunk végre.
- Lakossági gyűjtést szerveztünk az üzemtervezett erdők területein, amely keretében a tarra vágott területeken a vágástakarítási munka (vágási hulladék összegyűjtése), valamint az inváziós, illetve idegenhonos fafajok kitermelése került kivitelezésre erdőrészletek, de leginkább egyéb részletek területeiről. A gyűjtés a Bodrogkeresztúr községhatárban (59,79 m³), Szegi községhatárban (22,98 m³), a Tokaji-hegyen (27,32 m³), és a Long erdőben (304,12 m³) valósult meg.

- Mindemellett a gyepterületek felszabadítása céljából fásításból való fakitermelés során 674,75 m³ tűzifa került gyűjtésre.
- A Zempléni Tájegység területén 2024-ben elmaradtak a terület-és talaj-előkészítési munkák.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések teljesítése:

- A külterjes gyümölcsösökben a tervezett kezeléseket csak kétkézi munkaerővel lehet elvégezni, ezt tárgyévben vállalkozó bevonásával 2,20 ha-on sikerült megoldani.
- A lóállomány génállományának változatossága és a ménes kor szerinti összetétele a tudatos szelekció folytán tovább javult, a 6.2.1. fejezetben leírtak szerint.
- A hucul lófajta tenyésztése és népszerűsítése érdekében szervezett versenyeken egyéb rendezvényeken – a megjelenéshez szükséges munkaerő részbeni hiánya ellenére – részt vettünk, a 6.2.1.1. fejezetben részletezettek szerint.
- A lóállomány gondozásával foglalkozó személyzetnél továbbra is nagy problémát jelent a szakképzett munkaerő hiánya, ezen felül a 2022-es álláshely elvonás ezt a területet is érintette, de bővítésre azóta sem volt lehetőség. A hatékonyabb munkavégzés érdekében fontos célkitűzésünk belovagló és lovasoktató munkaerő felvétele.

Természetvédelmi célú vadászat, vadgazdálkodás:

- Az Igazgatóság a vadgazdálkodással kapcsolatos feladatait és kötelezettségét maradéktalanul teljesítette.
- A vadgazdálkodási tervet túlteljesítettük, a vadállomány szabályozása terv szerint történt.
- A 651700 számú vadászterületen (Aggtelek) egy bronzérmes minősítésű gímszarvas bika került terítékre.
- A 658901 számú vadászterületen (Bodrog-zug) az árvíz miatt jelentős vadpusztulás történt, illetve a vadállomány megmaradt része jórészt elvándorolt, ezért kedvezőtlen körülmények között folytattuk a vadgazdálkodást.

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések teljesítése:

- 2024-ben elsődleges feladat volt a 2021-2027 időszakra az Igazgatóság fő fejlesztési prioritásait tartalmazó fejlesztési javaslatának részletes kidolgozása, összhangban az Igazgatóság fejlesztési tervével, majd a 2024-ben megjelent pályázati felhívásokra a támogatási kérelmek benyújtása és a projektek megindítása. A pályázati munka eredményeit a beszámoló I.sz. melléklete tartalmazza.

A Természetvédelmi Őrszolgálat feladatainak teljesítése:

A Természetvédelmi Őrszolgálat célkitűzései és megvalósulásuk 2024-ben:

- Feladatellátás színvonalának fenntartása, és emelése.

- Rendelkezésre álló erőforrásoknak megfelelően sikerült fenntartani a feladatellátás színvonalát. Az év során sikerült betölteni az őri álláshelyeket, de a betanulási időszak miatt a régebben dolgozó, tapasztaltabb kollégákra jóval nagyobb teher jutott. Ettől függetlenül az előírányzott terepi feladatokat sikerült végrehajtani.
- Őrszolgálat technikai felszerelésének szinten tartása.
 - A KEHOP forrásból beszerzett eszközök beépültek a mindennapi feladatellátásba. De egyes eszközöknél az elavulás jelei már mutatkoznak. (Pl. a korábbi operációs rendszer a MM50 készüléknél okoz problémát, működésük lelassult.). Ettől függetlenül a technikai felszerelés szinten tartása megfelelő. Az őrszolgálat rendelkezik minőségben, és darabszámban is a feladatellátáshoz szükséges eszközökkel.
- A régi beszerzésű Suzuki Jimny terepjárók hasonló kategóriájú járműre történő cseréje
 - A régi beszerzésű Suzuki Jimny terepjárók cseréje nem valósult meg. Ugyanakkor ez nem okozott gondot az év nagy részén, mivel az időszakos létszámhiány miatt a fajlagos járműellátottság kedvező volt. De a cseréjük továbbra is szükséges lesz.
- Az új kollégák szakmai- és gyakorlati ismereteinek szintre hozása, teljes értékű természetvédelmi őrnek történő felkészítése (vizsgák, felszerelés).
 - A 2023. évre tervezett létszámfejlesztés megvalósult ugyan, de 2 kolléga 2024. év közepén távozott, így újra feladat ellátási nehézségek keletkeztek. A hiányt az év során sikerült ugyan pótolni, de a hosszú betanulási időszak miatt 2024. év során még nem állt vissza a szükséges színvonal. A 2024 évre tervezett szükséges vizsgák megtörténtek.
- Polgári Természetőr csoport kialakítása. A jelentkezők vizsgáztatása, megállapodások megkötése, a működési rend kialakítása.
 - A Polgári Természetőr Szolgálat kialakítására, vizsgáztatásra és megállapodások megkötésére kapacitás hiány miatt 2024. évben sem került sor.
- Szakmai ismeretek szinten tartása.
 - A szakmai ismeretek szinten tartása folyamatos, az év során elsősorban a megoldandó feladatokhoz kapcsolódó eseti szakmai képzés volt a jellemző. Az újonnan belépett kollégák betanítása folyamatos.
- Egyenruházat, és védőfelszerelések megfelelő szintre hozása, új őrök felszerelése
 - Az egyenruházat megfelelő szintre hozása elmaradt, az új őrök felszerelése folyamatban van.
- Az Aggteleki Tájéegység 1 fővel történő létszámemelése.
 - Az Aggteleki Tájéegység őrszolgálati létszámának növelése nem valósult meg.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések megvalósítása:

- Fizetőképességünket sikerült megőrizni, az évközben adódó likviditási gondjainkon sikerült átlendülni. Céljaink elérését, illetve megvalósítását csak szigorú, fegyelmezett gazdálkodás révén sikerült megvalósítani, amely által csak a legszükségesebb kiadásokra került sor.
- Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, az Építési és Közlekedési Minisztérium döntése értelmében (EPAT/746-6/2024/TÁMFO), „Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai” Világörökségi helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzését szolgáló kezelés, 2024. évi Világörökségi gondnoksági feladatok ellátására, 8.000.000,- Ft, azaz nyolcmillió Forint támogatásra kapott jogosultságot.
- Az erdőgazdálkodási tevékenységünket az időjárás 2024-ben is kedvezőtlenül befolyásolta, valamint emellett gondot jelentett a megbízható, és időben teljesítő fakitermelő brigádok hiánya is. A faanyag-értékesítések bevétele 2024-ben nagyon drasztikus mértékben gyengült, számokkal kimutatva több mint 53%-kal csökkent a 2023. évi bevételhez képest. Jelen esetben is stagnál a piac.
- 2024 évben a jósvalői barlangbejárat és parkoló közötti lépcsősor állapota annyira erősen leromlott állapotba került, hogy több ponton is életveszélyes volt. A barlangbejárat és a Kessler Hubert Emlékház közötti burkolt lépcsőn található burkoló kőlapok felváltak, balesetveszélyessé tették a lépcsőn való közlekedést. Ezen felül a barlang bejáratát és az Igazgatóság épületét összekötő sétány lépcsője szerkezeti szétmállott, használhatatlan lett. A lépcsőket a dolgozókon kívül évente 30-40.000 vendég használja, ezért halaszthatatlan feladat volt az életveszélyes, illetve a balesetveszélyes állapot megszüntetése. Az Igazgatóság 2024-ben vis major helyzetben rangsorolt és haladéktalanul gondoskodott a balesetveszélyes állapot megszüntetéséről, más feladatok terhére előteremtette a szükséges forrást a felújításra.
- Sajnos 2024-ben a jósvalői Turbinaház tetőszerkezete erősen leromlott, a tető beázott, melynek következtében ázott a teljes épület. Az épület mellett vezető közvetlen turistaút miatt balesetveszélyes állapot állt fenn. A Turbinaház mellett elhelyezkedő Tengersizem tavát évente 30-40.000 turista keresi fel, használva a turista utat is. Az Igazgatóság soron kívül azonnal intézkedett a tetőszerkezet felújításáról, valamint a betört nyílászárók biztonságos és esztétikus, de törhetetlen lezárásáról is.
- Az Igazgatóság a korlátozott lehetőségei ellenére 2024-ben is kiemelt figyelmet fordított az általa kezelt vagyon bővítésére, állagának fenntartására, illetve javítására.
- A pénzügyi gondok egyik legnagyobb okozója a működéshez és az üzemeltetéshez kapcsolódó költségek, infláció okozta drasztikus megemelkedése volt. Az Igazgatóság a rezsiköltségek csökkentése érdekében minden szükséges intézkedést megtett. A kifutott, illetve kifutóban lévő projektjeink, a belőlük elszámolt költségek, saját költségvetésünket terhelik, illetve fogják terhelni.
- Az INTERREG Magyarország Szlovákia Románia Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program projekt (Ökológiai folyosók a Kárpátokban) keretében a

támogatási összeg végre 2023-ban megérkezett a számlánkra, viszont az összesített jelentés elfogadásáról a mai napig nem érkezett hivatalos dokumentum.

- A kincstári finanszírozás és az előirányzat gazdálkodási rendszer változatlanul jelentős és párhuzamos adminisztrációs munkát von maga után. A havi rendszeres adatszolgáltatások igen jelentős kapacitást igényelnek a pénzügyi és gazdálkodási feladatok ellátása során. Az előrejelzés adatszolgáltatás bevételi tételeinek tervezése igen nehéz feladat, különösen a működési bevételek esetében, az ökoturisztikai és mezőgazdasági bevételekre vonatkozóan. A mezőgazdasági támogatások, illetve egyéb támogatások (Natura 2000 területek terület-specifikus céljainak kidolgozása, stratégiai előkészítése, Világörökségi gondnoksági feladatok ellátása) hektikus és előzetes, valamint tájékoztatás nélküli pénzügyi teljesülése, továbbra is fennálló probléma az előrejelzés készítésekor.
- ForrásNet használata során gyakori probléma a kormányzati hálózat kapacitásának szűkössége, ezáltal a felhasználók rendszeresen szembesülnek a program lassúsága okozta nehézségekkel. Emellett a program működése során egyéb probléma felmerülésekor nagyon kevés esetben kap az Igazgatóság azonnali választ, telefonos segítségkérés szinte már lehetetlen, határidős munkafolyamat esetén nem engedhetjük meg magunknak azt, hogy napokig várjuk a probléma megoldás egyik lehetséges megoldására (feladatellátást is veszélyeztetni).

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok:

- 2024-ben barlangjaink, bemutatóhelyeink, szállásaink egész évben nyitva tartottak. Tárgyévben az utolsó Covid19 pandémia előtti évhez, 2019-hez viszonyítva éves szinten hozzávetőlegesen 34.000 fővel kevesebb látogató látogatta meg a Baradla-barlangot, a 2023. év forgalmához képest is csökkenés (közel 5 %-os) tapasztalható. A külföldiek aránya a viszonylag állandónak nevezhető 12-13%-os arányhoz képest növekedett (közel 20%). 2023-hoz képest stagnált a külföldiek aránya.
- A bemutatóhelyeink külterületén, tanösvényeinken és ösvényeinken rendszeres takarítás, karbantartás zajlott. A Baradla ösvényen a benövő cserjék miatt ősszel jelentős tisztítási munkákat végeztünk. A Kúria Oktatóközpont udvarán padokat festettünk és a túlnőtt cserjéket metszettük vissza. A Kincskereső ösvényen néhány táblát pótolnunk kellett.
- A természeti területek, élő és élettelen természeti értékek bemutatása és a szemléletformálás, oktatás érdekében folytatott tevékenység esetében megállapítható, hogy a COVID helyzet már nem éreztette hatását, azonban a 2024-ben is tovább húzódó bizonytalan gazdasági helyzet továbbra is nagy hatással volt a turizmusra, ezáltal a látogatók számára. Ezen okok miatt programjainkra, túráinkra sajnos még mindig elég alacsony látogatószám volt jellemző. A környezeti nevelési munkatársak számának drasztikus lecsökkenése 1 főre sajnos nagymértékben megmutatkozik az Oktatóközpontba érkező csoportok számának csökkenésében.
- A 2023-ban beindított külsős túravezetői rendszer üzemeltetésével 2024-ben is zavartalanul zajlott a speciális barlangtúráink működése.

- A Baradla-barlang Óriások termében a tervezett teljes hangtechnikai kábelcsere 2024-ben megvalósult.
- A közönségkapcsolat szempontjából alapvető fontosságú az aggteleki Információs iroda, amely a barlangok nyitva tartási rendjéhez igazodva minden nap nyitva van. 2024. évben személyesen 9271 fő, telefonon 5420 fő, írásban 3992 fő tájékoztatására került sor.
- Célként tűztük ki az anp.hu turisztikai honlap folyamatos fejlesztését. A honlap fejlesztésének és üzemeltetésének feladatait külső vállalkozó végzi. A régi, elavult kormányzati honlap (anp.nemzetipark.gov.hu) aktualizált tartalmának az anp.hu honlap aloldalára migrálása 2024-ben elkezdődött és a tervek szerint 2025-ben befejeződik.
- A közönség tájékoztatása céljából az eseménynaptárban meghirdetett programok esetében minden esetben sor került önálló honlap cikk és Facebook bejegyzés megjelentetésére. Kiemelt program esetében a programajánlatok a sajtónak küldött direkt e-mail formájában kerültek megküldésre.
- 2024-ben az anp.hu turisztikai honlapon 74 db új cikket, az Igazgatóság Facebook oldalain 236 db magyar és 6 db angol nyelvű bejegyzést jelentettünk meg, illetve online elérhető volt az éves események rendszeresen frissített listája.
- A 2024. évben 5 db rádiós interjú, televíziós felvétel; a magyar médiában 207 db, a nemzetközi médiában 4 db online cikk jelent meg. A honlap fejlesztéssel párhuzamosan az új hírlevél rendszer 2021-ben elindult és azóta folyamatosan működik.
- Az ANP magyar és angol nyelvű Facebook oldalán heti több alkalommal jelenik meg új hír.
- 2024-ben az ökoturisztikai programjainkon részt vevők száma csökkent 2023-hoz képest. Rendezvényeink résztvevőinek száma viszont emelkedett. Két programtípus esetében (felszíni túrák, Baradlamanó) nem volt jelentős változás. Más programtípusoknál (játsházák, Zöld Sziget) a csökkenés természetes, évenkénti fluktuációnak tekinthető. A Kincskereső ösvényen a díjmentes kísérők száma csökkent 2023-hoz képest, a fizetős látogatók száma (megvásárolt menetlevelek száma) számottevően nem változott, de összességében mindez mégis alacsonyabb látogatottságban mutatkozott meg. A Mikulástúra résztvevőinek jelentős visszaesésében nagy szerepe lehetett a megnövekedett üzemanyagárak miatti jelentős buszbérlési költségeknek.
- Több rendezvényen is részt vettünk kitelepüléssel (Zöld Sziget): MME 50 rendezvény (Edelény), Vitézlő túra (Szendrő, Madarak és Fák napi rendezvény), kecsői gyermeknap, Aggteleki Som Ünnepe gyümölcsfesztivál, Vadmacska Gála és Forgatag; „Legyél te is barlangász” játsházunkkal pedig a trizsi gyermeknapon és a trizsi Telekamra Fesztiválon jelentünk meg.
- Néhány év kihagyás után ismét sikerült természetismereti tábor (két turnus) hirdetni, de a jelentkezők alacsony száma miatt megrendezni nem tudtuk őket.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel való kapcsolatok

kialakítására, fenntartására és fejlesztésére. A kapcsolattartás partnereinkkel, társszervezetekkel telefonon, e-mailben és személyes megkeresések alapján történik.

- Az ár- és kedvezményrendszer, valamint a szolgáltatás kínálatának kialakítása, a vendégek kiszolgálása mindkét saját üzemeltetésű szálláshelyen megtörtént. A kedvezményeket harmonizáltuk az egyéb szolgáltatásaink kedvezményeivel.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv), külön részletezve a tervezett pályázatok ütemezését és megvalósítását

Személyi állomány, foglalkoztatás:

- A foglalkoztatás terén fontos célkitűzés, hogy az állandó feladataink mellett a folyamatban lévő projektek munkaerő szükségletét is biztosítsuk.
- Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 2023 augusztusától 127 fő, így feladataink ellátását 2025-ben ezzel a létszámmal kell megoldani. A 2022-ben elvont 4 álláshely is megnehezítette a feladataink ellátását, melyet tovább nehezített a további 14 álláshely elvonása.
- Fontos feladat továbbra is a megüresedő álláshelyek feltöltése, mely egyre nehezebb az egyre magasodó bérigények miatt. Kiemelt figyelmet fordítunk a Kormányzati Személyügyi Döntéshozó Rendszer moduljainak megfelelő használatára, a személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások (KSZDR), és egyéb rendszerek (KIRA) előírás szerinti vezetésére, illetve a jogszabályokban előírt adatszolgáltatások teljesítésére.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem:

- Földtani alapszelvények kezelése.
- Az Aggteleki Nemzeti Park védőövezet kihirdetése jóváhagyás esetén.
- Az Aggteleki Nemzeti Park övezeti besorolás kihirdetése jóváhagyás esetén.
- Veszélyeztetett fajok megőrzéséhez szükséges együttműködések fejlesztése (pl. épületlakó denevérfajok).
- Újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról.
- Adatgyűjtés védett és fokozottan védett fajokról, védett természeti területekről, adathiányos területekről és fajokról. Nem védett területeken történő alapállapot-felmérések, hatósági ügyekhez szükséges szakmai véleményekhez kapcsolódó adatgyűjtés, a hatékony hatósági döntés-előkészítés fenntartása.
- Biotikai adatfelvétel az adathiányos állapotok csökkentése érdekében, erdőtervezéssel kapcsolatos adatfelvételre kiterjesztés. OBM biotikai adatgyűjtő rendszer fejlesztése.
- NBmR és Natura 2000 monitorozás, a kutatások koordinálása.
- Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás működtetése, kapcsolódó CES monitorozás lebonyolítása.
- Fajvédelmi tervek megvalósításával kapcsolatos aktuális feladatok végrehajtása, speciális fajvédelmi intézkedések ellátása.
- Élőhelyvédelmi, helyreállítási feladatok végzése.

- EU országjelentéssel kapcsolatos adatszolgáltatás végrehajtása, hiányzó adatok gyűjtése.
- A természet-helyreállítási rendeletben foglalt feladatok ellátása, részvétel az országos természet-helyreállítási terv elkészítésében.

Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása:

- További mesterséges üregek védetté nyilvánításának lezárása.

Inváziós növényfajok kezelésének tervezett végrehajtása 2025-ben:

- Az ANP gyepein a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) van jelen a legnagyobb területen, ezért visszaszorítására a szárazzás mellett vegyszeres irtás tervezünk az előző 15 évben kezelésbe vont területeken. A munkálatok a mechanikus gyengítés és a szegélyekben fenntartott kémia kontrollon túl a kezelt gyepek teljes felületén még előforduló egyedek kémiai visszaszorításával egészül ki, melynek megelőző fázisa már az előző két évben is rendkívül sikeresen egészítette ki az eddigi munkát. A vegyszeres visszaszorítás elvégzésére a BAZ Vármegyei Kormányhivatallal együttműködésben Állami védekezés keretében teszünk kísérletet.
- A monitorozási, szakirányítási, szükség szerint a korai észlelés/kiirtás, kapcsolattartás (önkormányzatokkal, egyéni gazdálkodókkal, állami vagyongazdálkodókkal, társhatóságokkal) feladatait a működési területen 1 fő (ANPI munkatárs) fogja végezni munkaidejének egy részében.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- Igazgatóságunk – forrás esetén – folytatja a védett természeti területek állami tulajdonba vételét.

Haszonbérletek, megbízási szerződések:

- Az 5 hektár alatti területek esetében továbbra is sor kerülhet haszonbérleti szerződések megkötésére, valamint 5 hektár feletti területek esetén lehetőség van megbízási szerződés megkötésére 1 gazdasági évre.

Természetvédelmi kezelési tevékenységünkkel, a két Tájégség működésével kapcsolatos megegyező célkitűzések:

- Az Igazgatóság természetvédelmi éves kezeléseinek végrehajtásához szükséges engedélyek beszerzése (kaszálási és legeltetési engedély, terület-helyreállítási engedély, fásításból történő fakitermelési engedély, erdőtörvény hatálya alá nem tartozó területek fakivágási engedélye, erdőtervezett erdőkben történő fakitermelés engedélye stb.)

- Kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, gazdálkodási napló vezetése. A nyilvántartási rendszer fejlesztése.
- MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) feladatokban történő közreműködés.
- A Natura 2000, JFGK (Jogszabályokban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) kapcsolatos feladatokban történő közreműködés. A jogszabályoknak megfelelő gazdálkodás fenntartása továbbra is alapvető elvárás.
- Az élőhelyek fenntartásával, helyreállításával kapcsolatos kezelési tevékenységek elvégzése.
- A fajokat érintő kedvezőtlen ökológiai állapotváltozások további megfigyelése, a hátrányos folyamatok megfékezése és visszafordítása érdekében indokolt intézkedések megtétele, kiváltképp az inváziós fajok terjeszkedésének megállítására. A szukcesszív folyamatok mérsékléséhez jelentős számú munkaerő szükséges, így a kitermelt faanyag lakossági gyűjtését továbbra is tervezzük.
- Az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok az erdőterv és az abban rögzítettek alapján leadott éves terv szerinti elvégzése.
- Az erdőterületeink természetvédelmi helyzetének javítása érdekében kitermelésre kerülő faanyag kezelése (saját felhasználás, raktározás, értékesítés).
- 2025. évben az erdővédelmi jelzőlapok leadása, amennyiben a káresemények nagyságrendje ezt igényelni fogja.
- Mezőgazdasági és erdei utak karbantartása, javítása mindkét Tájegységben az előző évihez hasonló mértékben (tájegységenként 5-6 km) tervezett.
- A hatósági és szakértői ellenőrzésekben történő közreműködések.
- Önkéntesek fogadása területkezelési munkálatok elvégzésé kapcsán (kézi kaszálás).

Az Aggteleki Tájegységre vonatkozó célkitűzések:

- A Tájegységben 2025. évben az előző évhez hasonló volumenű, 900-1000 ha rét, legelő és szántóterület területkezelési feladatainak ellátása. A gyepterületek kezelése részben saját eszközparkkal, részben vállalkozók bevonásával fog történni, ami legeltetéssel (cc. 200 ha) egészül ki.
- A természetvédelmi erdőkezelés céljainak eléréséhez a korábbi évekhez hasonló mennyiségű faanyag kitermelése.
- Az erdőművelési munkák szükség szerinti elvégzése.
- Az inváziós és tájidegen fajok visszaszorítása (fehér akác, erdeifenyő), ezzel együtt a gyepes területek, élőhelyek növelése.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban való részvétel a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

- Az egyes körzetek erdőtervezéséhez szükséges erdőgazdálkodói javaslatok leadása.

A Zempléni Tájegységre vonatkozó, eltérő célkitűzések:

- A Zempléni Tájegység területén végzett ápolási munkák folyamatosságának és hatékonyságának fokozása.
- A cél 2025-ben a Tájegység területén a tárgyévhez hasonló nagyságrendű rét-, legelő- és szántóterületek területkezelési feladatainak elvégzése.
- A gyepek területének bővítése és az inváziós fajok (mint a gyalogakác, selyemkóró, fehér akác, zöld juhar, erdeifenyő) visszaszorítása.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatok ellátása a jogszabályi előírásoknak megfelelően, valamint a körzeti erdőtervezési és hatósági eljárásokban való részvétel.
- 2025-ben is teljeskörűen elvégezzük az egyes körzetek erdőtervezéséhez szükséges adatszolgáltatást és kezelési javaslatokat.
- Az ökoturisztikai infrastruktúra elemeinek fenntartása, karbantartása.
- A vadászterületek bérbeadása 2025-ben, biztosítva ezzel a fenntartható vadgazdálkodást és a területek megfelelő hasznosítását.
- A nemes nyáras és nemes fűzes faültetvények tarvágására új kiírást nem indítunk, csak a lábon eladási szerződésekkel kapcsolatos kötelezettségvállalások teljesítése történik.
- Legalább 50 hektár területen az üres vágásterületek felszámolása, a korábbi években az árvíz borítottság miatt a megkésett mesterséges erdőfelújítások végrehajtása.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések:

- A külterjes gyümölcsösökben (10-12 ha) a tervezett kezelések (kaszálás, ritkítás, metszés, fiatal egyedek ültetése stb.) vállalkozóval történő elvégztetése.
- Az állattartás infrastruktúrájának fejlesztését célzó pályázat (KEHOP) megvalósításának befejezése után, a létesítmények üzemeltetése. A felmerült hiányosságok kiküszöbölése, a létesítmények további fejlesztése és modernizálása.
- Mének geneológiai vonalának bővítése, kancaállomány további fejlesztése.
- A lóállomány gondozását végzők esetében a fluktuáció visszaszorítása, ennek érdekében lehetőség szerint szakképzett dolgozók keresése és alkalmazása. Álláshely bővítése.
- Ex-situ génmegőrzés kialakítása az Igazgatóságnál (mesterséges megtermékenyítő állomás, spermabank létrehozása). A különleges értéket képező szerény létszámú kancacsaládok egyedeinek szaporítása.

Vadászat, vadgazdálkodás célkitűzései:

- Az éves vadgazdálkodási tervek elkészítése, leadása.

- Az éves vadászati jelentések elkészítése, leadása.
- Vadállomány szabályozási tevékenység elvégzése.
- Bérvadásztatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- ASP diagnosztikai kilövések növelése.
- A vaddisznó állomány minimális szinten tartása, cél az 0,5 db/100 ha.
- Az éves vadgazdálkodási tervek teljesítése.
- Dámszarvas terjedésének megakadályozása.
- Aransakál terjedésének megakadályozása.
- Együttműködés az állategészségügyi hatósággal.
- A NÉBIH felé az ASP elszámolás elkészítése.
- Földtulajdonosi közösségekkel kapcsolatos feladatok ellátása.
- Haszonbérleti díj elszámolás elkészítése az Agrárminisztérium részére.

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések:

- 2025. évben fő feladat a 2021-2027-es időszakra vonatkozó KEHOP PLUSZ és INTERREG projektek megindítása, a támogatási szerződéssel rendelkező projektek megvalósításának koordinálása, a fő beszerzések/közbeszerzések eredményes lebonyolítása, a kivitelezési munkák megkezdése, és összességében a támogatási szerződésekben rögzített kötelezettségek időarányos teljesítése.
- Emellett egyéb pályázati lehetőségek figyelése, figyelemmel a 2021-2027 időszakban megjelenő új, akár hazai akár nemzetközi pályázati lehetőségekre.

A Természetvédelmi Őrszolgálat célkitűzései 2025. évre:

- Feladatellátás színvonalának fenntartása, és emelése.
- Őrszolgálat technikai felszerelésének szinten tartása.
- A régi beszerzésű Suzuki Jimny terepjárók hasonló kategóriájú járműre történő cseréje.
- Az új kollégák szakmai- és gyakorlati ismereteinek szintre hozása, teljes értékű természetvédelmi őrnek történő felkészítése (vizsgák, felszerelés).
- Polgári Természetőr csoport kialakítása. A jelentkezők vizsgáztatása, megállapodások megkötése, a működési rend kialakítása.
- Szakmai ismeretek szinten tartása.
- Egyenruházat, és védőfelszerelések megfelelő szintre hozása, új őrök felszerelése.
- Az Aggteleki Tájegység 1 fővel történő létszámemelése.
- Az adminisztrációs terhek csökkentése mobil applikáció alkalmazásával.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések:

- A költségvetéssel kapcsolatban a legfontosabb célunk a működőképesség és fizetőképesség megőrzése.
- A fenti cél elérését, illetve megvalósítását csak nagyon szigorú, fegyelmezett gazdálkodás révén sikerülhet megvalósítani, amely által csak a legszükségesebb kiadásokra lesz mód. Az Igazgatóság mindig is törekedett a takarékos, költséghatékony működésre. A bevételeit mindig a maximumra próbálta és a mai napig próbálja teljesíteni, de sajnos ez nem elég. Az elvonások, a forrás hiánya nemcsak az intézmény működését veszélyezteti, hanem a turizmusból származó bevételek csökkenésének köszönhetően a térség gazdaságára is negatívan hat. Ezen felül a hatékony munkavégzéshez nélkülözhetetlen az épületek, a gépjárművek, az informatikai rendszer karbantartása, felújítása, frissítése, figyelembe véve az Igazgatóság pénzügyi helyzetét sajnos ezek nagyon nehezen kivitelezhető dolgok. Az elvonások miatt a 2025-ben még nehezebb lesz a működőképességünk, fizetőképességünk megőrzése, de bízva a munkatársak elkötelezett hivatástudatában, reméljük, hogy le tudjuk győzni a 2025-ös és az utána következő évek nehézségeit.
- Az Igazgatóság távol esik a városi központoktól, ezért a dolgozók számára a mindennapos bejárás költséges és időigényes. A fizetések szinte meg sem közelítik a versenyszférában elérhető béreket, illetve juttatásokat, tovább nehezítik a helyzetet az elvonások és az utóbbi évek létszámleépítése is. Ezen tényezők miatt az Igazgatóság dolgozói túlterheltek, a szakképzett és tapasztalt munkatársak elhagyják az Igazgatóságot. Az utánpótlás nehézkes, mert az Igazgatóság nem tudja felvenni a versenyt a magánszektorral, emellett a természetvédelem speciális szaktudást és elhivatottságot igényel, ezért a tapasztalt dolgozók elvándorlása komoly veszteséget jelent az Aggteleki Nemzeti Park számára. A béren kívüli juttatások adhatósága az Irányító szerv engedélyéhez van kötve, ilyen korlátozások mellett nagyon nehéz motiválni a dolgozókat. A tapasztalatok, és a teljesítmények azt mutatják, hogy minden dolgozónak szüksége van az ösztönzésre és az elismerésre, ez igaz a jelen helyzetre és a jövőre nézve is.
- Az épületek energiahatékonysága alacsony, korszerűtlen fűtési és világítási rendszerekkel működnek, ami növeli a fenntartási költségeket, de emellett a problémák között az egyik legnagyobb, hogy az üzemeltetéshez, karbantartáshoz kapcsolódó költségek drasztikusan megemelkedtek. Emellett a befizetési kötelezettségek is nehezítik a pénzügyi helyzetet.
- A látogatói élmény javítása nélkülözhetetlen a bevétel növeléséhez, az Igazgatóság ennek érdekében 2023 augusztusában újraindította az előzetes bejelentkezéssel induló speciális túráit. A 2024 évben ezt a szolgáltatást tovább bővítette klímaterápiás, relaxációs szolgáltatással (meditáció, meditáció tibeti hangtálakkal) illetve a megszűnt Tornaszentandrás vasérc és mészkőbányában úgynevezett „Urbex” overallos túrával. Az eltelt rövid idő is azt mutatja, hogy nagyon nagy az érdeklődés a vendégek részéről, reméljük ez a tendencia a 2025. évben tovább fog növekedni.
- A gazdálkodásra, valamint a kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályok még fokozottabb és következetesebb betartása és betartatása szükséges.

- A 2025. évben a szakmai munkánkat és a társadalmi szerepvállalásunk pozitív tendenciáit szeretnénk kialakítani, fenntartani. A működési és gazdálkodási eredményességünk és hatékonyságunk érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk annak ellenére, hogy jellemzően külső körülmények miatt számos nehézségre és bizonytalanságra számíthatunk, amelyek a bevételeink tekintetében kiesést, költségeinket illetően pedig növekedést fognak okozni.

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok célkitűzések:

- Alapvető, folyamatos cél a látogatók magas szakmai színvonalon való ellátása, igényeik kielégítése, megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása a bemutatóhelyeinken, látogatóközpontjainkban, tanösvényeinken. Az a cél, hogy az ide érkező turisták egyre több időt tudjanak nálunk tölteni, melynek következtében növekszik a vendégéjszakák száma, illetve a szolgáltatások kihasználtsága.
- Környezeti nevelési programjaink közül legnépszerűbbek az osztálykirándulások. A tavalyi évben újraindítottunk egy bentlakásos és egy napközis tábort, melyeket 2025-ben is tervezünk meghirdetni. A táborok programjaiban alapvetően természet- és környezetvédelmi témák szerepelnek. A néhány éve szünetelő – de előtte sok éven át megrendezett – rajzpályázatunkat is tervezzük újra meghirdetni.
- 2025-ben felszíni és barlangi fotóstúrák indítását tervezzük, húsvétkor pedig új programként tojásvadászatot indítunk. A korábban bevezetett természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó hétvégi programokat és felszíni túrákat továbbra is meghirdetve igyekszünk ráirányítani a nagyközönség figyelmét a természetvédelem fontosságára, és tudatosítani bennük, hogy jövőnk mindannyiunk kezében van. Ökoturisztikai programjainknál is elérhetővé tesszük az online jegyvásárlást.
- A 2025-ös jubileumi év (ANP 40, Világörökség 30) kapcsán számos kiemelkedő programot, köztük nagyobb rendezvényeket, nyári lovasprogramot is tervezünk. Szinte minden hónapban lesz barlangi koncert/zenés rendezvény. Május végén kétnapos rendezvényt szervezünk a nagyközönségnek. Szeptemberben egy szintén jelentős jubileum kapcsán (Vass Imre Baradla felfedezése 200 éves) többnapos konferenciát tervezünk.
- Új, különleges barlangi és felszíni túrák, programok: Vezetett urbex túrák az Esztramos bányavágataiban és kristálybarlangjaiban; Extreme3 – barlangi kihívás; Vezetett meditáció a Baradlában; Vezetett meditáció tibeti hangtálakkal a Baradlában.
- A 2024-ben Faszénégető Workshopként indult program 2025-ben már Bucavasgyúró Napokként a vasércfeldolgozás középkori módszereit is be fogja mutatni.
- A Baradla ösvény karbantartásra szorul: tábláinak tartószerkezete festést igényel.
- A Huculok nyomán ösvény jelzései sűrítésre szorulnak.
- A Kajla-körök részét képező Fürkész ösvény Kajla-tábláit cserélni kell, az ösvény egyik hídját pedig pótolni.

- A lassan 10 éves Kincskereső ösvény egyes elemei tönkrementek, cserére szorulnak.
- A Vörös-tói Látogatóközpont előadótermébe a több éve bezárt bódvaszilasi magtár egyik kiállítását (legalábbis részben) tervezzük áttelepíteni. A Látogatóközpont fogadóterébe interaktív játékelemek kihelyezését tervezzük.
- Az Aggteleki Látogatóközpont területén található fa játszótér rossz állapotú, és elavult. Tavasszal egyes játékelemek cseréjére sor fog kerülni, ősszel pedig a teljes játszótér megújul.
- A jósvalői Törőfej-völgyben levő fa játszótér szintén rossz állapotú, időjárásálló játékelemek kihelyezését tervezzük.
- A Szalamandra Ház - amely erdei iskolaként is működő szálláshely - udvarán számos kültéri foglalkoztató és interaktív játékelem található, melyeket szükséges felújítani, egy részét pedig cserélni. Hagyományőrző játékbirodalmat és mezítlábas ösvényt tervezünk kialakítani, mely utóbbi a tapasztalati tanulás egy újabb helyszínéül is szolgálhat.
- Az aggteleki Információs iroda folyamatos nyitva tartásának biztosítása és közönségforgalmának magas színvonalú kiszolgálása személyesen, telefonon és írásban.
- Az anp.hu turisztikai honlap folyamatos szerkesztése, fejlesztése, további feltöltése, kiegészítése, a korszerűtlen anp.nemzetipark.gov.hu honlap aktuális tartalmainak átemelése az anp.hu oldalra.
- A programtervben, eseménynaptárban (V. számú melléklet) részletezett programok nyilvánosságának biztosítása a honlapokon, a Facebook oldalakon, hírlevelek-, illetve a sajtó útján.
- Részvétel turisztikai vásárokon, illetve szakmai rendezvényeken, konferenciákon.
- Turisztikai, információs kiadványok szerkesztése, gondozása.
- Kapcsolattartás a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel.
- A szállásértékesítés szakmai felügyeletének ellátása.
- A víz és az ember – Halászat a Bodrog mentén: kiállítás létrehozása Sárospatakon, a Pavletits-házban.
- Új környezeti nevelési program indítása az óvodások részére /Bodrogzugi mesék/.

Melléklet

I. sz. melléklet: Projektek

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 8. pontjához

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése (dátum)	Fizikai befejezés (dátum)	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek				Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2024. évi teljesítése ¹
					Megcélzott védett természeti terület/ Natura 2000 terület megnevezése	Célterület ² kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem			
KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00004 A Világörökség részét képező élettelen természeti értékek rekonstrukciója és a hozzájuk kötődő sérülékeny élővilág megőrzését szolgáló természetvédelmi célú beavatkozások	2024.12.03	2027.04.30	Széchenyi Terv Plusz- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz	A fejlesztés célja a Világörökség részét képező, fokozottan védett barlangok, bányavárat természetes állapotának helyreállítása, a bennük található földtani és barlangtani értékek megőrzése, illetve az azokban élő különleges barlanglakó és barlangkedvelő fajok – közösségi jelentőségű és fokozottan védett vagy védett fajok - megőrzése.	Védett és fokozottan védett felszíni terület, Natura 2000 terület, fokozottan védett barlangok (4)	316,4956	Foglalkoztató ismeretterjesztő kiadványok nyomtatott és digitális kiadása; a jósaváfi Kessler Hubert Emlékház kiállításának felújítása; Iskolai vetélkedők	680.000.000	680.000.000	-

³ Kérjük a pénzügyi teljesítés mellett a projektek szakmai előrehaladását is leírni néhány mondatban, vagy ebben az oszlopban, vagy a táblázat előtt/után külön összefoglalóban.

⁴ Amennyiben adott projekt esetében a célterület a teljes működési terület, elegendő ezt feltüntetni a táblázatban, az egyes védett, ill. Natura 2000 területek felsorolását kérjük mellőzni. A célterülettel kapcsolatos információk megadása különösen fontos azon projektek esetén, amelyek hatásai a természetvédelmi helyzet javulásához közvetlenül hozzájárulnak és hatásai jól lehatárolható célterületekhez köthetők (pl. élőhely-rekonstrukciós fejlesztések, kezelési infrastruktúra fejlesztése, monitorozás).

KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00005 A vizes, illetve vízi élőhelyek eredeti jellegének és az azokhoz kötődő fajok élettani igényeinek megfelelő vízellátottság, vízfelület és partmenti környezet természetvédelmi célú helyreállítása és monitorozása	2024.12.03	2027.04.30	Széchenyi Terv Plusz- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz	A fejlesztés célja a vizes élőhelyek fenntartása és bővítése, a nyílt vízfelületekhez kötődő madárvilág vonuló (pihenő) és fészkelő területeinek kedvező természeti állapotba történő fejlesztése, a védett és fokozottan védett hal-, kételtű- és hüllőfajok ökológiai igényeinek érdekében végzett élőhelyfejlesztés, életteik védelme, rehabilitációja, a vízhez kötött mikro- és makroszintű életformák ökoszisztéma szolgáltatásainak fenntartása.	Védett és Natura 2000 terület (Tengerszem-tó és Jósua-forrás Keleméri Mohos-Tavak Aggteleki kisvízes élőhelyek)	62,4291	n.r.	604.865.000	604.865.000	-
HUSK/2302/2.4/140 A pálos rend építészeti és kulturális örökségének megőrzése és bemutatása az Aggteleki- és a Szlovák-karszt területén	2024.08.01.	2026.07.31	Interreg Magyarország-ág-Szlovákia Program	A projekt célja az országhatár közelségében két különleges helyi örökség, egyúttal építészeti- és kulturális örökség megőrzése, turisztikai és a helyi identitást növelő, közösségépítő használatának biztosítása. A Martonyi Háromhegyi Pálos templom- és kolostorrom rekonstrukciója, műemlék további régészeti kutatása, feltárása, a rekonstrukció során régészeti megfigyelés, továbbá ezek előtt roncsolásmentes műszeres kutatások elvégzése.	Martonyi 022/1 és 022/4 hrsz.	0,5077	Virtuális bemutató tér kolostorról az ANPI honlapján	Projekt össz: 1.610.985,74 EUR	ebből ANPI: 1.172.278,94 EUR	Bev. 2024: 223.975.614 Ft (megelőlegezés) Kiad.2024: 9.550.199 Ft (az elszámolás pénzügyileg még nem került elfogadásra)

*Ökológiai folyosók a Kárpátokban - INTERREG
Magyarország Szlovákia Románia Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program*

A záró konzorciumi elszámolás a háború miatt csak 2023-ban került elfogadásra, az ANPI a támogatást (utófinanszírozás) csak 2023-ban kapta meg.
2023-ban még került visszautalásra a projektben fel nem használt összeg. Hivatalos dokumentum az összesített jelentés elfogadásáról, illetve a projekt zárásáról a mai napig nem érkezett hivatalos dokumentum.

II. sz. melléklet: Látogatóstatisztika

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 12. (Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok) pontjának 12.1. részéhez (Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra) összefoglalóan:

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	(Idegenforgalmi haszn.) barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
1	Aggteleki Látogatóközpont / Információs Iroda	Művészetek Magtára – Bódvaszilás	Baradla-barlang		Tájház – Boldogkőváralja	Tengerszem Szálló és Oktatási Központ – Jósvalő
2	Vörös-tói Látogatóközpont	Mohos-ház – Kelemér	Béke-barlang			Kemping és Turistaszálló – Aggtelek
3	Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis – Jósvalő	Kessler Hubert Emlékház – Jósvalő	Kossuth-barlang			Kövírózsa apartmanház – Aggtelek
4	Pavletits-ház – Sárospatak	Halászati bemutatóház, vízibázis – Zalkod	Meteor-barlang			Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló – Szögliget
5	Bodrogkeresztúri Gazdálkodási Központ	Méhészeti bemutatóház – Szegi	Rákóczi-barlang			
6	Long-erdei ház – Sátorajáújhely	Geológiai időlépegető – Aggtelek	Vass Imre-barlang			
7		Madár-megfigyelő torony – Szalonna	Földvári Aladár-barlang			

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 12. (Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok) pontjának 12.2. részéhez (Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások) összefoglalóan

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói						
Bemutatóhely neve		Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Belépőjegy ára (tól-ig; Ft)	Megjegyzés
1	Baradla-barlang	78 184	1 078	79 262	1000-18000	
2	Rákóczi-barlang	762	0	762	6000-8000	
3	Vass Imre-barlang	14	0	14	6000-8000	
4	Kossuth-barlang	44	0	44	14000-18000	
5	Meteor-barlang	40	0	40	16000-21000	
6	Földvári Aladár-barlang	164	0	164	6000-8000	
7	Aggtelek Látogatóközpont/Információs Iroda	0	9 271	9 271		Egyéb információadás: telefonon: 5420, írásban: 3992
8	Vörös-tó Látogatóközpont			0		Ezen a helyen nem releváns mivel ez megegyezik a Vörös-tói közléptúra látogatóinak a számával, amely szerepel az 1. sorban.
9	Kessler Hubert Emlékház	0	15 000	15 000		Becsült adat a Baradla-barlangba jegyet váltók létszáma alapján.
10	Művészetek Magtára Bódvaszilás			0		Egész évben zárva.
11	Mohos-ház bemutatóközpont			0		
12	Boldogkővárjai Tájház			0		Egész évben zárva.
13	Pavletits Ház	72	1 538	1 610	0-2400	

14	Kúria Oktatóközpont	683	159	842		
15	Bodrogkeresztúri Gazdálkodási Központ			0		
16	Long-Erdei Ház	0	352	352		
Regisztrált látogatók összesen:				107 361		

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői						
Szolgáltatástípus		Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (tól-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetési túra, nyílt túra		271	0	271	1000-4000	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		109	108	217	0-2000	
Erdei iskolai program				0		
Természetvédelmi táborok				0		
Barlangi kalandtúra				0		
Kerékpáros túra				0		
Csónak- és kenőtúra		2 717	844	3 561	0-1270	
Fotóstúrák				0		
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)		1 786	0	1 786	5000	Összesen 3, ebből 2 saját szervezésű koncert volt.
Egyéb:	Barlangi esküvő	140	0	140	250000 Ft/alkalom	Terembérlést kell fizetni, 2 alkalom volt.
	Egyéb barlangi túra			0		
	Mikulástúra	325	0	325	1000-3000	
	Játszóházak	203	170	373	0-1000	

	Egyéb környezeti nevelési programok			0		
	Kitelepülések	40	0	40		
	Baradlamanó túra	312	0	312	1000-4000	
	Kincskereső játékosvénny	334	297	631	500-1000	
	Zöld Sziget	0	2 170	2 170		
	Környezeti nevelési módszertani foglalkozás			0		
	Előadások, terepi vizsgálódások, témanapok	212	72	284	7200 Ft/alkalom	
	Terepgyakorlat			0		
	Verseny zsűrizése			0		
	Óvodás program			0		
Regisztrált igénybevevők összesen:				10 110		

AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2024. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI									
Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám (összes/év)					modul-foglalkozás/év	belépőjegy/modul ára	megjegyzés
		fizetős (fő)	nem fizetős (fő)	regisztrált együtt (fő)	Menny. egys.	összesen fő	db	tól-ig Ft/egység	
Szakvezetéses túra						162			
gyalogos túra		122		122				100-1000	
kerékpáros túra									
csónak-, kenu túra		40		40				0-1270	
fotós/exkluzív túra									
Barlangi program, túravezetés		13		13		13		2500Ft/fő	
Erdei iskola/óvoda						124			
3-5 napos ottalvós saját helyszínen	- iskolai korosztály	53		53				1000-2500Ft/modul	
	- óvodás csoport								
3-5 napos bejárós saját helyszínen	- iskolai korosztály	56		56				1000-2500Ft/modul	
	- óvodás csoport								
erdei iskolai program	- saját helyszín	15		15				1000 Ft/modul	
	- külsős helyszín								
saját szervezésű szakmai napok						1894			
nyíltnap, jeles nap	- saját helyszín		102	102					
	- külsős helyszín /kitelepülés		17	17					
téma nap	- saját helyszín	180	1517	1697				1000 Ft/fő	
	- külsős helyszín /kitelepülés		17	17					
családi nap	- saját helyszín	21		21				3000 Ft/család	
	- külsős helyszín /kitelepülés	40		40					
természetvédelmi táborok						0			

ottalvós									
napközis									
természetvédelmi szakmai előadások						286			
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	18	56	74				7200 Ft/csoport	
ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.	212		212				200-800 Ft/fő	
osztálykirándulás						455			
☐ egynapos		455		455				1000 Ft/fő	
☐ kétnapos									
Egyéb tematikus program						2247			
madárgyűrűzés									
mobil program (Zöld Sziget)			2170	2170					
vetélkedő, rajzverseny									
Felnőttképzés			45	45					
terepgyakorlat		31		31				1000 Ft/fő	
szakmai gyakorlat									
zsűrizés (rajzpály. Külsős)			1	1					
közösségi szolgálat									
Regisztrált igénybevevők összesen:						5181			

III. sz. melléklet: Tájértékek

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 7.1. pontjához

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén felmért egyedi tájértékek, településenkénti kimutatásban:

	Település	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma	Megjegyzés
1	Abaújalpár	2010-2011	17	
2	Abaújkér	2003	9	
3	Abaújlak	2001	10	
4	Abaújszántó	2003	17	
5	Abaújszolnok	2001	7	
6	Abaújvár	2003, 2004	35	
7	Abod	2001	6	
8	Aggtelek	2004	48	
9	Alsóberecki	2003	6	
10	Alsódobsza	2003	3	
11	Alsógagy	2001	2	
12	Alsóregmec	2010-2011	21	
13	Alsószuha	2004	5	
14	Alsótelekes	2004	13	
15	Alsóvadász	2001	4	
16	Alsózsolca	2001	10	
17	Arka	2010-2011	32	
18	Arnót	2001	4	
19	Aszaló	2001	8	
20	Baktakék	2001	17	
21	Balajt	2001	11	
22	Bánréve	2004	6	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
23	Baskó	2010-2011	45	
24	Becskeháza	2003	2	
25	Bekecs	2012	11	
26	Beret	2001	6	
27	Bodroghalom	2003	11	
28	Bodrogkeresztúr	2019	20	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)

29	Bodrogkisfalud	2012	10	
30	Bodrogolaszi	2010-2011	15	
31	Bódvalenke	2003	9	
32	Bódvarákó	2003	14	
33	Bódvaszilas	2003	20	
34	Boldogkőújfalu	2010-2011	22	
35	Boldogkőváralja	2010-2011	47	
36	Boldva	2001	10	
37	Borsodszirák	2001	6	
38	Bózsza	2010-2011	33	
39	Büttös	2003	6	
40	Cigánd	2003	7	
41	Csenyété	2001	8	
42	Csobád	2001	7	
43	Damak	2001	3	
44	Dámóc	2003	10	
45	Debréte	2003	5	
46	Detek	2001	12	
47	Dövény	2004	11	
48	Dubicsány	2001	12	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
49	Edelény	2001, 2003	10	
50	Égerszög	2004	7	
51	Encs	2003	13	
52	Erdőbénye	2016	22	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
53	Erdőhorváti	2010-2011	53	
54	Fáj	2003	7	
55	Fancsal	2003	9	
56	Felsőberecki	2003	12	
57	Felsődobsza	2003	6	
58	Felsőgagy	2001	14	
59	Felsőkelecsény	2004	14	
60	Felsőnyárad	2004	4	
61	Felsőregmec	2010-2011	25	
62	Felsőtelekes	2004	16	
63	Felsővadász	2001	17	
64	Felsőzsolca	2001	13	
65	Filkeháza	2010-2011	15	

66	Fony	2010-2011	65	
67	Forró	2003	5	
68	Fulókércs	2003	6	
69	Füzér	2003	31	
70	Füzérkajata	2010-2011	35	
71	Füzérkomlós	2003	16	
72	Füzérradvány	2010-2011	33	
73	Gadna	2001	6	
74	Gagyapáti	2001	5	
75	Gagybátor	2003	11	
76	Gagyvendégi	2003	4	
77	Galvács	2001	4	
78	Garadna	2003	8	
79	Gesztely	2001	9	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
80	Gibárt	2003	2	2022-ben felülvizsgálatra kerültek az egyedi tájértékek az Agrárminisztérium felhívására. A felülvizsgálat során kikerült Gibárt Régi római katolikus kápolna, mert lerombolásra került.
81	Golop	2004	13	
82	Gömörszőlős	2004	9	
83	Gönc	2003	30	
84	Göncruszka	2003	8	
85	Györgytarló	2003	11	
86	Halma	2001	7	
87	Hangács	2001	4	
88	Háromhuta	2009	57	
89	Hegymeg	2001	2	
90	Hejce	2010-2011	51	
91	Hercegkút	2004	25	
92	Hernádbúd	2003	6	
93	Hernádcéce	2003	9	
94	Hernádkércs	2003	5	
95	Hernádpetri	2003	5	
96	Hernádszentandrás	2003	4	
97	Hernádszurdok	2003	8	
98	Hernádvécse	2003	10	
99	Hét	2004	8	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.

100	Hidasnémeti	2003	14	
101	Hídvégardó	2003	29	
102	Hollóháza	2003	24	
103	Homrogd	2001	10	
104	Imola	2004	7	
105	Ináncs	2001	3	
106	Irota	2001	5	
107	Izsófalva	2004	15	
108	Jákfalva	2004	8	
109	Jósvafő	2004	56	
110	Kánó	2004	12	
111	Kány	2003	5	
112	Karcsa	2003	8	
113	Karos	2003	16	
114	Kázsmárk	2001	5	
115	Kéked	2003	46	
116	Kelemér	2004	10	
117	Kenézlő	2004	35	
118	Keresztéte	2003	3	
119	Kishuta	2009	27	
120	Kiskinizs	2001	3	
121	Kisrosvág	2017	10	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
122	Komjáti	2003	18	
123	Komlóska	2010-2011	43	
124	Korlát	2010-2011	23	
125	Kovácsvágás	2007, 2010-2011	26	
126	Krasznokvajda	2003	7	
127	Kupa	2001	10	
128	Kurityán	2004	8	
129	Lácacséke	2003	5	
130	Ládbesenyő	2001	3	
131	Lak	2001	10	
132	Legyesbénye	2012	28	
133	Léh	2001	4	
134	Litka	2003	4	
135	Mád	2016	23	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)

136	Makkoshotyka	2003	8	
137	Martonyi	2003	5	
138	Megyaszó	2003	6	
139	Méra	2003	7	
140	Meszes	2003	11	
141	Mezőzombor	2012	14	
142	Mikóháza	2010-2011	28	
143	Mogyoróska	2010-2011	26	
144	Monaj	2001	7	
145	Monok	2012	33	
146	Múcsony	2004	10	
147	Nagyhuta	2009	26	
148	Nagykinizs	2003	3	
149	Nagyrozsó	2003	16	
150	Novajdrány	2003	7	
151	Nyesta	2001	7	
152	Nyíri	2003	12	
153	Nyomár	2001	7	
154	Olaszliszka	2012	14	
155	Onga	2001	8	
156	Ónod	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
157	Ormosbánya	2004	6	
158	Pácin	2003	15	
159	Pálháza	2010-2011	23	
160	Pamlény	2003	7	
161	Pányok	2003, 2004	37	
162	Pere	2003	5	
163	Percse	2003	1	
164	Perkupa	2003	7	
165	Pusztafalu	2003	19	
166	Pusztaradvány	2003	6	
167	Putnok	2004	19	
168	Ragály	2004	23	
169	Rakaca	2003	15	
170	Rakacaszend	2003	12	
171	Rásonysápberencs	2001	8	
172	Rátka	2004	14	
173	Regéc	2010-2011	48	

174	Révleányvár	2003	2	
175	Ricse	2003	8	
176	Rudabánya	2004	13	
177	Rudolftelep	2004	9	
178	Sajóalgóc	2004	11	
179	Sajókaza	2004	7	
180	Sajókeresztúr	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
181	Sajólád	2001	8	
182	Sajópálfala	2001	6	
183	Sajópetri	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
184	Sajósenye	2001	1	
185	Sajóvamos	2001	6	
186	Sárazsadány	2006	45	
187	Sárospatak	2003, 2012	45	
188	Selyeb	2001	12	
189	Semjén	2003	6	
190	Serényfalva	2004	15	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
191	Sima	2010-2011	10	
192	Szakácsi	2001	6	
193	Szalaszend	2003	11	
194	Szalonna	2003	4	
195	Szászfá	2003	4	
196	Szegi	2012	7	
197	Szegilong	2012	9	
198	Szemere	2003	12	
199	Szendrő	2001, 2003	21	
200	Szendrőlád	2001, 2003	13	
201	Szentistvánbaksa	2003	3	
202	Szerencs	2012	36	
203	Szikszó	2001	17	
204	Szin	2004	29	
205	Szinpetri	2004	24	
206	Szirmabesenyő	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre

				került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
207	Szőgliget	2004	51	
208	Szőlősardó	2004	14	
209	Szuhafő	2004	7	
210	Szuhakálló	2004	7	
211	Szuhogy	2004	12	
212	Tállya	2016	29	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
213	Tarcal	2013	52	
214	Telkibánya	2010-2011	82	
215	Teresztenye	2004	11	
216	Tiszacsermely	2003	2	
217	Tiszakarád	2003	11	
218	Tiszaladány	2013	6	
219	Tokaj	2013	74	
220	Tolcsva	2012	24	
221	Tomor	2001	6	
222	Tornabarakony	2003	5	
223	Tornakápolna	2004	9	
224	Tornanádaska	2003	20	
225	Tornaszentandrás	2003	10	
226	Tornaszentjakab	2003	18	
227	Tornyosnémeti	2003	12	
228	Trizs	2004	11	
229	Vágáshuta	2007, 2010-2011	19	
230	Vajdácska	2003	9	
231	Vámosújfalú	2006	29	
232	Varbóc	2004	12	
233	Vilmány	2003	9	
234	Vilyvitány	2010-2011	41	
235	Viss	2004	27	
236	Viszló	2003	4	
237	Vizsoly	2003	9	
238	Zádorfalva	2004	14	
239	Zalkod	2004	28	
240	Zemplénagárd	2003	2	
241	Ziliz	2001	4	
242	Zubogy	2004	12	

243	Zsujta	2003	5	
244	Sátoraljaújhely	2015	55	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
245	Sóstófalva	2015	1	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
246	Újcsalános	2015	5	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
	Összesen		3663	

IV. sz. melléklet: Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2024. évben

Az Igazgatóság üzemeltetési feladatot ellátó szervezeti egysége által elvégzett munkák bemutatása

Helyszín	Elvégzett munka
az ANPI teljes területén általános karbantartási jelleggel végzett tevékenységek, adminisztráció és adatszolgáltatás végrehajtása	- a működéshez szükséges általános feltételek biztosítása, a hálózati információk és ellenőrzés alapján, szükségesnek ítélt javítási, karbantartási igények, meghibásodások pontosítása, anyagigénylési folyamat elindítása, - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - költségfigyelés, közüzemi fogyasztások nyilvántartása, - folyamatos szemétszedés, takarítás, - területi és szervezeti egységek részére nem tervezett szállítási folyamat biztosítása, - az ANPI kezelésében lévő parkok, terek, bemutatóhelyek folyamatos kaszálása és zöldfelület karbantartása, - tűzifa biztosítás a szilárd tüzelésű kazánok részére, - csúszásmentesítés, hó eltakarítás, szóróanyag szállítás, - felszíni vízelvezetők folyamatos karbantartása, - vízkivételi művek szabály szerinti üzemeltetése, - munka és tűzvédelmi feladatokkal járó tevékenység, ellenőrzések, javíttatás biztosítása, - belső és külső adminisztráció adatainak gyűjtése, kezelése, részfeladatok elkészítése, - a teljes IT infrastruktúra üzemeltetése (HW,SW, irodai eszközpark, LAN/WAN, user support), általános kapcsolattartás, valamint az ebből következő beszerzési feladatok ellátása, - IT védelem: ESET munkaállomás védelem csomag - víz, villany és gázfogyasztási helyek havonkénti ellenőrzése, mérőegyeztetéssel a felhasználás rögzítése, a felhasznált energiamennyiségi adat szolgáltatása, - igény alapján intézkedés a kijavításra, szükség esetén külső vállalkozó bevonásával, - logisztikai feladatok elvégzése, anyagbeszerzés, szállítás, - gépjárművek karbantartásának és javításának biztosítása, - az üzemeltetéshez szükséges karbantartás jellegű szakipari (vízvezeték szerelő, villanyszerelő, általános gép karbantartói) munkák és feladatok elvégztetése, - rendkívüli eseményekből (pl.: csőtörés, villamos hálózat meghibásodás, dugulás) adódó működési zavarok

	helyreállítása, - közbeszerzési,- vagyonkezelői adatszolgáltatás,
Jósvafő: Igazgatóság - Központi épülete, jósvafői és aggteleki barlangpénztár, Baradla-barlang aggteleki-, jósvafői-, vörös-tói szakaszain működő villamos hálózati rendszer	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - az Igazgatóság épületének és környékének nyári zöldmunkáinak ellátása, téli csúszásmentesítés, hó eltakarítás, utak karbantartása, rendben tartása, - az Igazgatóság épülete körüli, játéktéri veszélyes fák kivágatása, - az Igazgatóság épületét körbenövő borostyánok ritkítása-eltávolítása, külső homlokzat megtisztítása, - az Igazgatósági épület valamint a melléképület függőeresz csatornáinak megtisztítása, - szennyvíz hálózat rendszeres és teljes körű tisztítása, - nyílászárók téli szigetelése, folyamatos víz és fűtésrendszer javítás, szükség szerinti csere, - a számítógépes hálózat, számítás,-és irodatechnika folyamatos karbantartása, virtualizációs technikák integrálása a meglévő IT struktúrába; DKÜ ügymenet harmonizálás; HW karbantartás és fejlesztés; - telekommunikációs működés biztosítása, - szerver háttér szolgáltatása, - szünetmentes tápok beszerzése, - barlangi világításrendszer folyamatos karbantartása, - adminisztratív tevékenységek ellátását biztosító irodai villamos hálózatok folyamatos javítása, cseréje, - látogatói útvonalon a kerítésrendszer és a leülő padok folyamatos felújítása, karbantartása, - balesetveszélyessé vált lépcsők felújítása; a Kessler Hubert emlékházhoz és a parkolóból a barlang bejáráthoz vezető lépcsők továbbá a barlang bejáratától az irodaházat összekötő sétány lépcsőjének felújítása, - a jósvafői turbinaház tetőszerkezetében és nyílászáróiban keletkezett balesetveszélyes állapotának megszüntetése és ezek felújítása,
Jósvafő: Tengersizem Szálló és Oktatási Központ, Tengersizem Étterem	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - a Szálló és Étterem épületének és környékének nyári zöldmunkáinak ellátása, téli csúszásmentesítés, hó eltakarítás, utak karbantartása, rendben tartása, - a Szálló és Étterem épülete körüli, túraútvonalai veszélyes fák kivágatása, túraútvonalak karbantartása, - szennyvíz hálózat rendszeres és teljes körű tisztítása,

	- folyamatos víz, szennyvíz és fűtési rendszer javítás, szükség szerinti csere, - téli üzemmód biztosítása,
Jósvafő, Petőfi utca 48. és Petőfi utca 52. szám alatti épületek	- költségfigyelés, közüzemi fogyasztások nyilvántartása, továbbszámlázása, - gáz víz, villamos rendszerek hatósági felügyeletének biztosítása, - épület karbantartás, javítás, - gázüzemű berendezések, fűtési rendszer ellenőrzése, javítása és karbantartása
Jósvafő, Kúria Oktatóközpont	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - vízvezeték rendszer rendszeres javítása, - fűtés rendszer karbantartása, gázkazán felülvizsgálat, - épület állagmegóvása - IT üzemeltetés/támogatás,
Jósvafő, Denevér-ház (Pályázatkezelési Osztály, barlang pénztár, túravezetői komplexum) és a Kessler Huber emlékház	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - a teljes informatikai és villamos hálózat, fűtési rendszer, felügyelete, az épület karbantartása, a terület takarítása, - pénztár, túravezetői pihenő munkavédelmi bejárás észrevételei szerinti rendezése, rendrakás, - nyilvános illemhely karbantartása, takarítása, - IT támogatás/support/Wifi - Kessler emlékház és a pénztár helyiség kazánok cseréje,
Aggtelek, Kézműves ház	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - fakerítés karbantartás, zöldterület gondozás, fűvágás,
Aggtelek, Műszaki Bázis Gömöri u. 45.	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - központi fűtési rendszer fűtése, favágás, - tetőjavítás, - a létesítmény környezetének gondozása, - javítások és szükséges elemek legyártása, beépítése, - beszerzésre kerülő faanyagok gombamentesítése és máglyázása, szárítása, - raktározás, elosztás, - hálózatban szükséges munkák előkészítő munkái,
Aggtelek, Kövirózsa apartman ház	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - nyílászárók javítása, víz és villany hálózat karbantartása, külső zöldfelület gondozása, gázkazán karbantartása,

Szin, az Aggteleki Tájegység Gazdálkodási központja	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - víz-szennyvíz és villanyrendszer karbantartása, - kazán és fűtési rendszer folyamatos karbantartása, - számítástechnika rendszer javítása-karbantartása, üzemeltetése (WAN/LAN)
Szögliget, Szalamandra-ház	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - épület gépészeti javítások, - tűzifa vágás, fűtőanyag előkészítés, - épület takarítása, fűtése, rendben tartása, - kültéri tölgy padok állagmegóvása, - külső foglalkoztató faanyagvédővel történő megújító kezelése, - játszóvár balesetveszélyes elemeinek lebontása, balesetveszély megszüntetése, - beközeledő út javítása, - zöldfelület egész éves gondozása, - vízvezetékrendszer karbantartása, kisebb hibák javítása, - villanszerelési feladatok (izzó csere, hálózat javítása, - IT rendszer üzemeltetése (műholdas),
Bódvarákó, Esztramos hegyi létesítmények	- bekötő út folyamatos karbantartása, - a villamos és biztonsági berendezések felügyelete, rendszeres villamossági karbantartás, relék, tápegységek cseréje, párásodás miatti korrózióvédelem, aggregátor üzemben tartása, ellenőrzés
Kelemér, Mohos ház	- zöldfelület karbantartása, takarítási feladatok elvégzése
Baradla - barlang és oldalágak Vass Imre - barlang Rákóczi - barlang	- rendszeres villamossági karbantartás, relék, tápegységek cseréje, párásodás és korrózió elleni védekezés, - IT/telefon felhordó hálózat üzemeltetése, - infrakapuk üzemszerű működéséhez szükséges karbantartás,
Általános gép és gépjármű üzemeltetési feladatok	- az Aggteleken és Bodrogkeresztúrtban található gázolaj konténerkút üzemeltetése, - a barlangüzemeltetéshez kapcsolódó feladatként a látogatók és szakszemélyzet szállítása egész évben, minden nap, - egyéb logisztikai szállítások (ló, csemete, karbantartó anyagok, személyzet), - kis gépek szervizelése, cseréje (fűkaszák, fűrészek, fűnyírók, kistraktorok, aggregátorok, szivattyúk, csónakmotorok), - személy és teherszállító járművek folyamatos

	szervizelése (szükség szerint felújítás, kötelező és alkalomszerű javítás), - gépjárművek beszerzése, értékesítése, bérlete - gépjárművek hivatalos ügyintézése (forgalomba helyezés, vizsgáztatás, NKH és okmányirodai ügyintézés), - anyagbeszerzés ill. szállítása,
Bódvászilas, Magtár	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - zöldterület karbantartása, takarítási feladatok ellátása, - épületgépészeti munkák, javítások elvégzése, - víz, szennyvíz rendszerek folyamatos felújítása, javítása, - denevér bejutása elleni munkák, - fűtési rendszer karbantartása, időszakos felügyelete - IT üzemeltetés (Wi-Fi)
Bodrogkeresztúr, a Zempléni Tájegység Gazdálkodási központja	- épület üzemeltetési dokumentumok biztosítása, (munka és tűzvédelem) - gázolaj kút hibaelhárítás megszervezése, - eszközpark munkavédelmi okmányainak biztosítása, - IT/office üzemeltetés
Szegi, a Zempléni Tájegység telephelye,	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem), - költségfigyelés, közüzemi fogyasztások nyilvántartása, továbbszámolása
Zalkod, a Zempléni Tájegység telephelye	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása, - költségfigyelés
Long-erdő, a Zempléni Tájegység telephelye	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása,
Sárospatak, a Zempléni Tájegység telephelye	- épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása, - költségfigyelés, közüzemi fogyasztások nyilvántartása

V. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2025.

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 17. pontjához – Programterv

ESEMÉNYNAPTÁR 2025. AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

JANUÁR

Január 25. 10.00. Téli túra az Esztramoson

Az Esztramos megcsónkított kúpja a Bódva-völgy országhatár előtti részének meghatározó tájképi eleme. Mélye különleges barlangokat rejt, felszíne pedig a bányászat mementóinak őrzője. A hegy platója kilátópontként is elsőrangú. Túránk során a Rákóczi-barlangot is megtekintjük.

Helyszín: Bódvarákó, Esztramos

Találkozó: Bódvarákó, faluközpont (N48° 30' 39,5" E20°44'10,7")

Hossza: 4 km a felszínen, amihez hozzáadódik a barlang hossza (700 m). Időtartama: 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb január 24-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 20 fő. Részvételi korhatár: 10 év.

Részvételi díj: 4000 Ft/fő - teljes árú, 3200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvafői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

FEBRUÁR

Február 5. 9.00 Vizes élőhelyek Világnapja

Felszíni túra Jósvafő környékén, ahol több patak és forrás is található.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: február 3.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 30 299 35 31

Február 8. 10.00 Vizes Élőhelyek Világnapja

Jósvafőről igazán elmondható, hogy bővelkedik vizekben. Számos patak ered a környéken és folyik itt össze, sokféle élőhelyet létrehozva, melyek számtalan vízi és vízparti élőlénynek adnak otthont.

Helyszín: Jósvafő környéke

Találkozó: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Hossza, időtartama: 3,2 km, 2 óra

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb február 7.) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvafői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Február 20. 9.00 Őrszolgálati nap

Ismerkedés a természetvédelmi őrök sokszínű munkájával.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: február 16. A program díjmentes.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 30 299 35 31

Február 22. 10.00 Tavaszcsalogató túra a Telekes-völgyben

Február végén még nincs itt a tavasz, bár már ott toporog a kertek alatt. A rügyek pattanásra készen várják a csalogató napsugarakat, a hóvirágok pedig már bimbóikat bontogatják.

Helyszín: Telekes-völgy

Találkozó: Éger-völgye Ifjúsági tábor előtti parkoló

Hossza, időtartama: 7 km, 3 óra

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb február 21-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

MÁRCIUS

Március a Barlangok Hónapja

Március 1., 8., 22., 29. 10.30 Baradlamanó túra

Hallottál már arról, hogy létezik egy elvarázsolt, föld alatti Meseország? Ha kíváncsi vagy arra, hogyan keletkeztek a barlangok, milyen – sokszor emberi szem számára láthatatlan – élőlények laknak itt, akkor tarts velünk ezen a barlangtúrán. Kifürkészheted a mélység titkait, zenét hallgatva csodálhatod meg a szebbnél szebb cseppköveket.

Helyszín: Baradla-barlang

Március 1., 8. – Aggtelek; 22., 29. – Jósvalő

Találkozó: Baradla-barlang, aggteleki jegypénztár; Baradla-barlang, jósvalői jegypénztár

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra

A program előzetes bejelentkezéshez (február 28., március 7., 14., 21., 28. munkaidő végéig) kötött. A túra minimum 5 fő jelentkezése esetén indul.

Részvételi díj: 3200 Ft/fő teljes árú, 2500 Ft/fő kedvezményes, 1000 Ft/fő óvodás (3-6 éves korig). 3 év alatt a részvétel díjmentes.

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a helyszín szerint illetékes jegypénztárban a szabad jegyek erejéig

Jelentkezés, információ: a jósvalői helyszínű túrákra a jósvalői barlangpénztárban (+36 48 506 009) az aggteleki helyszínű túrákra az Információs Irodában (+36 48 503 000, informacio@anpi.hu) lehet jelentkezni; www.anp.hu

Március 15. 10.00-12.00 Búvárkodjunk? Természetesen! – a nélkülözhetetlen beporzók

Beporzó barátaink nélkül a legtöbb zöldség és gyümölcs hiányozna az asztalunkról és még csoki sem lenne! Hazánkban leginkább rovarok végzik a beporzást. Ismerjük meg őket, hogy mi is tehesünk értük, ne csak ők értünk. A program részeként interaktív előadáson, játékos foglalkozáson és rövid túrán vehetünk részt.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis

A program előzetes bejelentkezéshez (legkésőbb március 14.) kötött. Minimum 3 család jelentkezése esetén indul. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvafői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Jelentkezés, információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Március 20. 9.00 Víz - és Meteorológiai Világnap

Felszíni túra Jósvafő környékén, kézműves foglalkozás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: március 14.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 30 299 35 31, +36 48 350 056

Március 22. 10.00 Erdőfürdő

Erdők és fák nélkül nem élhetünk! Az erdők képezik a Föld tüdejét – szén-dioxidot kötnek meg, oxigént termelnek, árnyat adnak, párologtatással hűtik a Föld felszínét, az egészséges vízkörforgás egyik kulcsszereplői. Az erdők lassítják a klímaváltozást, szűrik a por- és zajszennyezést, segítik a talajmegőrzést és élőhelyet nyújtanak számos élőlénynek.

Ugyanakkor az erdők csendje, a természet szépsége jót tesz testnek és léleknek - oldja civilizált világunk stresszét, ellazít, feltölt.

Helyszín: Vörös-tó környéke

Találkozó: Baradla-barlang vörös-tói jegypénztára

Hossza, időtartama: 5 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb március 21.) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang vörös-tói jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

ÁPRILIS

Április 5. 10.00 Kőkörcsinek nyomában

Egyik legkorábban nyíló virágunk a lila szirmú, törékeny leánykőkörcsin. Virágzása a tavasz beköszöntének egyik biztos jele.

Helyszín: Aggtelek környéke

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára

Hossza, időtartama: 2 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb április 4.) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 9. 9.00 Barlangos Témanap

Barlangtúra a Baradla-barlang jósvafői rövidtúra szakaszán, felszíni túra a Tengerszem-tóhoz, kézműves foglalkozás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 4.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Április 10. 9.00 Műemlékvédelmi Világnap

Túra a Martonyi Három-hegyi pálos templom- és kolostorromhoz.

Helyszín: Martonyi kolostorrom

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 4.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Április 16. 9.00 Föld Napja

A Föld bolygó értékei – természet- és környezetvédelem a hétköznapi életben. Előadás, játékos természetismereti foglalkozás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 10.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Április 18. - április 21. 10.00-16.00 Húsvéti kincskeresés

A Kincskereső ösvény izgalmas felfedezésre várja a gyermekeket, de a felnőttek sem fognak unatkozni! A húsvétól látogatható kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Részvételi díj: 750 Ft/kincskereső felszerelés.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 19. 10.00 Kockásliliom túra a Föld Napja alkalmából

Létünk alapja az élővilág változatosságának megőrzése. Az emberiség túlterjeszkedése és túlfogyasztása agyonnyomja a vadvilágot. A rétgazdálkodás változása miatt sok helyen a kihalt fajok helyén a nedves gyepek ritka ékét, a kockásliliomot.

Helyszín: Kánó és környéke

Találkozó: kánói református templom mögött, a Faluháznál

A túra hossza, időtartama: 5 km, 2 óra

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb április 18-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 19-21. Húsvéti tojásvadászat

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége

Részvételi díj: 1000 Ft/fő.

A programra előzetes bejelentkezést kérünk min. 1 nappal a program előtt.

Információ, bejelentkezés: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 20-21. 11.00-15.00 Szalamandra játszóház

Természetismereti játszóház és speleobox (kúszva végigjárható műbarlang).

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Részvételi díj: díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 22-27. Bucavasgyúró Napok - Az ércről a vastárgyig középkori módszerekkel (faszénégető és bucavaskohászati bemutató)

A rendezvényen korhű módszerekkel és szerszámokkal dolgozva az Árpád-kori vasipar teljes technológiai vertikumát eleveníti fel dr. Thiele Ádám, a vasércgyűjtéstől kezdve a faszénégetésen és vasbucakohászon át egészen a vastárgyak kikovácsolásáig. Az egyes napokon más és más technológia, munkafolyamat lesz a fókuszban, amelybe a nap folyamán bármikor szabadon be lehet kapcsolódni.

Helyszín: Szögliget, Ménes-völgy – az Acskó-völgy bejáratánál, a Szalamandra ház előtt 250 méterrel. A Szalamandra ház Szögligetről murvás úton közelíthető meg.

A program díjmentesen látogatható, csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk.

Információ, bejelentkezés: Szalamandra Ház - Szögliget, +36 30 63 11 520, szalamandra.haz@anpi.hu, www.anp.hu

Április 26. A vasat rejtő Esztramos

Az Esztramoson már bizonyítottan folyt vasércbányászat a középkorban: ekkor még a felszínén, majd az 1800-as évek végétől már a hegy belsejéből nyerték ki az ércet. Túránk után ellátogatunk a Bucavasgyúró Napokra, ahol képet kaphatunk a vasércfeldolgozás középkori módszereiről.

Találkozó: Bódvarákó, Esztramos jegypénztár

A túra hossza, időtartama: 2 km, 2 óra

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb április 25-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

MÁJUS

Május 3. 10.00-13.00 Erdőkóstoló nap

Május elején már harsogó zöldbe öltöznek az Aggteleki-karszt gyepi és erdei, üde zöld színükkel kóstolásra csábítanak az ehető vadon termő növények. Túránkon megismerkedhetünk ezekkel a növényekkel, akár meg is kóstolhatjuk őket. A túra után pedig konyhai felhasználásukból kapunk ízelítőt.

Helyszín: Vörös-tó és környéke

Találkozó: Baradla-barlang vörös-tói jegypénztára

A túra hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 2-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang vörös-tói jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 8. 09.00 Madarak és Fák Napja

Előadás, felszíni túra Jósvalő környékén.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 30.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Május 10. 8.00 Madarak és Fák Napja

A fák ökoszisztéma szolgáltatásai minket is védnek (pl. oxigént termelnek, árnyékot adnak, párologtatással hűtik a Föld felszínét, az egészséges vízkörforgás kulcsszereplői, lassítják a klímaváltozást, szűrik a por- és zajszennyezést, segítik a talajmegőrzést), madarak nélkül pedig elképzelhetetlen egy erdő (is). Bemutató madárgyűréssel egybekötött program.

Helyszín: Trizs, Meseerdő

Találkozó: trizsi önkormányzat előtti parkoló (Petőfi út 19.)

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 9-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 11. 10.00. Orchidea túra az Aggteleki-karszton

A színpompás májusi virágszőnyeg látványa szemet és lelket egyaránt gyönyörködtet. A botanikai kincsek legjelesebbjei, az orchideák is gazdag fajszámmal virítanak május elején.

Helyszín: Jósvalő környéke

Találkozó: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 10-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvalői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 13-15. 10.00 Európai Nemzeti Parkok Napja

Túrák, vizsgálódások, természetismereti foglalkozások.

Május 13. Nyílt nap általános iskola alsó tagozatosai részére

Május 14. Nyílt nap általános iskola felső tagozatosai részére

Május 15. Nyílt nap középiskolások részére

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: május 8.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Május 16-25. Magyar Nemzeti Parkok Hete

Kedvezményes barlangtúrák és egyéb kedvezmények.

Május 20. 10.00 Barangolás a Baradla-barlang tetején

Miközben mészkőhegységek belsejében barlangok alakulnak ki, a felszínen nem változik semmi? Hova tűnt az Aggteleki-tó? Miért pont Aggteleken szántottak ördögök? Hazánkban Aggtelek környékén tanulmányozhatóak legjobban az ún. karsztjelenségek.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára

Hossza, időtartama: 3 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 19.) indul. Min. 5 egész jegy megváltása esetén indítunk túrát. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 800 Ft/fő

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, tel: +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 24-25. 10.00-16.00 Jubileumok éve a karszton – közönségrendezvény

40 éves az Aggteleki Nemzeti Park, 30 éves az Aggteleki-karszt és Szlovák-karszt barlangjai Világörökség helyszín. Rendezvényünkön bemutatjuk a nemzeti park tevékenységét. Interaktív bemutatót tartanak az egyes osztályok, az alábbi programlehetőségeket biztosítva: távcsöves és mikroszkópos bemutató, kocsizás, lovaglás, álló traktor kipróbálása, játszóház. Menetleveles hálójátékunkkal azonnali nyereményekre tehetnek szert a játékosok, a délután folyamán pedig sorsoláson is részt vehetnek, ahol további nyereményekkel gazdagodhatnak.

Kiegészítő programok: mászófal

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege

Résztvételi díj: több program esetében díjmentes

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 25. Gyermeknap Aggteleken

8.00-16.00 Gyermeknap kedvemeny a Kincskereső ösvényen

A Kincskereső ösvény izgalmas felfedezésre várja a gyermekeket, de a felnőttek sem fognak unatkozni! Az időszakos kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Résztvételi díj: 750 Ft/kincskereső felszerelés.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

10.30 Baradlamanó túra

Hallottál már arról, hogy létezik egy elvarázsolt, föld alatti Meseország? Ha kíváncsi vagy arra, hogyan keletkeztek a barlangok, milyen – sokszor emberi szem számára láthatatlan – élőlények laknak itt, akkor tarts velünk ezen a barlangtúrán. Kifürkészheted a mélység titkait, zenét hallgatva csodálhatod meg a szebbnél szebb cseppköveket.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 24-ig) indul, min. 5 fő jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő (teljes árú és kedvezményes), 1000 Ft/fő óvodás (3-6 éves korig). 3 év alatt a részvétel díjmentes.

Jegyváltás online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 31. 10.00 Környezetvédelmi Világnap – családoknak

Az éltető természeti élőhelyeket fenntarthatatlan mértékben átalakítottuk, sokféle vegyszerrel, hulladékaikkal szennyezzük, túlfogyasztunk, túlterjeszkedünk...Változtatnunk kell. Gábor Dénes Nobel-díjas fizikus szavaival: „Az ember eddig a természettel küzdött, most pedig a saját természetével kell megküzdenie.” Rövid bevezető előadás után tippeket kaphatunk, hogy mi magunk mit is tehetünk környezetünk védelméért.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 30-ig) indul, min. 3 család jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/család.

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvalői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

JÚNIUS

Június 5. 09.00 Környezetvédelmi Világnap

Felszíni túra, kézműves foglalkozás.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: május 30.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Június 7-8. 11.00-15.00 Szalamandra Játszóház

Természetismereti játszóház és speleobox (kúszva végigjárható műbarlang).

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda előtt.

Részvételi díj: díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Június 8. Barlangok Világnapja

Barlangtúra barlangbiológus vezetésével, speleobox, Szalamandra játszóház

Helyszín: Baradla-barlang és a barlang aggteleki fogadótérsege

Résztvételi díj: díjmentes. A túrára bejelentkezést kérünk. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ, bejelentkezés: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Június 14. FAFF TT 7.00 „Föld Alatt és Föld Felett Teljesítménytúrák” – Csillagvizsgáló 10, Baradla 20, Kecő 30, Szelce 50

Teljesítménytúra részben a Baradla-barlang vörös-tói és hosszútúrás szakaszán keresztül.

A Vasutas Természetjáró Baráti Kör (Bánréve) és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság közös szervezése.

Helyszín: Aggteleki-karszt, Galyaság.

A programra előzetes bejelentkezést kérünk. Regisztrációs felület címe később!

A résztvevők maximális száma 360 fő. A barlangi szakaszra 200 fő jelentkezhet!

Nevezési díj: Egyeztetés alatt.

Információ: Vasutas Természetjáró Baráti Kör – Tóth Ferenc Attila: +36 30 919 77 44, bringa350@gmail.com, www.anp.hu

Június 21/28. 20.00 Éjszaka a karszton – szentjánosbogarak nyomában

Naplemente után új szereplők lépnek a természet színpadára. A szentjánosbogár-rajzás fő időszakában apró lámpások világítják meg utunkat. A túra pontos időpontja a bogarak rajzásának függvénye!

Helyszín: Aggtelek térsége.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, jegypénztár előtt.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb június 20-ig vagy 27-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A túraindulás pontos dátuma a rajzás függvénye! A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Június 24. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában

Nemezelés, földfestés, dekupázsolás igény szerint.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 2000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Június 26. 10.00 Családi Nap

Vízi parányok. Kiselőadás a vízi makrogerinctelenekről, vízvizsgálat, mikroszkópos vizsgálódás.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Június 30. - július 4. Fürkész tábor

Napközis tábor. Főleg természetismereti, kisebb részben kézműves foglalkozások, továbbá előadás, felszíni és barlangtúra képezik a programját.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Jelentkezők életkora: 10-14 év. A résztvevők létszáma minimum 10, maximum 20 fő.

Jelentkezési határidő: június 16. A jelentkezés pontos menetét megtalálja honlapunkon.

Tábor díja: egyeztetés alatt

Információ: okno@anpi.hu

JÚLIUS

Június 30. - július 4. Fürkész tábor

Napközis tábor. Főleg természetismereti, kisebb részben kézműves foglalkozások, továbbá előadás, felszíni és barlangtúra képezik a programját.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Jelentkezők életkora: 10-14 év. A résztvevők létszáma minimum 10, maximum 20 fő.

Jelentkezési határidő: június 16. A jelentkezés pontos menetét megtalálja honlapunkon.

Tábor díja: egyeztetés alatt

Információ: okno@anpi.hu

Július 5. 10.00-12.00 Búvárkodjunk? Természetesen! – a lepkék világa

Csapongóak, színesek, változatosak, elragadóak...A lepkék világa igazán különleges. A program részeként interaktív előadáson és játékos foglalkozáson vehetünk részt, valamint megismerkedhetünk a környék néhány lepkéjével.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 4-ig) indul, min. 3 család jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 3000 Ft/család.

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvalői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 8. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában

Nemezelés, földfestés, dekupázsolás igény szerint.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 2000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Július 10. 10.00 Családi Nap

Vízi parányok. Kiselőadás a vízi makrogerinctelenekről, vízvizsgálat, mikroszkópos vizsgálódás.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!
Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Július 22. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában

Nemezelés, földfestés, dekupázsolás igény szerint.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 2000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Július 24. 10.00 Családi Nap

Barlangtúra a Baradla-barlang jósvalői rövidtúra szakaszán, felszíni túra a Tengersizem-tóhoz.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Július 26. 9.00 Hegyek ormán, völgyek mélyén

Nyitott, füves, sziklakibúvásokkal tarkított szakaszoktól a zárt erdőkig többféle élőhelytípuson áthaladunk, bepillantást kapunk azok növény- és állatvilágába. Többfelé láthatjuk a mészégetés nyomait. Utunk egy részét a Kecő-patak csobogása kíséri.

Útvonal: Aggtelek, Baradla-völgy – Kecő-völgy – Karu-völgy – Baradla-oldal.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára

Hossza, időtartama: 6,5 km, 3-4 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 25-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 28. – augusztus 1. Szalamandra tábor

Bentlakásos tábor. Előadás, felszíni és barlangtúra, természetismereti foglalkozások, madárgyűrűzés szerepelnek a programban.

Helyszín: Szögliget, Szalamandra Ház

Jelentkezők életkora: 10-14 év. A résztvevők létszáma minimum 10, maximum 20 fő.

Jelentkezési határidő: július 14. A jelentkezés pontos menetét megtalálja honlapunkon.

Tábor díja: egyeztetés alatt

Információ: okno@anpi.hu

AUGUSZTUS

Július 28. – augusztus 1. Szalamandra tábor

Bentlakásos tábor. Előadás, felszíni és barlangtúra, természetismereti foglalkozások, madárgyűrűzés szerepelnek a programban.

Helyszín: Szögliget, Szalamandra Ház

Jelentkezők életkora: 10-14 év. A résztvevők létszáma minimum 10, maximum 20 fő.

Jelentkezési határidő: július 14. A jelentkezés pontos menetét megtalálja honlapunkon.

Tábor díja: egyeztetés alatt

Információ: okno@anpi.hu

Augusztus 2. 10.00 Túra a Törőfej-völgyben

A Törőfej-völgy sok érdekességet rejt magában Jósvafő geológia és történelmi múltjáról.

Csak hogy néhányat említsünk: itt bukkannak a felszínre a Baradla-barlang forrásai, a Jósza-források és itt található a Tengerszem-tó és az egykori turbinaház is.

Helyszín: Jósvafő és környéke.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra.

Találkozó: Jósvafő, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 1-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvafői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 9. Lovasprogram

Augusztus 9. 18.00 Naplemente túra

A Baradla-tető Aggtelek térségének magaslata. A nappali forráság után enyhébb időben, a naplemente fényeivel színezve gyönyörködhetünk az Aggtelek környéki tájban és ismerkedhetünk annak történetével, élővilágával, néprajzával.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 8-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus közepe – október vége Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás

Helyszín: Aggteleki Nemzeti Park, Szalonna: Kőszvényes-kút közelében

Információ: Huber Attila, +36 48 506 000, +36 30 63 11 724, huber.attila@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 12. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában

Nemezelés, földfestés, dekupázsolás igény szerint.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 2000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Augusztus 14. 10.00 Családi Nap

Túra a Gergés-lápára.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Augusztus 16. Túra a Martonyi Pálos Kolostorromhoz

Az Esztramos egykori bányáitól a Szalonnai-hegység bronzkori erődítményének nyomait érintve jutunk el a pálosok kolostorának romjaihoz.

Helyszín: Esztramos, Szalonnai-hegység

Találkozó: Bódvarákó, Esztramos jegypénztár épülete (48.521546, 20.749801)

Hossza, időtartama: 12 km, 4 óra

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 12-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő. Részvételi korhatár 6 év.

Részvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 19. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában

Nemezelés, földfestés, dekupázsolás igény szerint.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 2000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Augusztus 20-24. Nyárbúcsúztató a Kincskereső ösvényen

A Kincskereső ösvény izgalmas felfedezésre várja a gyermekeket, de a felnőttek sem fognak unatkozni! Az időszakos kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Részvételi díj: 750 Ft/kincskereső felszerelés.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 21. 10.00 Családi Nap

Vízi parányok. Kiselőadás a vízi makrogerinctelenekről, vízvizsgálat, mikroszkópos vizsgálódás.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Részvételi díj: 3000 Ft/család

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte!

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

SZEPTEMBER

Szeptember 13., 17.00 Szarvasünnep

A túrán szakvezetővel járhatjuk be a környék erdeit, hallgatva az éjszaka hangjait, különös tekintettel a gímszarvasok nászának kiemelkedő eseményére, a szarvasbőgésre. A Szádvár magaslati pontján minden irányból eljut hozzánk az őszi szimfónia, és tiszta idő esetén varázslatos kilátásban is részünk lehet! A túra végén a Szalamandra Ház udvarán tábortűzet gyújtunk. Közös sütögetésre is lehetőség nyílik, hozott alapanyagból

Helyszín, találkozó: Szögliget, Szalamandra Ház

Hossza, időtartama: 4 km, 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel indul (legkésőbb szeptember 12-ig), min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő. A sütögetéshez a résztvevőknek maguknak kell hozni alapanyagot, a nemzeti park igazgatóság ezt nem biztosítja.

Résztvételi díj: 4000 Ft/fő - teljes árú, 3200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Szeptember 18. 9.00 Takarítási Világnap

Szemétszedés a Fürkész ösvényen.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: szeptember 15.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Szeptember 20. 10.00-12.00 Búvárkodjunk? Természetesen! – lebontók, a természet takarítói

Miért nem látunk a természetben nagy hulladékkupacokat? A fák lehullott levelei, az elhalt növényi részek, az elpusztult állatok tetemei előbb-utóbb mind-mind eltűnnek a lebontó szervezetek munkájának köszönhetően. A lebontók nagy része számunkra láthatatlan, így nem is gondolnánk, hogy milyen sok élőlény nyüzsög a talajban! A program részeként interaktív előadáson és játékos foglalkozáson vehetünk részt, valamint megismerkedhetünk néhány lebontó szervezettel.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb szeptember 19-ig) indul, min. 3 család jelentkezése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 3000 Ft/család.

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvalői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

OKTÓBER

Október 2. 9.00 Állatok Világnapja

Felszíni túra a Gergés-lápára, a hucul méneshez.

Helyszín: Jósvalő, Kúria Oktatóközpont

Résztvételi díj: 1000 Ft/fő

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvalői jegypénztára

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: szeptember 30.

Jelentkezés, információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

Október 4. 11.00 Állatok Világnapja – megemlékezés és SzalamandraFutam

Assisi Szent Ferenc a természet védőszentje. Aggtelektől mintegy 2 kilométerre Jósvald felé található az út mellett egy szerény kis kőépület, egy neki szentelt kápolna. A Szent Ferencről szóló megemlékezést követően játékos ügyességi feladatok segítségével ismerkedhetnek a résztvevők az év fajaival. A SzalamandraFutamot teljesítők garantált ajándékban részesülnek.

Megemlékezés helyszíne, SzalamandraFutam kiindulópontja: Assisi Szent Ferenc kápolna (GPS-koordináták: N48°28'07.60" E20°31'45.62")

SzalamandraFutam célja: vörös-tói látogatóközpont

Időtartama: 2-3 óra

SzalamandraFutam útvonalának hossza: 1,2 km

A program előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb szeptember 30-ig) indul, min. 6 csapat jelentkezése esetén. 4 fős csapatok (családok, baráti társaságok) jelentkezését várjuk. Alsó korhatár 6 év, felső korhatár nincs.

Részvételi díj: 3000 Ft/csapat.

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a program napján a Baradla-barlang vörös-tói jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Október 4-5. Európai Madármegfigyelő Napok

Az ANPI és az MME Helyi Csoportja által szervezett gyűrűzőállomáson gyűrűzési bemutató és madármegfigyelés várja az érdeklődőket.

Helyszín: Madárgyűrűző állomás, Szalonna.

Időpont: egész nap.

A részvétel díjmentes.

Információ: Huber Attila, +36 30 63 11 724, www.anp.hu

Október 4/11. 10.00 Geotóp Nap az Aggteleki Nemzeti Parkban

Az Országos Geotóp Napok keretében, geológus szakember által vezetett túra. A túrára túracipő és terepi felszerelés ajánlott.

Helyszín: Aggteleki-karszt és térsége.

Találkozó: Egyeztetés alatt.

Hossza, időtartama: Egyeztetés alatt.

Részvételi díj: 1500 Ft/fő

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon

Információ, jelentkezés: Veres Zsolt geológus - +36 20 327 75 55, vereszsolti@gmail.com, www.foldtan.hu; www.anp.hu

Október 11. Világörökség túra

A Világörökség 3 barlangját (Gombaszögi-barlang, Szilicei-jégbarlang, Baradla-barlang) felfűző túrán egyaránt képet kaphatunk a terület felszín alatti és felszín feletti világának sokszínűségéből. A Gombaszögi- és a Baradla-barlangban túrát is teszünk.

Helyszín: Gömör-Tornai-karszt

Hossza, időtartama: 20 km, 7 óra

Találkozó: Baradla-barlang aggteleki jegypénztára

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb október 6-ig) indul, min. 10 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő. A túrát a hossza miatt nem javasoljuk 10 év alatti gyermekeknek.

Az ANPI autóbusha a túra elején átszállítja a résztvevőket a Gombaszögi-barlanghoz.

Részvételi díj: egyeztetés alatt

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang aggteleki jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Október 12. 10.00 Táj Nemzetközi Világnapja

A jelenlegi Aggteleki Nemzeti Park területén az emberi letelepedés több ezer éves nyomait találjuk, tehát a táj arculatának kialakulása meglehetősen hosszú múltra tekint vissza.

Helyszín: Tornakápolna környéke.

Hossza, időtartama: 2 km, 1,5-2 óra.

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára

Találkozó: Tornakápolna, falu előtti híd.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb október 11-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő - teljes árú, 1200 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvafői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Október 25. 10.00 Ember és természet

Az Aggteleki Nemzeti Park területének nagy része átfed az Aggteleki Bioszféra Rezervátum területével. A bioszféra rezervátumok az ember és a természet hosszú távú, fenntartható együttélésének mintaterületei. 2021-től az UNESCO döntése alapján november 3. a bioszféra rezervátumok nemzetközi napja, melyet mi ezzel a különleges túrával ünneplünk meg.

Helyszín: Haragistya és környéke.

Hossza, időtartama: 15 km, 4-5 óra.

Jegyváltás: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára.

Találkozó: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb október 24-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő. A túrát a hossza miatt nem javasoljuk 10 év alatti gyermekeknek.

Résztvételi díj: 3000 Ft/fő - teljes árú, 2400 Ft/fő - kedvezményes

Jegyváltás: online az anp.hu weboldalon, vagy a túra napján a Baradla-barlang jósvafői jegypénztárában a szabad jegyek erejéig

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36 48 503 000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

NOVEMBER

November 27. Rajzpályázat Díjkiosztó

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Információ: oktatokozpont@anpi.hu, +36 48 350 056

November 29. – december 7. Mikulástúra a Baradla-barlangban

A Baradla-barlangot ismét meglátogatja a Mikulás.

Helyszín: Baradla-barlang jósvafői szakasza.

Hossza, időtartama: 1,4 km, 1 óra.

Időpontok: csoportoknál 9:00, 11:00, 12:30, 14:00, családoknál 10:00, 11:30, 14.00.

Hétköznapiokon gyermekcsoportok, hétvégén (november 29., 30. és december 6., 7.) családok jelentkezését várjuk. A túrákra a csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk legkésőbb november 21-ig. A hétvégi családi túrára 1 nappal a túranap előttig várjuk a jelentkezéseket. Időpontfoglalás jelentkezési sorrendben. A részt vevők maximális létszáma csoportoknál 30, családokból álló túránál 40 fő.

Résztvételi díj: egyeztetés alatt

Információ, bejelentkezés: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára, +36 48 506 009, www.anp.hu

DECEMBER

November 29. – december 7. Mikulástúra a Baradla-barlangban

A Baradla-barlangot ismét meglátogatja a Mikulás.

Helyszín: Baradla-barlang jósvafői szakasza.

Hossza, időtartama: 1,4 km, 1 óra.

Időpontok: csoportoknál 9:00, 11:00, 12:30, 14:00, családoknál 10:00, 11:30, 14.00.

Hétköznapiokon gyermekcsoportok, hétvégén (november 29., 30. és december 6., 7.) családok jelentkezését várjuk. A túrákra a csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk legkésőbb november 21-ig. A hétvégi családi túrára 1 nappal a túranap előttig várjuk a jelentkezéseket. Időpontfoglalás jelentkezési sorrendben. A részt vevők maximális létszáma csoportoknál 30, családokból álló túránál 40 fő.

Résztvételi díj: egyeztetés alatt

Információ, bejelentkezés: Baradla-barlang jósvafői jegypénztára, +36 48 506 009, www.anp.hu

VI. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése

A szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 5.5 pontjához

(Az 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok)

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
<i>Asclepias syriaca</i>	Selyemkóró	A teljes működési területen előfordul.	Egyes esetekben vegyszeres kezelés.	Szaporodása robbanásszerű. Védekezési terv kialakítás alatt. Az elterjedésének monitorozása folyamatos. 2024-ben 27 helyről került elő.
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Kaukázusi medvetalp	Korábbi előfordulás Zempléni TK.	monitorozás, korai észlelés/kiirtás	Esetleges ismételt megtelepedés megakadályozására.
<i>Impatiens glandulifera</i>	Bíbor nebáncsvirág	Bódva-völgye Sajó-völgy Zempléni TK	monitorozás	Korábbi előfordulási helyek ellenőrzése. További terjedés megakadályozása. 2024-ben nem került elő újabb lokalitásból

Egyéb idegenhonos inváziós növényfajokkal kapcsolatos tevékenységek:

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
<i>Solidago canadensis</i>	Kanadai aranyvessző	A teljes működési területen gyakori.	Az Aggteleki Nemzeti Park területén mechanikus gyengítés és vegyszeres kezelés.	Állami védekezés keretében. A pontpermetezés kiterjesztve a gyepek szegélytől számított cca. 20 m-es szélességében.
<i>Fallopia sectio Reynoutria</i>	Ártéri japánkесerűfű	A működési terület vízfolyásai mentén néhol tömegesen fordul elő.	Az Aggteleki Nemzeti Park területén vegyszeres kezelés.	Irtási kísérlet kidolgozása folyamatban.
<i>Amorpha fruticosa</i>	Cserjés gyalogakác	A működési területen ártereken tömeges. Az ANP területén az aggteleki Tó-hegyen gyakori.	A Zempléni Tájegység területén mechanikus visszaszorítás zajlik.	Nagy területű szárazúások, legeltetési kezelések.
<i>Laburnum anagyroides</i>	Közönséges aranyeső	Az Aggteleki Nemzeti Park területén, Aggtelek községhatárban kisebb, terjedőben lévő állomány	2024-ben, mechanikai gyengítése megkezdődött	A közút mentén, erdőszegélyben terjed. A Cserehátból, Irota mellől újonnan kerül elő egy állomány, ahol egy természetközeli molyhos tölgyesben intenzíven terjed.